

(รายงานฉบับสมบูรณ์)

โครงการสื่อมวลชนศึกษาในยุคการเปลี่ยนผ่านของสื่อ
เทคโนโลยีและสังคม (Media Monitor Project)
มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา (Foundation for Media Studies)

เลขที่ 10 ห้องที่ 10 ถนนพหลโยธิน ซอย 3
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพ 10400
โทรศัพท์/โทรสาร 02-279-9173
Email: mediamonitorth@gmail.com
www.mediamonitor.in.th

รายงานผลการศึกษารอบที่ 91

การนำเสนอของสื่อและสื่อสังคมออนไลน์
ในเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและ ท่าเรือสาทร

ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์เสริมสุขภาพ (สสส.)

คณะทำงาน

คณะกรรมการกำกับทิศ

- ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์
- รศ.ดร.นวลน้อย ตริรัตน์
- นางสาวรุ่งมณี เมฆโสภณ
- นายปรเมศวร์ มินศิริ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

- รศ.ดร.วิลาสินี พิพิธกุล

ผู้อำนวยการโครงการ

- ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์

ที่ปรึกษาวิชาการ และ ผู้จัดทำรายงานผลการศึกษา

- อาจารย์สกุลศรี ศรีสารคาม

งานศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ

- นายศิระ จันทร์เจือมาศ
- นายอดิศร บุญญะปูรานนท์
- นางสาวหนึ่งนยา ไหลงาม
- นายสุธิชา ภิรมย์นุ่น
- นางสาวนพรัตน์ จิตรครบุรี
- นางสาวเมธิรา อินทร์สวาท
- นางสาวชูรุณี พิชญกุลมงคล
- นางสาวปัทมาธิตา จันทร์อร่าม

งานศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ (Freelance)

- นางสาวปาณิสรา สายประสิทธิ์
- นางสาวศิริพร กิจประกอบ
- นางสาวสราลี กิจวงศ์ภักดิ์
- นางสาวชัชฌา ทำบุญเกิด
- นายศุภกิจ แดงขาว
- นายปัญญาพล โชติตะวัน
- นายจักรกริช จิรวินวัฒน์เสรี

งานจัดการและประสานงาน

- นางสาวนวรรณ กรินทร์

งานสื่อและข้อมูล

- นางสาวตรีรัตน์ นิยมไทย

.....
ติดต่อโครงการฯ

Media Monitor มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา
เลขที่ 10 ห้องที่ 10 ถ.พหลโยธิน ซอย 3
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400
Email: mediamonitorth@gmail.com

โทรศัพท์/โทรสาร : 02-279-9173

Website : www.mediamonitor.in.th

ส่วนที่ 1	ที่มาและความสำคัญ	5
	วัตถุประสงค์การศึกษา	5
	หน่วยการศึกษา	6
	แนวคิดในการศึกษา	6
	กรอบการศึกษา	14
ส่วนที่ 2	ผลการศึกษา	
	การสื่อสารของกลุ่มบุคคลทั่วไปบนสื่อสังคม	19
	-การสื่อสารบนทวิตเตอร์	20
	-การสื่อสารบนพันทิป	63
	การรายงานข่าวของสื่อ	76
	-การสื่อข่าวผ่านทวิตเตอร์ของสื่อ	76
	-การสื่อข่าวบนเว็บไซต์ข่าว	93
	-การนำเสนอข่าวโทรทัศน์	148
ส่วนที่ 3	สรุป วิเคราะห์และอภิปราย ผลการศึกษา	199
บรรณานุกรม		227

การศึกษาเรื่อง

“การนำเสนอของสื่อและสื่อสังคมออนไลน์ในเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม และท่าเรือสาทร”

.....

ที่มาและความสำคัญ

วันที่ 17 สิงหาคม 2558 สื่อสังคมออนไลน์ ตามด้วยสื่อโทรทัศน์ ได้เสนอภาพการระเบิดบริเวณศาลท้าวมหาพรหม สีแฉกราชประสงค์ สร้างความรู้สึก ตื่นเต้น ตกใจ เสทือนใจ รวมทั้งสงสัยและสนใจในเหตุการณ์รุนแรงที่ไม่คาดคิดนี้ ด้วยเหตุเกิดในช่วงพลบค่ำซึ่งบริเวณสถานที่เกิดเหตุ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอยู่ในบริเวณนั้นจำนวนมาก รวมทั้งการจราจรก็ติดขัด ทั้งยังใกล้เส้นทางและสถานีรถไฟฟ้าหรือบีทีเอส เหตุระเบิดทำให้มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บจำนวนมาก ภาพเหตุการณ์ได้ถูกเสนอและส่งต่อทางสื่อสังคมออนไลน์ ในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับการรายงานด่วนทางสื่อวิทยุ และ โทรทัศน์ ขณะที่สื่อมวลชนแทบทุกสำนักต่างลงพื้นที่เพื่อติดตามเหตุการณ์และรายงานข่าวในทุกด้าน ทั้งในเรื่องของจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต สาเหตุการระเบิด ผู้วางระเบิด ฯลฯ โดยสถานีโทรทัศน์หลายช่องได้ยกผังรายการปกติดอก เพื่อรายงานเหตุการณ์นี้ นอกจากนี้ยังมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่ออัปเดตเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่ รวมทั้งผู้เห็นเหตุการณ์

วันถัดมา 18 สิงหาคม 2558 เกิดระเบิดที่ท่าเรือสาทรอีก ยิ่งสร้างความสนใจและความสงสัยในปมเหตุของการระเบิดในช่วงสองวันติดกัน ดังนั้น สถานการณ์ในช่วงหลังวันเกิดเหตุการณ์ระเบิดทั้ง 2 ที่ จึงเป็นช่วงของความไม่แน่นอน ที่ “การสื่อสาร” ย่อมมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการสื่อสารของคนบนโลกออนไลน์ และการนำเสนอข้อมูลของสื่อหลักที่มีการเชื่อมโยงกับการสื่อสารบนโลกออนไลน์ เพื่อตอบสนองความสนใจและความสงสัยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น มีเดียมอนิเตอร์จึงสนใจในมิติการสื่อสารในสื่อหลักและสื่อสังคมออนไลน์ ในช่วงหลังเหตุการณ์การระเบิดทั้ง 2 ครั้ง โดยทำการศึกษาในช่วงวันที่ 17 –25 สิงหาคม 2558 เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวและปฏิกิริยาของคนในสื่อสังคมออนไลน์ต่อเหตุการณ์นี้ อย่างคาดหวังว่างานการศึกษานี้จะสร้างความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างแพลตฟอร์มสื่อ เข้าใจความสัมพันธ์ของการสื่อสารระหว่างบุคคลทั่วไปกับประเด็นที่เลือกวงกรอบในการนำเสนอ การกำหนดทิศทาง และกระบวนการในการสื่อสารในภาวะวิกฤตของผู้ที่เกี่ยวข้องคือ คนทั่วไป – สื่อ – เจ้าหน้าที่รัฐ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารและปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ของประชาชนทั่วไปบนสื่อสังคมออนไลน์ ในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทร

2. เพื่อศึกษารูปแบบการรายงานข่าว และการกำหนดกรอบประเด็นของข่าวที่รายงานในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทร

3. เพื่อเข้าใจการสื่อสารแบบข้ามสื่อในเหตุการณ์วิกฤต กรณีศึกษา เหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทร

หน่วยการศึกษา

1. ช่วงเวลาที่ศึกษา แบ่งออกเป็นสองช่วงเวลา คือ ช่วงวันที่ 17-25 สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาวันที่เกิดเหตุการณ์และต่อเนื่องในช่วง Critical Period ของเหตุการณ์วิกฤต

2. สื่อที่ศึกษา

2.1 การศึกษาทวิตเตอร์ (บน Hashtag) และพันทิปโดยใช้การสืบค้นจากคำสำคัญคือ ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ราชประสงค์ ศาลพระพรหม และ ระเบิดสาทร ระหว่างวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558 และ 29 สิงหาคม – 5 กันยายน 2558 เป็นการศึกษาทวิตเตอร์ (บน Hashtag) ของ 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) คนทั่วไปบนโลกออนไลน์ และ 2) องค์กรสื่อ บุคลากรขององค์กรสื่อ

2.2 การศึกษาสื่อมวลชน ประกอบด้วย

2.2.1 สื่อโทรทัศน์จำนวน 12 ช่อง (คัดเลือกจากการจัดอันดับ Rating ในช่วงเวลานั้น) ได้แก่ Nation TV / ช่อง 3 HD / ช่อง 5 / ช่อง 7 /Amarin TV / MCOT HD / ONE / TNN24 / ThairathTV / ThaiPBS / NewTV / PPTV รายการที่ศึกษา คือ ข่าว/รายงานข่าวช่วงเช้า-เที่ยง-เย็น และรายการสนทนาข่าว ในช่วงวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558

2.2.2 สื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ (คัดเลือกจากการจัดอันดับเว็บไซต์ยอดนิยมในประเภทข่าวในช่วงเวลานั้น) จำนวน 5 ฉบับคือ ไทยรัฐออนไลน์ เดลินิวส์ออนไลน์ ข่าวสดออนไลน์ มติชนออนไลน์ และผู้จัดการออนไลน์ ในช่วงวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558

แนวคิดในการศึกษา

กรอบในการสื่อสาร (Framing Theory)

กรอบในการสื่อสารเป็นแนวคิดที่อธิบายต่อยอดจากแนวคิดเรื่องการทำหนดวาระข่าวสาร โดยเน้นให้ความสำคัญที่กรอบประเด็นในการสื่อสาร ซึ่งการทำหนดกรอบในการสื่อสารคือการให้ความหมาย และเป็นการสื่อสารที่กำหนดรูปแบบและข้อมูลที่เลือกมาใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เข้าใจความหมายไปในทางเดียวกัน หรือในอีกนัย กรอบในการสื่อสารเป็นแนวทางของผู้ผลิตสื่อที่จะบอกผู้รับสารว่าควรคิดหรือเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น

อย่างไร จากการศึกษานักคิดระบุว่า ¹บทบาทที่สำคัญของกรอบในการสื่อสารในการนำเสนอข่าวของสื่อทั้งในกระบวนการหาข่าวและกระบวนการที่ผู้รับสารมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตข่าว สื่อใช้กรอบการสื่อสารเป็นตัวสร้างความจริงทางสังคมให้กับผู้รับสารด้วยการให้ความหมายผ่านการใช้คำและภาพ (Hallahan, 2542) ²ซึ่งการใช้กรอบในการสื่อสารเพื่ออธิบายเหตุการณ์ต่างๆ มีผลต่อผู้รับสารในการตีความและเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีอิทธิพลต่อการคิดเกี่ยวกับประเด็นนั้น (Scheufele, 2543) และ ³กรอบในการสื่อสารยังมีผลต่อการสร้างความเห็นสาธารณะ และการใช้สื่อเพื่อขับเคลื่อนประเด็นหรือเรื่องที่มีเป้าหมายร่วมกันในการสื่อสาร (Entman, 2536) กรอบในการสื่อสารยังมีผลต่อทิศทางของความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) ซึ่งเป็นการสร้างภาพในความคิดของคนต่อประเด็น และสื่อมีบทบาทสูงในการต่อยอดความจริงของเหตุการณ์ที่ตรงกับทัศนคติของผู้รับสารที่มีอยู่แล้ว ⁴ การตีความต่อเหตุการณ์ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องกับประสบการณ์ในชีวิตของคน (Snow, Burke Rochford, Worden & Benford, 2529) ทั้งนี้ถ้าเป็นในเรื่องของกรอบการสื่อสารของการรายงานข่าว Semetko and Valkenburg (2543) ⁵ เสนอกรอบที่พบบ่อยไว้ 5 เรื่องคือ กรอบเรื่องความขัดแย้ง กรอบเรื่องที่อยู่ในความสนใจของคน กรอบเรื่องเศรษฐศาสตร์ กรอบเรื่องความตึงเครียดศีลธรรม และ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ ซึ่งการใช้กรอบคือการให้ความหมายและกำหนดทิศทางในการรายงานข่าวของสื่อ

แนวคิดเรื่องกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าว (News Frame Theory) กรอบการนำเสนอ (Frame) เป็นการกำหนดทิศทางในการนำเสนอ การเลือกประเด็น การใช้ภาษาที่นำเสนอเรื่องราวในประเด็นนั้นๆ ในภาวะวิกฤต Media Frame จะมีผลเชื่อมโยงกับการรับรู้ การเข้าใจ และทิศทางของคนในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นสาธารณะต่อเหตุการณ์วิกฤต กรอบการนำเสนอที่สื่อใช้จะมีผลต่อการทำความเข้าใจและความหมายต่อเหตุการณ์ที่ดูไร้เหตุผลในการเกิดขึ้น

แนวคิดเรื่อง Sense-making บนสื่อสังคมออนไลน์ในภาวะวิกฤต

แนวคิดเรื่อง Sense-making ⁶ กระบวนการสร้างความหมายในการรับรู้ต่อเหตุการณ์ Sense-making เป็นภาวะสำคัญที่คนต้องการหาเหตุผลเพื่อการดำเนินชีวิตต่อในภาวะวิกฤต ในช่วง Critical Period ของ

¹ Hallahan, K. (1999). Seven models of framing: Implications for public relations, **Journal of Public Relations Research**, 11(3), 205-242.

² Scheufele, D. A. (2000). Agenda-setting, priming, and framing revisited: another look at cognitive effects of political communication. **Mass Communication Society**, 3(2/3).

³ Entman, R. M. (1993). Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. **Journal of Communication**, 43, 51-58.

⁴ Snow, D. A., Burke Rochford, E., Jr., Worden, S. K., & Benford, R. D. (1986). Frame alignment processes, micromobilization, and movement participation. **American Sociological Review**, 51, 464-481.

⁵ Semetko, H. A. & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. **Journal of Communication**, 50(2), 93-110.

⁶ Seeger, M. W. , Sellnow, T.L., & Ulmer, R. R. (2003). **Communication and Organizational Crisis**.

เหตุการณ์วิกฤต คือช่วงที่เพิ่งเกิดเหตุการณ์ และเหตุการณ์ยังอยู่ระหว่างการรอการคลี่คลาย สถานการณ์ที่ไม่ปกติคนจะต้องการข้อมูลและมีพฤติกรรมกรรมการรับสารและสื่อสารที่ต้องการอธิบายและให้ความหมายต่อสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ดังนั้น ข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญ

ลักษณะสำคัญของกระบวนการ Sense-making มี 7 ประการคือ

- การแปลความ ตีความเหตุการณ์ขึ้นอยู่กับผู้ตีความและให้ความหมาย
- คนใช้ประสบการณ์ของตัวเองในการให้ความหมายและทำความเข้าใจกับสถานการณ์
- คนจะพยายามทำบางอย่างเพื่อเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการนี้อย่างมากคือ “การสื่อสาร”
- การปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น รู้ว่าคนอื่นคิดและรู้สึกอย่างไรเป็นสิ่งสำคัญ คนจะต้องการรู้ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ และการตอบรับต่อสถานการณ์ของคนอื่น
- กระบวนการ sense-making เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยเฉพาะในเหตุการณ์วิกฤต
- คนเลือกบางเรื่องบางสิ่งและให้ความสำคัญกับสิ่งนั้นในการรับรู้ เพราะไม่สามารถใช้เวลาไปกับทุกอย่างที่เกิดขึ้นได้หมด
- กระบวนการ Sense-making เกิดขึ้นได้จากความสมเหตุสมผลและน่าเชื่อถือมากกว่า เพราะทำให้รู้สึกอย่างกระตือรือร้นในสถานการณ์นั้น

ในภาวะวิกฤตที่ข้อมูลและสถานการณ์สับสน คนจะต้องการกระบวนการ Sense-making เพื่อเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น และรู้ว่าต้องทำอะไรต่อเหตุการณ์ กระบวนการที่สำคัญคือ การหาข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล การตีความข้อมูล และการแสดงความรู้สึกต่อเหตุการณ์

⁷ การสื่อสารและการได้ข้อมูลที่เหมาะสมในภาวะวิกฤตเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเกิดหรือป้องกันพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นระหว่างวิกฤต ถ้ามีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมากก็จะยิ่งทำให้เหตุการณ์วิกฤตบริหารจัดการได้ยาก การสื่อสารช่วยให้ข้อมูล ลบล้างแก้ไขความเข้าใจผิด เพื่อเข้าใจเหตุการณ์และรู้ว่าต้องปฏิบัติตัวอย่างใด การสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์ในภาวะวิกฤตเป็นกระบวนการหนึ่งเพื่อหาข้อมูลเพื่อตอบโต้เหตุการณ์หรือ หาเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอารมณ์ ความรู้สึก และรู้ว่าต้องปฏิบัติตัวอย่างใด ทวิตเตอร์ เป็นสื่อสังคมที่มีการศึกษาในเรื่องการใช้งานระหว่างภาวะวิกฤตต่างๆ ในหลายการศึกษา พบว่า ⁸ ทวิตเตอร์ช่วยในเรื่องของการสื่อสารข้อมูลที่นอกเหนือจากที่ปรากฏบนสื่อหลักได้ดี ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล หาข้อมูล ระดมข้อมูล แต่ก็พบปัญหาในเรื่องการแพร่กระจายข้อมูลที่ผิดพลาดด้วย นอกจากนี้สื่อสังคม (Social Media) ⁹ ยังมีผลต่อการใช้เพื่อประโยชน์ทางจิตวิทยาที่มีผลต่อคนที่

⁷ Willem J. Muhren and Bartel Van de Walle (2010). Sense-making and Information Management in Emergency Response. Bulletin of the American Society for Information Science and Technology – June/July 2010 – Volume 36, Number 5

⁸ Sutton, J., Palen, L., & Shklovski, I. (2008). Backchannels on the front lines: Emergent uses of social media in the 2007 southern california wildfires. In **Proceedings of the 5th international IS-CRAM conference** (pp. 624–632). Retrieved <http://cmci.colorado.edu/~palen/Papers/is cram08/BackchannelsISCRAM08.pdf>

⁹ Keim, M. (2011). Emergent use of social media: A new age of opportunity for disaster resilience.

Prehospital and Disaster Medicine, 26(Supplement S1), s94–s94. doi: 10.1017/S1049023X11003190

ส่วนร่วมในการพูดคุยบนสื่อสังคมด้วย ซึ่ง¹⁰ ในกระบวนการเข้าใจภาวะวิกฤตมีกระบวนการคือ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่งพร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูล และการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความแน่ใจต่อข้อมูลและความเข้าใจต่อสถานการณ์

เหตุการณ์ที่เศร้าสลด หรือความรุนแรงสามารถมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนได้ เช่น การศึกษา เหตุการณ์ในเรื่องความผิดปกติที่เกิดหลังความเครียดที่สะเทือนใจ (Post-traumatic stress disorder) หรือภาวะซึมเศร้า พบว่า¹¹ คนจะมีภาวะดังกล่าวมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับของการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคม การป้องกันและแก้ปัญหาอยู่ที่การสร้างพลังอันเข้มแข็งในสังคมผ่านกระบวนการสร้างพฤติกรรมร่วม เช่น มิตรภาพความสามัคคี การรวมจิตวิญญาณของคนในสังคม สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ตัวอย่าง¹² เหตุการณ์ระเบิดที่ลอนดอนเมื่อปี 2005 พบว่ามีการให้กำลังใจกันและช่วยเหลือกันในสังคมซึ่งเป็นผลให้คนสามารถจัดการกับอารมณ์ ตัวเอง และสถานการณ์และผ่านพ้นภาวะวิกฤตของเหตุการณ์ได้

ในช่วงที่เกิดภาวะวิกฤต¹³ คนจะมีการหาข้อมูลและตอบสนองข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และยังเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยถ้าทำได้ เช่น การส่งต่อข้อมูลช่วยเหลือ การระดมมวลชนในการช่วยเหลือ เป็นต้น การสื่อสารระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มมีแนวโน้มที่จะเป็นเชิงการแสดงอารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นความโกรธ เศร้า กลัว วิพากษ์วิจารณ์ ลักษณะของการสื่อสารและการแสดงอารมณ์เปลี่ยนไปตามข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับเหตุการณ์

ทวีตเตอร์มีลักษณะสำคัญในเรื่องการใช้ Hashtag ซึ่งเป็น Collective Communication การสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลบน Hashtag ทำให้คนสามารถติดตามและค้นหาข้อมูลเหตุการณ์ได้ตามลำดับเหตุการณ์ และสื่อสารในเชิงอารมณ์ความรู้สึกร่วมกันได้ hashtag เป็นตัวบอกประเด็น เรื่องราวที่กำลังเป็นที่สนใจ และอยู่ในการพูดคุยของคนบนโลกออนไลน์ ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ Boston Bomb ที่สหรัฐ มีการใช้ Hashtag เพื่อทวีตข้อมูลต่างๆ และคนจะสามารถรับรู้และร่วมสนทนาใน hashtag ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว การมีส่วนร่วมนั้นทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และตอบสนองอารมณ์ ความรู้สึกร่วมกันระหว่างคนในสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์วิกฤตหรือเหตุการณ์ความรุนแรง

¹⁰ Boin,A, Ekengren.M, Rhinard.M. (2014) Making Sense of Sense-Making: The EU's Role in Collecting, Analysing, and Disseminating Information in Times of Crisis. The Swedish National Defence College สืบค้นจาก http://www.societalsecurity.eu/uploads/Articles/2014_Boin%20Ekengren%20Rhinard_Sensemaking_FHS%20Book.pdf

¹¹ Maguen, S., Papa, A., & Litz, B. (2008, January). Coping with the threat of terrorism: A review. **Anxiety, Stress & Coping**, 21(1), 15–35. Retrieved from <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10615800701652777#ui5vz2TXgVk> doi: 10.1080/10615800701652777

¹² Drury, J., Cocking, C., & Reicher, S. (2009). The nature of collective resilience: Survivor reactions to the 2005 london bombings. **International Journal of Mass Emergencies and Disasters**, 27(1), 66–95. Retrieved from <http://139.184.32.51/affiliates/panic/IJMED%20Drury%20et%20al.%202009.pdf>

¹³ Palen, L., & Liu, S. B. (2007). Citizen Communications in Crisis: Anticipating a Future of ICT-Supported Participation. Proceedings of CHI 2007. New York: ACM, 727-736.

แนวคิดเรื่องการทำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ (Inter-media Agenda Setting)

แนวคิดเรื่องการทำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ และอิทธิพลต่อการกำหนดประเด็นระหว่างสื่อแต่ละสื่อ และระหว่างสื่อมวลชนกับผู้รับสาร Pavlik (2544) สื่อออนไลน์ที่ทำให้เกิดลักษณะการสื่อสารที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างองค์กรสื่อกับผู้รับสาร ทำให้กระบวนการสื่อข่าวเปลี่ยนจากการสื่อสารทางเดียวเป็นการสื่อสารสองทางที่ชัดเจนมากขึ้น และเปลี่ยนผู้รับสารให้เป็นผู้ผลิตสื่อและผู้รับสารที่พร้อมมีปฏิสัมพันธ์ (active media consumer) ความสามารถในการโพสต์การแสดงความคิดเห็น (comment) บนเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนช่วยทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รับสารด้วยกันเอง และกระตุ้นให้มีการสร้างหรือผลิตเนื้อหาที่มาจากผู้รับสารเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งแนวคิดเรื่องการทำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อเป็นกรอบในการศึกษากระบวนการที่สื่อหนึ่งมีผลต่ออีกสื่อหนึ่งในการกำหนดทิศทางของประเด็นในการสื่อสาร จากการศึกษาของ Lee (2548) พบว่าอินเทอร์เน็ตมีส่วนในการกำหนดประเด็นสาธารณะ (Public agenda) และการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ของคนบนโลกออนไลน์มีผลต่อการกำหนดประเด็นวาระข่าวสารของสื่อด้วยเช่นเดียวกัน

หลายการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในการกำหนดวาระข่าวสารระหว่างสื่อกับประเด็นสาธารณะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน McCombs (2000)¹⁴ ระบุว่า สื่อมวลชนมีบทบาทในการกำหนดวาระข่าวสารของประเทศ การให้ความสำคัญกับประเด็นหรือเรื่องใดมีอิทธิพลต่อการรับรู้และความคิดของสาธารณะ เช่นเดียวกับ Brosius and Kepplinger (1990)¹⁵ ให้ความหมายการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ว่าเป็นกระบวนการที่มีผลต่อการกำหนดทิศทางรายงานข่าวของสื่อ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ และการสร้างความตระหนักรู้ต่อประเด็นต่างๆ ซึ่งหมายความว่า¹⁶ ถ้าสื่อจัดลำดับความสำคัญให้ประเด็นใดมาก่อนและให้พื้นที่มากในการนำเสนอ ก็มีผลทำให้สังคมเชื่อว่าประเด็นนั้นเป็นเรื่องสำคัญ (McCombs, 2004)

บทบาทและอำนาจของสื่อในการกำหนดวาระข่าวสารนี้ดำเนินโดยตลอด จนกระทั่งในยุคที่มีสื่อใหม่คือ สื่อออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทำให้บทบาท และรูปแบบการสื่อสารเปลี่ยนไป การศึกษาจึงขยายไปสู่ประเด็นของการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ (Inter-media Agenda Setting) ซึ่งหมายถึงกระบวนการซึ่งสื่อคนละประเภทมีผลในการกำหนดวาระข่าวสารของสื่ออีกประเภทหนึ่งได้ การศึกษาการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อพยายามอธิบายความสัมพันธ์ที่ของประเด็นจากอีกสื่อมีผลต่อการกำหนดวาระอีกสื่อ ในขณะเดียวกันก็เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ต่อการกำหนดวาระความคิดและความเห็นในสังคมด้วย

¹⁴ McCombs, M. (2000). The agenda setting role of mass media in the shaping of public opinion. สืบค้นจาก http://www.infoamerica.org/documentos_pdf/mccombs01.pdf

¹⁵ Brosius, H. B., & Kepplinger, H. M. (1990). The Agenda-Setting Function of Television News: Static and Dynamic Views. *Communication Research*, 17(2), 183–211. doi:10.1177/009365090017002003

¹⁶ McCombs, M. (2004). *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.

Vliedenthart and Walgrave (2008) อธิบายว่า¹⁷ การกำหนดวาระทางความคิดของคนในสังคม (Public Agenda Setting) เป็นเรื่องของทัศนคติ ความคิดของคนต่อประเด็น ซึ่งก็เป็นผลมาจากความถี่และปริมาณที่สื่อให้ความสำคัญในการนำเสนอเรื่องราวนั้น แต่การกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ (Inter-media agenda setting) คือการอธิบายปรากฏการณ์ของการตัดสินใจเลือก และนำเสนอข่าวของบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าวบนสื่อแต่ละชนิด ซึ่งทั้งสองส่วนนี้ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันได้ ผลจากการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อที่พบในหลายงานวิจัยระบุว่า inter-media agenda setting เกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อที่สื่อมีการทำงานหลากหลายแพลตฟอร์ม ในบางครั้ง ผลคือ¹⁸ ประการแรก สื่อทำการเฝ้าดูอีกสื่อว่านำเสนอประเด็นอะไรแล้วมีคนสนใจ แล้วจึงหยิบมานำเสนอในแพลตฟอร์มอื่นๆ ด้วย ทำให้ประเด็นข่าวบางเรื่องไม่ได้เป็นสิ่งที่สื่อพบเจอหรือลงพื้นที่ไปทำข่าวเองทั้งหมด Dearing and Rogers (1996)¹⁹ ประการที่สองคือการแข่งขันทำข่าว 24 ชั่วโมง 7 วันต่อสัปดาห์ทำให้สื่อมีการแข่งขันสูง การมองประเด็นเรื่องที่ทำให้เกิดการแข่งขัน ช่วงชิงพื้นที่ และผู้ชมผู้อ่านได้ ทำให้เกิดปรากฏการณ์การรายงานข่าวเหมือนกันแม้จะข้ามสื่อหรือหลากหลายแพลตฟอร์ม (Mathes and Pfetsch, 1991) และประการสุดท้าย²⁰ การตัดสินใจนำเสนอข่าวในประเด็นและทิศทางข่าวที่เหมือนกันในหลายสื่อ มีผลต่อการให้ความสำคัญของประเด็นและคุณค่าของข่าวนั้น (McCombs, 2004) นั่นหมายความว่า ถ้ามีการนำเสนอบนสื่อประเภทหนึ่ง แล้วมีความนิยม คนสนใจ มีการพูดถึง แลกเปลี่ยน บอกต่อเกี่ยวกับประเด็นนั้นกว้างขวาง ก็เป็นไปได้ที่สื่ออื่นจะเข้ามาตามประเด็นและนำเสนอประเด็นเดียวกัน

ในช่วงแรกของการศึกษาการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อนั้นเป็นการศึกษาระหว่างสื่อดั้งเดิม (International media) ผลจากหลายงานวิจัยพบว่า การมีอิทธิพลต่อการกำหนดวาระข่าวสารของอีกสื่อแตกต่างกันไปตามเนื้อหาและประเด็น เช่น การศึกษาของ Protes and McCombs (1991)²¹ ระบุว่าหนังสือพิมพ์หัวคุณภาพที่เป็นหัวใหญ่มีผลต่อการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และรายการข่าวโทรทัศน์ และหลายการศึกษาระบุว่า หนังสือพิมพ์มีอิทธิพลในเรื่องการกำหนดวาระข่าวสารต่อโทรทัศน์ มากกว่าที่ข่าวโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อหนังสือพิมพ์

อย่างไรก็ตาม เมื่อสื่ออินเทอร์เน็ตเติบโต มีการใช้งานในหลายรูปแบบเพิ่มมากขึ้น และคนก็สื่อสารกับสื่อในรูปแบบสองทางเพิ่มมากขึ้น การศึกษาของนักวิจัยจำนวนมากเริ่มให้ความสำคัญกับการกำหนดวาระ

¹⁷ Vliedenthart, R., & Walgrave, S. (2008). The contingency of intermedia agenda setting: A longitudinal study in Belgium. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 85(4), 860–877.

¹⁸ Dearing, J. W., & Rogers, E. (1996). *Agenda-setting*. London: SAGE.

¹⁹ Mathes, R., & Pfetsch, B. (1991). The role of the alternative press in the agenda-building process: Spillover effects and media opinion leadership. *European Journal of Communication*, 6(1), 33–62.

²⁰ McCombs, M. (2004). *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.

²¹ Protes, D., & McCombs, M. (1991). *Agenda Setting: readings on media, public opinion, and policymaking*. Hillsdale: Lawrence Earlbaum.

ข่าวสารจากสื่อออนไลน์มายังสื่อดั้งเดิม อาทิ การศึกษาของ Roberts and Santa (2002) ที่แสดงผลว่าในช่วงการเลือกตั้งหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลในการกำหนดวาระข่าวสารและการอภิปรายบนโลกออนไลน์ของสหรัฐอเมริกา การศึกษาของ Lim (2006)²² ที่เปรียบเทียบสำนักข่าวออนไลน์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในเกาหลีใต้ พบว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีความนิยมสูงสุดมีอิทธิพลต่อการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ออนไลน์และสำนักข่าวออนไลน์อื่น Lee, Lancendorfer, and Lee (2005)²³ ศึกษาเว็บบอร์ดของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ด้วย และพบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตกำหนด Public Agenda ในเรื่องการอภิปรายเกี่ยวกับการเมือง และยังมีผลต่อการกำหนดประเด็นข่าวที่น่าเสนอด้วยในระหว่างการเลือกตั้งทั่วไปในเกาหลีใต้ เช่นเดียวกับ²⁴ Sweetser, Golan and Wanta (2551) ที่ระบุว่าพบความสัมพันธ์ของการกำหนดวาระข่าวสารระหว่างสิ่งที่สื่อรายงานกับสิ่งที่คนทั่วไปโพสต์บล็อก และในขณะเดียวกันวาระข่าวสารที่สื่อกำหนดก็มีผลต่อทิศทางในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลของบล็อกเกอร์ด้วยเช่นเดียวกัน แสดงว่า การกำหนดวาระข่าวสารไม่ได้เป็นลักษณะของการกำหนดจากสื่อในทางเดียวอีกต่อไป แต่มีมิติของการกำหนดประเด็นวาระข่าวสารร่วมกันระหว่างสื่อและระหว่างผู้รับสารด้วย ในขณะเดียวกัน สื่อบนแพลตฟอร์มที่ต่างกันก็มีผลต่อการกำหนดวาระข่าวสารระหว่างกันด้วย ดังนั้นกรอบแนวคิดในเรื่องนี้ เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการศึกษาที่จะสะท้อนความสัมพันธ์ บทบาท และอิทธิพลระหว่างสื่อกับข้อมูลจากผู้รับสารในการขับเคลื่อนประเด็นทางสังคม

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นอีกแพลตฟอร์มที่นักวิจัยให้ความสำคัญในการศึกษาในมิติของการกำหนดวาระข่าวสาร มีการศึกษาหลายชิ้นที่ระบุว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่กำหนดวาระข่าวสารได้เอง และหลายครั้งที่สื่อมวลชนนำประเด็นที่กำหนดวาระจากสื่อสังคมออนไลน์ไปรายงานเป็นข่าว หมายความว่าคนทั่วไปใช้พื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์ในการนำเสนอประเด็นที่ตัวเองต้องการผลักดัน เพื่อกำหนดวาระในสังคมได้ อาทิ การศึกษาของ²⁵ Brendan Watson (อ้างถึงใน Berstrom, G. 2014) ทำการศึกษาบล็อกจำนวน 100 บล็อกและพบว่า บล็อกเหล่านี้ไม่พึ่งพาเนื้อหาข้อมูลจากสื่อ แต่นำเสนอประเด็นและข้อมูลที่สืบค้นมาเองและมีจำนวนมากที่เปิดประเด็นสังคมที่สื่อมองข้าม ในขณะเดียวกันบางการศึกษาก็ระบุว่า สื่อมีการใช้ข้อมูลจากโซเชียลมีเดีย หรือได้ประเด็นข่าวจากโซเชียลมีเดียด้วย อาทิ การศึกษาเหตุการณ์ประท้วงในลอนดอนช่วงปี

²² Lim, J. (2011). First-level and second-level intermedia agenda-setting among major news websites. *Asian Journal of Communication*, 21(2), 167-185.

²³ Lee, B., Lancendorfer, K. M., & Lee, K. J. (2005). Agenda-Setting and the Internet: The Intermedia Influence of Internet Bulletin Boards on Newspaper Coverage of the 2000 General Election in South Korea. *Asian Journal of Communication*, 57-71.

²⁴ Sweetser, K. D., Golan, G. J., & Wanta, W. (2008). Intermedia Agenda Setting in Television, Advertising and Blogs During the 2004 Election. *Mass Communication and Society*, 11(2), 197-216.

²⁵ อ้างถึงใน Berstrom, G. (2014). Are bloggers parasites on the mainstream media: New study says blogs do mostly original reporting. About.com Marketing. Retrieved from http://marketing.about.com/od/traditional_social_media_roles/a/Are-Bloggers-Parasites-on-the-MainstreamMedia.htm

2011 พบว่า ²⁶สื่อปฏิสัมพันธ์กับคนบนโซเซียลมีเดีย ทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล สอบถามข้อมูล จับประเด็นในการพูดคุยเพื่อนำมาต่อยอดในการรายงาน และนำข้อมูลจากผู้ใช้สื่อบนโลกออนไลน์มาใช้ด้วย ดังนั้น จึงมีการตั้งคำถามจากนักวิจัยจำนวนไม่น้อยเกี่ยวกับ การกำหนดวาระข่าวสารระหว่างสื่อสังคมออนไลน์กับสื่อกระแสหลัก

Chaffe and Metzger (2001) ²⁷ ระบุว่าสื่อสังคมออนไลน์ทำให้นัยยะของกระบวนการกำหนดวาระข่าวสารเปลี่ยนไป จากสื่อบอกสังคมว่าควรรู้อะไร เป็นสังคมบอกสื่อว่าเขาต้องการรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไร งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) กับการกำหนดวาระข่าวสารมีหลายการศึกษาที่ให้ ความสำคัญกับบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ Drezner and Farrell (2004) ²⁸ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบล็อกกับสื่อกระแสหลักพบว่า เมื่อ Blogger ที่มีชื่อเสียงให้ความสำคัญกับประเด็นใหม่ ๆ หรือเรื่องที่ถูกมองข้าม บล็อกสามารถสร้างวาระข่าวสารและกรอบในการสื่อสารในบทบาทของผู้จุดประเด็นสำคัญให้กับสื่อหลัก รวมทั้งสร้างและผลักดันการอภิปรายจากสังคมในวงกว้าง งานศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ต่อสื่อกระแสหลักในการกำหนดวาระข่าวสารจากกรณีศึกษา Occupy Wall Street ในสหรัฐ พบว่า ²⁹ ข้อมูล กระแส และการพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นและการเคลื่อนไหวบนสื่อสังคมออนไลน์สามารถกำหนดวาระทางสังคมและทำให้สื่อกระแสหลักนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวได้ พร้อมกับมีการใช้ข้อมูลจากผู้ในสื่อบนโลกออนไลน์ ประกอบในข่าวด้วย

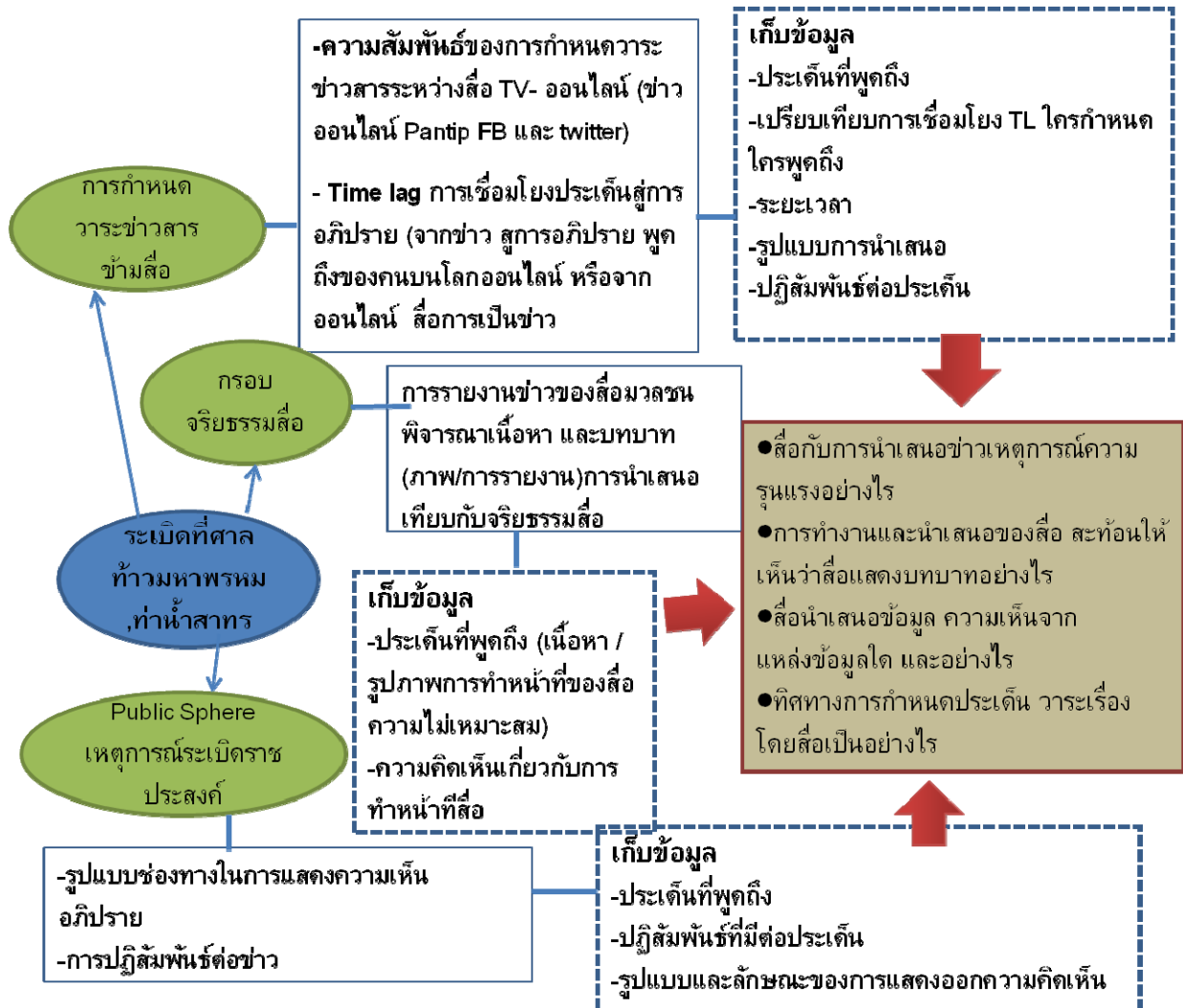
²⁶ Vis, F. (2013). Twitter as a reporting tool for breaking news. *Digital Journalism*, 1(1), 27–47.

²⁷ Chaffee, S.H., & Metzger, M.J. (2001). The end of mass communication? *Mass Communication & Society*, 4(4), pp. 365–379.

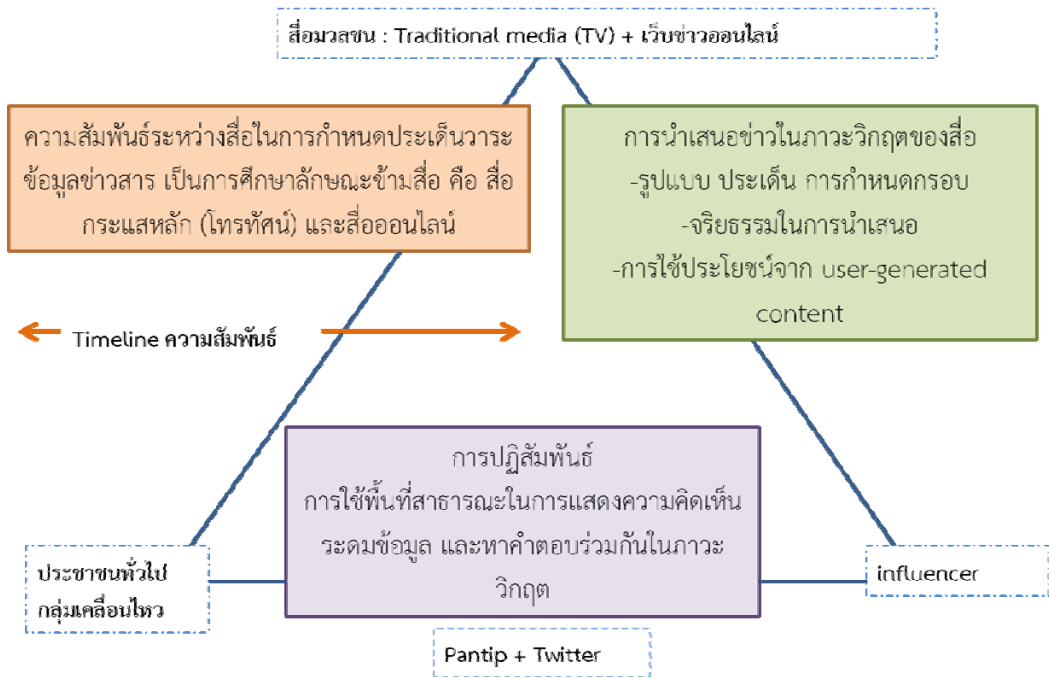
²⁸ Drezner, D. W., & Farrell, H. (2004). Web of influence. *Foreign Policy*, 145, 32–40.

²⁹ The impact of social media on traditional media agenda setting theory. the case study of occupy wall street movement in USA Grzywinska, J Borden - Agenda setting: old and new problems in old and new ..., 2012

กรอบการศึกษา

ประเด็นในการศึกษา

กรอบในการวิเคราะห์การศึกษา มีประเด็นในการศึกษาแบ่งเป็น 3 เรื่องคือ หนึ่ง การกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสื่อในการกำหนดประเด็นวาระข้อมูลข่าวสารเป็นการศึกษาลักษณะข้ามสื่อ คือ สื่อกระแสหลัก (โทรทัศน์) และสื่อออนไลน์ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่สื่อนำเสนอกับสิ่งที่คนสื่อสารบนสื่อสังคมออนไลน์ (โซเชียลมีเดีย) สอง คือ รูปแบบการสื่อสารสะท้อนการใช้พื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) เป็นการศึกษาในรูปแบบการสื่อสาร ประเด็นอารมณ์ การแสดงออกต่อประเด็น ทิศทางของประเด็น และการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสาร และสาม คือ จริยธรรมของสื่อในการนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต

การเก็บข้อมูลมีการออกแบบประเด็นในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มประชาชนบนสื่อออนไลน์ (พันทิปและทวิตเตอร์) และ กลุ่มสื่อมวลชน (โทรทัศน์ ทวิตเตอร์ และเว็บไซต์ข่าว) โดยมีประเด็นในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ดังนี้

การเก็บข้อมูลกลุ่มประชาชนบนสื่อออนไลน์ เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์และการใช้พื้นที่สาธารณะ ประกอบด้วย

- รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล ประกอบด้วย ข้อความ, Link ไปยังข่าว หรือข้อมูลจากของผู้อื่น, ภาพ + โปรย (ภาพจากเหตุการณ์ เป็นเจ้าของเอง), ภาพ + โปรย (ภาพจาก

เหตุการณ์ มาจากของคนอื่น), ภาพตัดต่อ ภาพประกอบสร้างขึ้นใหม่, วิดีโอขององค์กรข่าว เช่น คลิปข่าว,วิดีโอจาก UGC / จากแหล่งอื่นๆ

- การปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลจากสื่อ @mention องค์กรสื่อ/ผู้สื่อข่าวเพื่อถามข้อมูล @mention องค์กรสื่อ/ผู้สื่อข่าวเพื่อตรวจสอบข้อมูล @mention องค์กรสื่อ/ผู้สื่อข่าวเพื่อให้ข้อมูล Retweet องค์กรสื่อ/นักข่าว Retweet ข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ และการทวิตที่วิพากษ์/ตั้งคำถามต่อการทำงานของสื่อ
- ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น, ความสูญเสีย ความเสียหาย, การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย, วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด, การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์, วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง , ประเด็นเชื่อมโยงการเมือง ความขัดแย้ง, การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่, ผลกระทบจากเหตุการณ์, ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา, วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่, การช่วยกันหาคำตอบ / หาคนร้าย / ระดมข้อมูลให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม และการปลุกระดมความเป็นชาติ
- ข้อมูลอ้างอิงที่ใช้ในการทวิตของตัวเอง เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์เอง เพื่อน คนรู้จัก, องค์กรสื่อ, เจ้าหน้าที่ หน่วยงานรัฐ, ข้อมูลจากโลกออนไลน์ และข้อมูลจาก Influencer
- การปฏิสัมพันธ์กับข้อมูลจากสื่อ อารมณ์เสียใจต่อเหตุการณ์ อารมณ์โกรธแค้น ตำหนิ ว่าร้าย อารมณ์ความขัดแย้ง อารมณ์กลางๆ ไม่แสดงอารมณ์ เน้นให้ข้อมูล หาคำตอบ อารมณ์กลัว ตื่นตระหนก อารมณ์สับสนต่อข้อมูล

การวิเคราะห์ เป็นการนำข้อมูลเชิงปริมาณ และ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพมาอธิบาย ลักษณะการสื่อสาร ประกอบกับการวิเคราะห์ตามช่วงเวลาให้เห็นพัฒนาการของประเด็นและการสื่อสาร ในภาวะวิกฤต ศึกษาปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การระดมกำลัง การแสดงความเห็น การกำหนดกรอบความเห็นต่อประเด็น

การเก็บข้อมูลในส่วนของสื่อมวลชน เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต

- ประเภทของการรายงานข่าว Breaking News รายงานข่าวด่วน, รายงานข่าว, สกู๊ป/ รายงานพิเศษ, รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ, วิเคราะห์ข่าว

- ประเด็นในการนำเสนอ เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น, ความสูญเสีย ความเสียหาย, การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย, วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด, การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์, วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง, ประเด็นเชื่อมโยงการเมือง ความขัดแย้ง, การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่, ผลกระทบจากเหตุการณ์, ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา, วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่, วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง, จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ, การระดมสรรพกำลังและข้อมูลจากประชาชนและอื่นๆ เพื่อหาระบุตัวคนร้าย, การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม, การปลุกระดมความเป็นชาติ
- รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล ใช้กราฟิก เทคนิค 3D, จำลองเหตุการณ์, ผู้ประกาศเป็นคนอธิบาย, สัมภาษณ์ / อภิปราย, ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สัมภาษณ์คน อารมณ์ ความรู้สึก, ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ เน้นเก็บข้อมูล อธิบายข้อมูล, การใช้ภาพ หรือข้อมูลในการสร้างความเกลียดชัง, การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความโศกเศร้า, การใช้ภาพผู้เสียหาย, การใช้ภาพความรุนแรง, การใช้ภาพที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล, การใช้ข้อความที่ยั่ว อารมณ์ ความรู้สึก, การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน
- แหล่งข่าวที่ใช้ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร, เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ, เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง, นายกรัฐมนตรี, คนในรัฐบาล, นักการเมือง, นักวิชาการ, ประชาชนทั่วไป, พยานและผู้เสียหาย, กลุ่มเคลื่อนไหว, สื่อต่างประเทศ, นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ
- โทนของการนำเสนอข่าว สะท้อนความสำเร็จ/ล้มเหลวของการแก้ปัญหา จัดการสถานการณ์, ความช้า/เร็วในการจัดการสถานการณ์และการสืบหาข้อเท็จจริง, ประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อเหตุการณ์, ความฉลาด/ไม่ฉลาดของผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ, ความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสมต่อการให้ข้อมูล การแสดงออกของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง, ความน่าเชื่อถือต่อเจ้าหน้าที่และรัฐบาลในการตอบสนองกับสถานการณ์
- การใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (User-generated Content – UGC) ใช้ภาพประกอบในการรายงานข่าว, ใช้คลิปประกอบในการรายงานข่าว, ใช้คนเป็นพยานประกอบการรายงานข่าวด้วยการสัมภาษณ์, ใช้ข้อมูลจากโลกออนไลน์เป็นประเด็นเริ่มต้น และต่อยอดข้อมูล (อันนี้ต้องต่อยอด ค้นเพิ่ม ทำเพิ่ม แล้วรายงาน), เอาเรื่องจากโลกออนไลน์มานำเสนอเป็นข่าว (อันนี้ เอามาบอกเลยออนไลน์บอกว่ายังไง ไม่ได้อธิบาย ไม่ได้ต่อยอดเพิ่ม)

- สื่อกำหนดประเด็นในการนำเสนออย่างไร (Frame) ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ ใช้กรอบ Human Interest กรอบเรื่องความดั่งาม กรอบทางเศรษฐกิจ
- สรุประเด็นจริยธรรมสื่อ ซึ่งพิจารณากรอบจากหน้าที่อันพึงประสงค์ของสื่อในภาวะวิกฤต
 - มีการรายงานผิดพลาด ขาดการตรวจสอบข้อมูลหรือไม่
 - มีการนำเสนอภาพผู้เสียหายโดยไม่ปกปิดหรือไม่
 - มีการนำเสนอภาพของพยาน ผู้เห็นเหตุการณ์ โดยไม่ปกปิดหรือไม่
 - นำเสนอบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอย่างไร
 - รูปแบบการนำเสนอข่าว และประเด็นที่นำเสนอทำให้เกิดดราม่าและตะหนกต่อการใช้ชีวิตหรือไม่
 - การให้คำแนะนำ การปฏิบัติตัว และสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ชีวิตตามปกคคืออย่างปลอดภัยหรือไม่
 - การตรวจสอบข่าวลือและให้คำอธิบายหรือไม่
 - มีการอธิบายประเด็นสงสัย กระแส เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่บิดเบือนหรือไม่
 - ใช้ความเห็นส่วนตัวในการรายงานข่าวหรือไม่
 - นำเสนอการวิเคราะห์โดยมีข้อมูลที่หนักแน่นประกอบหรือไม่
 - ให้พื้นที่กับทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมหรือไม่
 - มีการใช้คำเหมารวม ตัดสิน และนำไปสู่ hate speech หรือไม่
 - การนำเสนอกระบวนการยุติธรรม การสืบสวน ทำให้ขัดขวางการสอบสวน หรือมีผลต่อความมั่นคงหรือไม่ อย่างไร
 - มีการเฝ้าระวังเหตุไหม
 - มีการระดมสรรพกำลังในการสืบหาข้อเท็จจริงกับประชาชนทั่วไปหรือไม่

การวิเคราะห์ เป็นการนำข้อมูลเชิงปริมาณ และ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพมาอธิบายลักษณะการสื่อสาร ประกอบกับการวิเคราะห์ตามช่วงเวลาให้เห็นพัฒนาการของประเด็นและการสื่อสารในภาวะวิกฤต ศึกษาการกำหนดวาระข่าวสารข้ามสื่อ การกำหนดกรอบประเด็นการรับรู้ในสังคม การนำเสนอข่าวและจริยธรรมในการนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤต และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจากผู้รับสาร และจากสื่อ

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาการสื่อสารของกลุ่มบุคคลทั่วไปบนสื่อสังคม (Social Media)

การศึกษาค้นคว้าที่ใช้พื้นที่สาธารณะในภาวะวิกฤต กรณี ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม และ ทำเรือสาทร เก็บข้อมูลระหว่าง 17 – 25 สิงหาคม 2558 โดยการใช้ Keyword ในการค้นหาคือ #ราชประสงค์ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ศาลพระพรหม #ระเบิดทำเรือสาทร (บนทวิตเตอร์) และคำเดียวกันโดยไม่มี hashtag บนเว็บไซต์พันทิป

ส่วนที่หนึ่งคือหน่วยการศึกษาจากทวิตเตอร์ ได้จำนวนทวิตทั้งหมด 1,105 ทวิต เป็นการส่งกลุ่มตัวอย่างผ่าน Hashtag ที่ใช้ keyword ในการสืบค้น การเลือกจาก Hashtag เท่านั้น เหตุผลเพราะต้องการศึกษาพื้นที่สาธารณะในลักษณะของ Collective Communication ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำให้เกิดการสนทนา และแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ พื้นที่ที่ผู้ทวิตคาดหวังให้มีคนเห็นความเห็นของตน มากกว่าการทวิตในลักษณะ personal use กับ follower ของตัวเองเท่านั้น ซึ่งการสรุปและวิเคราะห์ผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ช่วงจากเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

- วันที่ 17 สิงหาคม 2558 จำนวน 321 ทวิต : ช่วงวันที่เกิดเหตุการณ์
- วันที่ 18 สิงหาคม 2558 จำนวน 426 ทวิต : ช่วงวันที่มีภาพ CCTV ผู้ต้องสงสัย และมีเหตุการณ์ระเบิดที่ท่าเรือสาทร
- วันที่ 19-25 สิงหาคม 2558 จำนวน 358 ทวิต : ช่วงระหว่างรอการสืบสวนสอบสวน

ในส่วนของเว็บไซต์พันทิป ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะในรูปแบบของเว็บไซต์หรือฟอรัม ซึ่งก็เป็นลักษณะของ Collective Communication ที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ผ่านกระทู้ต่างๆ กระทู้ที่เก็บได้ทั้งหมดในช่วง 17-25 สิงหาคม 2558 มีจำนวนทั้งหมด 186 กระทู้ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ แบ่งออกเป็น

วันที่ 17 สิงหาคม จำนวน 39 กระทู้	วันที่ 18 สิงหาคม จำนวน 41 กระทู้
วันที่ 19 สิงหาคม จำนวน 23 กระทู้	วันที่ 20 สิงหาคม จำนวน 26 กระทู้
วันที่ 21 สิงหาคม จำนวน 21 กระทู้	วันที่ 22 สิงหาคม จำนวน 12 กระทู้
วันที่ 23 สิงหาคม จำนวน 13 กระทู้	วันที่ 24 สิงหาคม จำนวน 5 กระทู้
วันที่ 25 สิงหาคม จำนวน 6 กระทู้	

ทั้งนี้ การสรุปและวิเคราะห์ผล มีประเด็นหลัก ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเปรียบเทียบใน 3 หัวข้อคือ รูปแบบการสื่อสาร ประเด็นและโทนการสื่อสาร แหล่งข้อมูลอ้างอิง และการปฏิสัมพันธ์มีส่วนร่วม โดยเปรียบเทียบใน 3 ช่วงเวลา

เพื่ออธิบายเทรนด์และรูปแบบการสื่อสารในช่วง Critical Period ตามมิติของ Time-Series Analysis

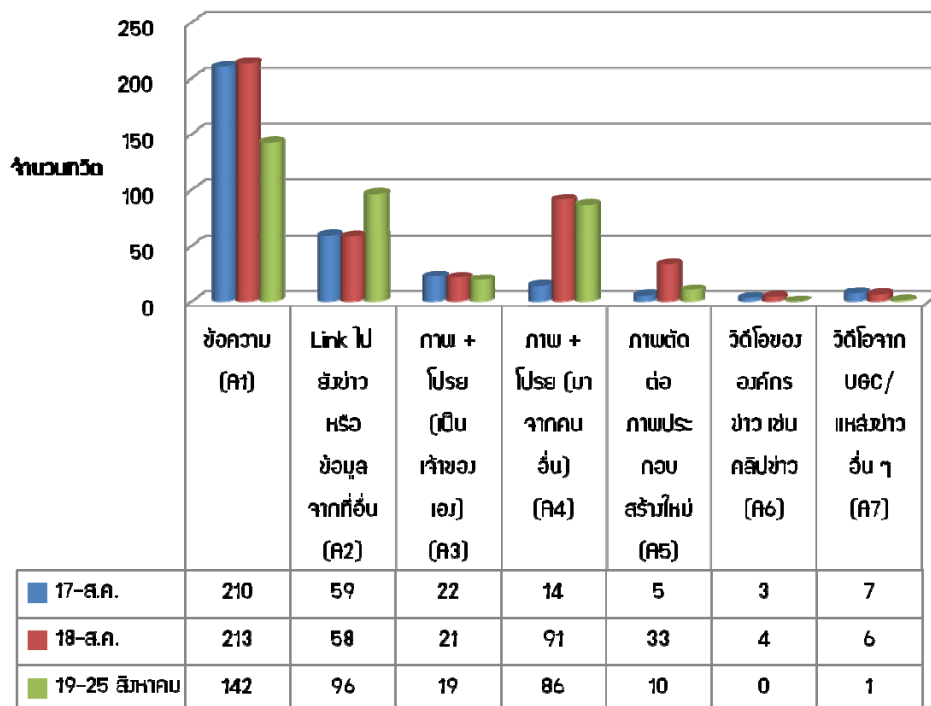
2. วิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์เรื่องกรอบการสื่อสารและรูปแบบของการสร้างการรับรู้ (Sense-making) ในภาวะวิกฤต
3. วิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์เรื่องการมีส่วนร่วม

1.1 การสื่อสารบนทวิตเตอร์

การสรุปผลในส่วนของการสื่อสารบนทวิตเตอร์ ประกอบด้วยเรื่องของรูปแบบในการสื่อสาร ประเด็นในการสื่อสาร ข้อมูลอ้างอิง ประเด็นและโทนการสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์กับสื่อ โดยจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นด้วยคำสำคัญบนทวิตเตอร์ในช่วงวันที่ 17 – 25 สิงหาคม 2558 ในการสรุปผลการศึกษาการสื่อสารบนทวิตเตอร์ แบ่งออกเป็น 3 ช่วงด้วยเหตุการณ์ที่มีปัจจัยทำให้ลักษณะการสื่อสารแตกต่างกันคือ

- ช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2558 เป็นวันที่เกิดเหตุการณ์ สถานการณ์อยู่ในภาวะฉุกเฉิน สับสน และหวาดระแวง
- ช่วงวันที่ 18 สิงหาคม 2558 เป็นวันที่สองของเหตุการณ์ มีภาพ CCTV และเกิดเหตุระเบิดลูกที่สองที่ทำน้ำสาทร
- ช่วงวันที่ 19 – 25 สิงหาคม 2558 เป็นช่วงของการสืบหาสาเหตุ คนร้าย และรอการสืบสวนหาทางคลี่คลายสถานการณ์

1.1.1 รูปแบบการสื่อสารผ่านทวิตเตอร์ ในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ เลือกศึกษาเฉพาะทวิตที่เจ้าของ Account เป็นผู้ทวิตเอง ตัดข้อความที่เป็นการรีทวิต (retweet) ออก เนื่องจากต้องการศึกษารูปแบบของการแสดงออกเฉพาะบุคคลที่ Contribute ให้กับ Conversation ที่เกิดขึ้นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกลุ่ม (Collective Communication) บน hashtag ของทวิตเตอร์ในประเด็นที่สืบค้นมา

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการสื่อสารผ่านทวีตเตอร์

ในเรื่องรูปแบบการใช้งานทวีตเตอร์นั้น ในภาพรวมพบว่า ช่วงคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558 ซึ่งเป็นคืนเกิดเหตุระเบิดนั้น การใช้งานทวีตเตอร์จะอยู่ในรูปแบบของข้อความมากที่สุด ลักษณะเป็นข้อความที่ถามถึงสถานการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้น ข้อความในการบอกข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะสื่อ ข้อความในการตั้งคำถาม วิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ รวมถึงข้อความแสดงความเสียใจและการว่ากล่าวผู้ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น โดยจากจำนวนทวีต กลุ่มตัวอย่าง 321 ทวิตพบการใช้งานแบบข้อความจำนวน 210 ทวิต รองลงมาคือการทวีตพร้อมแปะลิงค์เพื่อไปยังข่าวหรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ จำนวน 59 ทวิต ลำดับที่สามคือการใช้ภาพที่เป็นเจ้าของเองซึ่งเป็นการรายงานจากที่เกิดเหตุ และเป็นการ Break News บนทวีตเตอร์ก่อนที่สำนักข่าวจะรายงานและระหว่างช่วงเวลาที่ยังมีการตรวจสอบเช็คข่าว รวมจำนวน 22 ทวิต ลำดับต่อมาคือการใช้ภาพซึ่งเป็นภาพจากแหล่งต่างๆ เช่น กราฟิกข้อมูล ภาพถ่ายเอกสาร ภาพจากพื้นที่ และภาพแสดงความเสียใจโดยทวีตพร้อมกับคำโปรยที่ให้ข้อมูลหรือแสดงความรู้สึกจำนวน 14 ทวิต ตามมาด้วยภาพตัดต่อหรือภาพที่ประกอบสร้างใหม่ โดยมากในช่วงนี้จะเป็นภาพเพื่อแสดงความเสียใจ และภาพที่นำมาเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่สับสน จำนวน 5 ทวิต ลำดับต่อมาคือวิดีโอจาก User-generated Content จำนวน 5 ทวิต ซึ่งคลิปที่สำคัญคือคลิป CCTV เหตุการณ์ระเบิด ซึ่งจะมีคน Retweet จำนวนมาก วิดีโอขององค์กรข่าว เช่น คลิปข่าว จำนวน 5 ทวิต

ส่วน วันที่ 18 สิงหาคมในช่วงเช้า เป็นเรื่องต่อเนื่องจากเหตุการณ์ในคืนวันที่ 17 แต่พอช่วงบ่ายมีภาพ CCTV ชายเสื้อเหลือง และมีเหตุการณ์ระเบิดที่ท่าเรือสาทร ทำให้มีการให้ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

จำนวนมากบน Hashtag ที่ทำการสุมตัวอย่าง โดยลักษณะของการสื่อสารยังคงเป็นการทวีตเป็นข้อความสูงที่สุด (213 ทวิต) ที่เพิ่มขึ้นมาอย่างชัดเจนคือลักษณะของการใช้ภาพและโปรยซึ่งภาพเป็นภาพจากผู้อื่น ซึ่งนั้นก็คือภาพจาก CCTV ภาพที่มีการวิเคราะห์ และภาพเหตุการณ์ระเบิดที่ทำเรือสาทร (91 ทวิต) ลำดับที่สามคือการแปะลิงค์ไปยังข่าวหรือข้อมูลต่างๆ (58 ทวิต) ที่เกี่ยวกับการอัปเดตสถานการณ์ และการวิเคราะห์ภาพคนเสื้อเหลือง ลำดับต่อมาคือ ภาพตัดต่อภาพประกอบสร้างใหม่ (33 ทวิต) ส่วนใหญ่เป็นการทำภาพเพื่อแสดงความเสียใจ ภาพที่ติด hashtag #prayforthailand และ #StayStrongThailand เป็นการให้กำลังใจและปลุกความรู้สึกการเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อผ่านพ้นปัญหาไป ด้วยกัน ส่วนภาพและโปรยซึ่งเป็นเจ้าของภาพเอง (21 ทวิต) เป็นภาพอัปเดตจากสถานที่เกิดเหตุ ส่วนการโพสต์คลิปจากแหล่งต่างๆพบในจำนวนน้อย (6 ทวิต) และจากสำนักข่าว (4 ทวิต)

ช่วงวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558 ซึ่งเป็นช่วงที่รอการสืบสวนสอบสวน และไม่มีเหตุการณ์ระเบิดเพิ่มเติม จึงเป็นช่วงของการติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จากการศึกษา พบ

อันดับหนึ่ง คือ รูปแบบข้อความ พบจำนวน 142 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อเหตุการณ์ มักมีการติดแฮชแท็กร่วมด้วย โดยแฮชแท็กที่พบมาก ได้แก่ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #prayforbangkok ในช่วง 24-25 สิงหาคมจะเห็นข้อความลักษณะ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคืบหน้าในการจับคนร้ายเพิ่มมากขึ้น

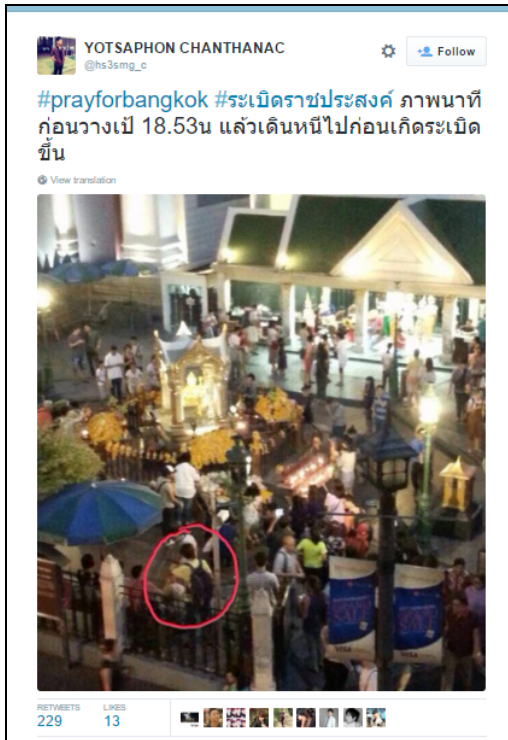
ตัวอย่างเช่น

TWEET: “7 วันแล้ว ยังไม่สามารถสรุปไม่เห็นทางเลยว่าตัวผู้ร้ายคือใคร แบบนี้ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของปชช.อยู่ที่ไหน #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #Thailand”

นอกจากนี้ก็จะมีความการกล่าวถึงการไว้อาลัยศพผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ระเบิด และทั้งหมดมีการติดแฮชแท็กในข้อความที่ทวีตด้วย ได้แก่ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ราชประสงค์

อันดับสอง คือ รูปแบบลิงค์ไปยังข่าว หรือข้อมูลจากของผู้อื่น พบจำนวน 96 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นการลิงค์ไปยังเว็บไซต์ของสำนักข่าว และบางส่วนเป็นลิงค์ไปยังทวิตต้นทาง ในรูปแบบ Quote Tweet ในช่วงวันท้าย 24-24 สิงหาคมส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐาน การติดตามการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และ มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการใช้งานของกล้อง CCTV ที่ไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้ไม่มีหลักฐานในการติดตามการหลบหนีของคนร้ายหลังก่อเหตุ

อันดับสาม คือ รูปแบบภาพและโปรยโดยภาพจากเหตุการณ์และมาจากของคนอื่น พบจำนวน 86 ทวิต ใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลทั่วไป 66 ทวิต และกลุ่ม Influencer 21 ทวิต โดยพบภาพ CCTV ซึ่งถ่ายติดชายเสื้อเหลืองที่เป็นผู้ต้องสงสัยวางระเบิดมากที่สุด ตัวอย่างเช่น

นอกจากนี้ก็มีภาพขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการหาที่อยู่ใหม่ให้แมวที่อยู่บริเวณจุดเกิดเหตุ ภาพที่มีการนำภาพหมายจับคนร้ายมาล้อเลียนเปรียบเทียบและภาพการติดตั้งกล้อง CCTV ที่ไม่สามารถใช้งานได้ ตัวอย่างเช่น

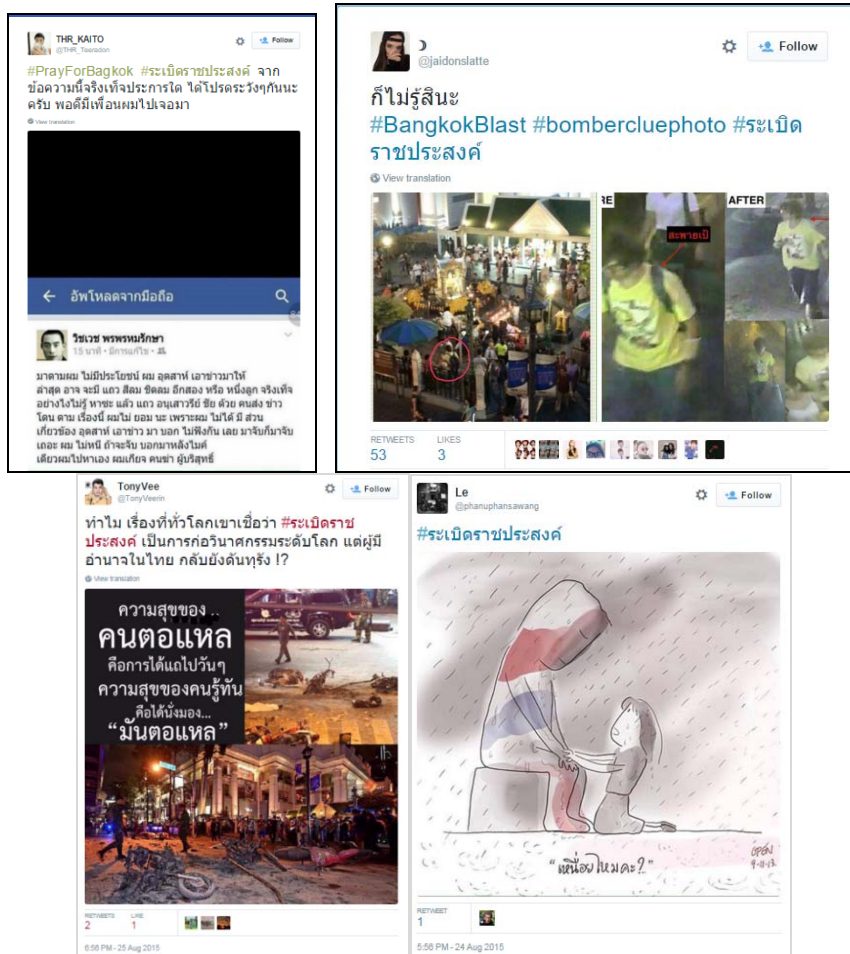
อันดับสี่ คือ รูปแบบภาพ + โปรย (ภาพจากเหตุการณ์ เป็นเจ้าของเอง) พบจำนวน 21 ทวิต ใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลทั่วไป 12 ทวิต และกลุ่ม Influencer 9 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นภาพสถานที่ภายหลังเกิดเหตุการณ์แล้ว โดยใช้ภาพเพื่อสื่อให้เห็นถึงร่องรอยความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือนำเสนอข่าว/กิจกรรมที่สืบเนื่องจากเหตุการณ์ระเบิด อาทิ การไว้อาลัย การเยี่ยมผู้ป่วย และภาพกิจกรรมคืนความสงบให้กับราชประสงค์ หลังจากเกิดเหตุการณ์ระเบิดครบรอบ 7 วัน ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างเช่น

อันดับห้า รูปแบบภาพตัดต่อ ภาพประกอบสร้างขึ้นใหม่ พบจำนวน 10 ทวิต ส่วนใหญ่ที่พบเป็นภาพธงชาติไทยหรือภาพที่สื่อถึงความเสียใจต่อเหตุการณ์ มักมีการติด #strongertogether หรือ #prayforthailand ร่วมด้วย อีกส่วนคือการหาตัวผู้ร้าย โดยมักมีการเติมข้อความลงในภาพเพื่อเน้นว่าคนใดคือผู้ต้องสงสัย หรือเทียบภาพผู้ต้องสงสัยที่ปรากฏในคลิปวิดีโอกับบุคคลที่มีใบหน้าใกล้เคียงกัน ซึ่งภาพเหล่านี้มักอ้างอิงที่มาจากเว็บเพจใน Facebook ภาพที่มีข้อความแสดงถึงความหวังใยประเทศไทยที่กำลังอยู่ในสถานการณ์รุนแรง ซึ่งมี

ข้อความว่า “ เหนื่อยไหมคะ? ” และภาพมีข้อความเสียดสีเจ้าหน้าที่โดยอ้างอิงถึงที่มาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ดังภาพตัวอย่างเช่น

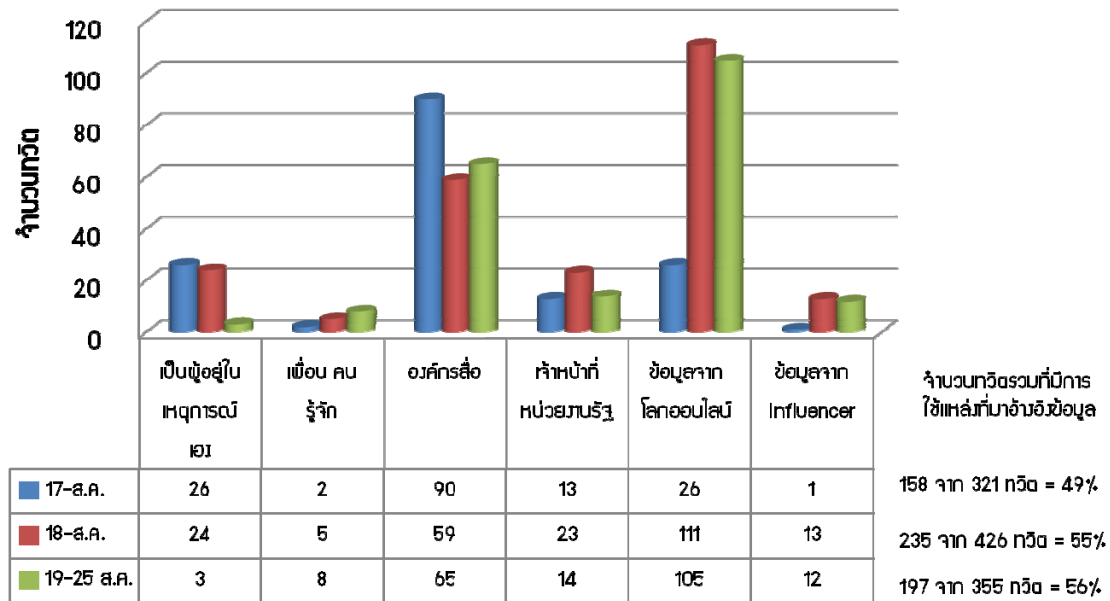

ส่วนรูปแบบวิดีโอจาก UGC / จากแหล่งอื่นๆ พบจำนวน 1 ทวิต เป็นภาพจากเหตุการณ์ ส่วนคลิปวิดีโอจากองค์กรข่าวไม่พบในช่วงเวลานี้

1.1.2 ข้อมูลอ้างอิง

การใช้ข้อมูลในช่วงของภาวะวิกฤตเป็นเรื่องสำคัญ เพราะในช่วง Critical Period ซึ่งเป็นช่วงที่จะมีแชร์ข้อมูลและเสาะหาข้อมูลเพื่อทำให้เข้าใจและอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ตอบใจทศย์ความคิด ความรู้สึกของแต่ละคน การใช้ข้อมูลจากที่ต่างๆ มาบอกต่อในพื้นที่พูดคุยอย่างการติดแฮชแท็กแสดงถึงการเชื่อถือข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยจากทวิตกลุ่มตัวอย่างพบว่า

การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการทวิต

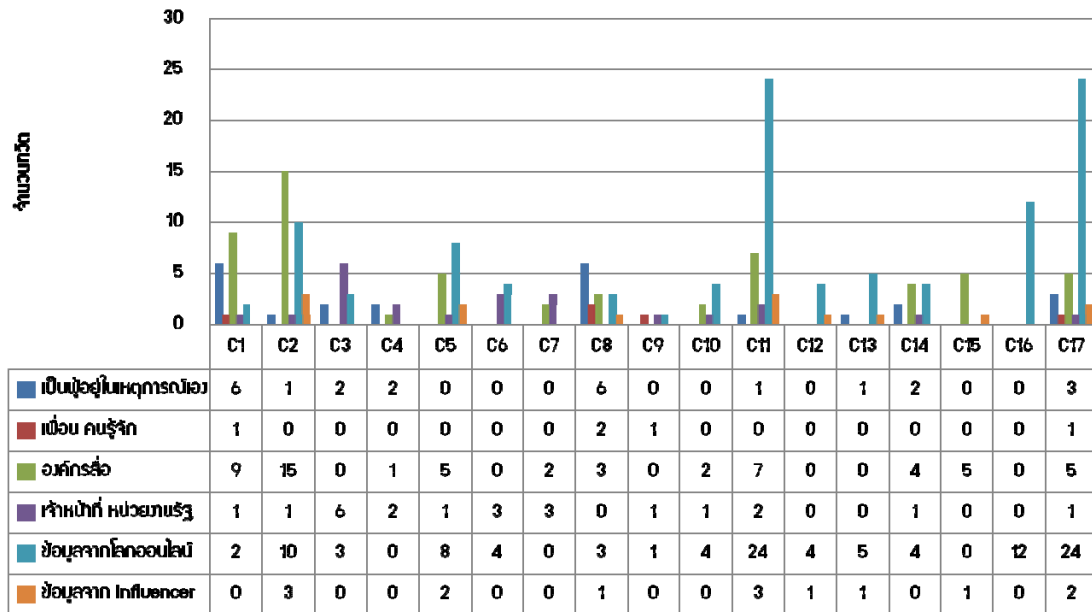
แผนภูมิที่ 2 การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในทวิตเตอร์

ในเรื่องการใช้ข้อมูลอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในการทวิตนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบในการหาข้อมูลซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตในช่วง Critical Period ที่สำคัญ โดยไม่ใช่ทุกทวิตจะมีการอ้างอิงที่มาข้อมูล ส่วนใหญ่กว่าครึ่งของทวิตในแต่ละช่วงที่แบ่งการศึกษาเป็นการทวิตความรู้สึก หรือให้ข้อมูลโดยไม่ได้ให้ที่มาที่ไปหรือแหล่งอ้างอิงข้อมูล ซึ่งมีผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล อาจทำให้ไม่วางใจในข้อมูล หรือไม่เชื่อมั่นต่อข้อมูล หรืออยู่ในภาวะที่ไม่แน่นอน อย่างไรก็ตาม แหล่งที่มาข้อมูลที่นำมาใช้อ้างอิงจะแตกต่างกันตามช่วงเวลา ดังนี้

จากแผนภูมิที่ 2 จะเห็นว่า วันที่ 17 สิงหาคม 2558 การทวิตโดยใช้การอ้างอิงข้อมูลจะมี 49% ของจำนวนทวิตทั้งหมด โดยหลักคือใช้ข้อมูลจากองค์กรสื่อมากที่สุด (90 ทวิต) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลการอัปเดตสถานการณ์ต่างๆ ของสื่อมานำเสนอ ส่วนใหญ่เป็นการนำรายงานสดในโทรทัศน์มาทวิตต่อในทวิตเตอร์ มีบ้างที่เป็นการแชร์ข้อมูลข่าวจากเว็บไซต์ข่าวขององค์กรสื่อแต่น้อยกว่าข้อความที่มาจากข่าวทางโทรทัศน์ รองลงมาคือการใช้ข้อมูลจากการเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์เอง (26 ทวิต) จะปรากฏมากในช่วงต้นของการรับรู้เหตุการณ์ ซึ่งจะเห็นภาพของคนที่อยู่บริเวณราชประสงค์และมีการทวิตบอกว่ามีเหตุระเบิดเกิดขึ้น และ ข้อมูลจากโลกออนไลน์ (26 ทวิต) เป็นข้อมูลจากการบอกต่อ ข้อมูลที่ได้มาจาก Line เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ของคนอื่น แล้วนำมาเล่าต่อ ส่วนข้อมูลจากเพื่อน คนรู้จัก (2 ทวิต) และ ข้อมูลจากบุคคลซึ่งเป็นผู้ทรงอิทธิพล (1 ทวิต) ยังพบในจำนวนน้อย สะท้อนให้เห็นว่า ในภาวะที่เกิดเหตุการณ์ในช่วงเริ่มต้นที่เป็นการ Break Story และเรื่องราวต่างๆ ยังไม่ได้รับการยืนยันที่ชัดเจน แหล่งข้อมูลแรกที่คนบนโลกออนไลน์หันไปหาคือ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ โดย

ลักษณะของการพูดคุยจะเป็นการให้ข้อมูลผ่านการติดแฮชแท็กซึ่งเป็นลักษณะของ Collective Conversation ที่ไม่ต้องปฏิสัมพันธ์กัน แต่แลกเปลี่ยนข้อมูลไปมา และส่งต่อข้อมูลกระจายไปได้อีก และเมื่อมีการรายงานข่าวโดยสื่อคนจะหันไปใช้ข้อมูลจากสื่อในการบอกต่อ ซึ่งทำให้บทบาทของสื่อสำคัญมากในการ “กรองข้อมูล” “ตรวจสอบข้อมูล” และ “ลำดับเรื่องต่างๆ” ให้มีเหตุผล เชื่อถือได้ และเป็นที่พักของผู้รับสาร

การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆ ของการทวิตช่วงวันที่ 17 ส.ค. 2558

แผนภูมิที่ 3 การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆ ของการทวิตช่วงวันที่ 17 ส.ค.2558

ทั้งนี้ถ้าพิจารณาลงรายละเอียดของการอ้างอิงข้อมูลจะพบว่า ประเด็นที่มีการระบุข้อมูลอ้างอิงในการทวิตมากที่สุดคือ ประเด็นการช่วยกันหาคำตอบ หาคณرای และระดมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบต่อสถานการณ์ ซึ่งมีทวิตที่อ้างอิงที่มาจากข้อมูลจำนวน 37 ทวิต แหล่งข้อมูลที่ใช้สูงสุดคือข้อมูลจากโลกออนไลน์ ที่มีคนอื่นโพสต์หรือแชร์กันไว้บนสื่อออนไลน์ โดยมีการนำมาบอกต่อข้อมูล สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมในแฮชแท็ก รองลงมา ก็คือการใช้ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อ

ส่วนประเด็นอื่นๆ นั้น สิ่งที่สังเกตเห็นได้ชัดก็คือ มี 6 ประเด็นในการทวิตที่ใช้การอ้างอิงข้อมูลจากข้อมูลโลกออนไลน์เป็นหลัก ได้แก่

- ประเด็นความสูญเสีย ความเสียหาย ประเด็นนี้ใช้ข้อมูลจากสื่อเป็นหลัก ควบคู่ไปกับข้อมูลจากโลกออนไลน์ ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลตัวเลขผู้บาดเจ็บ เสียชีวิต และสภาพความเสียหายของพื้นที่ ซึ่งรายงานผ่านสื่อ และมีคนในพื้นที่ทวิตบอกข้อมูลมา
- ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์และระบุความขัดแย้ง ซึ่งก็ใช้ข้อมูลจากโลกออนไลน์และจากสื่อเป็นหลักเช่นกัน เป็นลักษณะของการแสดงความคิดเห็น และ

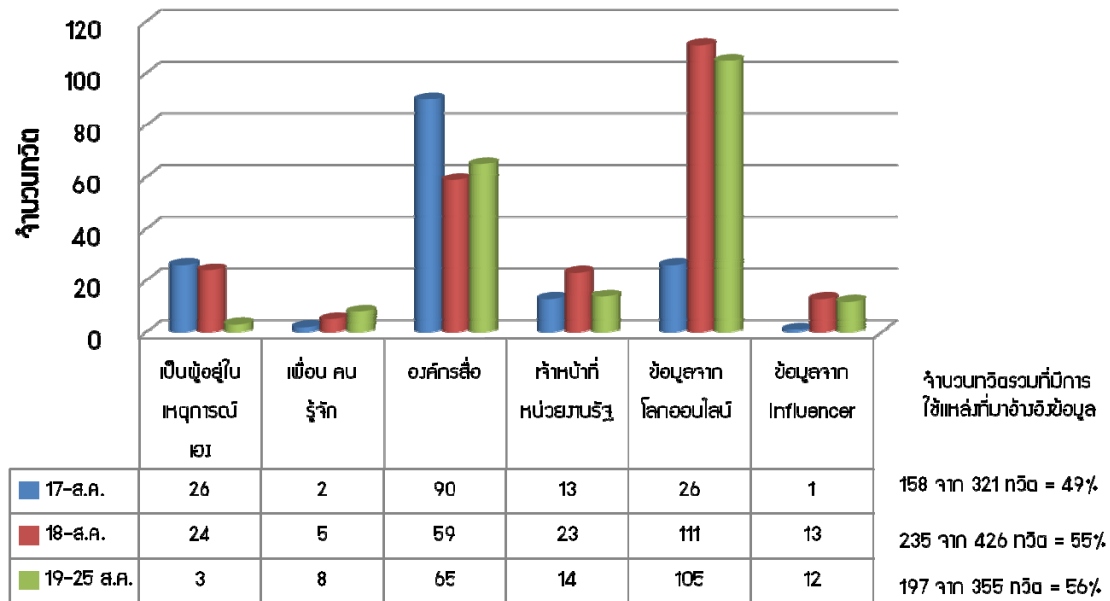
การแชร์ข้อมูลที่คนเชื่อมโยงประเด็นและวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานบนสื่อออนไลน์ว่าน่าจะเชื่อมโยงกับสาเหตุอะไร

- ประเด็นการวิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการใช้อยู่ข้อมูลจากการสิ่งที่ส่งต่อมาบนโลกออนไลน์เอามาวิเคราะห์ว่าจะใช้ผู้ร้าย หรือ เชื่อมโยงกับกลุ่มไหนหรือไม่ เป็นลักษณะการอ้างถึงแล้วตั้งคำถามหรือวิจารณ์ต่อ
- ประเด็นการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ ก็เน้นการนำข้อมูลจากโลกออนไลน์มีการวิพากษ์มาบอกต่อ ขยายต่อ

จะเห็นว่า ประเด็นที่ใช้แหล่งข้อมูลจากโลกออนไลน์จะเป็นเรื่องของความคิดเห็น การแสดงออกทางความคิด การวิพากษ์วิจารณ์ต่อเหตุการณ์ โดยการนำข้อมูลจากโลกออนไลน์ที่ตรงกับความรู้สึก ความสนใจ ความอยากรู้ และสิ่งที่ต้องการแสดงออก มาสนับสนุนการแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ

ส่วนประเด็นในช่วงวันที่ 17 สิงหาคม ที่มีการใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อเป็นหลักคือ ประเด็นเรื่องการระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย ซึ่งเป็นการวิพากษ์เรื่องการถ่ายภาพที่ไม่เหมาะสม และมีการรณรงค์ร่วมกันให้เลิกใช้ภาพดังกล่าว วิธีการอ้างอิงคือการอ้างถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนเน็ต และอ้างถึงการรณรงค์ของคนบนโลกออนไลน์ในการใช้ภาพให้เหมาะสม ประเด็น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ข้อมูลหลักมาจากสื่อ และ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งช่วงแรกจะเน้นไปที่ผู้อยู่ในเหตุการณ์ เมื่อสื่อเริ่มลงพื้นที่แล้ว ข้อมูลจะมาจากสื่อเป็นหลัก จะเห็นว่าในเรื่องที่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ การใช้ข้อมูลจากสื่อจะเป็นหลัก

การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการทวิต

แผนภูมิที่ 4 การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในทวิตเตอร์

ในวันที่ 18 สิงหาคม เหตุการณ์ที่สำคัญในวันนี้คือการมีภาพ CCTV ชายเสื้อเหลืองที่เป็นผู้ต้องสงสัยในการวางระเบิด และมีเหตุการณ์ระเบิดที่ทำร้ายสาทร ในการทวิตภายในวันนี้พบ

อันดับหนึ่งทวิตที่มีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลจำนวน 235 ทวิตจาก 426 ทวิต คิดเป็นร้อยละ 55 โดยข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงมากที่สุดเป็นข้อมูลจากโลกออนไลน์ (111 ทวิต) มีเรื่องของการแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อความปริศนาเรื่องการวางระเบิด แชร์ข้อมูลการวิเคราะห์ภาพชายเสื้อเหลือง และบอกต่อความคิดเห็น หรือข้อมูลเกี่ยวกับเหตุระเบิด ในลักษณะของการแสดงออกพร้อม เช่น เห็นด้วย สงสัย อยากให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ เป็นต้น

ตัวอย่าง เช่นการอ้างอิงจาก เพจ CSI LA

18 August · ๑
 A person of interest
 นี้คือภาพชายต่างชาติผู้ต้องสงสัยที่กล้อง CCTV จับได้ เขาสะพายกระเป๋าเป้แล้ว
 วางทิ้งไว้ริมเสารั้วที่เกิดเหตุ ตอนเขาเดินออกมาจะไม่มีการเป่าเป้แล้ว
 จะเห็นได้ว่าชายคนนี้จะพยายามจะปกปิดหน้าตัวเอง ด้วยการใส่แว่นและอาจใส่วิก
 ผมปลอมด้วย
 It seems that he disguised his identity with wig and glasses.

แค้นใจแทนญาติผู้เสียชีวิต มีชาวบอคมว่า ผู้ก่อการร้ายเป็นคนต่างชาติ!!
 ลึกลับใจมึงทำด้วยอะไร
[https://www.facebook.com/CSILA90210/photos/a.600950366649359.1073741828.596740650403664/884463594964700/?type=1 ... #](https://www.facebook.com/CSILA90210/photos/a.600950366649359.1073741828.596740650403664/884463594964700/?type=1...#)
 ระเบิดราชประสงค์

เสื้อเหลืองขี้ๆเลย ดูจากเสาปูนที่มันวางกระเป๋าไว้ ขอให้ตำรวจเจอมันไวๆ
 นะ (รูปจากคอมเมนต์ในเฟส) #ระเบิดราชประสงค์

คลิปนาที ชายต่างชาติเสื้อเหลืองผู้ต้องสงสัยวางเป้ ก่อนแผ่นออกจากศาล
 ท้าวมหาพรหม Cr. ARMdhiravath #ระเบิดราชประสงค์

อันดับสอง ข้อมูลจากองค์กรสื่อ (59 ทวิต) เป็นเรื่องของการอัปเดตล่าสุดเกี่ยวกับสถานการณ์ การ
 รายงานตัวเลขผู้บาดเจ็บเสียชีวิต ผลกระทบ และเหตุการณ์ระเบิดที่ทำให้เรือสาทร

อันดับสามคือ ข้อมูลจากตัวเองซึ่งเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ (24 ทวิต) เป็นการพูดถึงการอยู่ในเหตุการณ์
 เมื่อคืนก่อน พูดถึงสภาพของสถานที่เกิดเหตุในวันที่ 18 ส.ค.

เราออกจากสถานที่ที่เกิดระเบิดทั้ง 2 ที่ก่อนมันจะระเบิด บอกรตรงๆว่าจิตตกมาก
 ร้อนรนไปหมด #ระเบิดราชประสงค์ #ระเบิดท่าเรือสาทร

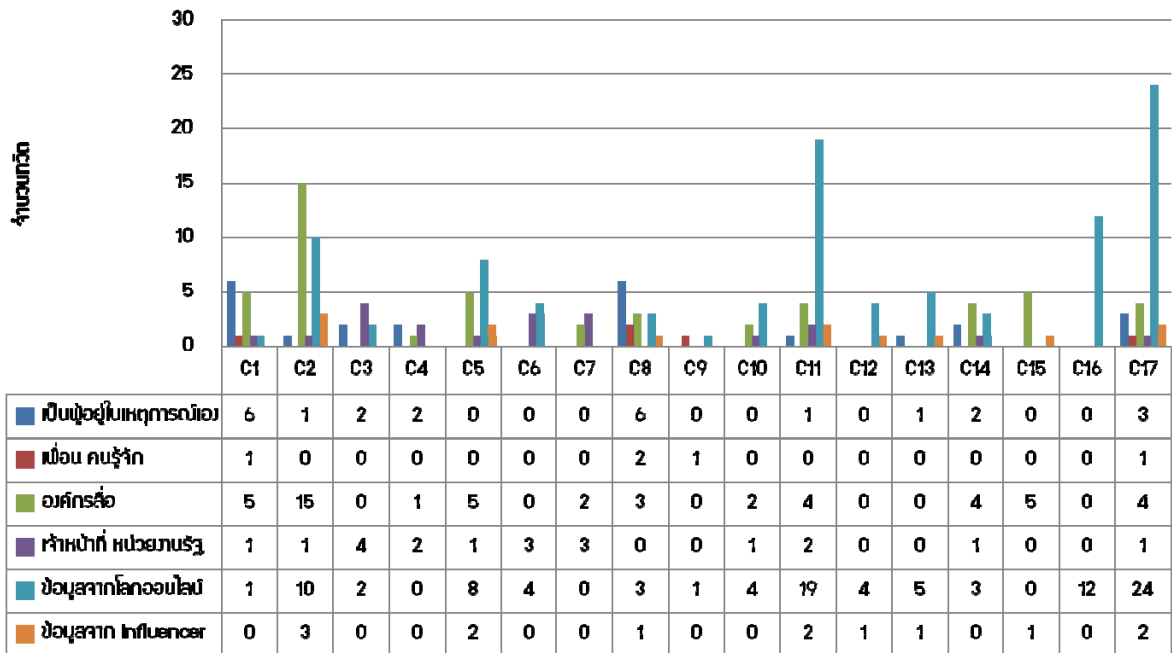
15.50 น.บรรยากาศบริเวณ #แยกราชประสงค์ หลังเหตุ #ระเบิดราชประสงค์

อันดับสี่ คือ อ้างอิงสิ่งที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐพูดถึง (23 ทวิต) คำสัมภาษณ์จากนายกรัฐมนตรีนั่ง
 การแสดงความเสียใจ และประกาศการเยียวยา ช่วยเหลือ และการดำเนินการหาคำตอบเกี่ยวกับการระเบิด
 นอกจากนั้นก็เป็นทำให้ข้อมูลของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาอากาศ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 เริ่มมีข้อมูลจากผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) จำนวน 13 ทวิต

อาจารย์ท่านนี้วิเคราะห์ได้ดีมากนะครับ เกี่ยวกับ #ระเบิดราชประสงค์
[https://mobile.facebook.com/kittitouch.chaiprasith/posts/957163644347795?_rdr ... #fb #StrongerTogether](https://mobile.facebook.com/kittitouch.chaiprasith/posts/957163644347795?_rdr...#fb#StrongerTogether)

อย่างไรก็ตาม จำนวนที่น้อยที่สุดคือข้อมูลจากเพื่อนหรือคนรู้จัก (5 ทวิต)

การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆ ของกรทวิตช่วงวันที่ 18 ส.ค. 2558

แผนภูมิที่ 5 การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆของการทวิตช่วงวันที่ 18 ส.ค.58

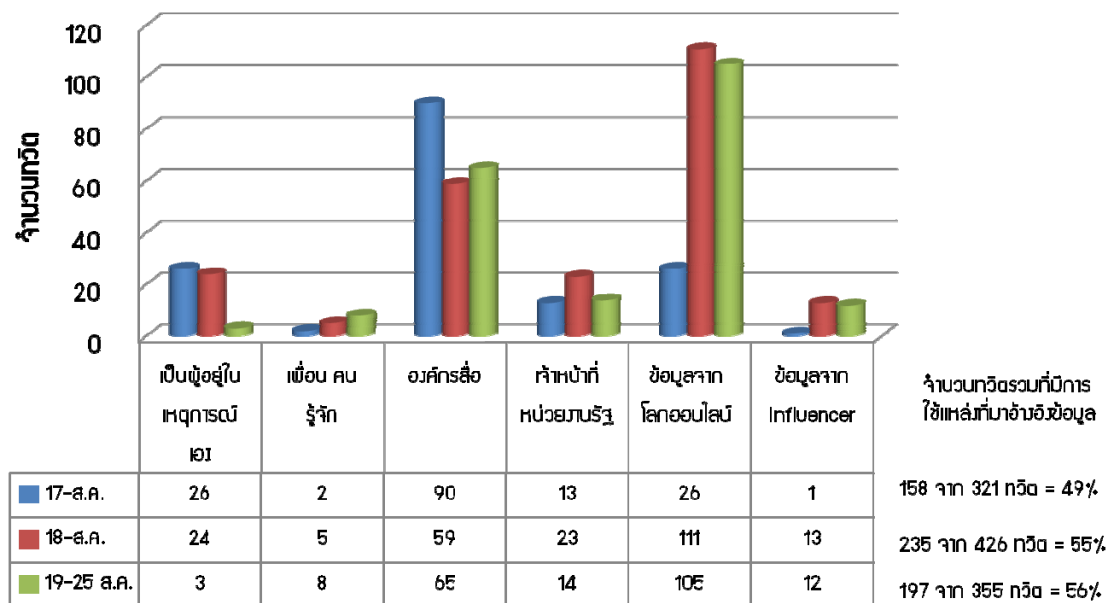
จะเห็นว่าในช่วงวันที่ 18 สิงหาคมนั้น การใช้แหล่งข้อมูลมากที่สุดเปลี่ยนจากข้อมูลจากสื่อไปยังที่ข้อมูลจากโลกออนไลน์ ซึ่งถ้าเปรียบเทียบตามประเด็นให้เห็นตามแผนภูมิที่ 4 จะพบว่า ประเด็นที่มีการใช้การอ้างอิงจากแหล่งที่มาออนไลน์มากที่สุดคือ ประเด็นการช่วยกันหาคำตอบ / หาคณรัย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ คือการเอาข้อมูลจากที่คนบนโลกออนไลน์ช่วยกันวิเคราะห์เรื่องชายเสื้อเหลือง และข้อมูลที่มีการอ้างว่าเป็นเบาะแสของเหตุการณ์มาต่อบอก วิพากษ์วิจารณ์ ช่วยกันวิเคราะห์ (19 ทวิต) และประเด็นการระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรงความสูญเสีย จำนวน 12 ทวิต ในส่วนของประเด็นอื่นๆ ที่มีการใช้ข้อมูลอ้างอิงจากโลกออนไลน์เยอะ ประกอบไปด้วยการทวิตในประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์การแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นของคนอื่นต่อประเด็นระเบิด ทั้งการแนะนำการแสดงออกที่เหมาะสม รวมไปถึงการให้กำลังใจนายกรัฐมนตรีในการคลี่คลายปัญหา และการทำภาพล้อเลียนผู้ต้องสงสัย อีกประเด็นที่มีการใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ในจำนวนมาก คือ ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง

ส่วนการใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อ ประเด็นที่มีการอ้างข้อมูลจากสื่อมากที่สุดคือ ประเด็นความสูญเสีย ความเสียหาย จำนวน 15 ทวิต ซึ่งเป็นการอัปเดตยอดตัวเลข และการข้อมูลจากภาครัฐในการเยียวยาและให้การช่วยเหลือ นอกจากนี้ประเด็นอื่นๆ ที่ใช้แหล่งข้อมูลจากสื่อก็คือ ประเด็นเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง และ ประเด็นวิพากษ์การทำงานของสื่อ

ดังนั้น จะเห็นว่า เทรนด์ในการใช้แหล่งข้อมูลในวันที่ 18 ส.ค. ซึ่งมีประเด็นเรื่องของการหาคำตอบ หาความเชื่อมโยง หาข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายมากขึ้น ข้อมูลที่เห็นการใช้มากแทนที่จะเป็นจากสื่อกลับเป็นจาก “ข้อมูลต่างๆ ที่อยู่บนโลกออนไลน์” นั้น สะท้อนมิติของการหาข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ในขณะเดียวกัน สะท้อนความเชื่อในการวิเคราะห์ของคนบนโลกออนไลน์ที่มีจำนวนไม่น้อยทำตัวเป็นนักสืบที่สืบเสาะหาข้อเท็จจริง ลักษณะการใช้พื้นที่ในการสื่อสารในช่วงหลังจากเกิดเหตุการณ์ขึ้นแล้ว และ เริ่มมีข้อมูลผู้ต้องสงสัย เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการหาคำตอบ ทิศทางของการพูดคุยแบบกลุ่มผ่าน แชนแนลทวิตเตอร์ จึงมีทั้งการตรวจสอบข้อมูล การบอกต่อข้อมูล พร้อมการวิพากษ์วิจารณ์

ช่วงระหว่างวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558 เป็นช่วงเวลาที่รอการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐในการคลี่คลายคดี จากแผนภูมิตี่ 2 พบว่า การอ้างอิงที่พบในช่วงเวลานี้ มีจำนวนทวิต 197 ทวิตจาก 355 ทวิต ที่มีการอ้างอิงข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 56 ของจำนวนทวิตที่ส่งตัวอย่างมาในช่วงเวลานั้น ได้แก่

การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการทวิต

แผนภูมิตี่ 6 การใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในทวิตเตอร์

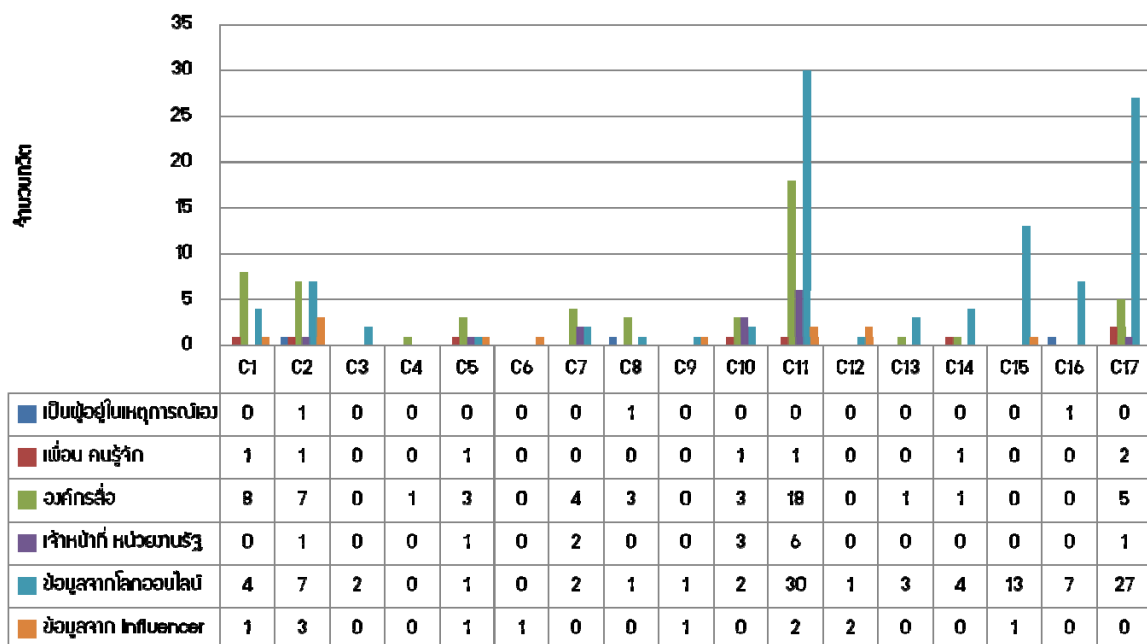
- อันดับหนึ่ง การใช้แหล่งอ้างอิงข้อมูลจากโลกออนไลน์ มากที่สุด จำนวน 105 ทวิต มี 3 ประเด็นคือ
- 1) เรื่องที่เป็นอารมณ์ ความรู้สึก ประกอบด้วย การอาลัยผู้เสียชีวิต การปลุกระดมรวมใจให้คนไทยเข้มแข็งร่วมกัน
 - 2) เรื่องที่เป็นข้อมูล เน้นไปที่ข้อมูลโลกออนไลน์ที่พูดถึงคนร้าย ผู้ต้องสงสัย ลักษณะของระเบิด
 - 3) การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อ มีประเด็นหลัก 2 เรื่องคือ เรื่องการรายงานข่าวของคุณฐาปนีย์ และกรณีจำลองเหตุการณ์ของช่องเนชั่นแซแนล

อันดับสอง คืออ้างอิงข้อมูลจากสื่อ จำนวน 65 ทวิต แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นเรื่องของ ข้อมูลอัปเดตการดำเนินการหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และสรุปภาพรวม ให้บริบทเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด ส่วนที่สองคือส่วนที่สื่อนำเสนอข้อมูลเชิงอารมณ์ความรู้สึก คนบนโลกออนไลน์นำเรื่องราวของผู้เสียชีวิตที่สื่อ นำเสนอมาบอกต่อพร้อมแสดงความเสียใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

อันดับสาม อ้างอิงเจ้าหน้าที่รัฐ 14 ทวิต เป็นประเด็นการระดมข้อมูล การประกาศให้รางวัลสำหรับ ข้อมูลเบาะแส และความคืบหน้าในการสืบหาคนร้าย ใกล้เคียงกับการใช้ข้อมูลจากผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) จำนวน 12 ทวิต แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนของผู้มีอิทธิพลและมีความเชื่อมโยงกับการเมือง ก็จะเป็นลักษณะการ แสดงจุดยืน และเรียกร้องให้มีการหาข้อเท็จจริง ส่วนที่สองคือผู้ทรงอิทธิพลบนโลกออนไลน์ เป็นการ วิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล การแสดงออก และเสนอแนะวิธีคิดต่อประเด็นเรื่องราว

อีก 2 ส่วนที่มีไม่มากนัก คือการอ้างอิงข้อมูลจากเพื่อนหรือคนรู้จัก มี 8 ทวิต เป็นการเล่าความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ของเพื่อนหรือคนรู้จัก และการเป็นอยู่ในเหตุการณ์เองน้อยที่สุดเพียง 3 ทวิต เนื่องจาก ไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นใหม่

การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆ ของการกวาดช่วงวันที่ 19-25 ส.ค. 2558

แผนภูมิที่ 7 การอ้างอิงแหล่งข้อมูลในประเด็นต่างๆ ของการกวาดช่วงวันที่ 19-25 ส.ค.2558

จากแผนภูมิที่ 7 แสดงให้เห็นว่า การใช้ข้อมูลอ้างอิงจะมีความหลากหลายมากในประเด็นเกี่ยวกับการ ช่วยกันหาคำตอบ / หาคนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ โดยมีการอ้างอิงจากสื่อ ออนไลน์มากที่สุด แสดงว่าการพูดคุย แสดงออกในช่วงที่สามหลังจากเกิดเหตุการณ์ขึ้น คือการพยายามหา คำตอบและช่วยกันระดมข้อมูลเพื่อหาตัวคนร้าย วิเคราะห์คนร้ายจากข้อมูลภาพที่มีอยู่ และข้อมูลจากโลก ออนไลน์ โดยมีการนำข้อมูลจากออนไลน์มาแชร์และแสดงความคิดเห็นประกอบ มากกว่า การนำข้อมูลจากสื่อ

มาวิพากษ์หาคำตอบ อย่างไรก็ตามข้อมูลจากสื่อก็ยังมีอาการอ้างอิงมากเป็นอันดับสองในการหาคำตอบ การหาคนร้าย โดยเป็นการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการอัปเดตสถานการณ์และการวิเคราะห์ประเด็นระเบิด และความเชื่อมโยงที่นำเสนอบนสื่อมาประกอบการเหตุผลเชื่อมโยงตามความเชื่อของแต่ละคนที่แสดงออกบนทวิตเตอร์

ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ยังสูงมากในประเด็นอื่นๆ ที่เป็นการแสดงความรู้สึก อารมณ์ร่วมต่อเหตุการณ์ หรือการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ของคนบนโลกออนไลน์ การแสดงความรู้สึกต่อในหลวง และการตั้งคำถามกับการแสดงความคิดเห็นของคนอื่นๆ บนโลกออนไลน์

ส่วนประเด็นวิพากษ์การทำงานของสื่อ เป็นการนำข้อมูลจากที่คนบนออนไลน์แชร์ต่อๆ กันในการวิพากษ์การทำงานของสื่อ และมีการนำมาบอกต่อพร้อมแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานนั้นๆ ของสื่อตามความคิดของแต่ละคนที่แชร์ ถือเป็น การแสดงออกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงการแสดงความคิดเห็น ลำดับต่อมาคือเรื่อง “ความสูญเสีย ความเสียหาย” และ “การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย” การใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์นี้จะเป็นลักษณะของการนำภาพ หรือคำอวดร้าย ระวังถึงผู้เสียชีวิตมาบอกต่อ รวมถึงการรณรงค์และวิพากษ์วิจารณ์การใช้ภาพที่ไม่เหมาะสมในการรายงานข่าวหรือการบอกข้อมูลบนทวิตเตอร์ ในส่วนการอ้างอิงจากสื่อที่สูงก็คือการอ้างข้อมูลเรื่องการค้นหาคำตอบและจับคนร้าย และข้อมูลอัปเดตเกี่ยวกับเหตุการณ์ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

สรุปภาพรวมของรูปแบบในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ตลอดช่วงวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558 พบว่าข้อมูลหลักที่คนบนโลกออนไลน์ใช้ในอ้างอิงที่ปรากฏในทวิตมาจาก ข้อมูลจากบนสื่อออนไลน์ และพบมากในประเด็น การระดมข้อมูลเพื่อตรวจสอบและหาคนร้าย และเป็นการให้ข้อมูล ในขณะที่เดียวกันบางทวิตมีการแสดงความคิดเห็น หรือวิเคราะห์ และตั้งข้อสงสัยด้วย ส่วนข้อมูลจากสื่อจะเป็นเรื่องของข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข้อมูลการสูญเสีย และ ข้อมูลอัปเดตเกี่ยวกับความคืบหน้าเรื่องการสืบหาคนร้าย คนอ้างอิงข้อมูลเหล่านี้มากในวันที่ 17 สิงหาคม เพราะทุกอย่างต้องรอการอัปเดตอย่างเป็นทางการเจ้าหน้าที่ผ่านสื่อ และจากการที่สื่อลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นช่วงที่มีเหตุการณ์ระเบิด แหล่งข้อมูลอีกแหล่งที่สำคัญคือผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ แม้แต่สื่อเองยังมีการนำข้อมูลจากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ไปใช้ประกอบการรายงานด้วยเช่นกัน

1.1.3 ประเด็นและโทนการนำเสนอ

วันที่ 17 สิงหาคม 2558 ณ เวลาที่เกิดเหตุการณ์ การค้นหาข้อมูลย้อนหลังใช้คำสำคัญ #ระเบิดที่ศาล ท้าวมหาพรหม #ราชประสงค์ #ศาลพระพรหม ในเลือกสุ่มตัวอย่างทวิตเตอร์ของคนทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยทั้งปัจเจกบุคคล บัญชีรายชื่อทวิตเตอร์ที่ลักษณะเป็นกลุ่มหรือเพจ รวมถึงผู้ที่เป็นผู้ทรงอิทธิพลบนทวิตเตอร์ (คือผู้ที่มีผู้ติดตามมากกว่า 10,000 คนขึ้นไป) เพื่อศึกษาปฏิกริยาของคนต่อเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น รวมถึงการใช้พื้นที่สาธารณะบนทวิตเตอร์ต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ในการศึกษาส่วนนี้เพื่อให้เข้าใจรูปแบบของการใช้งานความรู้สึก (Sentimental) ต่อเหตุการณ์ ประเด็นในการสื่อสาร และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับเหตุการณ์ รวมถึงปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อสื่อ ทั้งนี้จากการสุ่มตัวอย่าง 321 ข้อความ (เป็นเพียงกลุ่มตัวอย่างที่สุ่ม ในความเป็นจริง

จำนวนทวีตในช่วงเวลาดังกล่าวมีมากกว่านี้ แต่อาจไม่อยู่ใน keyword ที่ค้นหา และไม่ได้นับรวมข้อความที่มีการ Retweet) ในช่วงเวลา 18.50 – 24.00 น. พบประเด็นในการทวีตดังนี้

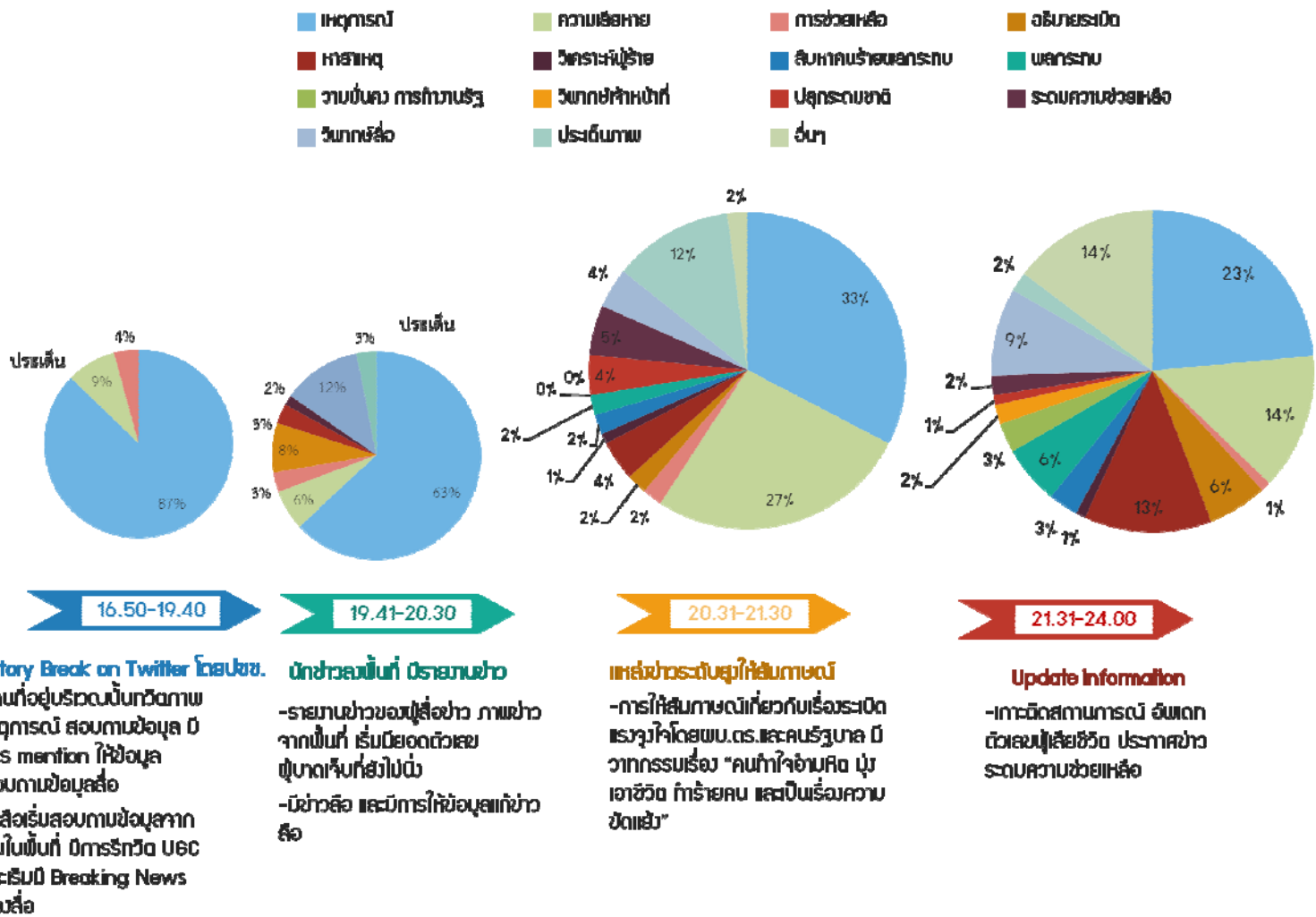
ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล	จำนวนทวีต
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น (C1)	138
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)	58
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย (C3)	3
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4)	11
การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง (C5)	22
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (C6)	4
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ (C7)	5
ผลกระทบจากเหตุการณ์ (C8)	8
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา (C9)	3
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ (C10)	2
การช่วยกันหาคำตอบ / หาคคนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่ต่อการหาคำตอบ (C11)	0
การสร้างความปลอดภัยช่วงต่อกลุ่ม (C12)	0
การปลุกระดมความเป็นชาติ (C13)	5
การระดมความช่วยเหลือ (C14)	7
การวิพากษ์การทำงานของสื่อ (C15)	16
การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย (C16)	22
ประเด็นอื่นๆ (C17)	17
รวม	321

ตารางที่ 1 จำนวนทวีตจำแนกตามประเด็นการสื่อสารและการเลือกส่งต่อข้อมูล

ในช่วงเวลาของข้อมูลเกิดเริ่มต้นของเหตุการณ์เป็นช่วงเวลาที่ทวีตมุ่งไปที่การพูดถึงเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้นทำให้ในช่วงคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558 การใช้ทวีตเตอร์มีการพูดคุยในประเด็น “เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น” โดย อันดับหนึ่ง เป็นเรื่องของการรายงานสถานการณ์จากพื้นที่ อัปเดตข้อมูล อธิบายสภาพพื้นที่ และบอกจุดเกิดเหตุ รวมถึงการเตือนเกี่ยวกับจุดต่างๆ รวมถึงการทวิตถามข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลของเหตุการณ์ที่เกิด โดยมีจำนวนรวมทั้งหมด 138 ทวิตจากกลุ่มตัวอย่างทวีตที่สุ่มศึกษาจำนวน 322 ทวิต

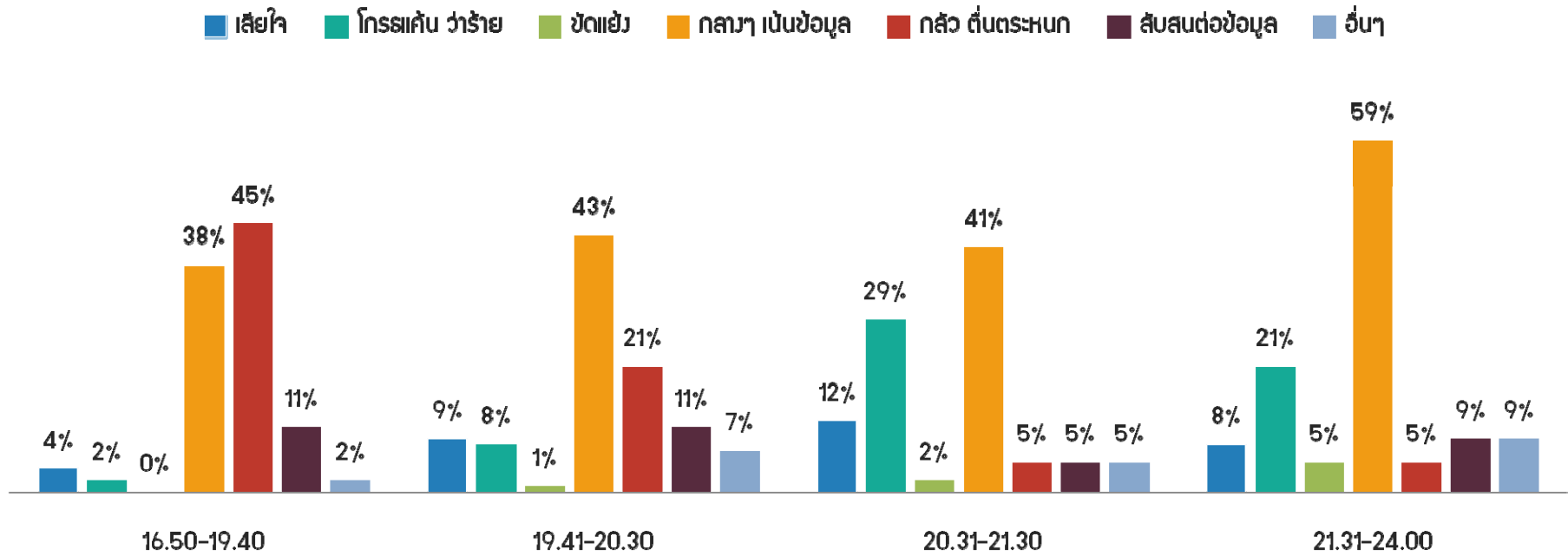
อันดับสอง รองลงมา คือ การพูดเรื่องความเสียหาย เน้นที่การบอกจำนวนตัวเลขของผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต แต่ประเด็นที่พบคือ ตัวเลขในช่วงแรกจะมีความสับสนและเปลี่ยนไปมา จนกว่าจะได้รับการยืนยันจากหน่วยงานที่ดูแลผู้บาดเจ็บ ตัวเลขจึงตรงกันมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญพบเมื่อแบ่งกลุ่มช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วงเพื่อดูพัฒนาการของประเด็น และโทนในการแสดงออกที่แตกต่างกัน

แผนภูมิที่ 8 แสดงประเด็นการสื่อสารของคนบนทวิตเตอร์ตามช่วงเวลาในคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558

แผนภูมิแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์ผ่านทวิตเตอร์

แผนภูมิที่ 9 แสดงการแสดงผลอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์บนทวิตเตอร์ตามช่วงเวลาในคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558

การใช้ทวิตเตอร์ในคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558 แบ่งช่วงเวลาสำคัญได้เป็น 4 ช่วง โดยเทียบกับ เหตุการณ์สำคัญที่พัฒนา ซึ่งจะเห็นพัฒนาของประเด็นที่แตกต่างกันในทั้ง 4 ช่วง

ช่วงที่หนึ่งของวันที่ 17 สิงหาคม 2558 คือ ระหว่าง 16.50-19.40 น. เป็นช่วงของ “Story Break” โดยข้อมูลตั้งต้นมาจากประชาชนที่อยู่บริเวณราชประสงค์ และใกล้เคียงกับศาลท้าวมหาพรหม ในช่วงเวลานี้ ลักษณะของการสื่อสารคือการ บอกว่ามีเหตุระเบิด ได้ยินเสียงระเบิด มีเหตุการณ์เกิดขึ้น คนในเหตุการณ์เห็นอะไร อารมณ์ความรู้สึก ความตื่นตระหนก รวมถึงการทวิตและ mention ไปยังสื่อเพื่อสอบถามหรือบอก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สื่อที่ประชาชนเลือก Mention เพื่อบอกข้อมูลในช่วงต้นคือ @js100 และ สวพ. ซึ่งเมื่อมีการ ทวิตเหตุการณ์จากพื้นที่โดยประชาชน จะเห็นว่ามีจำนวนการทวิตจำนวนมาก รวมถึงมีการ Mention ถึง เจ้าของข้อมูลเพื่อสอบถามสถานการณ์จากคนทั่วไปโดยกันและจากสื่อที่ต้องการข้อมูลและต้องการนำภาพไป ใช้ประกอบการรายงานด้วย

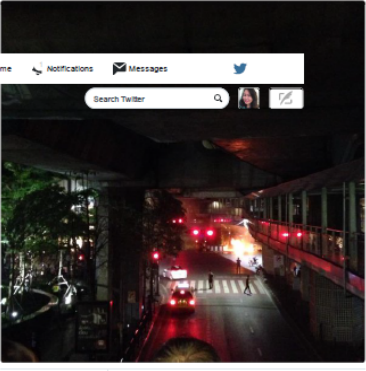
ตัวอย่างของทวิตจากประชาชนที่เป็นการ Break Story บนทวิตเตอร์

i'm infinite @loeychanox

มีระเบิดตรงแยกราชประสงค์ หน้าพระพรหม

View translation

RETWEETS 53 LIKES 2

7:09 PM - 17 Aug 2015

Best Anavil @best_anavil

Plz be careful!

เพิ่งมีระเบิด ตรงแยก ราชดำริ หน้าพระพรหม. ระวังนะคับ

View translation

RETWEETS 68 LIKES 2

Jumme @JumPeetwan

@js100radio เหมือนมีอะไรระเบิดตรงแยกราชประสงค์คะ

boydntk @Boydntk

ผ่านไประวังกันด้วยRT @pokpong_pp: ราชประสงค์มีระเบิด ได้ยินเสียงดังมาเรื่อยๆ ดึกสะเทือนเลย

05:09 - 17 ส.ค. 2558

72 4

ช่วงที่สองของวันที่ 17 ส.ค. คือช่วง 19.41-20.30 น. (ในแผนภูมิ 8) ซึ่งมีผู้สื่อข่าวลงพื้นที่และรายงานข่าว เริ่มมีภาพข่าวจากพื้นที่ในบริเวณที่ใกล้จุดระเบิดมากขึ้น ภาพเจ้าหน้าที่กำลังปฏิบัติงาน เริ่มมียอดตัวเลขผู้บาดเจ็บที่ยังไม่ถึง รวมถึงมีข่าวลือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดอันตราย รูปแบบของระเบิด การปิดโรงเรียน ซึ่งช่วงเวลานี้ก็มีเจ้าหน้าที่เริ่มให้ข้อมูลสถานการณ์การระเบิดในเบื้องต้น เช่น ตัวเลขผู้บาดเจ็บ และให้ข้อมูลแก้ไขข่าวลือ สิ่งที่พบคือ ข่าวลือต่างๆ ที่เกิดขึ้น สื่อเองก็มีการนำไปเสนอเช่นกัน มีการแพร่ข้อมูลต่อโดยประชาชนที่ใช้ทวิตเตอร์ ในขณะที่เดียวกันก็มีคนกลุ่มหนึ่งที่สอบถามข้อมูล หรือต้องการให้มีการตรวจสอบข้อมูล

ดังนั้น ประเด็นในการแสดงออกบนทวิตเตอร์ในช่วงนี้ที่มากที่สุดจะเป็นการพูดถึงเหตุการณ์ (63%) การพูดเรื่องระงับการนำเสนอภาพ (12%) เนื่องจากช่วงนี้มีภาพของผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บจากรายงาน ณ จุดเกิดเหตุของผู้สื่อข่าว และการแพร่กระจายภาพที่ไม่เหมาะสม ไม่เคารพต่อผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ภาพที่มีความรุนแรง บนโลกออนไลน์ โดยเฉพาะใน Line จึงเริ่มมีการรณรงค์ในการไม่นำเสนอภาพ ระงับในการนำเสนอภาพให้เหมาะสม และเห็นใจ เคารพผู้เสียชีวิต ในช่วงเวลานี้เมื่อข้อมูลชัดเจนขึ้นว่ามีการระเบิดจริง การแสดงความเห็นร่วมมือการพยายามหาสาเหตุการเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ รวมถึงตั้งคำถามว่าอะไรน่าจะเป็นสาเหตุของเหตุการณ์ (8%) ควบคู่ไปกับการบอกรับข้อมูลเรื่องความเสียหายโดยเฉพาะจำนวนผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิตซึ่งเป็นข้อมูลจากที่สื่อรายงาน (6%) และนอกจากนั้นก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการหาตัวคนร้ายซึ่งเป็นในมุมมองของเจ้าหน้าที่ที่ตรงกำลังพยายามหาหลักฐานในการหาผู้กระทำผิด (3%) พร้อมๆ กับที่มีข้อมูลการอธิบายประเภทและลักษณะระเบิด ยืนยันเรื่องลักษณะระเบิดและจำนวนระเบิดจากเจ้าหน้าที่ EOD (3%) ในขณะเดียวกันมีการวิพากษ์การทำงานของสื่อในเรื่องของภาพและข้อมูลที่ไม่แน่นอน

เมื่อพิจารณาในเรื่องของโทนการแสดงออกพบว่าในช่วงเวลานี้ (ในแผนภูมิ 9) โทนการแสดงออกเป็นการให้ข้อมูลของเหตุการณ์ตามที่สื่อรายงาน เป็นการเสนออัปเดตข้อมูลแบบกลางๆ อยู่ที่ 43% การช่วยกันตรวจสอบข่าวลือและแก้ไขข่าวลือ รวมทั้งการรณรงค์เรื่องการใช้ภาพ ซึ่งเป็นลักษณะของการแสดงออกเชิงข้อมูล ข้อเท็จจริงมากกว่าอารมณ์ และสิ่งที่สำคัญคือเมื่อมีข้อมูลที่ยืนยันจากเจ้าหน้าที่พร้อมกับสื่อนำเสนอข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อารมณ์ที่ตื่นตระหนกและหวาดกลัวซึ่งสูงมากในช่วงแรกลดลงอย่างเห็นได้ชัดมาอยู่ที่ 21% อารมณ์ที่เพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงแรกคือ การแสดงความเสียใจ (9%) และเริ่มมีข้อความในการตำหนิ การแสดงออกถึงความโกรธต่อผู้ที่กระทำ (8%) โดยอ้างถึงการสูญเสียชีวิตคน ปัญหาที่จะเกิดกับประเทศเป็นประเด็นสำคัญในการแสดงออกความรู้สึก ในขณะที่ความสับสนต่อข้อมูลยังคงอยู่ นั้นเป็นเพราะยังเป็นการนำเสนอข้อมูลจากผู้สื่อข่าวที่สังเกตการณ์ในพื้นที่ ยังไม่มีการยืนยันที่ชัดเจน และการรายงานตัวเลขยอดผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตก็เป็นอีกส่วนที่คนวิจารณ์กันมากกว่าสับสนโดยแต่ละสื่อรายงานยังไม่ตรงกัน

ช่วงที่สามของวันที่ 17 ส.ค. เวลาระหว่าง 20.30-21.30 น. (ในแผนภูมิ 8) ซึ่งเป็นเวลาหลังจากที่ ผบ.ทบ. และโฆษกรัฐบาลระบุว่าน่าจะเป็นกลุ่มที่มีความเห็นไม่ตรงกัน หรือกลุ่มการเมืองที่เสียประโยชน์กลุ่มเดิม ออกมาให้สัมภาษณ์ ทั้งเป็นช่วงเวลาที่ เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องเริ่มทยอยออกมาแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลต่อสถานการณ์ จึงมีการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง และมีวาทกรรมเด็ด ทั้งเรื่องการเชื่อมโยงความขัดแย้ง และการบอกว่าเป็นการมุ่งทำลาย สร้างความเสียหายให้กับประเทศ สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในความเปลี่ยนแปลงช่วงนี้คือ “อารมณ์ที่ฟุ้งพล่านมากยิ่งขึ้น” จะเห็นได้จากโทนอารมณ์ที่แสดงความโกรธ เกลียดชัง การตำหนิและใช้คำรุนแรงในการประณาม สापแข่งผู้ที่กระทำเหตุการณ์เพิ่มขึ้นเป็น 29% และเป็นช่วงที่สูงที่สุดในบรรดา 4 ช่วง โดยลักษณะของข้อความจะมีการใช้คำรุนแรงและไม่สุภาพประกอบ

<p>ก๊ากั้ววววววว @_xxxinclegot7 Aug 17 ไม้่วัใครมันจะทำที่เหอะ มึงเม่งเลวส์ๆอะชั่วมากทำเพื่อหื้อ ไรวะขอแข่งให้มึงเจอแบบนี้เหอะ (R.I.Pครอครบครัวผู้เสียชีวิตด้วยนะคะ#ระเบิดราชประสงค์</p>
<p>ขออารอกรันต์ฟอ @S_Sarph Aug 17 ความเลวของการวางระเบิดราชประสงค์ ตอนเย็น คนกลับบ้าน แยกพระ พรหม คนพลุกพล่าน 3ลูกคือจะค่าว่าเป็นสัตว์ชนิดไหน สัตว์ก็ยังไม่จิตใจดีกว่ามันอะ</p>
<p>Shutup_2558 @shutup2557 Aug 17 View translationม โนแต่ทักษิณทำ...ทำไม ไม่คิดบ้าง ไอ้พวกที่อยากอยู่ต่ออีก2 ปีไอ้พวกที่อยากตั้งคนของตัวเองมีอำนาจ..ไอ้พวกที่ไม่อยากเลือกตั้ง#ระเบิดราชประสงค์</p>
<p>porkpak @porkpak111 Aug 17 หากจะค่ามาไม่ทันเลย คือโคตรหื้อทำได้ยังไงเลือกช่วงเวลาที่คุณส่วนมากเขา จะกลับบ้านเลิกงานกลับไปหาครอบครัว คนทำนี่เลยจริงๆ#ระเบิดราชประสงค์</p>

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลานี้คนก็ยังเน้นการทวีตข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ได้รับมาเพื่อบอกต่อข้อมูลกัน (41%) แต่ความสนใจในเรื่องข่าวลือและข้อมูล โดยเฉพาะเรื่องการปิดโรงเรียน ซึ่งสื่อก็รายงานติดตามข่าวลือก็เป็นอีกส่วนในการที่สื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์ เช่นเกี่ยวกับการใช้ภาพที่ไม่เหมาะสมประกอบในข่าว โดยเฉพาะภาพผู้เสียชีวิต ถึงกับมีคนทวีตว่ากล่าววิจารณ์เนื้อหาของสื่อด้วย การแสดงความเสียใจเริ่มมีมาอย่างต่อเนื่อง การใช้ภาพ การติด tag #prayforbangkok การแสดงความเสียใจต่อผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต (12%) ในขณะที่ ความสับสนของข้อมูล (5%) การเช็คข่าวลือ และความตื่นตระหนก หวาดกลัวต่อเหตุการณ์ (5%) คือ มีจำนวนไม่มากแล้วเนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง คนถูกกันออกจากบริเวณพื้นที่แล้ว ความกังวลในช่วงนี้จะเป็นเรื่องว่าจะใช้ชีวิตในบริเวณนั้นอย่างไรในวันรุ่งขึ้น หรือจะมีเหตุเกิดที่อื่นอีกหรือไม่ ในช่วงนี้โททอื่นๆ (5%) เป็นโททของการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งการนำเสนอข้อมูลของสื่อ วิพากษ์วิจารณ์ประชาชนด้วยกันเองในการแสดงความเห็น โดยเฉพาะการพูดสนุกในเรื่องของการหยุดโรงเรียน

ในส่วนขอประเด็นในการแสดงออกของช่วงที่สามนี้ (ในแผนภูมิ 8) พบความหลากหลายขอประเด็นและมิติในการแสดงออกมากขึ้นกว่า 2 ช่วงแรก โดยจำนวนที่มากที่สุดยังคงเป็นเรื่องของการพูดถึงเหตุการณ์อัปเดทสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามข้อมูลที่ได้เพิ่มเติมจากสื่อและแหล่งข่าวเจ้าหน้าที่ที่ออกมาให้สัมภาษณ์เพิ่มมากขึ้น (33%) ซึ่งในการพูดถึงเหตุการณ์นี้มีจำนวนไม่น้อยที่พูดถึงเหตุการณ์ด้วยอารมณ์ที่เสียใจ โกรธแค้น ตามมาด้วยเรื่องการรายงานความเสียหายของบริเวณโดยรอบ ตัวเลขการบาดเจ็บเสียชีวิต (27%) ประเด็นที่สูงขึ้นมาคือเรื่องของการวิจารณ์ความเหมาะสมเรื่องการใช้ภาพในการรายงานข่าว และการแชร์ภาพผู้บาดเจ็บผู้เสียชีวิตบนสื่อออนไลน์ (12%) ซึ่งแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว มีการรณรงค์กันอย่างต่อเนื่องให้เลิกการใช้ภาพนำเสนอและหยุดการแชร์ภาพที่น่ากลัวและรุนแรง และมีการระดมความช่วยเหลือ (5%) ในเรื่องของการบริจาคเลือดและหาลำมภาษาจีน เมื่อได้ข้อมูลที่มากขึ้นคนเริ่มมีการแสดงความคิดเห็นเรื่องคนร้ายพยายามหาความเชื่อมโยงและตั้งคำถามว่าใครจะเป็นคนร้าย (4%) การกระตุ้นปลุกระดมความเป็นชาติว่าต้องช่วยกันสามัคคีกัน (4%) การวิพากษ์สื่อที่มีการชมการรายงานที่เกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง (4%) ส่วนประเด็นเรื่องการช่วยเหลือ การหาคนร้าย และการพูดถึงผลกระทบยังอยู่ในระดับที่ต่ำ

ช่วงสุดท้ายของวันที่ 17 ส.ค. คือ 21.31-24.00 น. เป็นช่วงที่มีการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง แต่ละช่องมีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คนในรัฐบาล การนำความเห็นของนักการเมืองมา รายงาน รวมถึงในช่วง 5 ทุ่มซึ่งเป็นแถลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากเป็นการอัปเดตสถานการณ์ การเคลียร์พื้นที่และวัตถุต้องสงสัย ข้อมูลคนเจ็บ รายชื่อผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต

รายละเอียดการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ การวางกำลังรักษาความปลอดภัย การวิเคราะห์ที่มาที่ไป ทำให้สิ่งที่ประชาชนบนทวิตเตอร์นำเสนอเน้นไปในเรื่องของการให้ข้อมูลที่สูงมากที่สุด และมากกว่าอีก 3 ช่วงก่อนหน้านั้น (59%) นอกจากนี้ยังมีการแถลงข่าวของ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีวาทกรรม “ประณามผู้ก่อเหตุระเบิดย่านราชประสงค์อำมหิต” ทำให้อารมณ์ของการโกรธและว่ากล่าวผู้กระทำความรุนแรงยังมีอยู่ต่อเนื่อง (21%) การสืบสนของข้อมูลยังคงมีอยู่เพราะยังมีข่าวลือ มีความสับสนที่ต้องแก้ไขอยู่เป็นระยะ (9%) อารมณ์อื่นๆ (9%) นั่นคืออารมณ์วิพากษ์วิจารณ์เช่นเดียวกับช่วงก่อนหน้า ส่วนการแสดงถึงความเสียใจ ลดลงเล็กน้อย แต่เริ่มมีโทนของความขัดแย้ง (5%) โดยเชื่อมโยงกลุ่มการเมืองที่คิดต่างจากตัวเอง เริ่มมีวาทกรรมระหว่างขั้วสีแต่ไม่มากนัก เพราะข้อมูลยังไม่ได้บ่งชี้ชัด สำหรับคนที่เพิ่งเข้ามารับข่าวสารข้อมูล พบอารมณ์กลัวตื่นตระหนกมีให้เห็นอยู่บ้างประปราย (5%)

ส่วนเรื่องของประเด็นในการแสดงออก (ในแผนภูมิ 8) มีประเด็นที่หลากหลายในการใช้พื้นที่บนทวิตเตอร์ แต่เป็นเรื่องของการพูดถึงและให้ข้อมูลเหตุการณ์มากที่สุด (23%) ในสัดส่วนไม่ห่างจากประเด็นอื่นๆ มากนัก แสดงว่าเมื่อมีข้อมูลต่างๆ จำนวนมากขึ้น รูปแบบของการแสดงออกของคนบนทวิตเตอร์จากการหาข้อมูลจะเป็นการ บอกต่อ การแสดงความเห็นในมุมต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น โดยมีลำดับรองลงมาคือ ความเสียหาย (14%) การหาสาเหตุ (13%) วิพากษ์การทำงานของสื่อ (9%) ซึ่งมีทั้งการชมและตำหนิ การชมคือเรื่องของการเกาะติดสถานการณ์ การยกย่องเพื่อรายงานข่าว การรายงานข่าวที่ต่อเนื่อง ส่วนในเรื่องของการตำหนิ คือเรื่องของความแม่นยำ การใช้ภาพ และการวิพากษ์บางช่องที่รายงานข่าวน้อยเกินไป การพูดถึงผลกระทบ (6%) ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นผลกระทบเฉพาะหน้าคือ การกระทบการสัญจร กระทบการปิดสถานศึกษาบางส่วน กระทบการปิดถนนและการใช้ชีวิตของคนในบริเวณ เริ่มมีการให้ข้อมูลจากสื่อในเรื่องของคาดการณ์ผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยว การอธิบายเรื่องของระเบิด ชนิดของระเบิด จุดที่วางระเบิด (6%) จากฝั่งเจ้าหน้าที่ที่มีความชัดเจนมากขึ้น

18 สิงหาคม 2558 เป็นวันแรกหลังจากเหตุการณ์ระเบิดที่บริเวณศาลท้าวมหาพรหม ประเด็นในการทวิตในภาพรวมของวัน คือ

ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล	จำนวน ทวิต
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น (C1)	41
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)	70
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย (C3)	18
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4)	7
การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง (C5)	21
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (C6)	9
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ (C7)	12
ผลกระทบจากเหตุการณ์ (C8)	33
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา (C9)	6
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ (C10)	13
การช่วยกันหาคำตอบ / หาคคนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ (C11)	46

ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล	จำนวน ทวิต
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม (C12)	19
การปลุกระดมความเป็นชาติ (C13)	29
การระดมความช่วยเหลือ (C14)	13
การวิพากษ์การทำงานของสื่อ (C15)	12
การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย (C16)	14
ประเด็นอื่นๆ (C17)	63
รวม	426

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนทวิตแยกตามประเด็นการสื่อสารในวันที่ 18 สิงหาคม 2558

จากภาพรวมจะเห็นว่าในช่วงระหว่างการรอกการจับคนร้าย / การคลี่คลายคดี และในภาวะที่มีเหตุการณ์ระเบิดเกิดตามมาอีก 1 เรื่องลำดับประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับหนึ่ง ประเด็นที่มีคนพูดถึงมากที่สุดจะเป็นเรื่องของความสูญเสีย ความเสียหาย แต่ไม่เน้นที่ตัวเลขของผู้เจ็บ ผู้เสียชีวิตแล้ว แต่รู้แล้วว่าเป็นใคร เริ่มมีข้อมูลเกี่ยวกับคนเหล่านั้นออกมาแล้ว มาบอกต่อนอกจากนั้นก็จะเป็นการร่วมแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ คนไม่ให้ความ สำคัญกับการทวิตในเรื่องความสูญเสียของสถานที่ เม็ดเงินต่างๆ แต่จะเน้นที่คนมากกว่า

อันดับสอง คือ การช่วยกันหาคำตอบ / หาคคนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ ซึ่งเป็นเพราะมีภาพ CCTV ภาพสเก็ตคนร้าย เริ่มมีข้อมูลจากพยานและคนในพื้นที่ ข้อมูลจากตำรวจ ทหาร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ รวมถึงข้อมูลการวิเคราะห์จากโลกออนไลน์เป็นสำคัญในการทวิตเกี่ยวกับเรื่องนี้ ลักษณะของการทวิตประเด็นนี้ คือ

- 1) บอกต่อข้อมูลที่รู้มา
- 2) แชร์ข้อมูลพร้อมวิพากษ์ วิเคราะห์ และตั้งคำถาม

อย่างไรก็ตามในส่วนของการ retweet ข้อมูลเหล่านี้ พบบ้าง แต่การ mention เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน พบน้อย ส่วนใหญ่เป็นการที่ต่างคนต่างทวิตข้อมูลและการวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลแลกเปลี่ยนบน #hashtag

อันดับสาม คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการทวิตถึงสถานที่เกิดเหตุ การย้อนไปดูเหตุการณ์ในช่วงที่ผ่านมา การอธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของเหตุการณ์ และเหตุการณ์ระเบิดที่ทำเรือสาทร

อันดับสี่ ประเด็นเรื่องผลกระทบจากเหตุการณ์ สอดคล้องกับความสนใจของคนบนโลกออนไลน์ที่เน้นเรื่องคน เรื่องผลกระทบเช่นกัน เป็นการพูดถึงผลกระทบต่อชีวิต ความมั่นคงในการใช้ชีวิต ผลกระทบเชิงจิตใจต่อความรู้สึกของคนในชาติ มากกว่าผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ หรือมหภาค แต่ถ้าเป็นเรื่องมหภาคจะเน้นไปที่การทวิตข่าวคาดการณ์เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

อันดับห้า การปลุกระดมความเป็นชาติ ส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกถึงความรักชาติ เชื่อมั่นว่าประเทศไทยจะผ่านเหตุร้ายไปได้ กล่าวว่าจะไม่ยอมให้ใครมาทำร้ายประเทศไทยอีก และเรียกร้องให้คนไทยมีความสามัคคีกัน

อันดับหก การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบอบความขัดแย้ง พบการอ้างถึงข้อความในเฟซบุ๊กที่นายวิเชษฐโพสท์ไว้มากที่สุด นอกนั้นก็เป็นการพยายามเชื่อมโยง หาเหตุผลว่าใครน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรับผิดชอบ การคาดการณ์ประเด็นเหล่านี้ จะมาจากความเชื่อและทัศนคติเป็นหลักมากกว่าการให้ข้อเท็จจริง

อันดับเจ็ด การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม เป็นลักษณะของการตำหนิผู้ออกเหตุ โดยใช้ถ้อยคำที่รุนแรงหรือหยาบคาย อาทิ

“ต้องให้เป็นศพแม่มีงก่อนหรือไปถึงจะหยุดวาง”

“กูอยากหันไปตำอิคหวังระเบิดว่า มีงยังมีหม้ามวางระเบิดในแผ่นดินที่มีงเหยียบอีกเหาะ อีควาย!”

หรือการเหมารวมว่าเป็นคนคลั่งศาสนา เป็นกลุ่มสี่ที่คิดแตกต่าง เป็นต้น

อันดับแปด ประเด็น การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีทั้งการให้กำลังใจผู้ประสบเหตุ การแชร์เนื้อหา 20 ภาพให้กำลังใจประเทศไทย การกล่าวชื่นชมผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ อาทิ ประสพการณ์ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุของเฟซบุ๊กร้านพี่อ้อ ก๋วยเตี๋ยวมยำกุ่ม และข้อมูลมาตรการเยียวยาหรือช่วยเหลือผู้ประสบเหตุของรัฐบาล อาทิ ข้าราชการแทนกระทรวงสาธารณสุขเยี่ยมผู้ป่วย

อันดับเก้า การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ส่วนใหญ่เป็นกรณีที่ผู้ใช้งานได้เข้าร่วมแคมเปญรณรงค์การไม่แชร์ภาพผู้เสียชีวิตของเว็บไซต์ change.org และได้แชร์แคมเปญดังกล่าวมายังหน้า Twitter ของตนด้วย

ส่วนการระดมความช่วยเหลือ วิกิพีเดียการทำงานของเจ้าหน้าที่ การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และการวิพากษ์การทำงานของสื่อ พอมีให้เห็นบ้างแต่พบไม่เยอะนัก

การระดมความช่วยเหลือส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่สำนักข่าวประเทศเยอรมันนำเสนอความมีน้ำใจของคนไทย ที่มาร่วมกันบริจาคเลือด เพื่อนำไปให้ผู้บาดเจ็บจากเหตุระเบิด

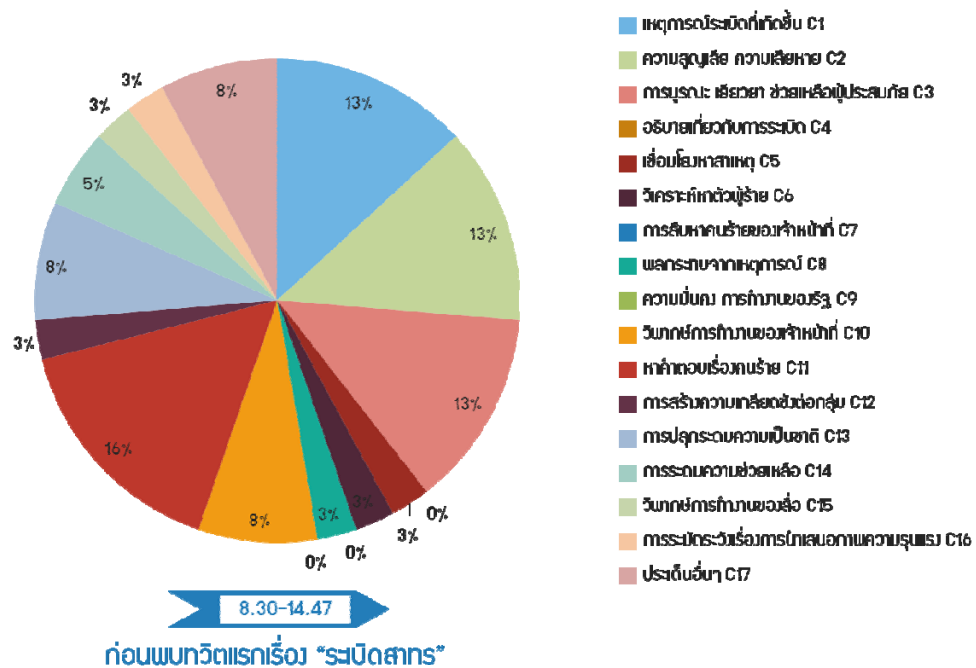
ส่วนประเด็นวิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อความที่ทวีตอ้างอิงถึงกลุ่มที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนร้าย และ การวิพากษ์การทำงานของสื่อ จะเป็นในเชิงของการต่อว่าการทำงานของข่าวที่ไม่เหมาะสม และมีการชมบ้างประปราย

ส่วนประเด็นการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เน้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคืบหน้าในการสืบหาตัวคนร้ายของเจ้าหน้าที่ หลักฐานจากมอเตอรืไซต์รับจ้าง การตามหาผู้ต้องสงสัยตามภาพ สเก็ต

ประเด็นที่พบจำนวนน้อยคือ วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ผู้โพสต์ไม่ได้วิเคราะห์เองโดยตรง แต่เป็นการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์จากคนอื่น หรือแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการวิเคราะห์ของคนอื่น ประเด็นวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่โฆษก สตช. แถลงว่า ระเบิดที่ราชประสงค์กับท่าเรือสาทรเป็นชนิดเดียวกัน ส่วนประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา เน้นประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคง คาดการณ์ว่าจะมีเหตุระเบิดอื่นสืบเนื่องตามอีกเรื่อยๆ

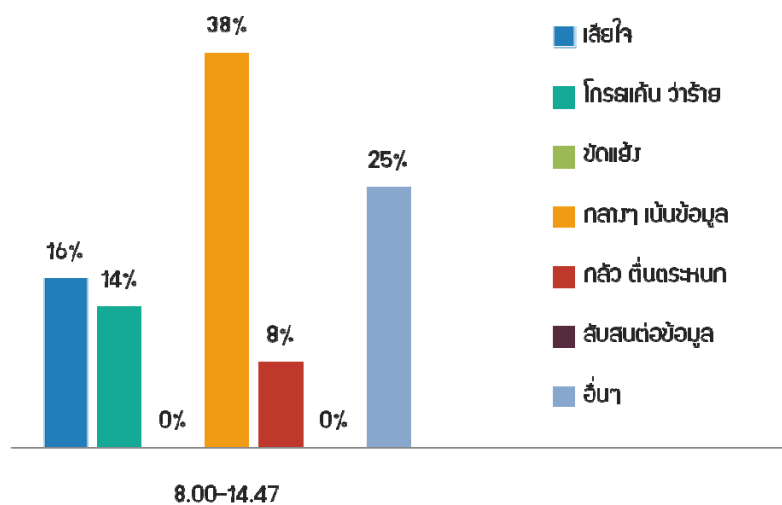
ทั้งนี้ ถ้าวัดในรายละเอียดช่วงเหตุการณ์ที่ต่างกันในวันที่ 18 สิงหาคม พบว่า สถานการณ์แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนที่จะมีระเบิดที่ทำน้าสาทร กับหลังจากมีการระเบิดในช่วงบ่ายวันนั้น เหตุการณ์ทำให้สิ่งที่คนพูดคุยกันเปลี่ยนแปลง แตกต่างกันใน 2 ช่วงเวลา

ช่วงแรกของวันที่ 18 ส.ค. คือตั้งแต่เช้าจนถึงประมาณ 14.45 น. (แม้เหตุการณ์ที่ทำเรือสาทรจะเป็นเวลาประมาณ 12.50 แต่ข้อความบนทวิตเตอร์ที่มีการติด hashtag ซึ่งเป็นส่วนที่ทิมสู่มการศึกษา จะยังไม่พบข้อความทวิตจนกระทั่งหลังจาก 14.45 น.) ในช่วงเวลานี้ เป็นช่วงเวลาที่คนทวิตเกี่ยวกับภาพวงจรปิด CCTV ชายเสื้อเหลือง และช่วยกันวิเคราะห์เกี่ยวกับคนร้าย ดังนั้นประเด็นในเรื่อง “การหาคนร้าย” มีสัดส่วนมากที่สุดในการพูดคุยบน hashtag ในช่วงเวลานี้ (16%) รองลงมาและเป็นการแสดงความคิดเห็นควบคู่กันไปคือ ประเด็นเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการอัปเดตสถานการณ์เกี่ยวกับการระเบิด สถานที่เกิดเหตุหลังจากเกิดเหตุการณ์ไปแล้ว (13%) ประเด็น ความสูญเสีย ความเสียหาย เป็นการให้ข้อมูลเรื่องตัวเลขผู้บาดเจ็บ เสียชีวิตที่อัปเดตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพูดถึงการสูญเสีย การแสดงความรู้สึกเสียใจต่อความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ (13%) และประเด็นการบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นการให้ข้อมูลว่าจะมีการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ เสียชีวิตอย่างไร (13%) ส่วนประเด็นอื่นๆ มีเพียงประปราย การคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลในช่วงนี้ ลดปริมาณความหนาแน่นลงกว่าคืนวันที่ 17 สิงหาคม เนื่องจาก ยังไม่มีข้อมูลอัปเดตเพิ่มเติมที่จะทำให้เกิดการพูดคุย แลกเปลี่ยนที่หลากหลาย

แผนภูมิที่ 10 แสดงประเด็นการทวิตในวันที่ 18 ส.ค. 58 ช่วงก่อนพบทวิตแรกเรื่องระเบิดที่ทำเรือสาทร

แผนภูมิแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์ผ่านทวิตเตอร์
วันที่ 18 สิงหาคม 2558 (8.00-14.47 น.)

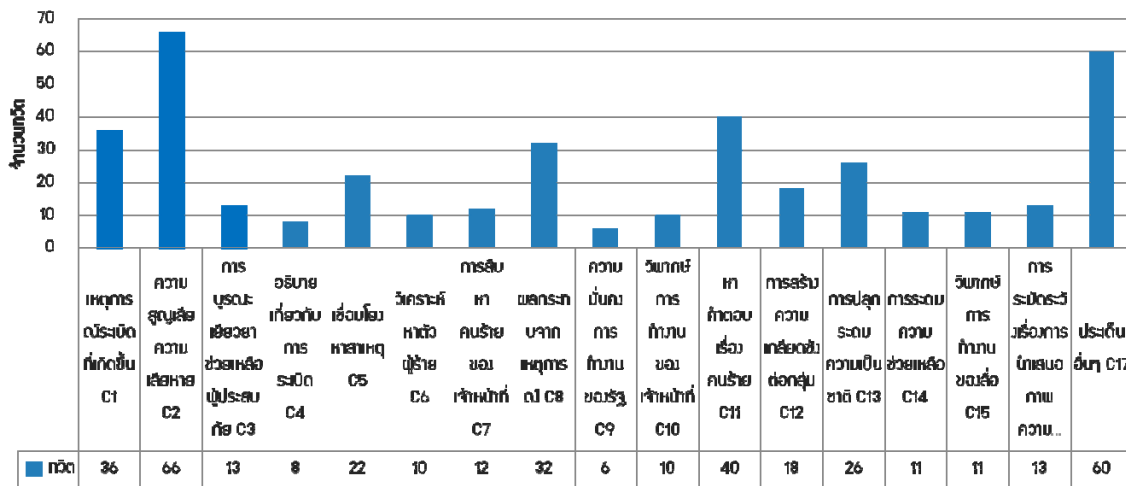

แผนภูมิที่ 11 การแสดงอารมณ์ความรู้สึกบนทวิตเตอร์ วันที่ 18 สิงหาคม 2558
ช่วงก่อนพบทวิตแรกเรื่องระเบิดที่ทำเรือสาทร

อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลานี้ โทนของการพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลจะเป็นการเน้นการให้ข้อมูลมากกว่าการแสดงอารมณ์มากที่สุด คือ 38% ร่วมกับโทนอื่นๆ ซึ่งหลักๆ เป็นการวิพากษ์และพูดถึงคนอื่นแต่อารมณ์เป็นกลางๆ 25% ซึ่งประเด็นที่สอดคล้องกับการแสดงออกในโทนการเน้น fact-based คือ เรื่องของการค้นหาคนร้ายและการอัปเดตข้อมูลผู้บาดเจ็บเสียชีวิตเป็นการให้ยอดตัวเลข ส่วนโทนการทวิตที่เป็นเรื่องของอารมณ์คือ เสียใจ (16%) โกรธแค้น (14%) และ กลัว ตื่นตระหนก (8%) นั้น เน้นประเด็นในเรื่องการพูดถึงสถานการณ์ ความโหดร้ายของเหตุการณ์ การกล่าวโทษคนที่ทำ และการระดมความรู้สึกเป็นชาติ ประณามคนที่ทำ

ช่วงที่สองของวันที่ 18 ส.ค. เมื่อมีการทวิตเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดที่ทำเรือสาทร พบว่า ปริมาณการทวิตเพิ่มขึ้น ประเด็นที่พบตั้งแต่ช่วงเวลา 14.47-24.00 น. ของวันที่ 18 สิงหาคม มีดังนี้

ประเด็นในการสื่อสารบนทวิตเตอร์

14.47-24.00

หลังพบทวิตเตอร์เรื่อง “ระเบิดสาทร”

แผนภูมิที่ 12 แสดงประเด็นการทวิตช่วงวันที่ 18 ส.ค. ช่วงหลังพบทวิตเตอร์เรื่องระเบิดที่ทำเรือสาทร

จากจำนวน 389 ทวิตในช่วงเวลาหลังพบทวิตเตอร์เรื่อง “ระเบิดทำเรือสาทร” พบประเด็นสำคัญในการทวิต 5 อันดับแรก ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ “ความสูญเสียความเสียหาย” (66 ทวิต) โทณอารมณ์หลักคือการแสดงความเสียใจ ซึ่งเมื่อมีข้อมูลเรื่องของผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิตออกมาเพิ่มเติม รู้ว่าเป็นใครบ้าง ก็จะมีการหยิบยกกรณีที่เกี่ยวข้องมาทวิตและแสดงความเสียใจ การทำภาพแสดงความเสียใจ และข้อความที่แสดงถึงความเศร้าต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โทณการแสดงความโกรธ ซึ่งเป็นการแสดงอารมณ์ที่มีต่อเหตุการณ์ และคนที่ทำ นอกจากนั้นก็ยังมียกโทณกลางๆ คือไม่แสดงอารมณ์แต่เน้นที่การให้ข้อมูลเป็นลำดับที่สาม (E4) ส่วนใหญ่คือข้อมูลจากข่าวหรือเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับจำนวนผู้เสียชีวิต และความเสียหายที่เกิดขึ้นบริเวณที่เกิดเหตุ

Tweet: โอ้ยยยย มีนทท.คนจีนอาการโคมาหนึ่งโน้นเป็นหนูน้อยอายุ5ขวบเอง .. คนสังใจร้าย คนทำจิตใจต่ำมาก #PrayForBangkok #ระเบิดที่ศาลท่าวมหาพรหม (E1)

Tweet: ลูกสาวได้ทำงานแบงก์ในกทม. โดน #ระเบิดที่ศาลท่าวมหาพรหม เสียชีวิต แม่ทราบข่าวถึงกับเป็นลม! <http://fb.me/3lqdWrXpN> (E1)

Tweet: chatchamon ครอบครัวคุณเนี้ยว สุดท่ายรอดแค่ 2 เศร้าจริงๆ #ระเบิดที่ศาลท่าวมหาพรหม (E1)

Tweet: ดูข่าว #ระเบิดที่ศาลท่าวมหาพรหม แล้วจะร้องไห้จริงๆ ครอบครัวมาเลเซีย มา7คนแต่จะได้กลับบ้านแค่2คน พุดไม่ออกจริงๆคนที่อยู่จะอยู่ยังไง (E1)

Tweet: มือปาระเบิดจิตใจทำด้วยอะไร ฆ่า พ่อ แม่ ลูก ของคนอื่นด้วยน้ำมือของคุณ มึงมันเลือดเย็น มึงมันไม่ใช่คน... #PrayForThailand #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (E2)

Tweet: ลืมไปแล้วหรือว่าเกิดที่ไหนกัน พังบ้านตัวเองทำไม . #ระเบิดแยกพระพรหม #ระเบิดศาล
#Bangkokbomb #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #PrayForBagkok (E2)

Tweet: ภูเก็ตมึงไอ้สติจิตใจมึงทำด้วยอะไรถึงกล้าวางระเบิดทำให้คนที่เค้ามาทำบุญต้องรับกรรม ไปเวร
ขอให้ตกรอกซ้ำแล้วซ้ำอีก ใจร้ายมาก #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (E2)

Tweet: จิตใจพวกแม่งวางระเบิดทำด้วยอะไรวะ ต้องให้พ่อแม่มึงตายก่อนซะมั้งถึงจะหยุด #PrayForThailand
#prayforbangkok #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (E2)

Tweet: RT @DrEkarin: จำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ฟุ้งเป็น 28 แล้ว บาดเจ็บกว่า
120 ในขณะที่ผบ.ตร.แจงเชื่อมโยง #ระเบิดทำเรื่อสาร ด้วย (E4)

Tweet: พระพรหม ได้รับความเสียหายเล็กน้อย Cr.บิณฑ์ บันลือฤทธิ์ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (E4)

อันดับสอง คือ การหาคำตอบเรื่องคนร้าย (40 ทวิต) เป็นการทวิตเกี่ยวกับภาพวงจรปิด CCTV ที่เห็น
ชายเสื้อเหลือง โทนในการแสดงออกคือ เน้นที่การแลกเปลี่ยนข้อมูล บอกต่อข้อมูล วิเคราะห์ภาพเพื่อให้ได้
ข้อมูลที่จะช่วยในการวิเคราะห์ตัวคนร้ายเป็นหลัก ลักษณะข้อความ

Tweet: [CLIP] นาที่ผู้ต้องสงสัย วางเบ้สะพายบริเวณม้านั่งในศาลพระพรหม ก่อนเกิดเหตุ #ระเบิดที่ศาลท้า
วมหาพรหม ไม่ก็นาที่

<https://www.facebook.com/ThairathFan/videos/vb.146406732438/10153632267167439/?type=2&theater...>

Tweet: ดูแล้วน่าจะมีรอยสักที่แขนทั้งสองข้างด้วยนะ #BangkokBlast #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: แปลกมะ ผู้ต้องสงสัยที่ราชประสงค์ไม่ใส่หมวกไม่ใส่แว่นกลางใบหน้า #prayforbangkok #bangkok #
ราชประสงค์

Tweet: จัดไปคะ...ช่วยกันๆ หาเบาะแสละ #StrongerTogether #bombercluephoto #ระเบิดที่ศาลท้า
วมหาพรหม [cr. in pic ~ really thx🙏🙏]

Tweet: หนึ่งตุลิลิปหลายรอบมาก สงสัยเสื้อแดง-เสื้อขาวด้วย จู่ๆลุกให้หนึ่งและช่วยยืนบังเหมือนมาเป็นขบวนกร
#ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสาม คือ เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น นอกจากจะเป็นเรื่องระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมแล้วยังเป็น เหตุการณ์ระเบิดที่ทำเรือสาทรด้วย โดยโทนการแสดงออกหลักคือ การให้ข้อมูล ความกลัวและตื่นตระหนก และ การแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ อยากให้หยุดทำร้ายประเทศ

Tweet: สรุปลสถานการณ์ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (ทยอยอัปเดตเรื่อยๆ) <http://dekd.co/aEW2> ข้อมูลจาก @webdekd (E4)

Tweet: khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=1439883851 ... ระเบิดสะพานตากสินเมื่อสักพักที่ผ่านมา #ระเบิด #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ระเบิดสะพานตากสิน (E4)

Tweet: ผบ.ตร.บอกเหตุการณ์ที่ราชประสงค์กับทำเรือสาทรเชื่อมโยงกัน เป็นขบวนการ #prayforbangkok #bangkok #ราชประสงค์ (E4)

Tweet: เมื่อคืน #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ป้ายสอง #ทำเรือสาทร คืนนี้...?? อดหวังไม่ได้ ดูแลตัวเอง รมัตระวังด้วยนะ!! #BangkokBlast #prayforbangkok (E5)

Tweet: เมื่อวาน #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม วันนี้ #ระเบิดทำเรือสาทร ประเทศเรากำลังสงบ ทุกอย่างกำลังจะดี พอเถอะ หยุดทำร้ายแผ่นดินนี้สักที #StrongerTogether (E1)

ข้อมูลเหตุระเบิดรอบที่ 2 ที่ทำเรือสาทร ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่มาจากข่าว และจากวงจรปิดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีคนอยู่ในบริเวณนั้นจำนวนไม่มาก และอาจหวัดโดยไม่ได้ติด hashtag ซึ่งในการเก็บข้อมูลไม่นับเป็น Collective Communication ซึ่งจะสะท้อนการใช้ Public Sphere เพื่อกลุ่ม อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดเหตุการณ์ระเบิดขึ้น การใช้พื้นที่ในช่วงนี้ การแสดงออกความรู้สึกไม่พอใจ ความเสียใจ และวิตกกังวลต่อความไม่ปลอดภัยกลับเพิ่มขึ้นมาอีกรอบควบคู่ไปกับการหาข้อมูลของเหตุการณ์

อันดับสี่ คือ ผลกระทบจากเหตุการณ์ จำนวน 32 ทวิต ประกอบไปด้วยผลกระทบ 3 เรื่องหลักๆคือ ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของคน ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และผลกระทบจากการวิเคราะห์ข้อมูลคนร้ายจาก CCTV แล้วทำให้จับผิดคน โทนในการแสดงออกสำหรับประเด็นนี้เป็นเรื่องความหวาดกลัวและวิตกกังวลมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่กระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนที่รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ และรองลงมาคือ การให้ข้อมูลโดยไม่ได้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นการให้ข้อมูลผลกระทบทางเศรษฐกิจ การค้าขาย การคาดการณ์ผลกระทบ นอกจากนั้นยังมีลักษณะอื่นๆ คือเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การวิเคราะห์ภาพคนร้ายและผลออกมาผิด และการเตือนการรับข่าวสาร และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อคนที่ถูกพาดพิงว่ามีลักษณะคล้ายคนในคลิป CCTV

Tweet: เชี่ยพน.ถูกกลับบ้านประเด็นบ้านอยู่สาทรต้องลงบีทีเอสตากสินประจำอึเหี้ยกัแล้วอื้อ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #Bangkok (ผลกระทบต่อการใช้ชีวิต + E5)

Tweet: คนอยู่ไกลก็กลัว คนอยู่ไกลก็เป็นห่วง คนที่บ้านฟังข่าวเค้าตกใจ ขวัญเสียกันหมดแล้ว #ระเบิดที่ศาล
ท้าวมหาพรหม #ระเบิดท่าเรือสาทร (ผลกระทบต่อการใช้ชีวิต + E5)

Tweet: 23ชาติ ออกคำแนะนำนักท่องเที่ยว หลังมีมราชประสงค์ #ไทยรัฐ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม
(ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ + E4)

Tweet: สื่อจีนหวั่นนักท่องเที่ยวเป็น"เป้าหมาย"เหตุมีมราชประสงค์
<http://m.posttoday.com/article/382737/11000> ... #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (ผลกระทบต่อความเชื่อมั่น + E4)

Tweet: นักแสดงชาวออสเตรเลียเข้าแสดงตัวที่ สน.ลุมพินี ว่าเขาไม่ใช่คนในภาพ
https://mobile.facebook.com/comment/replies/?ctoken=10207342172262871_10207342457910012&count=1&isinline&ft_ent_identifier=10207342172262871&gfid=AQCeamw5II9wV_Pz&refid=52 ... #fb #
ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อันดับห้า คือ “การปลุกระดมความเป็นชาติ” หลังจากเหตุการณ์ผ่านไป ความโกรธ ความเสียใจ และการอัปเดตข้อมูล นำมาซึ่งทวิตที่แสดงออกถึงการระดมความเป็นชาติ การปลุกความรู้สึกว่าเราเป็นคนไทย เราต้องช่วยกัน และเข้มแข็งผ่านเหตุการณ์ไปร่วมกัน โทษอารมณ์จะเป็นลักษณะของการปลุกระดมความรู้สึกร่วม โดยข้อความระดมความรู้สึกให้เข้มแข็งและต่อสู้จากเหตุการณ์จะมาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลัง 3 โมงเย็นไปแล้ว คือ หลังการระเบิดที่ท่าเรือสาทรด้วยแล้ว

Tweet: ขอขอบคุณคนไทยทุกคนครับ #พวกเราขังรักกัน #ประเทศไทยสันติภาพจงบังเกิด #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #prayforbangkok #PrayForThailand

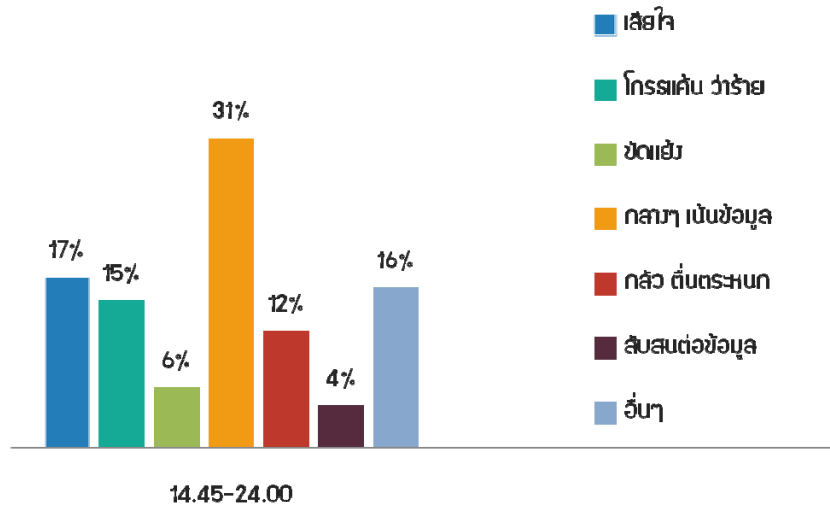
Tweet: ประเทศไทยใครไม่รักแต่กูรัก #WeLoveThailand #StayStrongThailand #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: ไทยคือของทุกคน นี่คือนะประเทศไทยใครทำอะไรไม่ได้ พวกกูเข้มแข็งพอที่จะช่วยกันหยุดมัน.
#prayforbangkok #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

ส่วนความคิดเห็นอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์สื่อสังคมออนไลน์ การเตือนสติในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อในการรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ บนโลกออนไลน์ รองลงมาคือการให้กำลังใจนายกรัฐมนตรี การล้อเลียน ประชดต่อเหตุการณ์ เป็นการทำภาพล้อเลียน การวิพากษ์เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ภาคใต้และมีการสะท้อนว่าให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนั้นก็เป็นเรื่องของการแสดงความรู้สึกเป็นห่วงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการแสดงความเสียใจต่อประเทศชาติ จะเห็นว่าประเด็นอื่นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นในเชิงของการวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความเห็น และความรู้สึก

แผนภูมิแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์ผ่านทวิตเตอร์

วันที่ 18 สิงหาคม 2558 (14.47-24.00 น.)

แผนภูมิที่ 13 แสดงอารมณ์ความรู้สึกบนทวิตเตอร์ช่วงวันที่ 18 สิงหาคม หลังมีเหตุการณ์ที่ทำให้เรือสาทร

จะเห็นว่าโทนการแสดงออกบน hashtag ทวิตเตอร์ ที่ศึกษาในช่วงหลังพบทวิตแรกเกี่ยวกับระเบิดที่ทำให้เรือสาทร สิ่งที่เพิ่มขึ้นมาจากช่วงแรกคือ อารมณ์ความรู้สึกขัดแย้ง การโทษผู้กระทำผิดและต้องการหาคนรับผิดชอบ ความตื่นกลัว ตื่นตระหนกและรู้สึกไม่มั่นใจในความปลอดภัยก็เพิ่มขึ้น ควบคู่ไปกับการความสับสนของข้อมูล จนกว่าจะได้รับการยืนยันว่าเกิดเหตุการณ์จริงและสถานการณ์เป็นอย่างไรจากสื่อและเจ้าหน้าที่ อารมณ์ความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์ในเชิงการเสียใจและการโกรธแค้นก็เพิ่มขึ้น ส่วนอื่นๆ ที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ลดลง เป็นลักษณะใกล้เคียงกับช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ระเบิดที่ราชประสงค์วันแรก แต่ข้อมูลไม่หนาแน่นเท่ากับคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558

วันที่ 19-25 สิงหาคม เป็นช่วงเวลาระหว่างการสืบสวนหาคนร้ายและไม่มีเหตุการณ์ความรุนแรงใหม่เกิดขึ้น เก็บข้อมูลผ่าน hashtag และ keyword ได้ จำนวน 356 ทวิต สิ่งที่พบคือ จำนวนของการทวิตจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไปนานขึ้นและยังไม่มีประเด็นใหม่ๆ อะไรมาเพิ่มเติม

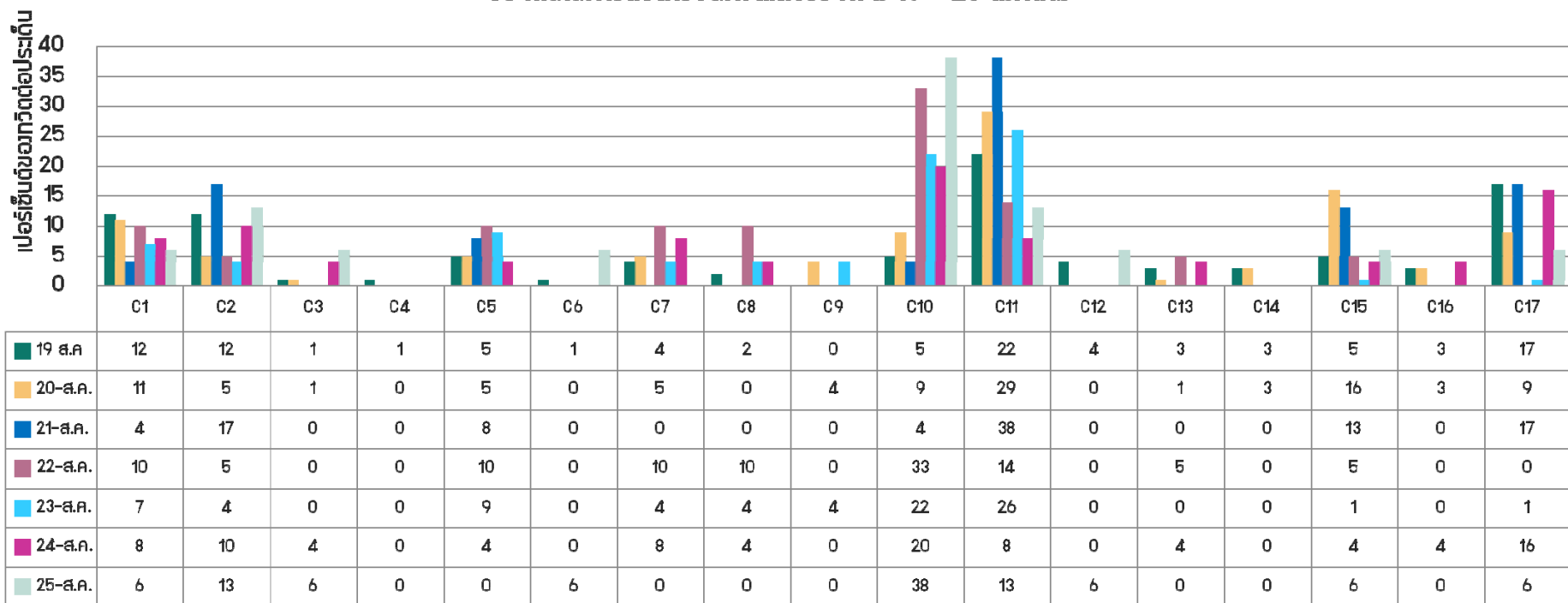
ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล	19 ส.ค.	20 ส.ค.	21 ส.ค.	22 ส.ค.	23 ส.ค.	24 ส.ค.	25 ส.ค.	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น (C1)	20	9	1	2	4	2	1	39
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)	20	4	4	1	1	4	2	36
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย (C3)	2	1	0	0	0	1	1	5
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4)	1	0	0	0	0	0	0	1
การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง (C5)	9	4	2	2	2	1	0	20

วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (C6)	1	0	0	0	0	0	1	2
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ (C7)	6	4	0	2	1	2	0	15
ผลกระทบจากเหตุการณ์ (C8)	3	0	0	2	1	1	0	7
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา (C9)	0	3	0	0	1	0	0	4
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ (C10)	8	7	1	7	5	5	6	39
การช่วยกันหาคำตอบ / หาคคนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ (C11)	34	23	9	3	6	2	2	79
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม (C12)	7	0	0	0	0	0	1	8
การปลุกระดมความเป็นชาติ (C13)	5	1	0	1	0	1	0	8
การระดมความช่วยเหลือ (C14)	5	2	0	0	0	0	0	7
การวิพากษ์การทำงานของสื่อ (C15)	9	13	3	1	1	1	1	29
การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย (C16)	5	2	0	0	0	1	0	8
ประเด็นอื่นๆ (C17)	28	7	4	0	1	4	1	45
รวม	166	80	25	21	23	25	16	356

ตารางที่ 3 ประเด็นในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ช่วงวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558

ทั้งนี้ เมื่อจำแนกเป็นรายวัน และคิดปริมาณเป็นเปอร์เซ็นต์ เพื่อเปรียบเทียบเทรนด์ของประเด็นที่พบในแต่ละวันของพบข้อมูล ดังนี้

ประเด็นในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ระหว่าง 19 - 25 สิงหาคม

แผนภูมิที่ 14 แสดงประเด็นในการสื่อสารเปรียบเทียบรายวันระหว่างวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558

จากแผนภูมิข้างต้น พบว่า ระหว่างช่วงวันที่ **19-25** สิงหาคม ประเด็นสำคัญในการแสดงออกบนทวิตเตอร์คือ การช่วยกันหาคำตอบ / หาคณร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ (C11) และ วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ (C10)

การระดมข้อมูลเพื่อหาคำตอบและคนร้ายนั้น พบตั้งแต่ช่วงวันที่ 19 เป็นต้นไป โดยถ้ามีเหตุการณ์หรือข้อมูลใหม่เพิ่มเติม ก็จะมีการนำมาทวิต ข้อมูลอ้างอิงมาจาก คนบนโลกออนไลน์ คลิป CCTV และข้อมูลจากสื่อที่รวบรวมมา

Tweet: สักเกตุดีๆ ผู้ต้องสงสัยในคลิป #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ไม่ได้มีแค่คนใส่เสื้อเหลือง ชายสองคนใส่เสื้อขาวกับเสื้อแดงก็น่าสงสัย

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=10153632267167439&id=146406732438&_rdr...

Tweet: เสื้อแดงลุกให้แล้วยืนบังเหลืองนั่งปลดเบาะ ลุกล้างมือถือ กตเดินออก อย่าวางไว #StrongerTogether #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: คนนี้เหมือนมัย แต่ดูลำสันแข็งแรงกว่าในคลิปนะ #StrongerTogether #Bangkok #ราชประสงค์

Tweet: ภาพสเก็ตผู้ต้องสงสัยมือวาง #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ผู้ใดพบเห็น หรือแจ้งเบาะแส จนสามารถจับกุมตัวได้ ตร.มีรางวัลนำจับ1ล้านบาท

Tweet: จากเพจ <https://www.facebook.com/OfficialWitchaSuyara?fref=nf...> คำบอกว่าเผื่อคนร้ายปลอมตัวในรูปแบบต่างๆ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: ช่วงที่คนร้ายวางระเบิด หนีขึ้นวิน แล้วโทรศัพท์ ต้องตั้งสัญญาณการสื่อสารแฉนั้น ช่วงเวลานั้น ได้สติ คิด ๆ ๆ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: รถของใคร?? ทางเข้าโรงแรมเอราวัณ มีกล้องเช็ควัดด้วยเวลา 18:52- 18:58#StrongerTogether #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อย่างไรก็ตามในช่วงของการระดมข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายเพื่อหาตัวคนร้ายที่เริ่มจุดประกายจากภาพ CCTV และต่อมาภาพสเก็ตคนร้ายจากตำรวจออกมา นั้น บนออนไลน์ เริ่มมีการเอาไปเปรียบเทียบกับรูปคนต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่คนในภาพ และยังไม่ได้รับการยืนยันหรือตรวจสอบ เพียงแค่มีลักษณะว่าเหมือน จึงเริ่มมีการวิจารณ์ และตักเตือนการเปรียบเทียบกับภาพคนที่คิดว่าเป็นผู้ต้องสงสัย และโทษการแสดงออกของประเด็น C11 เรื่องการหาคนร้าย โดยหลักแล้วเป็นการใช้ **Fact-based communication** คือสื่อสารบนการให้ข้อมูล การวิเคราะห์อย่างเป็นกลาง ไม่มีอารมณ์ประกอบ เป็นหลัก

Tweet: ไม่อยากให้ถ่ายรูปผู้ต้องสงสัย อยากให้แน่ใจก่อนว่าใช่จริง ๆ ค่อยถ่าย ไม่ใช่แค่สงสัยก็ถ่ายรูปลง เป็นเราก็คงไม่อยากกลับไปไทยอีก #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: แשרมีว่าจับคนร้ายที่ได้ราชประสงค์ได้ละ ก่อนแשרตรวจสอบก่อน #prayforbangkok #bangkok #ราชประสงค์

จากนั้นเริ่มมีข่าวเกี่ยวกับ “ชื่อ” ของผู้ต้องสงสัย การอ้างอิงจากพยานในที่เกิดเหตุ ในวันที่ 21 สิงหาคม กระแสนทวิตเตอร์ มีทั้งการแשרข้อมูลดังกล่าว การตั้งคำถามเพื่อสอบถามความน่าจะเป็นอื่น ๆ เพื่อเติม

Tweet: รู้ตัวแล้ว ??? พยานอ้าง มือ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม อาจชื่อ 'โมฮาหมัด มูเซยีน' !!!
[https://www.facebook.com/verapat/posts/10203850260611106 ...](https://www.facebook.com/verapat/posts/10203850260611106)

Tweet: จะเป็นไปได้มั๊ยว่ามีคนอื่นที่นำสงสัยอีก (ไม่รวมเสื้อแดง เสื้อฟ้าที่ต้งสงสัยอีกสองคนนั้น) #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (3)

วันที่ 23 สิงหาคม 58 เป็นต้นมา เริ่มมีข้อมูลใหม่ๆ อัปเดตเพิ่มเติมออกมาต่อเนื่องในการแกะรอยหา มีการนำภาพ คลิปวิดีโอมาแลกเปลี่ยนข้อมูล บางทวิตมีการแสดงความเห็น หรือวิเคราะห์เพิ่มเติมประกอบด้วย เพื่อโยนประเด็นในการหาคำตอบ ซึ่งข้อมูลก็จะมาจากสื่อออนไลน์ และจากสื่อหลัก

Tweet: เช็คล้องกันนะครับ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม 8.หลัง 19.00 แยกถนนราชาวิลาส-สีลม 9.หลัง 19.00 สีลม ซอย 9 ข้อมูล:<http://Kapook.com>

Tweet: หลักฐานใหม่! มีพยานเห็นหลัง #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม คนร้ายหลบเข้า รพ.จุฬาฯ เปลี่ยนเป็นเสื้อสีเทา กางเกงตัวเดิม <http://www.thairath.co.th/content/520321>

นอกจากนั้นพบว่า ระหว่างที่มีการระดมข้อมูล เมื่อคำตอบไม่ได้ ข้อมูลไม่พัฒนาไปไหน กลับมาเป็นการวิพากษ์การทำงานของรัฐบาลสูงขึ้น เพราะเป็นช่วงของความหงุดหงิดใจ ว่าเมื่อไรจะมีการคลี่คลายได้ และข้อมูลที่มีอยู่จึงไม่มีประโยชน์ต่อการจับคนร้ายสักที โดยทวิต ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์การติดตามคนร้ายของเจ้าหน้าที่ จากวันที่เกิดเหตุระเบิดผ่านไป 7 วัน แต่ยังไม่มีการเบาะแสของคนร้าย และมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับกล้อง CCTV รอบบริเวณจุดเกิดเหตุที่ใช้งานไม่ได้ทำให้ไม่สามารถติดตามเส้นทางการหลบหนีของคนร้ายได้ ความหนาแน่นของการวิพากษ์จะอยู่ที่ช่วง 22-25 สิงหาคม หลังจากที่ 19-21 มีการระดมข้อมูลเพื่อหาคำตอบจำนวนมากไปแล้ว ทั้งนี้ ทวิตส่วนใหญ่จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานที่ล่าช้า ที่ยังไม่สามารถจับคนร้ายได้ รวมไปถึงมีลักษณะโทนการประชดประชันโดยใช้การเปรียบเทียบต่างๆ ตัวอย่างเช่น

Tweet: 7 วันแล้ว ยังไม่สามารถสรุปไม่เห็นทางเลยว่าตัวผู้ร้ายคือใคร แบบนี้ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของปชช.อยู่ที่ไหน #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #Thailand ”

Tweet: คุกคามหนอยนี้กล้องวงจรปิดหรือเซ็นเซอร์เนี่ย ภาพแตกเป็นพิกเซล ไอ้ห่า ที่กล้องถ่ายจับความเร็วนี้เห็นยันประกายสีรถ ภูเพ็ลย #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: แปลก คดียังไม่ปิด แต่บิกคลินนิ่ง เทปนกอบหลุมระเบิด ไม่เคยได้ยินหรือ เส้นผมบังภูเขา ค.แน่นอน คือ ค.ไม่แน่นอน #BangkokBlast #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: ตั้งแต่เกิดเหตุ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม กูว่าที่ควรโดนด่ามากที่สุดคือหน่วยความมั่นคง ทหาร ตำรวจ รัฐบาล คือ การข่าวเมิงเนี่ยเข้าขั้นกากัสสเลย!!!

Tweet: ล้างถนน ประชุมเร่งด่วนสิบโมง ไม่รับหลักฐานนอกเวลาราชการ เปิดเผยแพร่ ...เรื่องหน้าเศร้ากว่า #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #StrongerTogether ไหวมัย

Tweet: และแล้วข่าว #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ก็ซาไปจากไทม์ไลน์ ดีจังที่ลืมน่า แต่ เลวจังที่ยังจับตัวคนร้ายไม่ได้

Tweet: #CCTV ย่าน #ราชประสงค์ ทั้งหมด 107 ตัว เสียแค่ 4 ตัว ที่เหลือไม่ชัด

Tweet: ผบ.ตร บอก จับคนร้าย ได้หรือไม่ แล้วแต่ดวง นี่น่าจะเป็น ผบ.ตร. ที่โง่งที่สุด ตั้งแต่เคยเห็นมา #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

ประเด็นที่ควบคู่กันกับ 2 ประเด็นนี้คือ เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น จำนวน 39 ทวิต และโทนการนำเสนอหลักคือ การให้ข้อมูล เน้น fact ไม่มีอารมณ์ความรู้สึกมากที่สุดที่ 25 ทวิต เป็นการอัปเดตสถานการณ์เกี่ยวกับเหตุระเบิดที่เกิดขึ้น การรายงานเกี่ยวกับเหตุระเบิดที่ทำให้เรือสาทร และการพบวัตถุต้องสงสัยในพื้นที่ต่างๆ โดยวันที่ปรากฏทวิต จำนวนใกล้เคียงกันคือวันที่ 19-20 เป็นการอัปเดต พุดถึงสถานที่เกิดเหตุ / การ

ปฏิบัติตัวต่อเหตุการณ์ และจำนวนการพูดประเด็นเกี่ยวกับเหตุการณ์จะลดน้อยลง เนื่องจากเคลียร์พื้นที่แล้ว ไม่มีเหตุการณ์เกิดเพิ่ม ถ้าหยิบยกประเด็นเหตุการณ์ขึ้นมา ก็เป็นเรื่องการสรุปภาพรวมของเหตุการณ์ การเอาข่าวการวิเคราะห์เหตุการณ์มาบอกต่อ และแสดงความรู้สึกต่อหว่าดกลัว และยังไม่แน่ใจต่อการใช้ชีวิตหลังเกิดเหตุการณ์ มีบ้างที่มีอารมณ์โกรธแค้นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

tweet: ผ่านมา2วัน-คนเยอะปกติ ทั้งญาติผู้ประสบเหตุ,พนักงาน, นักท่องเที่ยว ผ่านมาถ่ายภาพกัน #ศาลพระพรหม #StrongerTogether #Fb

tweet: 1 อาทิตย์แล้ว #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

tweet: สถานการณ์แบบนี้ พวกเรามาช่วยกันทั้งขยะให้มันไม่น่าสงสัยกันเถอะครับ #สุขภาพจิต #ราชประสงค์

tweet: จะวางระเบิดทำไมหลายๆที่ใครเค้าอนุญาตมึงวางตามที่สาธารณะที่หลังก็วางไว้ในปากมึงอะ อนุญาต #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ระเบิดท่าเรือสาทร

tweet: มันไม่ควรจะมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นจริงๆ และถ้ามันเกิดวันที่เขามีbike for mom กัน คิดดู มึงเหยียสุดตีนแล้วอะ #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ประเทศไทย

ประเด็นเรื่อง ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2) มีจำนวน **36** ทวิต ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และการแสดงความเสียใจ เศร้าโศก ต่อความสูญเสีย ความเสียหายที่เกิดขึ้น การแสดงความไว้อาลัยแต่ศพผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์

Tweet :วันนี้เช้าแถว ครูมาแล้วให้ฟังว่ารุ่นน้องพ่อโดน #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม เสียชีวิต น้องเป็นธาลัสซีเมีย พ่อน้องทำงานหาเงินคนเดียว 😞

Tweet: สามีบาดเจ็บภรรยาเสียชีวิต #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม เขาหวังจะได้พาร่างภรรยากลับบ้านที่สิงคโปร์พร้อมกัน <http://bit.ly/1WDBK48>

Tweet: ศพที่กำลังเผาสองศพนี้เป็นผู้เสียชีวิตจาก #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้ง

Tweet: กลุ่มผู้ประกอบการราชประสงค์ จุดเทียน-สวดมนต์ ไว้อาลัยผู้สูญเสียเหตุระเบิด <http://www.thairath.co.th/content/520521> #ราชประสงค์

อีกประเด็นที่น่าสนใจว่าพบในช่วงนี้ด้วย คือ การวิพากษ์การทำงานของสื่อ มีจำนวน **29** ทวิต พบมากในช่วงวันที่ **20-21** สิงหาคม ซึ่งมีกรณีการรายงานข่าวของรูปร่างนี้ และ การจำลองเหตุการณ์ของเนชั่น รวมถึงการไม่เคารพสิทธิของญาติผู้ประสบเหตุ การสัมภาษณ์พยานสำคัญ (วินมอเตอร์ไซค์ที่ไปส่งผู้ต้องสงสัย) ซึ่ง

อาจทำให้เกิดอันตรายกับพยานได้ การที่สื่อ นำคำพูดของฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลมาเสนอเป็นข่าว หรือการใช้คำพูดที่ชี้นำ นอกจากนี้ ยังพบการวิพากษ์วิจารณ์สื่อต่างประเทศ แต่ในจำนวนไม่มากนัก อาทิ การวิพากษ์วิจารณ์ BBC ว่าชี้นำสาเหตุระเบิดว่าเกิดจากอุยกูร์ หรือการชื่นชมสื่อญี่ปุ่นในด้านการวิเคราะห์ข่าว

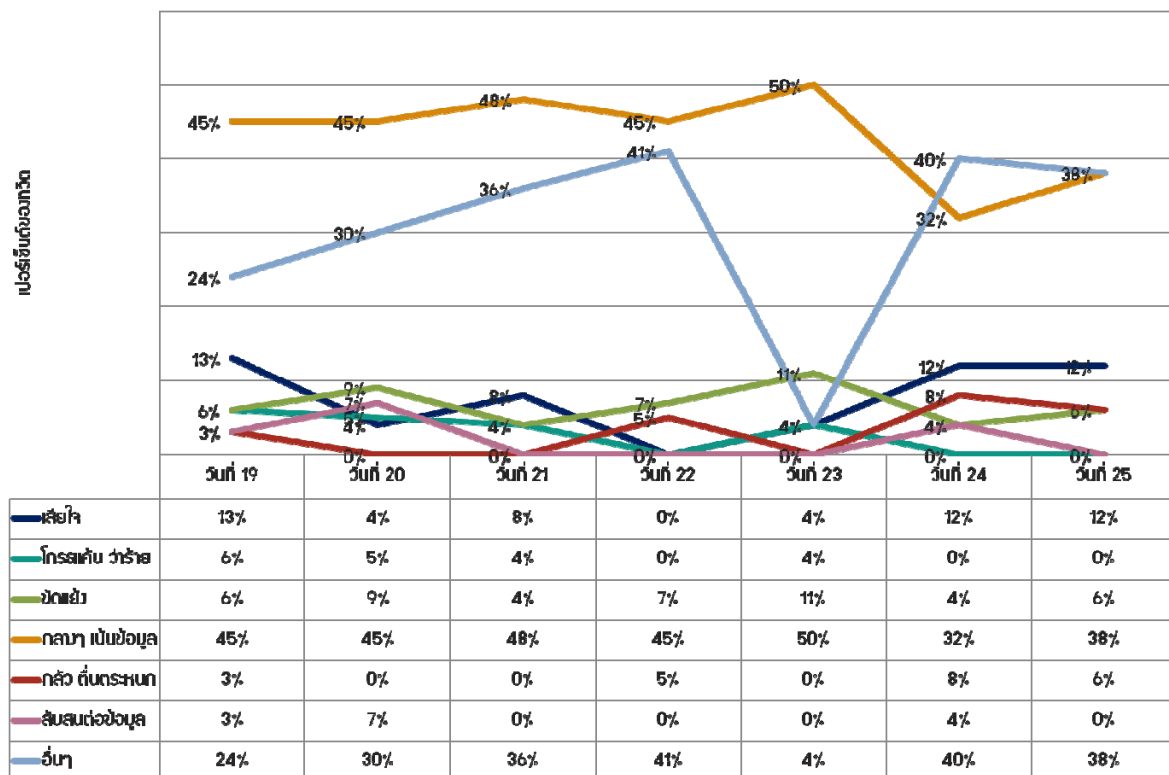
Tweet: คลิปตราฆ่ารูปนี้ยี่ รายงานข่าววางแผนการทำงานของเจ้าหน้าที่ <http://goo.gl/1chqBa> #BangkokBlast #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

Tweet: สับและ! รายการพิเรนทร์ แต่งตัวเลียนแบบผู้ต้องสงสัย #ระเบิด #ราชประสงค์ คนตะโกนด่าลั่น

Tweet: สื่อไทย ไม่ใช่แค่ไร้มาตรฐานนะ #ไร้สำนึก สาธารณะ ด้วย#ผิดจากนี้ไม่ใช่เรา#ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม#เสรีภาพบนความรับผิดชอบ

ส่วนประเด็นอื่นๆ จำแนกเรื่องได้เป็น การนำภาพมาประกอบสร้างใหม่ เพื่อล้อเลียนคนร้าย การวิพากษ์วิจารณ์การรับข่าวสารและนำเสนอข้อมูลบนโลกออนไลน์ การดักเตือนให้รู้เท่าทันสื่อ

กราฟแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์พาดพิงคดี ระหว่าง 19-25 สิงหาคม 2558

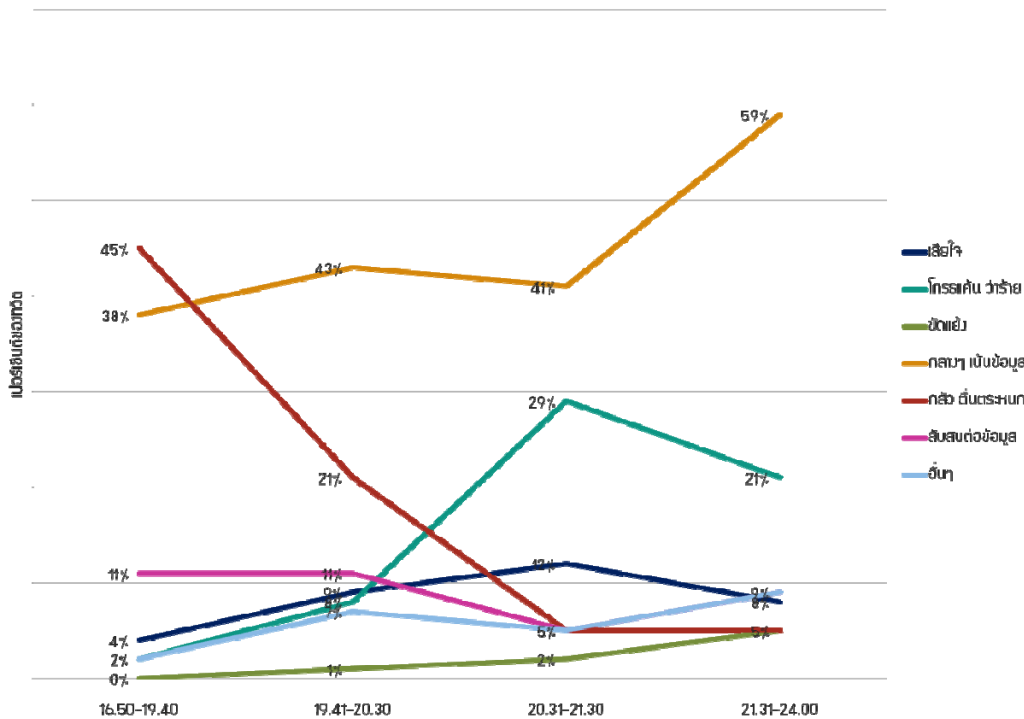
แผนภูมิที่ 15 แสดงอารมณ์ความรู้สึกบนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558

จากประเด็นการนำเสนอข้างต้นในช่วงวันที่ 19-25 สิงหาคม 2558 เมื่อพิจารณาในเรื่องโทนของการทวิตพบว่า เทรนด์ของโทนในการทวิตและแสดงออกบนทวิตเตอร์ พบว่า โทนของการแสดงออกในช่วงนี้เป็นการใช้

ข้อมูล (Fact-based tone) เป็นหลักในการทวิต เพราะเป็นการระดมข้อมูลเพื่อช่วยกันวิเคราะห์คนร้าย และการอัปเดตสถานการณ์ข้อมูลต่างๆ แต่เมื่อข้อมูลยังไม่เดินไปข้างหน้า ไม่มีอะไรใหม่ๆ เพิ่มขึ้น การวิเคราะห์ การช่วยกันหาคนร้าย และการทำงานของเจ้าหน้าที่ยังไม่ตอบสนองสิ่งที่คนต้องการเห็น คือใช้ข้อมูลจับคนร้ายได้ สิ่งที่พบคือ โทณการแสดงออกด้วยข้อมูล (fact-based tone) จะลดลง กลับกันสิ่งที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงวันที่ 23-25 คืออารมณ์อื่นๆ ซึ่งในที่นี้คือ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานและการประชดประชันเสียดสีการทำงานของเจ้าหน้าที่ ในช่วงวันที่ 23 โทณของการวิพากษ์และประชดประชันจะต่ำมาก เนื่องจากเป็นช่วงวันที่มีข้อมูลอัปเดตเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ต้องสงสัย ความคืบหน้าต่างๆ ข้อมูลที่ไหลมาทำให้เป็นช่วงวันที่มีการทวิตในโทณของการให้ข้อมูลสูงสุดเพื่อบอกต่อข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อเทียบกับของวันที่ 17 ซึ่งเป็นวันที่เกิดเหตุการณ์ และถือว่าอยู่ในช่วงของ Critical Stage ของเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉิน

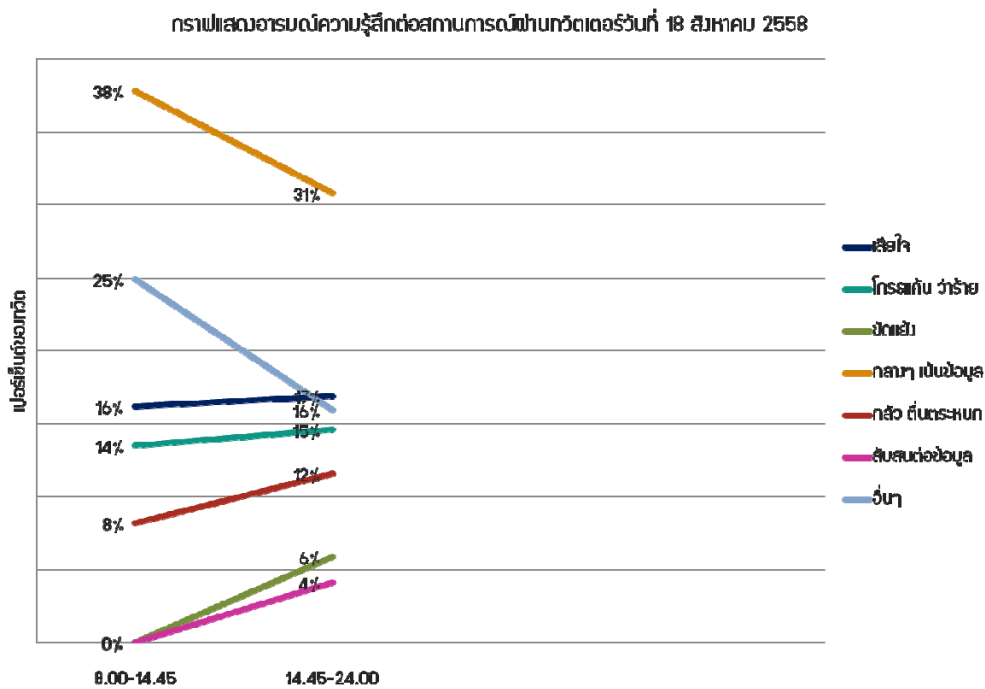
กราฟแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสถานการณ์ผ่านทวิตเตอร์ ในวันที่ 17 สิงหาคม 2558

แผนภูมิที่ 16 แสดงอารมณ์ความรู้สึกบนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 17 สิงหาคม 2558

สิ่งที่แตกต่างคือ วันที่ 17 ส.ค.59 โทณของความกลัวและตื่นตระหนกจะสูงมากที่สุด พร้อมๆ กับมีเรื่องของข้อมูล การระดมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ โดยเฉพาะในช่วงแรกจะเป็นภาพและข้อมูลสดๆ จากพื้นที่ที่เกิดเหตุโดยคนทั่วไปที่ถูกนำมาทวิตเพื่อบอกต่อ เมื่อสื่อลงพื้นที่ และเจ้าหน้าที่เริ่มเข้าดูแลพื้นที่ เริ่มมีข้อมูลจากเหตุการณ์ออกมาเพิ่มขึ้นเรื่อย การบอกต่อข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่คนต้องการในช่วงที่เรียกว่า “Critical Stage” จะสูงขึ้น ซึ่งเมื่อข้อมูลเพิ่มขึ้น ความตื่นตระหนกและหวาดกลัวก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่อารมณ์ที่กลับเพิ่มขึ้นมาในช่วงที่คลายความวิตกไปแล้วคือ อารมณ์โกรธแค้น พบเห็นการตำว่า การใช้คำรุนแรงต่อคนที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ความสับสนของข้อมูลที่มีในช่วงแรก ก็ลดลงเมื่อมีการ ทวิตข้อมูลข้อเท็จจริงเพิ่มมากขึ้น

เช่นกัน อารมณ์ความรู้สึกขัดแย้ง คือพูดถึงฝ่ายตรงข้ามความคิดทางการเมืองดูมีทิศทางที่เพิ่มขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำ

แผนภูมิที่ 17 แสดงอารมณ์ความรู้สึกบนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 18 สิงหาคม 2558

ส่วนในวันที่ 18 สิงหาคม 59 ที่แบ่งเป็น 2 ช่วงเหตุการณ์นั้น โทนของการทวิตที่สูงที่สุดก็ยังคงเหมือนกันคือเป็นเรื่องของการเน้นให้ข้อมูลโดยไม่ใช้อารมณ์ แต่ว่าเริ่มต้นมีการทวิตที่สูง แล้วเริ่มลดลง อาจเป็นเพราะยังไม่มีข้อมูลอะไรใหม่เพิ่มเติม ในขณะที่ความตื่นตระหนกมีการเพิ่มขึ้นอีกรอบ โทนความขัดแย้งการเริ่มหากกลุ่มที่จะโทษว่าเป็นคนลงมือเพิ่มมากขึ้น ควบคู่กับการมีข้อมูลข่าวลือและความสับสนของข้อมูลที่เพิ่มขึ้นอีกรอบ ความโกรธแค้น และความเสียใจอยู่ในระดับกลางๆ ค่อนข้างมีระดับสม่ำเสมอ เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

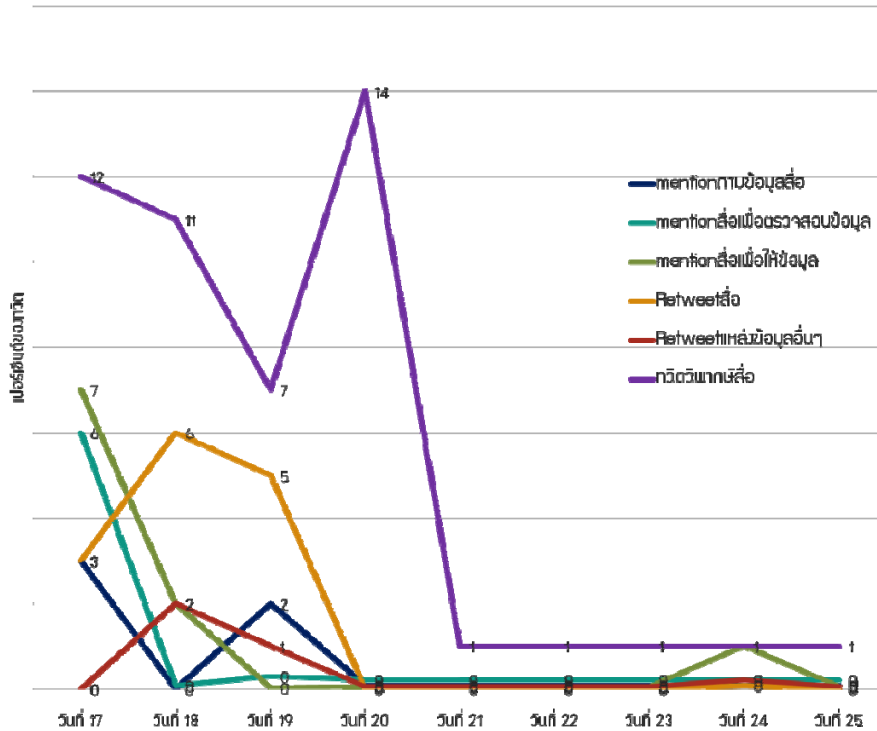
สรุปคือ ในภาวะฉุกเฉินซึ่งมาจากความรุนแรง ตลอด 9 วันการแสดงออกและการใช้ Public Sphere บนทวิตเตอร์เป็นเรื่องของ “ข้อมูล” เป็นหลัก การแสดงออกบนพื้นฐานของข้อมูลสูงมากที่สุด การสื่อสารที่เป็นเรื่องเชิงอารมณ์ความรู้สึกจะเปลี่ยนผันไปตามสถานการณ์ และข้อมูลที่ได้รับ

1.1.4 การปฏิสัมพันธ์กับสื่อ

ระหว่างวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558 งานการศึกษาครั้งนี้ของมีเดียมอนิเตอร์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อดูปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับสื่อ ในลักษณะผ่านบน Hashtag เพราะถ้าเป็นการ mention สื่อโดยที่ไม่ติด hashtag จะไม่เกิดใช้การใช้ Public Sphere ในความหมายการเป็นกลุ่มรวมกันหรือ Collective Communication ข้อมูลที่พบคือ จากจำนวนทวิตทั้งหมด 1105 ทวิต มีทวิตที่แสดงการปฏิสัมพันธ์กับสื่อหรือพูดถึงสื่อเพียง 87 ทวิต คิดเป็น 8% เท่านั้น การปฏิสัมพันธ์ที่น้อย โดยเฉพาะในเวลาที่มีข้อมูล หรือ มีการ

ระดมความคิด ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดเพื่อคลี่คลายปัญหา แสดงว่า ระบบของกระบวนการมีส่วนร่วมโดยทำผ่านสื่อนั้นยังน้อย คนทั่วไปยังสื่อสารกับคนออนไลน์ด้วยกันเองมากกว่าสื่อสารกับสื่อ ดังนั้น การที่จะดึงข้อมูลที่มีประโยชน์ไปใช้งาน ก็ยังทำได้แค่เพียงสื่อต้องมีการมอนิเตอร์การพูดคุยและมอนิเตอร์ข้อมูลจากการพูดบนทวีตเตอร์แทน

กราฟแสดงการปฏิสัมพันธ์กับสื่อของคนทั่วไปผ่านทวีตเตอร์ ระหว่าง 17-25 สิงหาคม

แผนภูมิที่ 18 กราฟแสดงการปฏิสัมพันธ์กับสื่อของคนทั่วไปผ่านทวีตเตอร์ ระหว่าง 17-25 สิงหาคม

เมื่อจำแนกออกตามวันจะพบว่า การปฏิสัมพันธ์กับสื่อมีมากน้อยในช่วงวันแรกๆ ของการศึกษา เพราะเป็นช่วงที่กำลังเกิดเหตุการณ์ สิ่งที่พบมากที่สุดในการปฏิสัมพันธ์ก็คือ “การทวีตเพื่อวิพากษ์สื่อ” ซึ่งสูงมากที่สุดในช่วงวันที่ 20 ซึ่งก็คือมีเหตุการณ์ของการจำลองเหตุการณ์เป็นคนเสื้อเหลืองของสื่อ รวมถึงในวันที่ 17 ซึ่งจะเป็นการวิพากษ์เรื่องการถ่ายภาพที่มีความรุนแรงและไม่ปกป้องผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นหลัก รวมถึงการที่บางสื่อยังไม่มีการรายงานเหตุการณ์ และการที่สื่อให้ข้อมูลผิดหรือสับสนในข้อมูล

ในวันที่ 17 สิงหาคม 58 ซึ่งเป็นวันที่มีการปฏิสัมพันธ์กับสื่อมากที่สุด พบว่า นอกจากการวิพากษ์สื่อแล้ว รองลงมาคือการ **Mention** เพื่อให้ข้อมูล โดยคนในพื้นที่เกิดเหตุ ถ่ายภาพเหตุการณ์ แล้ว **mention** ให้สื่อที่น่าสนใจคือ สื่อที่มีคน **mention** หลายครั้งคือ @js100 และ สวพ.91 ลำดับที่สามคือการ **mention** สื่อเพื่อตรวจสอบข้อมูล เป็นการถามสื่อให้เช็คข้อมูลที่สับสน ข่าวลือ และถามย้ำข้อมูลที่แตกต่างกันในแต่ละสื่อเพื่อความแน่ใจ ลำดับสุดท้ายคือ การถามข้อมูลจากสื่อ เป็นการถามเกี่ยวกับว่าเกิดเหตุการณ์จริงใช่ไหม บริเวณใด การเดินทางผ่านบริเวณนั้นทำได้ไหม

ในวันที่ 18 สิงหาคม 58 การปฏิสัมพันธ์กับสื่อในทุกประเภทลดลงทั้งหมด ยกเว้นการ **Retweet** ข้อมูลจากสื่อ โดยเฉพาะภาพ **CCTV** ระเบิดที่ทำเรือสาทร และการ **Retweet** แหล่งข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่สื่อ และไม่

พบการติดตามข้อมูลจากสื่อ และการตรวจสอบข้อมูลผ่านสื่อ สิ่งนี้สอดคล้องกับการใช้แหล่งที่มาและแหล่งอ้างอิงข้อมูล ซึ่งจะเห็นว่า ในช่วงเวลานี้ การใช้ข้อมูลจากโลกออนไลน์มีมากกว่า ตั้งแต่วันที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาการคลี่คลายคดีแล้ว และมีการรายงานข่าวจำนวนมากเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง การปฏิสัมพันธ์กับสื่อจึงลดลงมาก เหลือก็เพียงมีการทวิตเพื่อวิพากษ์สื่อบ้างเท่านั้น

1.2 การสื่อสารบนพื้นที่ป

การสรุปผลในส่วนของการสื่อสารบนพื้นที่ป ประกอบด้วยเรื่องของรูปแบบในการสื่อสาร ประเด็นในการสื่อสาร ข้อมูลอ้างอิง ประเด็นและโทนการสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์กับสื่อ โดยจำแนกข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นด้วยคำสำคัญบนเว็บไซต์พื้นที่ปในช่วงวันที่ 17 – 25 สิงหาคม 2558 โดยสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1.2.1 รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล

ในระยะเวลา 17-25 สิงหาคม 2558 ในกระทู้ทั้งหมดที่มีการโพสต์เกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด พบว่า มีรูปแบบการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

รูปแบบการนำเสนอข้อมูล	17 ส.ค	18 ส.ค	19 ส.ค	20 ส.ค	21 ส.ค	22 ส.ค	23 ส.ค	24 ส.ค	25 ส.ค	รวม
ข้อความ	36	36	21	22	20	12	13	5	6	171
Link ไปยังข่าว หรือข้อมูลจากที่อื่น	6	20	15	15	14	6	4	1	4	85
ภาพ + โปรย (เป็นเจ้าของตัวเอง)	0	3	0	3	2	0	0	0	0	8
ภาพ + โปรย (มาจากคนอื่น)	10	11	5	6	6	1	2	0	0	41
ภาพตัดต่อ ภาพประกอบสร้างใหม่	3	3	3	2	0	1	0	1	0	13
วิดีโอขององค์กรข่าว เช่น คลิปข่าว	0	5	2	2	3	0	1	0	0	13
วิดีโอจาก UGC/แหล่งข่าวอื่น	4	3	2	0	2	2	0	0	0	13
รวม	59	81	48	50	47	22	20	7	10	344

ตารางที่ 4 แสดงรูปแบบการสื่อสารบนพื้นที่ป ระหว่างวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558

จะเห็นว่ารูปแบบการนำเสนอข้อมูล บนเว็บไซต์พื้นที่ปใช้ข้อความเขียนเป็นหลัก และรองลงมาก็คือการ Link ไปยังข่าวหรือข้อมูลอื่นๆ ทั้งนี้ใน 1 กระทู้พบการนำเสนอมากกว่า 1 รูปแบบ โดยมีตัวอย่างของวิดีโอจากแหล่งอื่นๆ เช่น ภาพแรงระเบิดจาก youtube แต่ไม่ใช่จากเหตุการณ์จริง และตัวอย่างภาพวิดีโอการเตือนภัยระเบิดของสิงคโปร์ บนรถไฟฟ้า เป็นต้น รูปแบบและความหลากหลายในการสื่อสารจะมากกว่าทวิตเตอร์ เพราะว่ามีพื้นที่ให้นำเสนอข้อมูลได้มากกว่า อย่างไรก็ตามสิ่งที่มีปริมาณสูงกว่ารูปแบบอื่นๆ ก็ยังคงเป็นข้อความ และการ Link ไปยังข้อมูลหรือข่าวเช่นเดียวกับทวิตเตอร์

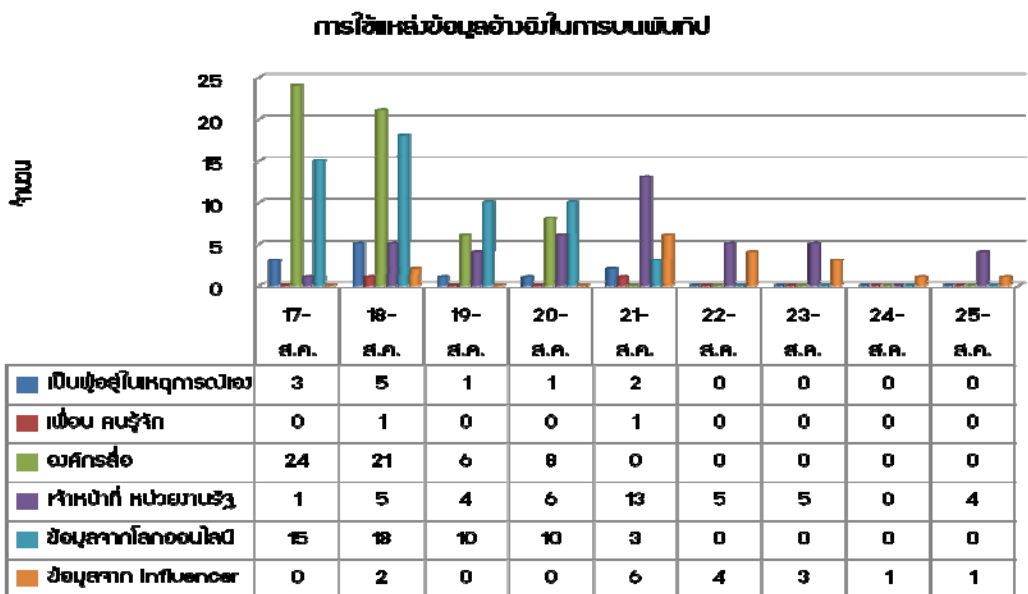
รูปแบบการสื่อสารที่เป็นข้อความ มีทั้งการให้ข้อมูลสั้นและยาว ซึ่งถ้าเป็นการสื่อเชิงข้อมูลด้วยข้อความหรือ Link ไปยังข้อมูล การตอบรับและปฏิสัมพันธ์ก็จะมีลักษณะของการให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนกัน แต่ถ้า

เป็นข้อความที่แสดงออกเชิงอารมณ์หรือการวิพากษ์วิจารณ์ ก็จะมีคนมาคอมเมนต์โต้ตอบในลักษณะเดียวกัน มีการพบการใช้คำด่าว่า การใช้คำที่รุนแรงในการแสดงความโกรธ การประณามคนที่ทำ ทั้งมีการเหมารวม เช่น ไม่ใช่คนไทยหรอก คนไทยไม่ทำกันเอง หรือ แยกขาว และการบอกนัยยะว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาที่แตกต่าง พบการใช้คำที่พูดถึงฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองในลักษณะของการประชดและกล่าวหาโดยไม่มีหลักฐานประกอบ และมีบางคอมเมนต์ที่ถูกลบออกโดยผู้ใช้และพันทิปด้วย

รูปแบบของการสื่อสารที่เป็นภาพ จากคนอื่นเป็นภาพจากเหตุการณ์ ซึ่งในช่วงวันแรกมีการนำเสนอภาพที่มีความรุนแรง ภาพคนเจ็บ และผู้เสียชีวิตอย่างไม่เหมาะสม แต่พบการรณรงค์ และตักเตือนการใช้ภาพ ซึ่งหากเข้าไปดูย้อนในกระทู้อีกครั้งหลังจากเหตุการณ์ผ่านไป จะไม่พบภาพที่น่ากลัวและไม่เหมาะสม แสดงว่าการรณรงค์เรื่องการให้เกียรติผู้อยู่ในเหตุการณ์ได้ผลกับคนบนโลกออนไลน์ นอกจากนี้ภาพที่นำมาโพสต์กันก็จะเป็นภาพสเก็ตคนร้าย ภาพจากคลิป CCTV ที่ถูกนำมาตัดต่อ ชูม หรือวงพื้นที่ในภาพ เพื่อทำการวิเคราะห์ระดมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์คนร้ายและการระเบิด รวมไปถึงภาพการแสดงความเสียใจ อาลัยต่อผู้เสียชีวิตด้วย

รูปแบบอื่นๆ ก็คือเป็นการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์มาระดมข้อมูลร่วมกัน มาใช้ประกอบการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์ และบอกต่อข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการเข้าใจเหตุการณ์

1.2.2 การใช้แหล่งอ้างอิงข้อมูล

แผนภูมิที่ 19 แสดงการใช้แหล่งข้อมูลในการสื่อสารบนพันทิป

การใช้แหล่งที่มาที่อ้างอิงข้อมูลบนพันทิป ค่อนข้างหลากหลาย และทำมากกว่าบนทวิตเตอร์ อาจเป็นเพราะพื้นที่มีมากกว่า และลักษณะของการโพสต์บนพันทิปมีการวิพากษ์ แสดงความเห็น และโยนประเด็น เพื่อการช่วยกันวิเคราะห์ค่อนข้างมาก การจะหักล้าง หรือแสดงความคิดเห็น เมื่อมีข้อมูลที่มีการอ้างอิงที่ชัดเจน ก็ทำให้การสนทนาหนักแน่นมากขึ้น อย่างไรก็ตามพบว่า คนบนพันทิปให้ความสำคัญกับการอ้างอิงข้อมูลจากสื่อ และจากข้อมูลอื่นๆ บนโลกออนไลน์เป็นหลักเช่นเดียวกับบนทวิตเตอร์ ในช่วงวันที่ 17-20 สิงหาคม 58 การอ้างอิงข้อมูลจากสื่อและโลกออนไลน์จะสูง เพราะว่าเป็นช่วงของการอัปเดตเหตุการณ์ การระดมข้อมูลเพื่อ

เชื่อมโยงประเด็นสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ ช่วงวันที่ 21 คนที่ถูกอ้างถึงในการโพสต์ในพันทิปมากที่สุด กลายเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นายกพูดหลายประเด็น เจ้าหน้าที่เริ่มพูดถึงข้อมูล เบาะแส การเชื่อมโยงประเด็น ซึ่งคนในพันทิปก็จะนำมาโพสต์และวิพากษ์วิจารณ์ หรือวิเคราะห์ความเชื่อมโยงต่อ ในช่วงท้ายของการเก็บข้อมูลกลับพบว่า

ตั้งแต่ 21-25 สิงหาคม พันทิปไม่อ้างอิงถึงสื่ออีกเลย นั่นเป็นเพราะข้อมูลจากสื่อมีมากพอต่อการทำความเข้าใจสถานการณ์ในเบื้องต้นแล้ว เมื่อไม่มีประเด็นเพิ่ม การอภิปราย แลกเปลี่ยนบนพันทิปจึงใช้การอ้างอิงจากสื่อน้อยลง ในช่วงเวลานี้ คนในพันทิปต้องการการถกเถียง วิเคราะห์ หาความเชื่อมโยงเพื่ออธิบายให้ได้ว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นจากอะไร กลายเป็นว่าข้อมูลจากคนที่ เป็น **influencer** บนโลกออนไลน์ที่วิเคราะห์ เหตุการณ์ถูกนำมาอ้างอิงมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามในช่วงท้าย การอ้างอิงข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ เพราะการสื่อสารเป็นเชิงความคิดเห็น การวิพากษ์มากกว่าการให้แลกเปลี่ยนข้อมูล มีการวิเคราะห์สถานการณ์ด้วยความคิด ทศนคติ และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ มากกว่าใช้ข้อมูลอ้างอิงจากที่ต่างๆ

สิ่งที่อันตรายในช่วงนี้ ถ้าการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงการวิพากษ์ต่อการเชื่อมโยงประเด็นมีความถี่มาก และมีการทำในวงกว้างบนพื้นฐานของ ทศนคติ ความเชื่อ มากกว่าการใช้ข้อมูลในเชิงการคิด วิเคราะห์ จะทำให้เกิดปรากฏการณ์ อคติ การเหมารวม การเข้าใจประเด็นของเหตุการณ์ที่ผิดพลาดได้ ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นในบริบทของการศึกษาครั้งนี้ เพราะระดับการสื่อสารประเด็นนี้ไม่มาก แต่เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะที่การสื่อสารนำไปสู่การเหมารวม และเข้าใจเหตุการณ์บิดเบือน เจ้าหน้าที่ และสื่อต้องเข้ามา มีบทบาทที่ตอบสนองประเด็นในการวิพากษ์ วิเคราะห์ และสิ่งที่คนต้องการคำอธิบายในการเชื่อมโยงเหตุการณ์ให้ได้ชัดเจน

1.2.3 ประเด็น โทณในการสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์

การศึกษาประเด็นที่ใช้ในการสื่อสาร คือ การจำแนกและจัดกลุ่มเรื่องราวที่มีการสื่อสารบนพันทิป โทณการสื่อสารคือการสะท้อนว่า คนแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็นในเชิงการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือ แสดงความรู้สึกใด เพราะโทณการสื่อสารกำหนดการรับรู้ การต่อยอดประเด็น การปฏิสัมพันธ์ ในมีผลต่อกระบวนการ **Sense-making** ในภาวะวิกฤต ส่วนการศึกษาการปฏิสัมพันธ์บนพันทิป เป็นการศึกษาการปฏิสัมพันธ์ที่พบภายในกระทู้ เนื่องจากพันทิปมีคุณลักษณะของการเป็นพื้นที่อภิปราย แลกเปลี่ยน และโต้ตอบกัน ดังนั้น การศึกษาปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ภายในกระทู้ จะทำให้เข้าใจทิศทางของการแลกเปลี่ยนต่อประเด็น เพื่อสร้างการเข้าใจสถานการณ์ และตอบสนอง Sense-making ในภาวะวิกฤต

พบผลการศึกษา ดังนี้

ประเด็นในการสื่อสาร/เลือกส่งต่อข้อมูล	17 ส.ค.	18 ส.ค.	19 ส.ค.	20 ส.ค.	21 ส.ค.	22 ส.ค.	23 ส.ค.	24 ส.ค.	25 ส.ค.	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น (C1)	23	8	2	0	0	0	0	0	0	33
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)	11	3	3	1	0	0	2	0	1	21
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือ	1	2	1	1	2	0	0	0	0	7

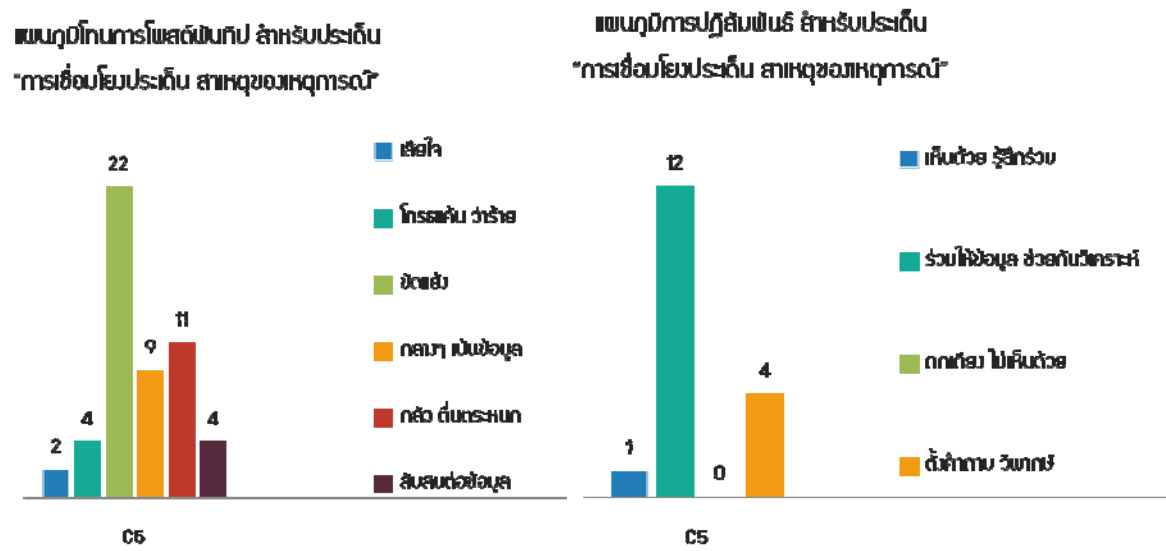
ผู้ประสบภัย (C3)										
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการ ระเบิด (C4)	1	10	3	5	1	4	1	0	0	25
การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหา ที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ ระบุความขัดแย้ง (C5)	13	18	3	3	8	1	2	0	0	48
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่ม ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (C6)	2	2	2	0	2	0	0	1	1	10
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ (C7)	2	4	0	2	2	1	1	0	1	13
ผลกระทบจากเหตุการณ์ (C8)	2	16	0	2	1	1	2	1	1	26
ประเด็นความมั่นคง และการ ทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา (C9)	2	8	4	1	1	1	0	0	0	17
วิพากษ์การทำงานของ เจ้าหน้าที่ (C10)	1	5	3	3	2	1	1	1	0	17
การช่วยกันหาคำตอบ / หา คนร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการหา คำตอบ (C11)	2	7	3	0	7	4	5	0	5	33
การสร้างความเกลียดชังต่อ กลุ่ม (C12)	3	9	1	1	2	1	0	1	1	19
การปลุกระดมความเป็นชาติ (C13)	0	5	0	0	0	1	2	1	0	9
การระดมความช่วยเหลือ (C14)	1	3	0	0	1	0	0	0	0	5
การวิพากษ์การทำงานของสื่อ (C15)	1	3	1	1	0	1	2	0	0	9
การระมัดระวังเรื่องการ นำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย (C16)	2	1	1	1	5	2	0	0	1	13
ประเด็นอื่นๆ (C17)	0	4	5	5	0	0	0	3	0	17
รวม	67	108	32	26	34	18	18	8	11	322

ตารางที่ 5 แสดงประเด็นในการสื่อสารบนพื้นที่ป

ในการสรุปข้อมูลจากพันธกิจในส่วนของประเด็นนั้น ดูจากทิศทางของประเด็นที่มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกันในทุกๆ เป็นหลัก กระทำในวันแรกๆ จะมีความหลากหลายของประเด็นในการพูดคุยมากกว่า การสรุปจำนวนประเด็น พิจารณาจากเนื้อหาที่มีการตอบโต้กันประกอบ

สิ่งที่พบจากกระทำทั้งหมดที่เก็บได้ในช่วงเวลาที่ศึกษาคือ คนบนพันธกิจให้ความสำคัญกับการวิพากษ์ตั้งคำถาม และคาดการณ์ การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบอบความขัดแย้งมากที่สุด โดยมีความถี่ในการพูดถึงประเด็นนี้อยู่ในช่วงวันที่ 17 – 18 ส.ค.มากกว่าวันอื่นๆ เพราะในภาวะของความสับสนของข้อมูล ความไม่ชัดเจนว่าเกิดอะไรขึ้น สิ่งที่คุณต้องการคำตอบคือ ใครทำ และพื้นที่อย่างไรแบบบอร์ดก็เปิดพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น ในการวิเคราะห์ในแบบของตัวเอง ลักษณะการตอบโต้ต่อประเด็นนี้ การแลกเปลี่ยนความเห็นจะไม่ได้เป็นไปในทางเห็นด้วยทั้งหมด แต่จะมีการตั้งคำถามเพิ่มเติม รวมถึงมีการโต้เถียงตามพื้นฐานความคิดและความเชื่อที่แตกต่าง รวมถึงมีการเตือนสติให้คิดรอบคอบและอย่าด่วนตัดสินใจด้วย

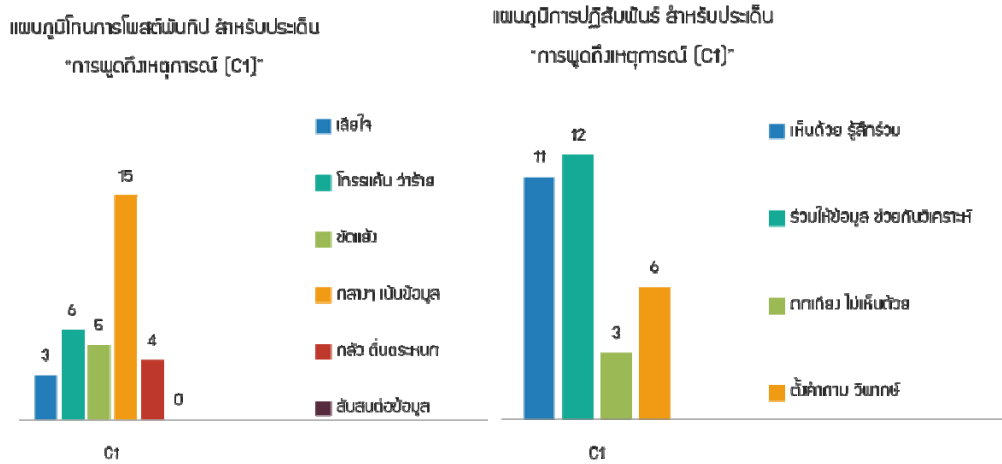
ประเด็นที่พบควบคู่ไปกับการเชื่อมโยง จะมีบางกระทำที่มีการเหมารวมเพื่อสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่มที่คิดว่าเป็นผู้กระทำด้วยซึ่งสอดคล้องกับโทนในการโพสต์ โดยโทนที่สูงมากที่สุดคือ ความรู้สึกขัดแย้งเป็นการแสดงออกแบบมีจุดยืนความคิดว่า ฝ่ายที่ตรงข้ามความคิด ความเชื่อการเมืองเป็นคนทำ ในขณะที่เดียวกันในกระทุ้งบางอันมีคอมเมนต์ที่ตอบโต้ ขัดแย้งกันด้วย โทนการโพสต์ที่รองลงมาคือความกลัว ตื่นตระหนกต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ส่วนมากจะเป็นโทนซึ่งมาในกระทุ้งที่คาดการณ์เชื่อมโยงและแสดงถึงความตื่นตระหนกกับเหตุการณ์ ลำดับที่สามคือ เน้นการให้ข้อมูล จะเป็นลักษณะของกระทุ้งที่เอาข้อมูลจากที่ต่างๆ มาใช้วิเคราะห์ ตั้งคำถาม หาความเชื่อมโยงของสาเหตุ ลำดับที่ 4 คือ โกรธแค้นมีการตำหนิว่าร้ายต่อผู้ที่กระทำ รวมถึงโทนของการสนับสนุนต่อข้อมูลหลังจากมีข้อมูลมาจากหลายส่วน และยังไม่แน่ใจว่าอะไรจะเป็นเรื่องจริง ที่น้อยที่สุดคือการแสดงความรู้สึกเสียใจ

แผนภูมิที่ 20 การปฏิสัมพันธ์ต่อประเด็น "การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาสาเหตุของเหตุการณ์" บนพันธกิจ

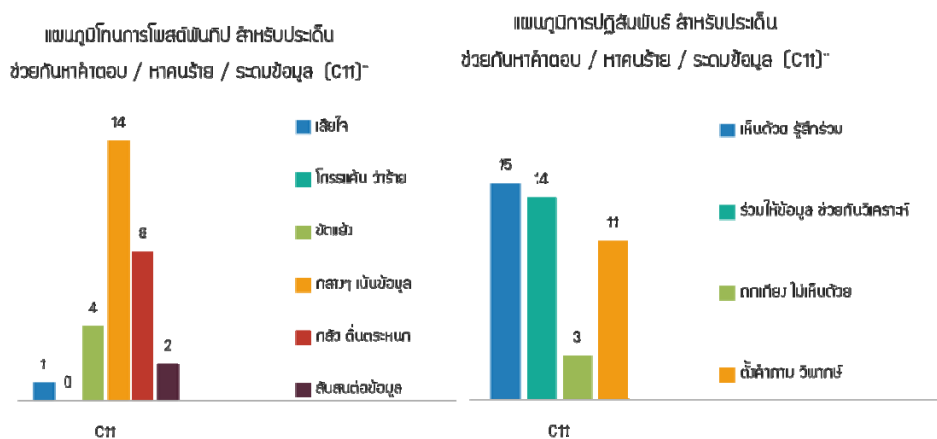
จากข้อมูลการศึกษาพบว่า ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบอบความขัดแย้ง เป็นการร่วมให้ข้อมูล ช่วยกันวิเคราะห์เป็นหลัก คือเมื่อมีคนตั้งประเด็นคนตอบกระทุ้งก็จะให้

ข้อมูล หรือแสดงความเห็น เพื่อช่วยกันเชื่อมโยงประเด็น รองลงมาคือการตั้งคำถามและวิพากษ์ เป็นการตั้งคำถามให้คิดว่า ควรที่จะตัดสินใจว่าใครทำ หรือเชื่อมโยงใครหรือไม่

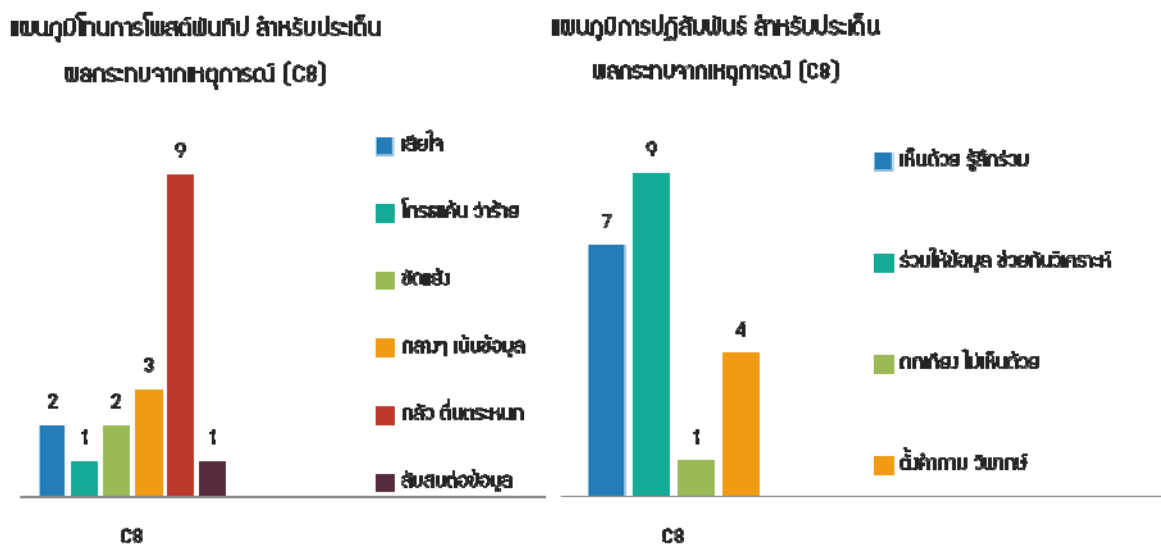
แผนภูมิที่ 21 แสดงโทนการโพสต์และการปฏิสัมพันธ์ต่อประเด็น "การพูดถึงเหตุการณ์" บนพันทิป

ประเด็นการพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ สำหรับประเด็นการพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีกระทู้และโพสต์ที่เกี่ยวข้องเพียง 3 วัน คือในวันที่ 17-20 สิงหาคม หลังจากนั้นก็ไม่เป็นประเด็นหลักๆ ในการพูดถึง ลักษณะของกระทู้จะเป็นโทนของการให้ข้อมูลข้อเท็จจริง รวบรวมมาจากหลายๆ ที่ เช่น จากสื่อ และจากโลกออนไลน์ ในส่วนของโทนที่เป็นเชิงอารมณ์ เมื่อมีการพูดถึงเหตุการณ์จะพบทั้ง ความรู้โกรธแค้น ความขัดแย้ง และเสียใจปะปนกันไปมากน้อยตามลำดับ ส่วนการปฏิสัมพันธ์ในกระทู้จะเป็นการร่วมให้ข้อมูล ช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ เป็นหลัก รองลงมาของการปฏิสัมพันธ์ก็คือ เห็นด้วยกับสิ่งที่คนตั้งกระทู้โพสต์และร่วมแสดงออกทางความรู้สึกต่อเหตุการณ์ มีบ้างที่มีการตั้งคำถามต่อเหตุการณ์ วิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล หรือสิ่งที่คนอื่นในกระทู้แสดงความคิดเห็น การแสดงออกบนกระทู้ของคนที่มาคอมเมนต์จะมีการไม่เห็นด้วยและเถียงกันบนกระทู้เหตุการณ์ที่มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มที่คิดว่าจะเป็นคนทำ ซึ่งก็จะมีคนมาคอมเมนต์ว่าอย่าเพิ่มรีบัตติสันต้องพิจารณาข้อมูลดีๆ ประกอบด้วยเช่นกัน

แผนภูมิที่ 22 แสดงโทนการโพสต์และการปฏิสัมพันธ์ต่อประเด็น "การช่วยหาคำตอบและระดมข้อมูลหาคนร้าย" บนพันทิป

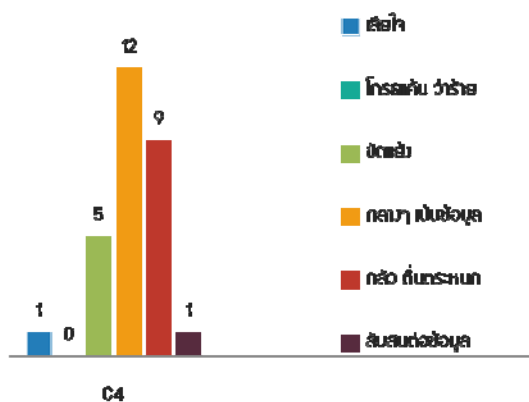
ส่วนประเด็นการช่วยกันหาคำตอบ / หาคณร้าย / ระดมข้อมูล ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาคำตอบ พบว่า กระบวนการที่มีการพูดถึงประเด็นนี้จะไม่กระจุกตัวอยู่ในวันใดวันหนึ่ง แต่จะกระจายอยู่ตลอดทั้งช่วงที่มีการศึกษา โดยหลักๆ คือเมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติม ก็จะมีการโพสต์เพื่อระดมข้อมูล ส่วนมากเป็นเรื่องของการวิเคราะห์ตัวคนร้ายจากภาพ CCTV และข้อมูลที่ได้จากสื่อและโลกออนไลน์ เป็นความพยายามหาให้ได้ว่าใครจะเป็นคนร้าย คนร้ายทำอะไรในเหตุการณ์ มีบางกระบวนที่มีคนตั้งเพื่อขอระดมข้อมูล ขอให้มีการแชร์ข้อมูลกัน ซึ่งการตอบรับจากคนที่มาร่วมแสดงความคิดเห็นในกระทู้พบว่า มีทั้งประเภทร่วมให้ข้อมูล ประเภทเห็นด้วยกับการต้องระดมข้อมูล และคนที่ไม่เห็นด้วยในการทำการปล่อยให้เป็นหน้าที่ของตำรวจ อย่างไรก็ตาม การใช้พื้นที่พื้นที่บนพันทิปในการระดมข้อมูลลักษณะนี้ ถ้าแค่ระดมให้ข้อมูลกัน ไม่มีคนมาเอาข้อมูลไปใช้หรือตรวจสอบ ก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไร แต่เป็นการแลกเปลี่ยน และเป็นเพียงการใช้พื้นที่เพื่อตอบสนอง “ความสงสัย” และ “หาความหมายจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องของ Sense Making

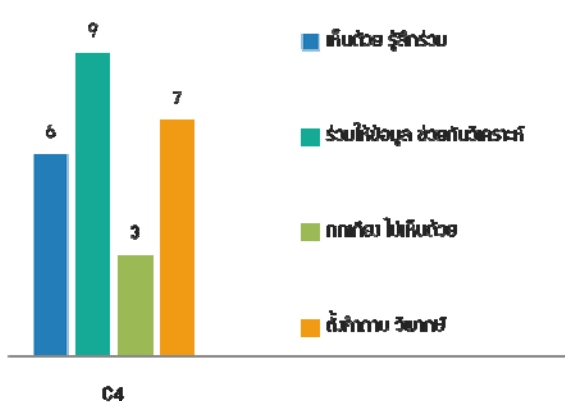
แผนภูมิที่ 23 แสดงโทนการโพสต์และการปฏิสัมพันธ์ต่อประเด็น “ผลกระทบบจากเหตุการณ์” บนพันทิป

ประเด็นผลกระทบบจากเหตุการณ์ ผลกระทบบที่คนบนพันทิปมากจะแตกต่างจากทวิตเตอร์ ตรงที่ ถ้าเป็นบนทวิตเตอร์จะเน้นไปในเรื่องผลกระทบบส่วนตัว การใช้ชีวิต และความรู้สึก แต่บนพันทิปซึ่งมีความรู้สึกว่าการโพสต์กระทบบเป็นการพูดกับคนอื่นส่วนใหญ่ ดังนั้นการมองเรื่องผลกระทบบจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ เช่น ผลกระทบบต่อตลาดหุ้น ผลกระทบบเชิงภาพลักษณ์ของประเทศต่อต่างชาติ นักท่องเที่ยว ประเด็นที่มักพบควบคู่ไปภายในกระทบบเดียวกันคือมีเรื่องของระเบิด และก็เรื่องการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่สร้างความเชื่อมั่นให้กลับมาเหมือนเดิม โทนในการโพสต์มากที่สุดคือโทนความกลัว ตื่นตระหนก และวิตกกังวล ซึ่งก็เป็นการกังวลต่อผลกระทบบที่จะเกิดขึ้นกับทั้งตัวเองและทั้งประเทศ โทนลักษณะอื่นๆ พบเพียงเล็กน้อยและเป็นการแสดงความคิดเห็นภายในแต่ละกระทบบ ส่วนการปฏิสัมพันธ์ของคนต่อประเด็นนี้พบว่า การร่วมให้ข้อมูลจะทำมากที่สุด รองลงมาคือเห็นด้วยกับเจ้าของกระทบบและแสดงความรู้สึกร่วม มีบ้างที่มีการตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์ เช่น วิจารณ์ว่าตอนนี้ควรสนใจเรื่องคนเจ็บตายมากกว่าเรื่องหุน เป็นต้น

แผนภูมิการโพสต์เฟสบุ๊ก สำหรับประเด็น
กรณีวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4)

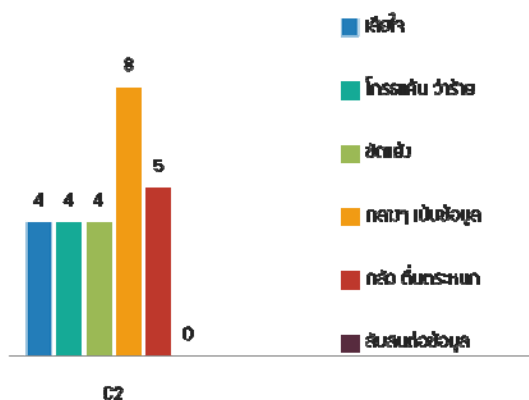
แผนภูมิการปฏิสัมพันธ์ สำหรับประเด็น
กรณีวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4)

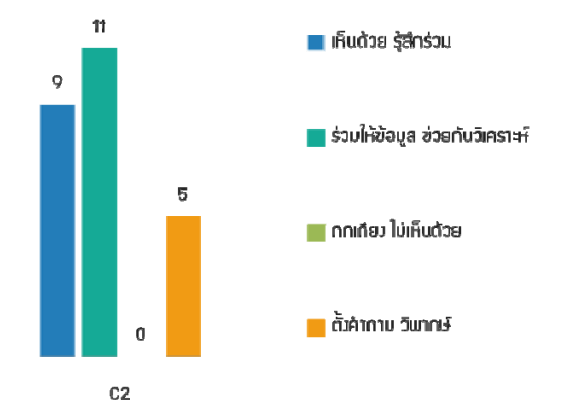
แผนภูมิที่ 24 แสดงโทนการโพสต์และการปฏิสัมพันธ์ประเด็น “การวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด”

ประเด็นต่อมาก็คือ การวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด (C4) ซึ่งน่าสนใจมากในเรื่องของการระดมข้อมูล และความเห็นภายในกระทู้ก็มีการถกเถียง ให้ข้อมูลและช่วยกันวิเคราะห์ การวิเคราะห์มีทั้งวิเคราะห์ลักษณะของระเบิด ทิศทางการระเบิด การระเบิดและความเสียหาย และประเด็นที่ควบคุมกันไปคือการวิเคราะห์คนร้าย โทนของการโพสต์คือเน้นการโพสต์ข้อมูล ข้อเท็จจริง ซึ่งคือการเอาข้อมูลจากเอกสาร ภาพ จากการวิเคราะห์ตามความรู้ ความเห็นมาช่วยกันระดมข้อมูลในการอธิบายเพื่อให้ “เข้าใจ” ในสิ่งที่เกิดมากขึ้น ส่วนการโพสต์ที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกจะเป็นอารมณ์กลัวและตื่นตระหนกมากกว่า ส่วนใหญ่มาจากคนที่มาแสดงความเห็นในกระทู้ โดยเมื่อมีการวิเคราะห์ข้อมูล จะมีความเห็นในทำนองกลัว วิตกว่าจะเกิดขึ้นตรงไหนอีก รู้สึกไม่ปลอดภัย นอกจากนั้นในการวิเคราะห์ก็จะมีอารมณ์ของการแสดงความรู้สึกขัดแย้งในที่นี้คือมีการรู้สึกตั้งเป้าถึงฝ่ายตรงข้ามความคิดว่าอาจเป็นคนทำ การปฏิสัมพันธ์ยังคงเป็นการร่วมให้ข้อมูลและร่วมกันวิเคราะห์เป็นหลัก ควบคุมกับการตั้งคำถามวิพากษ์ และการแสดงความรู้สึกร่วม

แผนภูมิการโพสต์เฟสบุ๊ก สำหรับประเด็น
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)

แผนภูมิการปฏิสัมพันธ์ สำหรับประเด็น
ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2)

แผนภูมิที่ 25 แสดงโทนการโพสต์และการปฏิสัมพันธ์ต่อประเด็น “ความสูญเสีย ความเสียหาย” บนพันทิป

และประเด็น ความสูญเสีย ความเสียหาย (C2) เป็นการพูดถึงจำนวนคนเจ็บ คนตาย ตัวอย่างของ คนที่ได้รับผลกระทบ ประเด็นที่พบคู่กันไปคือประเด็นการพูดถึงเหตุการณ์ระเบิด โทนาการให้ข้อมูลก็เน้น ข้อเท็จจริงเป็นหลัก ประเด็นนี้จะมีเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกปนอยู่กับการให้ข้อมูล โดยมีทั้งตื่นกลัว เสีย โกรธ แค้น และขัดแย้งควบคู่กันไป ภาษาที่แสดงออกถึงอารมณ์จะมีการใช้คำรุนแรง และแสดงถึงความเจ็บปวดต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

ประเด็น	จำ นวน	ปฏิสัมพันธ์				โทนาการโพสต์					
		B1	B2	B3	B4	E1	E2	E3	E4	E5	E6
สร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม (C12)	19	4	10	7	5	2	4	11	2	7	1
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของ รัฐบาลต่อปัญหา (C9)	17	4	9	2	7	1	3	5	6	3	1
วิพากษ์การทำงานเจ้าหน้าที่ (C10)	17	5	8	4	5	1	2	6	3	6	2
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ (C7)	13	2	8	0	4	1	1	2	3	6	0
การระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพ ความรุนแรง ความสูญเสีย (C16)	13	4	4	1	5	0	0	2	8	2	0
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่ เกี่ยวข้อง (C6)	10	4	3	0	3	0	0	5	3	3	0
การปลุกระดมความเป็นชาติ (C13)	9	3	1	3	3	0	0	5	2	3	0
การวิพากษ์การทำงานของสื่อ (C15)	9	7	1	9	4	0	9	3	4	3	5
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย (C3)	7	1	4	1	2	1	1	0	2	3	0
การระดมความช่วยเหลือ (C14)	5	3	2	0	0	1	0	0	4	2	0

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบประเด็นกับปฏิสัมพันธ์และโทนาการโพสต์บนพันทิป

จากตารางจะเห็นว่า การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของ รัฐบาลต่อปัญหา วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ และการบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย จะมีการปฏิสัมพันธ์ภายในกระทุ้งในลักษณะของการร่วมให้ข้อมูล ช่วยกัน วิเคราะห์ เป็นหลัก โทนาการโพสต์ของทั้ง 4 ประเด็นก็จะเป็นเรื่องของ การแสดงอารมณ์ขัดแย้งและการตื่น ตระหนกต่อข้อมูลเป็นหลัก ร่วมกับมีการให้ข้อเท็จจริงและข้อมูลควบคู่ไป

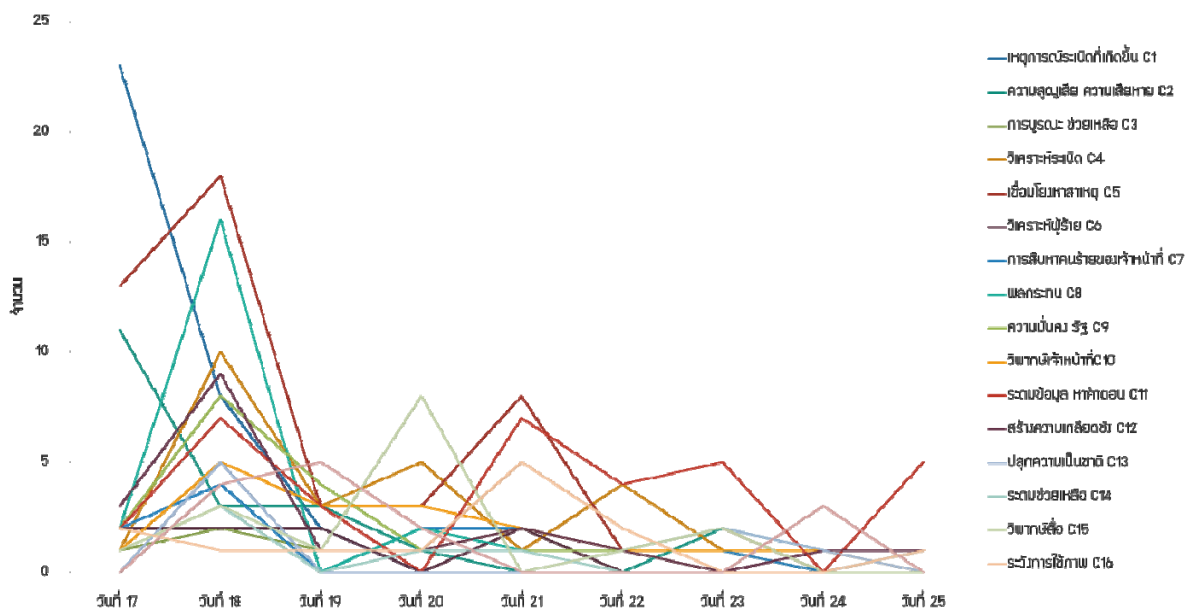
การปลุกระดมความเป็นชาติ มีการปฏิสัมพันธ์หลายลักษณะทั้งการเห็นด้วยกับเจ้าของกระทุ้ง การ รู้สึกถูกเอียงไม่เห็นด้วยเวลาที่แสดงออกรุนแรงเกินไปหรือมีการระดมความเป็นชาติแต่พาดพิงการเชื่อมโยง ฝ่ายต่างๆ ที่ยังไม่ได้รับการยืนยัน และการปฏิสัมพันธ์ในลักษณะของการตั้งคำถามว่า ทำไมถึงเกิดขึ้น ส่วน โทนาการข้อความขัดแย้งจะมีจำนวนมาก เพราะการระดมความเป็นชาติโดยใช้กรอบว่า คนที่ทำคือคนที่ทำร้าย รู้สึกขัดแย้งกับคนที่ทำและฝ่ายที่คนที่โพสต์มีความเชื่อว่าจะเป็นคนทำ สะท้อนให้เห็นว่า ในความรู้สึกของคนยัง มีความคิดเรื่องการแบ่งแยก ความขัดแย้ง และเมื่อเกิดประเด็นลักษณะนี้ก็พร้อมที่จะโยนเข้าสู่ประเด็นนั้นทันที

จุดนี้บทบาทของเจ้าหน้าที่ และสื่อสำคัญมาก ในการสร้างความเข้าใจ และไม่ทำให้เกิดการแบ่งแยก หรือสร้างความเกลียดชังโดยไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอ

ส่วนประเด็นการระมัดระวังเรื่องการนำเสนอภาพความรุนแรง ความสูญเสีย การปฏิสัมพันธ์จะเป็นลักษณะการเข้ามาวิพากษ์ ตั้งคำถาม และว่ากล่าวคนที่น่าสนใจนำเสนอภาพไม่เหมาะสม มีการรณรงค์ให้เลิกใช้ภาพที่ไม่เหมาะสมด้วย โทนการนำเสนอเน้นการให้ข้อมูลไม่มีอารมณ์ประกอบเป็นหลัก

ประเด็นวิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การปฏิสัมพันธ์จะเป็นการเห็นด้วยกับสิ่งที่เจ้าของกระทู้โพสต์และมีการแสดงความรู้สึกร่วม ความรู้สึกก็สอดคล้องกับโทนของการโพสต์คือ รู้สึกขัดแย้ง แสดงออกถึงการเชื่อว่าเป็นการขัดแย้งของกลุ่มคน ของคนที่ไม่หวังดี และทำเพื่อประโยชน์บางอย่างของฝ่ายตน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของประเด็นและนำมา **Plot** เป็นกราฟเพื่อให้เห็นความถี่ของการโพสต์และการใช้พื้นที่สาธารณะบนพื้นที่ปเพื่อแสดงออกเกี่ยวกับประเด็น ได้ผลในแผนภูมิกราฟด้านล่าง

แผนภูมิที่ 26 ปริมาณและทิศทางของประเด็นในการใช้พื้นที่พื้นที่ปในการสื่อสาร

จากกราฟพบว่า ความหนาแน่นของประเด็นในการโพสต์บนพื้นที่ปจะอยู่ในช่วงวันที่ 17 และ 18 สิงหาคม ระหว่าง 19-25 ประเด็นและจำนวนกระทู้บนพื้นที่ปที่เกี่ยวกับการระเบิดที่ศาลท่าร่วมมหาพรหม-ท่าเรือสารก็ลดน้อยลง เพื่อให้เห็นภาพประเด็นที่ชัดเจนจำแนกตามรายวัน พบว่า ทิศทางการพัฒนาประเด็นในการแลกเปลี่ยนบนพื้นที่ปไม่ได้ยึดติดกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากนัก แต่จะเน้นในเรื่องของการเอาข้อมูลที่มี ข้อมูลที่อัปเดตเพิ่มเติมมาวิเคราะห์ วิพากษ์ แสดงความเห็น หรือตั้งข้อสงสัยประกอบ

วันที่ 17 สิงหาคม 58 ประเด็นที่มีการพูดคุยกันมากที่สุดคือ เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบอบความขัดแย้ง และ ความสูญเสีย ความเสียหาย

ประเด็นอื่นๆ มีเพียง 1-3 โพสต์เท่านั้นที่มีภาพของการพูดคุยในเรื่องดังกล่าว โดยอาจมีสอตแทรกอยู่ในความคิดเห็นบางความคิดเห็นที่ตอบโต้ในกระทู้พันทิป แต่ยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นประเด็นหลักในการสื่อสาร

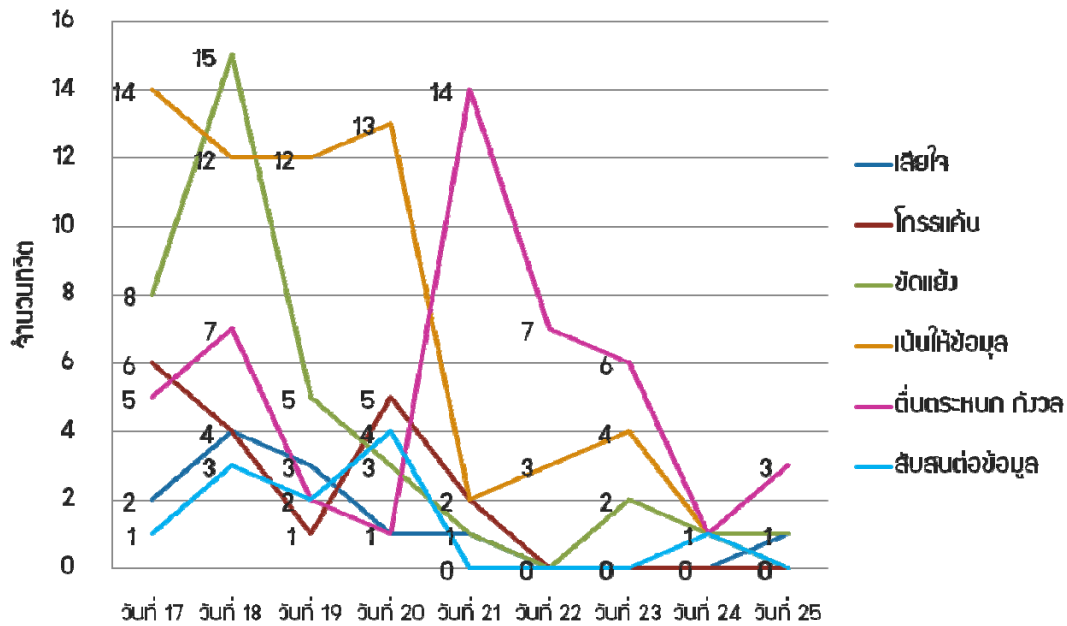
วันที่ 18 สิงหาคม 58 ทิศทางเปลี่ยนไป การพูดถึงรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในลักษณะบอกว่าเกิดอะไรขึ้น หรือย้อนดูเหตุการณ์ กลับลดลง ไม่พบกระทู้ที่พูดถึงระเบิดทำเรือสาทรโดยตรง แต่จะไปเป็นโพสต์ที่อัพเดทข้อมูลอยู่ในโพสต์อื่นๆ ว่ามีระเบิดอีกจุด ประเด็นที่มากที่สุดในวันที่ 18 กลับเป็น การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ระบุนความขัดแย้ง ซึ่งมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างหลากหลาย

วันที่ 19 สิงหาคม 58 ความหลากหลายของประเด็นทุกอันลดลงอย่างเห็นได้ชัด ยกเว้นประเด็นเรื่องการเตือนเรื่องการใช้ภาพ ที่เพิ่มขึ้นมาจาก 2 วันแรก

วันที่ 20 สิงหาคม 58 ประเด็นที่โดดเด่นขึ้นมาคือเรื่องการวิพากษ์สื่อ เพราะมีการจำลองเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสม และมีการวิพากษ์ว่าสื่อรายงานได้ไม่ตอบโจทยความต้องการรัฐของคน ทั้งเรื่องการให้ข้อมูล การตรวจสอบ การเอาข้อมูลเชิงลึกมาให้ มีการเปรียบเทียบกับสื่อต่างประเทศด้วย อีกประเด็นที่เพิ่มขึ้นมาคือการวิเคราะห์ระเบิดเพราะมีการให้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เรื่องประเภท ลักษณะระเบิด การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และการระดมความช่วยเหลือก็เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 2 วันแรก

วันที่ 21 สิงหาคม 58 ประเด็นที่พุ่งสูงขึ้นมาโดดเด่นกว่าประเด็นอื่น คือ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและหาสาเหตุของเหตุการณ์ ควบคู่ไปกับการระดมข้อมูล การหาคำตอบเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ รวมถึงเริ่มมีการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ เช่น **CCTV** ทำไมใช้งานไม่ได้ดี ทำไมเจ้าหน้าที่ยังหาเบาะแสไม่ได้ ตั้งคำถามต่อชาวกรอง และการแก้ไขปัญหาของเจ้าหน้าที่

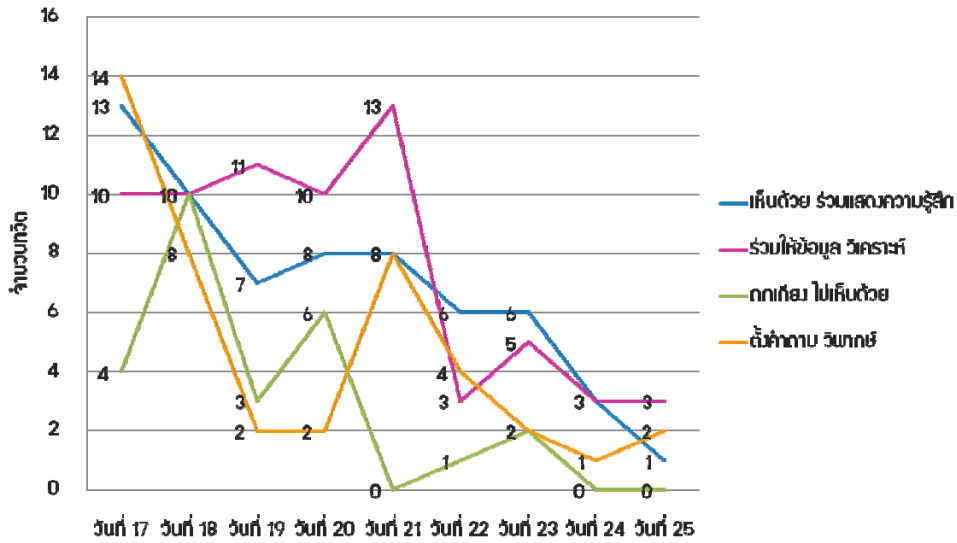
วันที่ 22 สิงหาคม 58 เป็นวันที่ทุกประเด็นลดลงยกเว้นประเด็นเรื่องการวิเคราะห์การระเบิดที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่วันที่ 23 ประเด็นเรื่องการหาความเชื่อมโยงเพิ่มกลับมาเป็นประเด็นหลักอีกครั้ง โดยประเด็นอื่นๆ เริ่มลดความสำคัญในการพูดคุยลงไป คนกำลังต้องการการอธิบายว่า สิ่งที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นเพราะอะไร ซึ่งยังเป็นประเด็นที่คงอยู่จนถึงวันที่ 25 อย่างไรก็ตามในช่วงวันท้ายๆ ประเด็นที่มีการโพสต์ลดลง จำนวนการโพสต์ก็ลดลงมาก ความหลากหลายของประเด็นก็ลดลง

แผนภูมิที่ 27 กราฟแสดงโทนการโพสต์บนพื้นที่ประหว่งวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558

ส่วนโทนในการโพสต์พันทิปเกี่ยวกับจากทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์พบว่า โทนความชัดแย้ง การให้ข้อมูล และการตื่นตระหนกมีการขึ้นลงเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่าโทนอื่นๆ ในช่วงวันที่ 17 การโพสต์เน้นการให้ข้อมูลเป็นหลัก ในขณะที่ถ้าเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกชัดแย้งจะมีสูงกว่าอารมณ์เสียใจและโกรธแค้น วันที่ 18 ความรู้สึกชัดแย้งสูงขึ้นมากเพราะเป็นช่วงเวลาที่กระทู้จะตั้งคำถามเรื่องใครทำ การโพสต์ของคนสะท้อนความชัดแย้งที่มีอยู่ในความรู้สึกต่อคนที่คิดว่าทำและคนที่ยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามความคิด และมีโทนของการเถียงกันในเรื่องว่าใครเป็นคนทำหรือน่าจะเกี่ยวข้องด้วย โทนการให้ข้อมูลยังสูงคู่ไปด้วย วันที่ 19-20 โทนการโพสต์เน้นข้อมูลเป็นหลัก เพราะเป็นช่วงของวันที่มีการระดมข้อมูล หาคำตอบ วิเคราะห์คนร้าย และอัปเดตสถานการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ พอถึงวันที่ 21 โทนของความกังวลกลับพุ่งสูงขึ้นในขณะที่การให้ข้อมูลลดลงต่ำเป็นเพราะไม่มีข้อมูลความคืบหน้าเพิ่มเติมในการคลี่คลายคดี สิ่งที่คนรู้สึกเพิ่มมากขึ้นคือ จะจับได้ไหม เจ้าหน้าที่จะทำงานได้จริงหรือ จะปลอดภัยไหม จะเป็นอย่างไรต่อไป ในวันที่ 22-23 ความกังวลเริ่มลดลงแต่ก็ยังคงอยู่ไปจนถึงวันที่ 25 เมื่อมีข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวนออกมาต่อเนื่อง การให้ข้อมูลเริ่มกลับมาสูงอีกรอบแต่ก็ไม่มากเท่าในช่วงแรก

โทนของการแสดงออกบนพันทิปนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความต้องการข้อมูลสูงมากในภาวะวิกฤต และถ้ามีการตอบสนองต่อข้อมูลไม่ได้เต็มที่จากเจ้าหน้าที่ หรือจากสื่อ การแบ่งปันและระดมข้อมูลของคนบนโลกออนไลน์จะเปลี่ยนเป็นความวิตกกังวล และไม่แน่ใจกับสถานการณ์อีกรอบ จนกว่าจะมีข้อมูลที่เพิ่มขึ้นและตอบสนองความต้องการได้

แผนภูมิที่ 28 กราฟแสดงการปฏิสัมพันธ์บนกระทู้พื้นที่ประหว่งวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558

การปฏิสัมพันธ์หลักๆ คือการร่วมให้ข้อมูล วิเคราะห์ ซึ่งจะอยู่ในระดับที่สูงตลอดช่วง 17-21 สิงหาคม เพราะเป็นช่วงที่ต้องการข้อมูล มีข้อมูลเรื่องคนร้าย และต้องการระดม รวบรวมข้อมูลเบาะแสที่เป็นประโยชน์ การปฏิสัมพันธ์จึงเป็นลักษณะของการเอาข้อมูลจากที่ต่างๆ มาแลกเปลี่ยนกับเจ้าของกระทู้ แต่หลังจากวันที่ 22 ไป ลดลงมาอยู่ในระดับที่ไม่สูงเพราะไม่มีข้อมูลที่เพิ่มและเริ่มรอการคลี่คลายจากเจ้าหน้าที่ ประเด็นก่อนที่ จะระดมเบาะแสลดลง อาศัยกันรับข้อมูลจากสื่อมากกว่า

การปฏิสัมพันธ์ในลักษณะการตั้งคำถาม วิพากษ์จะสูงมาในวันที่ 17 เพราะเป็นวันที่ต้องการหา คำอธิบายกับสิ่งที่เกิดขึ้น การตั้งคำถามต่อเหตุการณ์ และวิพากษ์สิ่งที่มีการเสนอประเด็นจึงพบมา จากนั้น ลดลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะเป็นช่วงของการแบ่งปันและรวบรวมข้อมูลอยู่ จากนั้นเพิ่มขึ้นอีกรอบในวันที่ 21 เมื่อเริ่มมีเบาะแสเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับคนร้ายและการระเบิด การเชื่อมโยงประเด็น จึงมีการตั้งคำถามและ วิพากษ์ว่าใครน่าจะเป็นคนทำ น่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นไหน

การปฏิสัมพันธ์ในลักษณะเห็นด้วยกับเจ้าของกระทู้และร่วมแสดงออกความรู้สึกร่วม เช่น เสียใจ โกรธ แค้น จะมีสูงในวันที่ 17 และลดลงเรื่อยๆ ส่วนการปฏิสัมพันธ์ในเชิงการถกเถียงและไม่เห็นด้วยสูงมากในวันที่ 18 ซึ่งเป็นเรื่องของ การไม่เห็นด้วยกับการเชื่อมโยง หรือบอกว่า น่าจะเป็นกลุ่มใด คนใดเป็นคนทำ เช่นกัน ใน วันที่ 20 เพิ่มขึ้นหลังจากลดไปในวันที่ 19 พร้อมกับเบาะแสข้อมูลใหม่ๆ ที่ได้รับมากขึ้น การเชื่อมโยงประเด็น ทำมากขึ้น การไม่เห็นด้วยต่อกันก็มีการแสดงออกเพิ่มขึ้น จากนั้นก็ลดลงจนไม่เหลือการปฏิสัมพันธ์ลักษณะ ดังกล่าวเลยในวันท้ายๆ

จากการกราฟแสดงว่า ในภาวะวิกฤต การปฏิสัมพันธ์ที่สำคัญคือ “การระดมข้อมูล ร่วมกันให้ ข้อมูล” เราพบเห็นการพยายามช่วยกันหาข้อมูล และการขอข้อมูลในช่วงวันต้น ๆ แต่การปฏิสัมพันธ์ ไม่ได้ต่อเนื่อง และไม่ใช้ทุกคนเห็นด้วยกับการระดมข้อมูล เช่นมีการตอบโต้บางกระทู้ที่ขอข้อมูล เบาะแสผู้ต้องสงสัย แล้วมีคนบอกว่า ควรเป็นหน้าที่ของตำรวจ ในขณะที่เดียวกัน การระดมข้อมูลก็ เป็นเพียงการพูดคุยกันในกระทู้ แต่ยังไม่มีการระดมข้อมูลไปสู่การหาคำตอบที่เข้มข้นมากนัก

2. ผลการศึกษาการรายงานข่าวของสื่อ

การวิเคราะห์ในส่วนของสื่อมวลชน พิจารณาเรื่องรูปแบบของการรายงานข่าว และบทบาทของสื่อเพื่อตอบคำถามการศึกษา ดังนี้

1. กระบวนการ Sense-making ของประชาชน และ บทบาทอันพึงประสงค์ในการทำหน้าที่สื่อ คือการเป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง (Fact Provider) การเป็นผู้รวบรวมข้อมูลที่จัดกระจายเพื่อการรับรู้ (Curator) และเป็นผู้ระดมเชื่อมต่อการมีส่วนร่วมในการคลี่คลายภาวะวิกฤต (Crowdsourcer) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์จะนำข้อมูลเปรียบเทียบกับช่วงเวลาต่างๆ ของการรับรู้ข่าวสารของประชาชนด้วย

2. บทบาทในการกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าวและทิศทางของประเด็นต่อการรับรู้ของคน

รูปแบบของการรายงานข่าวในภาวะวิกฤตนั้นมีมิติที่สำคัญอยู่ 2 มิติ คือ 1) มิติของการตอบสนองความรวดเร็วให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความเร็วในการเข้าพื้นที่ ตรวจสอบข้อมูลที่ไหลไปมาอย่างรวดเร็วบนสื่อออนไลน์ และ 2) มิติการพัฒนาประเด็นไปสู่การให้บริบทและข้อมูลเชิงลึกเพื่อการอธิบาย ลดความสับสนช่วยในการคลี่คลายประเด็น และทำให้สังคมเข้าใจสถานการณ์อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อศึกษาทั้ง 2 มิติดังกล่าวในภาวะของการสื่อสารแบบคอนเวอร์เจนซ์ การศึกษาจึงเลือกทำการศึกษาสื่อ 3 แพลตฟอร์ม ได้แก่

1) ทวิตเตอร์ของการสื่อและสื่อมวลชน เป็น Social Media ที่ตอบสนองความเร็ว การติดตามสถานการณ์ โดยเก็บข้อมูลจากการค้นหาคำสำคัญ #ศาลพระพรหม #ศาลพระพรหม #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #ระเบิดท่าเรือสาทร บนทวิตเตอร์ ระหว่างวันที่ 17 – 25 สิงหาคม 2558 กรองข้อมูลเฉพาะที่เป็น การทวิตโดย Official Account และ บัญชีรายชื่อของสื่อมวลชน

2) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เป็นสื่อที่คนติดตามข่าวสารและมีการมีอ้างอิงถึงในการพูดคุยและเปลี่ยนข้อมูลบนโลกออนไลน์ จำนวน 5 เว็บไซต์ คัดเลือกจากเว็บไซต์ข่าวที่มีความนิยมโดย Truehits ในช่วงเวลาที่ศึกษา ประกอบด้วย เว็บไซต์ไทยรัฐ เว็บไซต์เดลินิวส์ เว็บไซต์ข่าวสด เว็บไซต์มติชน และ เว็บไซต์ผู้จัดการ

3) สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อหลักที่คนติดตามข้อมูลข่าวสารจำนวน 12 ช่อง ได้แก่ ช่อง 3 HD ช่อง 5 ช่อง 7 HD ช่อง MCOT HD ช่อง 11 ช่องไทยพีบีเอส ช่อง Nation Channel ช่อง TNN24 ช่อง New TV ช่อง PPTV ช่อง ONE HD และช่อง Amarin TV โดยศึกษาข่าวหลัก 3 ช่วงเวลา คือ ข่าวเช้า ข่าวเที่ยง ข่าวค่ำ และรายการสนทนาข่าว

2.1 การสื่อข่าวผ่านทวิตเตอร์ของสื่อ

การศึกษาในส่วนของทวิตเตอร์เพื่อการสื่อข่าวศึกษาระหว่าง 17-25 สิงหาคม 2558 จากการสืบค้นบนทวิตเตอร์ในการสรุปผลแบ่งออกเป็นสองช่วงเวลาคือ

- วันที่ 17 สิงหาคม 2558 เป็นช่วงคืนเกิดเหตุการณ์ ประชาชนที่อยู่ในเหตุการณ์ ณ พื้นที่เกิดเหตุ เป็นผู้ Break Story บนทวิตเตอร์ รวมถึงถามข้อมูลจากสื่อ สื่อตอบรับด้วยการเช็คข้อมูล และ รายงานข่าวเป็น Breaking News จากนั้นมีการลงพื้นที่เพื่อรายการความคืบหน้าของสถานการณ์ ดังนั้น ลักษณะที่สำคัญของการรายงานข่าวในช่วงคืนเกิดเหตุ ผู้สื่อข่าวจะต้องจัดการกับข้อมูล UGC ข่าวลือ ข้อมูลที่สับสน และการรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่และเจ้าหน้าที่เพื่อนำเสนอเหตุการณ์ ให้ประชาชนได้รับทราบ
- วันที่ 18-25 สิงหาคม 2558 เป็นช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ระเบิดลูกแรก โดยในวันที่ 18 สิงหาคม มีระเบิดลูกที่สอง บริเวณท่าเรือสาทร มีภาพ CCTV ชายผู้ต้องสงสัย และเป็นช่วงเวลาของการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ พื้นฟู และสืบหาคนร้าย ช่วงเวลานี้ สื่อต้องทำหน้าที่ในการระดมข้อมูล รวบรวมข้อมูล อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์

2.1.1 ประเภทการรายงานข่าว

วันที่	Breaking News รายงานข่าวด่วน	รายงาน ข่าว	รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ	วิเคราะห์ข่าว ให้บริบทข่าว	แสดงความ ความคิดเห็น	อื่นๆ
17	20	175	16	7	-	0
18	6	155	-	1	8	5
19	1	107	-	-	3	6
20	-	76	-	-	5	1
21	-	36	-	-	2	-
22	-	11	-	-	1	-
23	1	21	-	-	-	-
24	3	9	1	-	1	-
25	1	10	-	-	-	-
รวม	12	425	1	1	20	12

ตารางที่ 7 แสดงประเภทการรายงานข่าวบนทวิตเตอร์

การรายงานข่าวบนทวิตเตอร์ในช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2558 เป็นประเภทการรายงานข่าวเพื่ออัปเดตสถานการณ์มากที่สุด จำนวน 175 ทวิต เมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติมจากพื้นที่ และจากเจ้าหน้าที่ก็จะมีการ ทวิต รายงานข่าว อย่างไรก็ตามพบการทวิตข้อมูลข่าวในประเด็นเดียวกัน เช่น คำพูดของเจ้าหน้าที่ จำนวน ผู้เสียชีวิตบาดเจ็บ การบริจาคเลือด จำนวนมาก โดยมีทั้งบัญชีทวิตเตอร์ขององค์กร และบัญชีทวิตเตอร์ของ ผู้สื่อข่าว รองลงมาคือกรการรายงานข่าวด่วน (Breaking News) จำนวน 20 ทวิต การรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ จำนวน 16 ทวิต รายงานความคืบหน้าจากพื้นที่เกิดเหตุและการทวิตสด (Live Tweet) คำแถลงและให้สัมภาษณ์ของแหล่งข่าว ส่วนการวิเคราะห์ข่าวหรือให้บริบทข่าวมีจำนวน 7 ทวิต รูปแบบ

ส่วนการรายงานข่าวในช่วงวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558 ซึ่งเป็นช่วงของการติดตามสถานการณ์หลังเกิดเหตุการณ์ พบประเภทการรายงานข่าว 6 รูปแบบ มีรายละเอียดดังนี้

1. รายงานข่าว (A2) มากที่สุด จำนวน 425 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสถานการณ์ข่าวโดยทั่วไป หลังจากเกิดเหตุระเบิด การสืบทัดตัวคนร้าย การรักษาเยียวยา
2. ใช้รูปแบบแสดงความคิดเห็น (A5) จำนวน 20 ทวิต โดยจะเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวผ่าน ทวิตเตอร์แอดเคาท์ของตนเอง ตัวอย่างเช่น
3. Breaking News รายงานข่าวด่วน (A1) และการรายงานข่าวรูปแบบอื่นๆ จำนวนละ 12 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นการรายงานข่าวล่าสุดหรือสถานการณ์ล่าสุดของหัวข้อข่าวที่กำลังดำเนินเช่น เปิดเลย! #เรื่องร้อนออนไลน์ พุดคุยกับคณะก๊วนที่จะมาเผยแพร่ที่ระทึก #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #AmarinTV 34|44 เป็นต้น
4. คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ และการวิเคราะห์ข่าวให้บริบทข่าวพบรูปแบบละ 1 ทวิต

2.1.2 ประเด็นในการนำเสนอ

ประเด็น / วันที่	17	18	19	20	21	22	23	24	25	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น	12	34	26	15	7	0	1	1	0	96
ความสูญเสีย ความเสียหาย	18	13	5	4	2	0	0	0	1	43
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	6	15	8	4	7	0	4	1	1	46
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด	7	12	3	6	1	1	0	0	0	30
การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์	6	5	3	3	1	0	2	0	1	21
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย และกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	0	1	0	1	0	0	0	0	2	4
ประเด็นเชื่อมโยงการเมือง ความขัดแย้ง	1	21	30	19	10	6	9	1	1	98
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่	16	4	0	0	0	0	1	0	0	21
ผลกระทบจากเหตุการณ์	26	12	2	1	0	2	0	0	1	44
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา	1	1	1	4	1	0	1	1	0	10
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่	0	3	4	1	0	1	0	1	3	13
วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง	0	16	11	7	2	1	0	2	1	40

ประเด็น / วันที่	17	18	19	20	21	22	23	24	25	รวม
จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมาเสนอ	0	4	0	1	0	1	3	0	0	9
การระดมสรรพกำลังและข้อมูลจากประชาชนและอื่นๆ เพื่อหาระบุตัวคนร้าย	0	1	2	0	0	0	0	0	0	3
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม	1	9	4	4	0	0	0	4	0	22
การปลุกระดมความเป็นชาติ	3	2	3	0	2	0	0	2	0	12

ตารางที่ 8 แสดงประเด็นการนำเสนอข่าวบนทวิตเตอร์ระหว่าง 17-25 สิงหาคม 2558

จากตาราง พบว่าประเด็นบนทวิตเตอร์ที่สื่อเสนอตลอด 9 วัน เรียงตามลำดับจากน้อย ดังนี้ อันดับหนึ่ง การรายงานเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น (จำนวน 96 ทวิต) ซึ่งประกอบด้วยทวิตข่าว รายงานและการนำลิงค์ข่าวมาแชร์

อันดับสอง ประเด็นเชื่อมโยงการเมือง (จำนวน 98 ทวิต) ซึ่งเป็นข่าวในการนำเสนอการวิเคราะห์สาเหตุที่เชื่อมโยงกับประเด็นทางการเมืองในประเทศ

อันดับสาม การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย (จำนวน 46 ทวิต)

อันดับสี่ ผลกระทบจากเหตุการณ์ (จำนวน 44 ทวิต) ให้รายละเอียดผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อการใช้ชีวิต และผลต่อความเชื่อมั่นในประเทศไทย

อันดับห้า ความสูญเสีย ความเสียหาย (จำนวน 43 ทวิต) ได้แก่จำนวนผู้บาดเจ็บ เสียชีวิต

อันดับหก การวิเคราะห์หลักฐานและข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง (จำนวน 40 ทวิต)

อันดับเจ็ด การวิเคราะห์ระเบิด เช่น ประเภทระเบิด วิธีระเบิด (จำนวน 30 ทวิต)

อันดับแปด ประเด็นการสร้างเกลียดชังต่อกลุ่ม พบเมื่อมีการระบุตัวผู้ต้องสงสัยเป็นแขกขาว ในช่วงของการมีภาพจาก CCTV ควบคู่ไปกับ การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุ เป็นการนำเสนอความคิดของฝ่ายต่างๆ ต่อสาเหตุของเหตุระเบิด (จำนวน 21 ทวิต) การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ เป็นการบอกความคืบหน้าในการพิสูจน์หลักฐาน การหาความเชื่อมโยง และการสืบหา แกะรอยผู้ที่เป็นมือระเบิด โดยเน้นเป็นการแถลงความคืบหน้าของเจ้าหน้าที่ (จำนวน 21 ทวิต)

อันดับเก้า สื่อมีการนำเสนอความเห็น หรือบทความที่เป็นการวิพากษ์เจ้าหน้าที่ในเรื่องการทำงานต่อการคลี่คลายเหตุการณ์ด้วย (จำนวน 13 ทวิต)

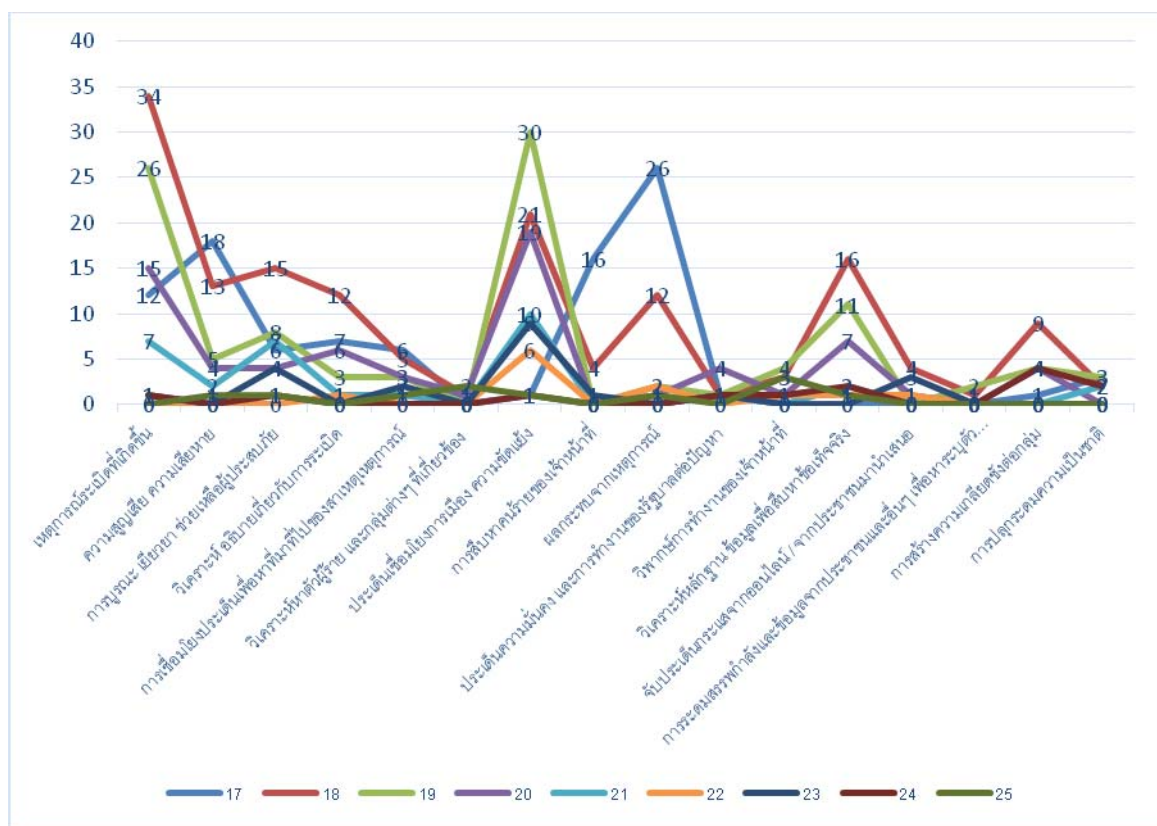
อันดับสิบ ท่ามกลางความสับสน โกรธแค้นต่อเหตุการณ์ สื่อมีการนำเสนอประเด็น การปลุกระดมความเป็นชาติ” เช่น การรวมพลังร่วมใจช่วยผู้บาดเจ็บ การแสดงออกของคนต่อเหตุการณ์ที่ต้องการความสามัคคี (จำนวน 12 ทวิต)

อันดับสิบเอ็ด ความมั่นคงและการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา (10 ทวิต)

อันดับสิบสอง ประเด็นที่เชื่อมผู้ใช้สื่อ ประชาชน และสื่อในการพัฒนาประเด็นข่าว คือ ประเด็นจับ กระแสจากออนไลน์นำมาเสนอ (จำนวน 9 ทวิต) อาทิ ประเด็นการวิพากษ์สื่อ ประเด็นการร่วมใจในการให้ กำลังในประเทศไทย

อันดับสิบสาม การระดมสรรพกำลังและข้อมูลจากประชาชนเพื่อใช้ในการสืบหาตัวคนร้าย (จำนวน 3 ทวิต)

การศึกษายังได้ทำการจำแนกประเด็นออกเป็นรายวัน เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและการพัฒนาประเด็น ข่าวที่นำเสนอผ่านทวิตเตอร์ในช่วง 17 – 25 สิงหาคม 2558 และนำไปเปรียบเทียบกับการสื่อสารบนทวิตเตอร์ของผู้ใช้สื่อออนไลน์ด้วย โดยรายละเอียดของช่วงวันที่กำหนดด้วยเหตุการณ์ ออกเป็น 2 ช่วงคือ วันเกิดเหตุ และช่วงการติดตามข่าวสารและการคลี่คลายเหตุการณ์ สรุปผลที่พบ ดังนี้

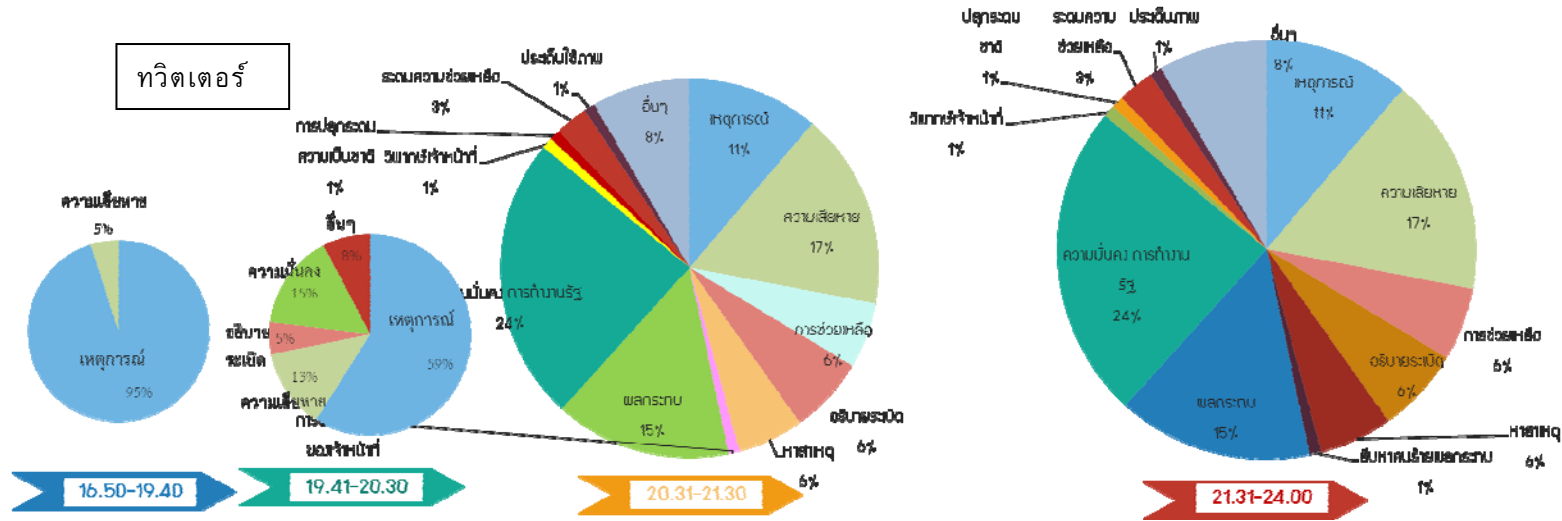
แผนภูมิที่ 29 แสดงความถี่ของประเด็นการนำเสนอบนทวิตเตอร์แยกเป็นรายวัน

วันที่ 17 สิงหาคม 2558: คืบเกิดเหตุการณ์

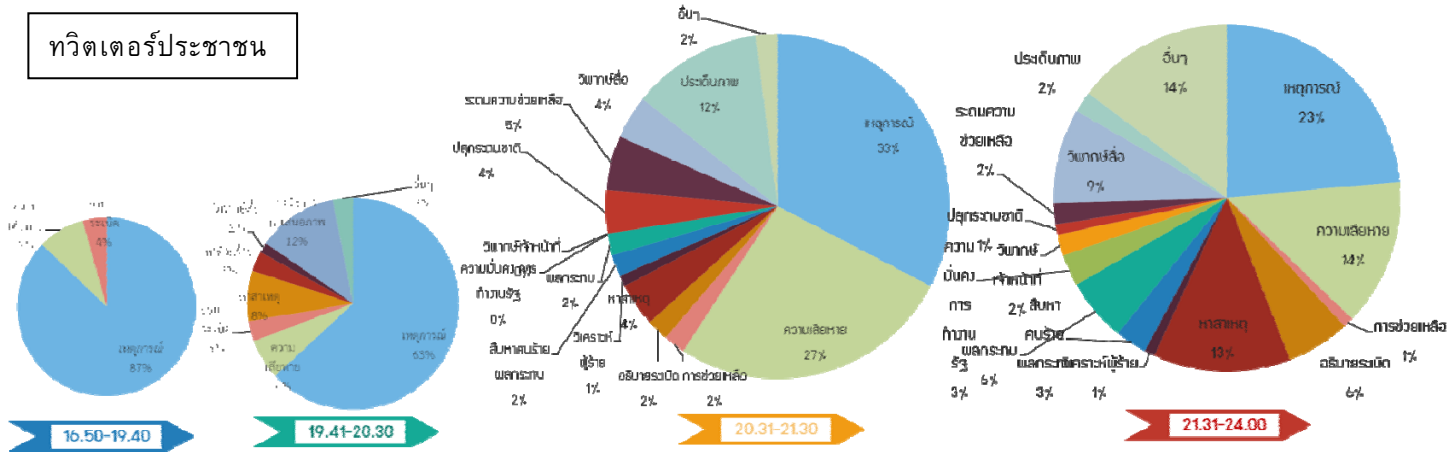
ในมิติแรกเรื่องความเร็วและทันต่อสถานการณ์นั้น ในส่วนแรกคือ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ในช่วง คืบวันเกิดเหตุ คือวันที่ 17 สิงหาคม เนื่องจากมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลสื่อโทรทัศน์และสื่อหนังสือพิมพ์ ออนไลน์ในคืบเกิดเหตุการณ์ สื่อหลักที่ใช้ในการศึกษาคืบวันที่ 17 สิงหาคม คือสื่อทวิตเตอร์ ซึ่งก็เป็นสื่อที่สำคัญในการติดตามข้อมูลข่าวสารของประชาชน ณ เวลาที่เกิดเหตุการณ์ และสถานการณ์ต่างๆ ยังไม่ได้รับการยืนยันข้อมูล เบื้องต้นราวก่อนเวลา 1 ทุ่มของวันที่ 17 สิงหาคม มีการ Break Story โดยประชาชนในพื้นที่

ราชประสงค์ว่ามีเหตุการณ์คล้ายการระเบิด มีคนเริ่มวิตกกันตั้งแต่เวลาก่อน 1 ทุ่มเล็กน้อย หลังจากมีการวิตข้อมูลของประชาชน วิตเตอร์แรกของสื่อที่พบในการสืบค้น คือ วิตเตอร์ของไทยรัฐ ระบุว่าเสียงดังคล้ายระเบิด คาดว่าเป็นระเบิด จากนั้นก็มีวิตของผู้สื่อข่าวและองค์กรอื่นๆ ตามมาอย่างต่อเนื่อง โดยการศึกษาวิตเตอร์สื่อในวันที่ 17 สิงหาคมนั้น แบ่งช่วงเวลาเพื่อดูการสื่อสารตามช่วงเวลาที่ปรากฏการณ์การรับรู้ของประชาชนเป็น 4 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 เวลาประมาณ 19.10 -19.40 หลังจากมีการ Break Story โดยประชาชนบน วิตเตอร์แล้ว ลักษณะของการรายงานข่าวในช่วง 19-10 จนถึงประมาณ 19.40 น.เป็นการ Breaking News ให้ทราบว่ามีเหตุการณ์ระเบิด และอยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อมูล
- ช่วงที่ 2 เวลา 19.41-20.30 เริ่มพบการรายงานข่าวจากพื้นที่ของผู้สื่อข่าวและการอัปเดตข้อมูลจากเหตุการณ์เบื้องต้น
- ช่วงที่ 3 เวลา 20.31-21.30 มีการรายงานสิ่งที่แหล่งข่าวระดับสูงที่เกี่ยวข้องของภาครัฐให้ความเห็นและข้อมูลต่อสถานการณ์ระเบิด
- ช่วงที่ 4 เวลา 21.31-24.00 เป็นช่วงเกาะติดตามรายงานสถานการณ์อัปเดต

แผนภูมิ 30 แสดงประเด็นการทวิตเกี่ยวกับระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมของสื่อในวันที่ 17 สิงหาคม 2558

แผนภูมิที่ 31 แสดงประเด็นการสื่อสารของประชาชนในช่วงคืนวันที่ 17 สิงหาคม 2558 บนทวิตเตอร์

จะเห็นว่า เมื่อเทียบกันระหว่างสื่อนำเสนอกับสื่อที่คนพูดถึงกันบนโลกออนไลน์ ในวันที่ 17 สิงหาคม ตามแผนภูมิที่ 30 และ 31 พบว่าการสื่อสารมีประเด็นที่ใกล้เคียงกัน ส่วนหนึ่งของการทวิตของคนทั่วไป ก็ใช้ข้อมูลจากสื่อ เช่น การดูข่าวโทรทัศน์แล้วทวิตข้อมูลตาม การนำข้อมูลจากเว็บข่าวมาแปะ หรือการทวิตข้อมูล และอ้างจากสื่อ สิ่งที่แตกต่างกันคือ ประเด็นของคนจะมีความหลากหลายกว่า ประเด็นที่เพิ่มขึ้นมาในส่วนของ คนคือ ประเด็นของการคาดการณ์ เช่น วิเคราะห์คนร้าย หาความเชื่อมโยงสาเหตุ ซึ่งสื่อยังไม่สามารถรายงาน ประเด็นดังกล่าวได้ เพราะข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการยืนยันจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นบทบาทที่ถูกต้อง ในบางเรื่องถ้า สื่อตามกระแสการอยากรู้ของคน แต่ยังไม่มีความชัดเจน อาจทำให้เกิดปัญหา

พิจารณารายละเอียดในแต่ละช่วงเวลาช่วงวันที่ 17 สิงหาคม 2558 สามารถสรุปรูปแบบการสื่อสาร ออกได้เป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงแรกเป็นช่วงของความสับสน คนต้องการได้รับการยืนยันข้อมูล สิ่งที่สื่อทำในช่วงนี้ พบ ทวิตของการบอกว่า ได้ยินเสียงระเบิด มีเหตุการณ์ระเบิด และใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร คือภาพจาก เหตุการณ์ พบการโต้ตอบกับคน โดยคนทวิตเพื่อถามข้อมูล และสื่อก็แจ้งว่ากำลังตรวจสอบ หรือได้รับการ ยืนยันแล้ว ดังนั้นจะเห็นว่าในช่วงแรกเน้นที่การรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ ว่าเกิดเหตุระเบิด จุดที่เกิดเหตุ ระเบิด การตรวจสอบข้อมูลของพื้นที่ที่เกิดระเบิดเป็นหลัก ซึ่งถ้าดูจากช่วงเวลาทวิตแรกของคนที่ทวิตเกี่ยวกับ ระเบิด และการ Break Story ของสื่อ ถือว่าเวลาค่อนข้างใกล้เคียงกัน นั้นหมายความว่าในมิติความเร็ว สื่อทำ ได้ค่อนข้างไว ต่อการตอบรับต่อสถานการณ์ และตรวจเช็คข้อมูลเพื่อยืนยัน การตอบสนองและตรวจสอบข้อมูล เพื่อรายงานที่รวดเร็วและถูกต้อง เป็นความจำเป็นแรกในภาวะวิกฤต เพราะถ้าข้อมูลที่ได้รับการยืนยันมาช้า การแพร่กระจายความรู้สึกหวาดกลัวและตื่นตระหนกจะยิ่งมาก

ช่วงที่สอง การลงพื้นที่ และดึงข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ แต่ทำค่อนข้างช้าลงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจะเห็นว่าประเด็นใกล้เคียงกันกับสื่อที่คนพูดถึงบนโลกออนไลน์ ยกเว้นว่าคนบนโลกออนไลน์เริ่มถามหาว่า ใครเป็นคนทำ เริ่มเชื่อมโยงประเด็น ในช่วงเวลานี้ สื่อเน้นการพูดถึงข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์เป็นหลัก เริ่มมี การบอกตัวเลขผู้บาดเจ็บ แต่สิ่งที่พบคือ ความไม่นิ่งของข้อมูล มีการเปลี่ยนไปมาของจำนวนตัวเลข เพราะ ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ก็อยู่ระหว่างความสับสน สื่อใช้พื้นที่ทวิตเตอร์ในการยืนยันข้อมูลที่ยืนยันได้เพื่อลดความ สับสน เช่น ประเด็นเรื่องระเบิด จำนวนลูก พื้นที่ระเบิด และการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่เก็บกู้ระเบิด ช่วงเวลานี้ จะเป็นเวลาที่เต็มไปด้วยข่าวลือ สิ่งที่พบทวิตของสื่อคือ พบสื่อข่าวลือไปรายงาน เช่น ข่าวลือเรื่องการ ปิดโรงเรียนมาทวิต โดยเป็นการได้ข้อมูลจากโลกออนไลน์ อย่างไรก็ตามในช่วงหลังได้มีการตรวจสอบและ เปลี่ยนข้อมูล แต่ก็ยังเป็นจุดที่สะท้อนว่า การทำหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลยังมีความบกพร่องอยู่ในบางครั้ง ทำกลางความเร็วของข้อมูล

นอกจากนี้ สื่อต้องเรียนรู้ที่จะไม่รายงานทุกอย่าง โดยเฉพาะข้อมูลที่มาจากโลกออนไลน์โดยที่ยังไม่ได้ รับการตรวจสอบยืนยัน โดยเฉพาะในช่วงภาวะวิกฤต เพราะจะมีคนที่ไม่หวังดีทำการปล่อยข้อมูลที่บิดเบือน

เสมอ ในช่วงเวลานี้ การมีทีมเฉพาะกิจในการมอนิเตอร์และตรวจสอบข้อมูลสำคัญมาก ข้อมูลจากออนไลน์ จาก UGC เป็นสิ่งจำเป็นในภาวะวิกฤต แต่ต้องมีการตรวจเช็ค ซึ่งการจะให้พนักงานในพื้นที่ทำนั้นเป็นเรื่องยาก เพราะพนักงานต้องรายงานเฉพาะหน้า ดังนั้น ถ้ามีทีมเฉพาะกิจที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลอีกชั้น จะทำให้การตอบสนองต่อช่วงเวลาที่ข้อมูลสับสนสื่อทำได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่ฟังในเชิง “ผู้ตรวจสอบข้อมูล” นอกจากนี้ พบการทวีตที่มีภาพผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ไม่เหมาะสมจากสื่อ เช่น เดลินิวส์ ซึ่งก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนด้วย

ช่วงที่สาม การเกาะติดสถานการณ์และเริ่มมีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ช่วงนี้พบทวีตในการแก้ไขข่าวลือ ซึ่งแจ้งข่าวผิดที่ได้รับการตรวจสอบแล้วโดยสื่อ ซึ่งถือว่าเป็นบทบาทที่ดี สื่อเน้นทวีตเกี่ยวกับความมั่นคงและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดูแล ตรวจตรา เข้าเคลียร์พื้นที่ และเผื่อระวังในพื้นที่อื่นๆ ประกอบกับประเด็นความเสียหายโดยเป็นเรื่องของจำนวนผู้บาดเจ็บ เสียชีวิตซึ่งได้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ ประเด็นเรื่องผลกระทบต่อเหตุการณ์เป็นผลกระทบต่อชีวิตของคนที่เกี่ยวข้อง เช่น การปิดถนน การสัญจรไปมา หรือยืนยันว่าเหตุการณ์ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องในพื้นที่เกิดเหตุ ยังไม่เป็นเรื่องในระดับมหภาคหรือผลกระทบต่อประเทศ มีประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงซึ่งสื่อถามกับแหล่งข่าว และแหล่งข่าวยังคงปฏิเสธในประเด็นที่เชื่อมโยง ประเด็นการอธิบายระเบิด เป็นการให้ข้อมูลจุดระเบิด และประเภทของระเบิด ซึ่งแหล่งข่าวคือเจ้าหน้าที่ สรุปคือในช่วงเวลานี้ เป็นช่วงเวลาของการพยายามพัฒนาประเด็นสถานการณ์ให้คืบหน้าไป มีการเก็บข้อมูลที่มากกว่าแค่การรายงาน ณ จุดเกิดเหตุ เพื่อรายงานความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ แหล่งข่าวหลักเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบข้อมูลที่เป็นกระแสหรือข่าวลือ เช่น การปิดโรงเรียน จุดเสี่ยง 10 แห่ง และมีการยืนยันว่าเป็นข้อมูลเท็จ ซึ่งก็จะช่วยตัดตอนการแพร่กระจายข่าวลือ

ช่วงสุดท้ายของคืนวันที่ 17 สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาเกาะติดสถานการณ์และรายงานความคืบหน้า ประเด็นหลักยังเป็นเรื่องความมั่นคงกับการทำงานของรัฐ โดยมีการระบุเรื่องการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมสถานการณ์ รองลงมาคือเรื่องความเสียหายเป็นตัวเลขผู้บาดเจ็บเสียชีวิต เรื่องผลกระทบ เริ่มมีการสัมภาษณ์ของนักวิชาการ นักธุรกิจ บอกถึงผลกระทบ การคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ เป็นผลกระทบในระดับมหภาค ประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงหาสาเหตุโดยเป็นการทวีตการให้สัมภาษณ์ของ ผบ.ตร. ที่สะท้อนว่ามีปมความขัดแย้งทำให้เกิดเหตุการณ์วางระเบิด มาคู่กับการอธิบายเรื่องระเบิด ระบุประเภทของระเบิด การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บเป็นเรื่องของโรงพยาบาลกับการดูแล มีการระดมความช่วยเหลือ เช่น ต้องการล่ามภาษาจีน ต้องการเลือด เป็นต้น

วันที่ 18-15 สิงหาคม 2558: ช่วงความคืบหน้าของเหตุการณ์และการติดตามสถานการณ์

จากนั้นในวันที่ 18-25 สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ การทวิตของสื่อยังคงเน้นการรายงานข่าวเกาะติดสถานการณ์ ในช่วงวันที่ 18 สิงหาคม มี Breaking News สำหรับช่วงที่เกิดระเบิดจุดที่สองที่ทำเรือสาทร อย่างไรก็ตามความหนาแน่นของปริมาณการทวิตจะอยู่ที่วันที่ 18-20 ส.ค. ซึ่งก็เป็นทิศทางของการลดลงเรื่อยๆ เมื่อสถานการณ์ดำเนินผ่านไป เนื่องจากไม่มีเหตุการณ์ใหม่ๆ เป็นแค่การติดตามสถานการณ์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานข่าวล่าสุดหรือสถานการณ์ล่าสุดของหัวข้อที่กำลังดำเนินเช่น เปิดเลย! #เรื่องร้อนออนไลน์ พุดคุยกับคณะก๊อปปี้ที่จะมาเผยแพร่ที่ระทึก #ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม #AmarinTV 34|44

ทวิตของสื่อที่เป็นการแสดงความคิดเห็น เป็นการโพสต์ Account twitter ของตัวเองทวิต ไม่ใช่ ทวิตเตอร์ขององค์กร เป็นลักษณะของการแสดงความเห็นต่อเหตุการณ์ การเตือนให้ระวังการวิพากษ์ หรือ เชื่อมโยงประเด็น และการแสดงความรู้สึกเสียใจต่อเหตุการณ์ การตั้งคำถามว่าใครเป็นคนทำ ทั้งหมดพบจากทวิตเตอร์ @PravitR เพื่อรายเดี่ยวแต่ทวิตเกือบทุกวัน

ส่วนประเด็นที่น่าเสนอในช่วง 18-25 สิงหาคมนั้น มีประเด็นมากที่สุดคือ การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเบาะแสคนร้าย การสืบหาคนร้ายของทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ควบคู่ไปกับการรายงานความคืบหน้าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งประมวลภาพเหตุการณ์ Timeline เหตุการณ์ และการรายงานการระเบิดจุดที่สอง ประเด็นเรื่องการบูรณะ เยียวยาช่วยเหลือผู้ประสบภัย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการที่มีเม็ดเงินมาเกี่ยวข้อง และการให้กำลังใจผู้ประสบเหตุ การกล่าวชื่นชมผู้ที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ เช่นในหลวง-พระราชินี ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ช่วยเหลือญาติผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ ข้อมูลมาตรการเยียวยาหรือช่วยเหลือผู้ประสบเหตุของรัฐบาล และการร่วมกันไว้อาลัยให้แก่ผู้ประสบเหตุ และ จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมาเสนอ เป็นการพูดถึงกระแสในโลกออนไลน์ที่กำลังเป็นที่พูดถึงกันมากในช่วงนั้น เช่น ชาวเน็ตพร้อมใจ!! ร่วมสร้างปรากฏการณ์ไลค์-แชร์ "MVรำลึกราชประสงค์"

นอกจากนั้น ก็มีการทวิตประเด็น ความสูญเสีย ความเสียหาย เป็นการพูดถึงภาพความเสียหาย เริ่มมีการบอกเรื่องราวของคนที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ประเด็นการวิเคราะห์ระเบิด เป็นการลงรายละเอียดลักษณะการระเบิด ทิศทาง รัศมีการระเบิด มีท่ากร่าพิภ และคลิปจากช่องข่าวของตัวเอง พบทวิตของสื่อในการปลุกระดมความเป็นชาติ เป็นเหตุการณ์การพร้อมใจรำลึกถึงเหตุการณ์ระเบิดและผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ โดยมีการแสดงถึงความสามัคคีกันในชาติ เช่น "ธงไทย" กระหึ่มทั่วราชประสงค์ !! แห่รำลึก-ร่วมไว้อาลัย "เหตุบีบใจกลางกรุง" ส่วนถ้าเป็นประเด็นเรื่องความมั่นคงก็จะเน้นนำเสนอประเด็นจากการแถลงการณ์ของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ถึงความคืบหน้าของคดี มาตรการการตรวจตรา การเพิ่มระดับการตรวจเข้มการเข้าเมืองตามด่านชายแดน ทั่วกรุงเทพ สถานที่สำคัญ

ประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงหาสาเหตุ พบไม่มาก และเป็นลักษณะของการนำลิงค์ข่าวของสื่อมาโพสต์เผยแพร่ เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากนักวิชาการ เจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น วันแรกๆ ยังเป็นการเชื่อมโยงประเด็นการเมือง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิเสธเรื่องประเด็นการเมือง ช่วงวันที่ 20 ส.ค. คสช.ปฏิเสธเรื่องการเชื่อมโยงกลุ่มก่อการร้ายสากล ยังมีข่าวที่เสนอเกี่ยวกับการเชื่อมโยงประเด็นทางการเมือง และก็เริ่มมีประเด็น

เชื่อมโยงไปที่ยูทูปด้วย ในขณะที่เดียวกันก็มีทวิตเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริงด้วย เป็นการนำภาพวงจรปิดมาวิเคราะห์ ซึ่งก็เช่นกันเป็นลักษณะของเอาลิ่งค์ข่าวมาทวิต

ทั้งนี้ การทวิตในช่วงวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558 เน้นการใช้ภาพและโปรยประเด็นเกี่ยวกับข่าว และใช้การลิ่งค์ข่าวจากสื่อแพลตฟอร์มหลักมาเสนอ เช่น จากโทรทัศน์ หรือ จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีเพียงช่วงวันที่ 17 ส.ค. ที่จะเป็นการทวิตโดยการให้ข้อมูลจากผู้สื่อข่าวมากที่สุด ซึ่งก็เป็นลักษณะของการใช้พื้นที่ทวิตเตอร์ในการโปรโมตเนื้อหาข่าวจากแพลตฟอร์มอื่น การ Agenda ข่าวบนทวิตเตอร์ก็จะเน้นประเด็นที่อัปเดต และทันต่อเหตุการณ์เป็นหลัก

2.1.3 รูปแบบการนำเสนอข้อมูล

การศึกษารูปแบบการนำเสนอข้อมูลบนทวิตเตอร์เพื่อเข้าใจลักษณะของการสื่อสารที่มีผลต่อการอธิบายเหตุการณ์ รายงานสถานการณ์ให้ผู้รับสารเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยธรรมชาติที่สั้นและต้องการความรวดเร็วของทวิตเตอร์ การเลือกรูปแบบการสื่อสารจึงมีความสำคัญในภาวะที่ข้อมูลสับสนและสังคมอยู่ในภาวะตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉิน

การนำเสนอข้อมูล	ข้อความ	Link ไปบทความ เนื้อข่าวขององค์กรตัวเอง	Link ไปยังข่าวหรือข้อมูลจากของผู้อื่น	ภาพ + โปรย	วิดีโอขององค์กรข่าว เช่น คลิปข่าว	วิดีโอจาก UGC / จากแหล่งอื่นๆ	อินโฟกราฟิก	Retweet ข้อความองค์กรข่าวอื่น	ภาพตัดต่อภาพประกอบสร้าง
17	85	27	2	84	13	1	-	-	-
18	29	78	5	90	13	7	2	-	6
19	24	54	4	61	4	4	2	-	-
20	18	45	2	40	6	-	1	-	2
21	11	13	1	23	-	-	-	-	-
22	4	4	-	6	-	-	-	1	-
23	6	13	-	3	-	-	-	-	-
24	2	4	-	7	1	-	-	-	-
25	-	-	-	11	-	-	-	-	-
รวม	179	238	14	325	37	12	5	1	8

ตารางที่ 9 แสดงรูปแบบในการสื่อสารผ่านทวิตเตอร์ของสื่อ

จากตารางพบว่า สื่อมีรูปแบบในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ ดังนี้

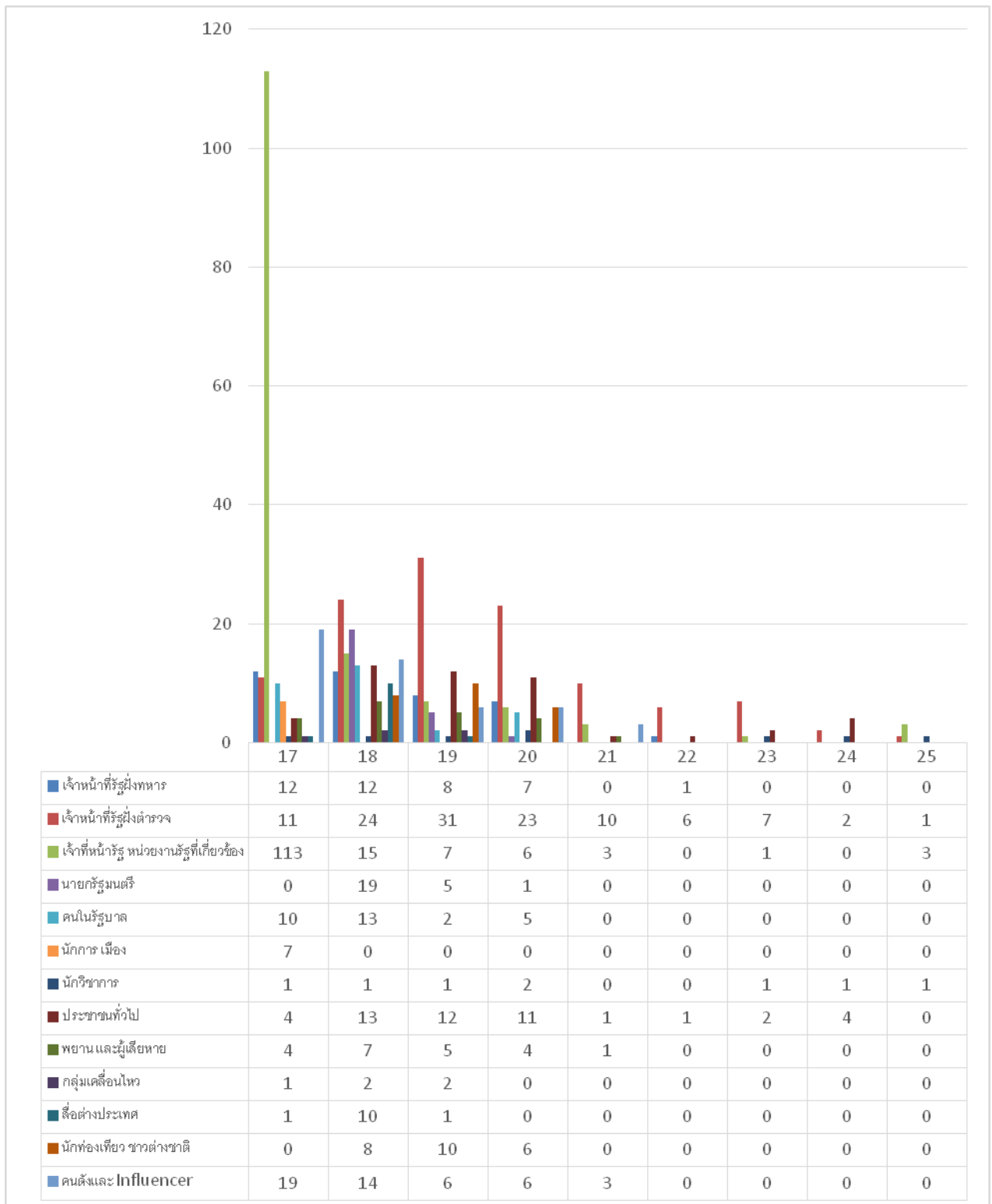
1. รูปแบบภาพ + โปรย พบจำนวน 241 ทวิต
2. Link ไปบทความ เนื้อข่าวขององค์กรตัวเอง พบจำนวน 211 ทวิต
3. ข้อความ พบจำนวน 94 ทวิต

4. วิดีโอขององค์กรข่าว พบ 24 ทวิต เช่น คลิปข่าวแบ่งเป็น กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวกับสื่อ
5. Link ไปยังข่าว หรือข้อมูลจากขงที่อื่น พบจำนวน 12 ทวิต
6. วิดีโอจาก UGC / จากแหล่งอื่นๆ พบจำนวน 11 ทวิต
7. ภาพตัดต่อและภาพประกอบสร้าง พบจำนวน 8 ทวิต
8. ภาพ infographic พบจำนวน 5 ทวิต
9. Retweet ข้อความองค์กรข่าวอื่น พบจำนวน 1 ทวิต

รูปแบบการสื่อสารที่ไม่พบคือ @mention คู่กับคนอื่น การโต้ตอบ การRetweet นักข่าวตัวเองในพื้นที่ การ Retweet ประชาชนทั่วไป และ Retweet influencer

2.1.4 แหล่งข่าวที่ใช้

การศึกษาเรื่องของแหล่งข่าวที่ใช้ เพื่อเข้าใจการอ้างอิงและการสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยสื่อของการสื่อสารในภาวะวิกฤต สื่อเลือกแหล่งข้อมูลอ้างอิงอย่างไร พบผลการศึกษา ดังนี้

แผนภูมิที่ 32 แสดงแหล่งข่าวที่ใช้ในการสื่อสารผ่านทวิตเตอร์

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่า มีแหล่งข่าวที่ใช้ในการทวิตทั้งหมด 13 ประเภท คือ

1. เจ้าหน้าัรัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 104 ทวิต เช่น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 44 ทวิต
3. เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องพบจำนวน 35 ทวิต เช่น รัฐมนตรีการท่องเที่ยวและกีฬา ศูนย์เอราวัณ สภาความมั่นคงแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉิน
4. ดารา คนดังและinfluencer พบจำนวน 29 ทวิต เช่น พานทองแท้ ชินวัตร ชันนี เบิร์น
5. เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร พบจำนวน 28 ทวิต
6. นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 25 ทวิต
7. นักท่องเที่ยว พบจำนวน 24 ทวิต
8. คนในรัฐบาล พบจำนวน 20 ทวิต
9. พยานและผู้เสียหาย พบจำนวน 17 ทวิต เช่น จากพ่อผู้สูญเสียชีวิต ถึง Vivian Chan ลูกสาวเหยื่อ #ระเบิดที่ศาลท่าวมหาพรหม
10. สื่อต่างประเทศ พบจำนวน 11 ทวิต
11. นักวิชาการ พบจำนวน 7 ทวิต
12. กลุ่มเคลื่อนไหว พบจำนวน 4 ทวิต

2.1.5 สื่อกำหนดประเด็นในการนำเสนอ (Frame)

ทวิตเตอร์องค์กรสื่อและบุคคลสื่อใช้กรอบประเด็นการนำเสนอทั้งหมด 5 กรอบประเด็น เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง ใช้กรอบ Human Interest พบจำนวน 50 ทวิต จาก 4 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

- 1) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม และ มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise พบจำนวนกรอบละ 16 ทวิต
- 2) เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่ม นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร พบจำนวน 11 ทวิต
- 3) นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว พบจำนวน 7 ทวิต

อันดับสอง คือ กรอบเรื่องความดิงาม พบจำนวน 29 ทวิต จาก 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

- 1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดิงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม พบจำนวน 16 ทวิต ส่วนใหญ่เป็นข่าวการไว้อาลัยต่อเหตุการณ์ การบรรจงสรวง การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์
- 2) เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรจะเป็น/มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ พบจำนวน 10 ทวิต
- 3) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดิงาม ความชั่วร้าย พบจำนวน 3 ทวิต

อันดับสาม ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 17 ทวิต ได้แก่

- 1) สะท้อนความเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่อง พบจำนวน 6 ทวิต
- 2) นำเสนอความคิดเห็นที่เป็นข้อถกเถียงกัน พบจำนวน 5 ทวิต

- 3) มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม พบจำนวน 4 ทวิต
- 4) เรื่องระบุมีความเห็นที่ไม่ลงรอยกันจนเป็นปัญหาหรือไม่ และ มีการระบุถึงปัญหาของกลุ่มหรือระหว่างบุคคล พบจำนวน 1 ทวิต

อันดับสี่ กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 14 ทวิต เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

- 1) เม็ดเงินช่วยเหลือ พบจำนวน 10 ทวิต
- 2) เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา พบจำนวน 2 ข่าว
เม็ดเงินความเสียหาย และ ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง พบเพียงกรอบละ 1 ข่าว

อันดับห้า ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 7 ทวิต เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

- 1) มีการระบุว่าปัญหาควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน พบจำนวน 4 ทวิต
- 2) นำเสนอทางออก การแก้ไข พบจำนวน 2 ทวิต
- 3) ระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐ ควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น พบจำนวน 1 ทวิต

2.1.6 โทณการนำเสนอข่าวต่อการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

ในภาวะฉุกเฉินของเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง การจับตาดูการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นสิ่งที่สิ่งต้องทำเพื่อรายงานความคืบหน้า และข้อมูลต่างๆ เพื่อให้สังคมเข้าใจสถานการณ์ ในขณะเดียวกัน การรายงานของสื่อก็สามารถกำหนดการทัศนคติของสังคมต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ด้วย การศึกษาโทณการนำเสนอข่าวต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าใจการกำหนดกรอบการรับรู้และสร้างทัศนคติต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่และความใจต่อประเด็นเหตุการณ์ของสังคม การวิเคราะห์จำแนกออกเป็นโทณที่เห็นด้วย โทณที่วิพากษ์ไม่เห็นด้วยกับเจ้าหน้าที่ และโทณกลางๆ คือ เป็นเพียงการให้ข้อมูล และจำแนกเป็นรายวันด้วย พบผลการศึกษา ดังนี้

โทณการนำเสนอ	ความสำเร็จ			เร็ว/ช้า			ประสิทธิภาพ			ความฉลาด			เหมาะสม			น่าเชื่อถือ		
	P	NU	N	P	NU	N	P	NU	N	P	NU	N	P	NU	N	P	NU	N
18	-	6	1	1	7	-	1	13	-	-	5	1	1	6	1	3	7	-
19	-	4	-	-	5	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-	-	3	-
20	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
21	4	11	4	3	14	2	9	7	2	8	8	3	12	4	2	13	4	2
22	2	3	1	1	4	1	2	3	1	2	4	-	2	4	-	4	2	-
23	2	4	3	-	7	2	4	3	2	1	5	3	1	6	2	6	3	-
24	3	6	1	1	8	1	2	6	2	5	5	-	4	5	-	4	6	-
25	2	-	3	1	1	3	2	1	2	3	1	1	2	3	-	4	1	-
รวม	13	34	13	7	46	9	20	40	9	19	31	9	22	31	5	34	27	2

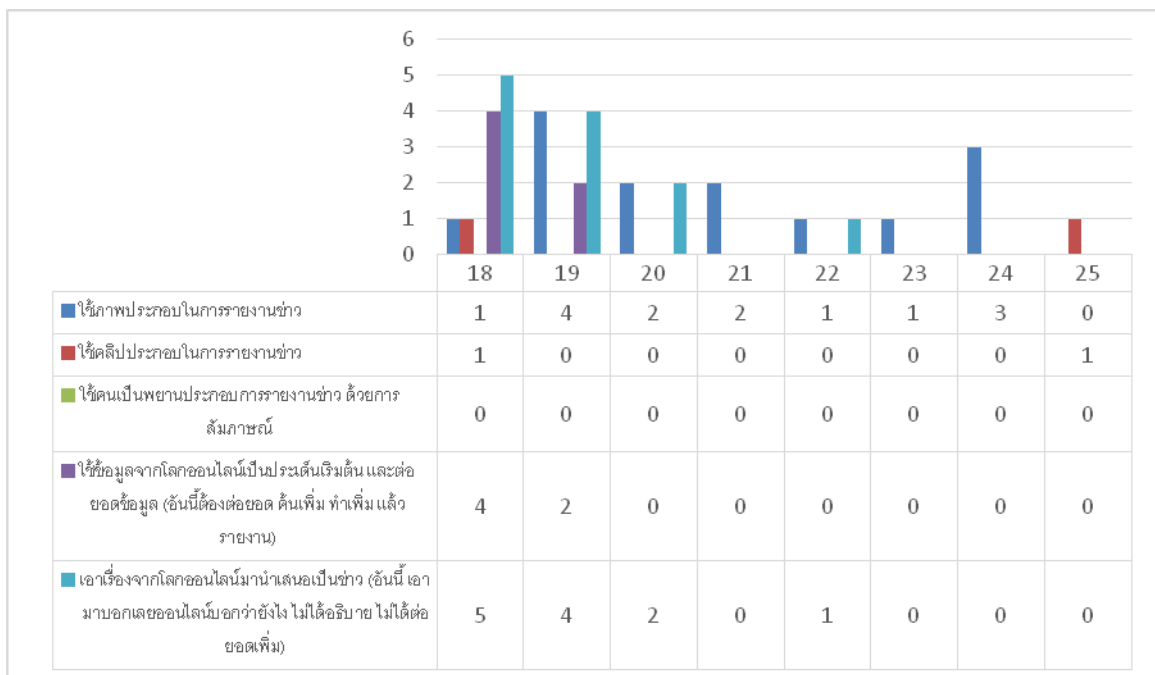
ตารางที่ 10 แสดงโทณในการนำเสนอข่าวบนทวิตเตอร์

ทวิตเตอร์องค์กรสื่อและบุคคลสื่อมีการนำเสนอข่าวต่อการทำหน้าที่ของบุคลากรภาครัฐดังนี้

การสะท้อนความสำเร็จ/ล้มเหลวของการแก้ปัญหาจัดการสถานการณ์ พบว่าสื่อส่วนใหญ่เลือกนำเสนอแบบกลางๆ และมีการนำเสนอแบบเชิงลบและเชิงบวกเท่าๆกัน

- 1) ความซ้ำเร็วในการจัดการสถานการณ์และการสืบหาข้อเท็จจริง พบว่า ส่วนใหญ่เลือกนำเสนอแบบกลางๆ และมีการนำเสนอในเชิงลบและเชิงบวกบ้างเล็กน้อย
- 2) ประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เลือกนำเสนอแบบกลางๆมากที่สุด รองลงมานำเสนอในเชิงบวกคือ มีประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ มีการนำเสนอในเชิงลบเพียงเล็กน้อย
- 3) การทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ตู้อลาดหรือไม่ตลลาด พบว่า ส่วนใหญ่เลือกนำเสนอแบบกลางๆมากที่สุด รองลงมาคือ นำเสนอในเชิงบวก และมีเพียงเล็กน้อยที่นำเสนอในเชิงลบ
- 4) ความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมต่อการให้ข้อมูลหรือการแสดงออกของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่นำเสนอแบบกลางๆมากที่สุด รองลงมานำเสนอในเชิงบวกคือมีความเหมาะสมในการให้ข้อมูลหรือการแสดงออกของเจ้าหน้าที่อย่างเหมาะสม และการนำเสนอในเชิงลบพบเพียงเล็กน้อย
- 5) ความน่าเชื่อถือต่อเจ้าหน้าที่และรัฐบาลในการตอบสนองกับเหตุการณ์ พบว่า ส่วนใหญ่นำเสนอความน่าเชื่อถือต่อเจ้าหน้าที่และรัฐบาลในเชิงบวกมากที่สุด รองลงมานำเสนอแบบกลางๆ และ การนำเสนอในเชิงลบพบน้อยที่สุด

2.1.7 การใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (User-generated Content – UGC)

แผนภูมิที่ 33 แสดงปริมาณการใช้ UGC ในการรายงานข่าวบนทวิตเตอร์

ประเด็นเรื่องการใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (User-generated Content) พบมีการนำข้อมูลโดยเฉพาะภาพจากผู้อยู่ในเหตุการณ์และจากประชาชนทั่วไปมาใช้ประกอบในการรายงานข่าวในจำนวนมาก โดยเฉพาะข่าวที่เกี่ยวกับการพูดถึงเหตุการณ์ และการวิเคราะห์สืบหาคนร้าย นอกจากนี้ พบการนำประเด็นจากโลกออนไลน์

มานำเสนอเป็นข่าว เช่น ต่อยอดประเด็นเรื่องภาพสเก็ตคนร้ายที่ชาวเน็ตนำไปเทียบกับชั้นนี้ เบิร์นส์' ครูสอนภาษา-นักแสดงชาวออสเตรเลีย ซึ่งความจริงแล้วไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ การพูดถึงนักสืบไซเบอร์ช่วยค้นหาผู้ร้าย และก็มีเรื่องจากประชาชนทั่วไปที่อยู่ในเหตุการณ์ ที่นำมาเป็นประเด็นต่อยอดในเชิงผู้ได้รับผลกระทบ ผู้ที่ช่วยเหลือคนอื่น ๆ สิ่งที่ไม่พบคือ รูปแบบของการ Crowdsourcing ข้อมูล (ซึ่งไม่พบบน hashtag องค์กรสื่ออาจทำได้ด้วยวิธีอื่น) ซึ่งคือการระดมข้อมูล หรือการสร้างการมีส่วนร่วมผ่าน Collective Conversation อย่างบน hashtag ของทวิตเตอร์ ซึ่งในต่างประเทศจะมีลักษณะของการสร้างความร่วมมือ การ crowdsourcing ข้อมูลในภาวะวิกฤตที่ชัดเจน เพื่อให้สื่อ นำข้อมูล นำ Big data ที่ได้จากออนไลน์ ไปใช้ประโยชน์ในการรายงานข่าว และการเชื่อมต่อการสืบสวนระหว่างข้อมูลของคน กับข้อมูลของเจ้าหน้าที่ได้

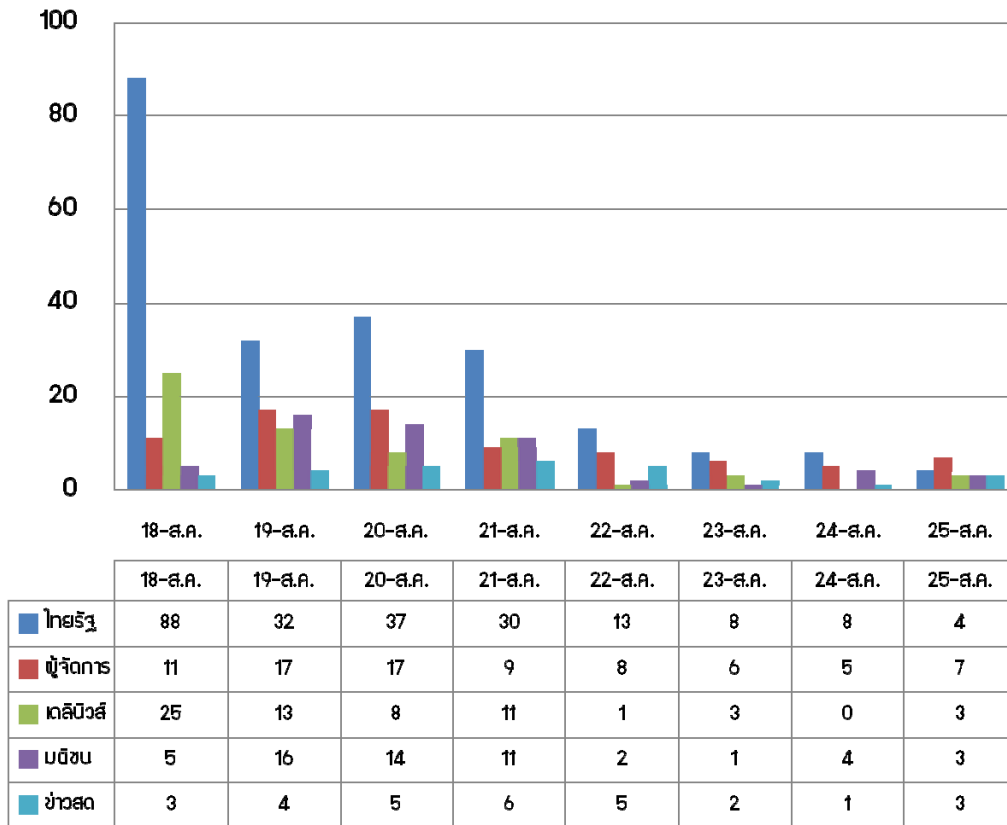
2.2 การสื่อข่าวบนเว็บไซต์ข่าว

สื่อแพลตฟอร์มที่สองที่ทำการเก็บข้อมูลคือ การศึกษาหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 5 เว็บไซต์ ได้แก่ 1) ข่าวสดออนไลน์ 2) เดลินิวส์ออนไลน์ 3) ไทยรัฐออนไลน์ 4) มติชนออนไลน์ 5) ผู้จัดการออนไลน์ ระหว่างวันที่ 18 สิงหาคม 2558 – วันที่ 25 สิงหาคม 2558

ผลการศึกษา พบข่าวบนเว็บไซต์ข่าวทั้ง 5 เว็บไซต์ จำนวน 460 ข่าว เว็บไซต์ที่มีการรายงานข่าวระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทรมากที่สุด คือ ไทยรัฐออนไลน์ พบจำนวน 240 ข่าว รองลงมา คือ ผู้จัดการออนไลน์ พบจำนวน 80 ข่าว เดลินิวส์ออนไลน์ พบจำนวน 64 ข่าว มติชนออนไลน์ พบจำนวน 57 ข่าว และ ข่าวสดออนไลน์ พบจำนวน 19 ข่าว รายละเอียด ดังตาราง

อันดับที่	เว็บไซต์	จำนวนข่าว
1	ไทยรัฐออนไลน์	240
2	ผู้จัดการออนไลน์	80
3	เดลินิวส์ออนไลน์	64
4	มติชนออนไลน์	57
5	ข่าวสดออนไลน์	19
รวม		460

ตารางที่ 11 แสดงปริมาณการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ระเบิดฯ บนเว็บไซต์ข่าว

แผนภูมิที่ 32 แสดงปริมาณนำเสนอข่าวระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและระเบิดสารของเว็บไซต์ข่าว
จำแนกเป็นรายวัน ระหว่าง 18-25 สิงหาคม 2558

จากกราฟจะเห็นว่า ปริมาณของการนำเสนอข่าวและรายงานลดลงทุกวัน วันที่ 18 เป็นวันที่ไทยรัฐออนไลน์ นำเสนอข่าวมากที่สุดและมากกว่าหนังสือพิมพ์ออนไลน์เว็บอื่นค่อนข้างมาก จากนั้นปริมาณลดลงมากกว่าครึ่งในวันต่อมา และรักษาระดับใกล้เคียงกันไว้ถึงวันที่ 21 ส.ค. จากนั้นก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับมติชนออนไลน์ที่รายงานมากในวันที่ 19-20 ส่วนผู้จัดการออนไลน์จะมากที่สุดช่วงวันที่ 19-20 ส.ค. จากนั้นก็ลดลงเช่นกัน เดลินิวส์ออนไลน์ มีการรายงานมากที่สุดในวันที่ 19 และลดลงอย่างต่อเนื่อง ข่าวสดเพิ่มจำนวนข่าวที่รายงานขึ้นวันละเล็กน้อยแต่ก็อยู่ในระดับที่น้อยกว่าเว็บไซต์อื่น นัยยะที่สำคัญตรงนี้คือเมื่อเทียบกับทิศทางการใช้พื้นที่ออนไลน์ในการพูดถึงประเด็นเรื่องนี้ของคนทั่วไปบนทวิตเตอร์และพันทิปก็พบว่า ทิศทางไปในทางเดียวกันคือ ความหนาแน่นของปริมาณข้อมูลจะกระจุกตัวอยู่ที่ 18-20 สิงหาคม จากนั้นก็จะลดน้อยลงในปริมาณที่เห็นได้ชัดเจน

2.2.1 ประเด็นในการนำเสนอข่าว

การศึกษาประเด็นในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้ง 5 เว็บไซต์ เพื่อเข้าใจการกำหนดประเด็นการรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ให้กับสังคม ในขณะที่สื่อเว็บไซต์มีธรรมชาติของการรายงานความคืบหน้า เกาะติดสถานการณ์ รายงานได้ทั้งเร็ว และเพิ่มเติมเชิงลึกได้ การไม่มีข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ทำให้สามารถใช้เว็บไซต์เป็นพื้นที่ในการรายงานข่าวได้จำนวนมากและต่อเนื่อง การเลือกประเด็นในการนำเสนอมีผลต่อการกำหนดการรับรู้ของสังคม ในการวิเคราะห์จำแนกออกเป็นประเภทประเด็นที่สื่อสาร และมีการจำแนกเป็นรายวัน เพื่อวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาประเด็นข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดศาลท้าวมหาพรหมและทำนุสาทรของเว็บไซต์ข่าว พบผลการศึกษา ดังนี้

ประเด็นในการนำเสนอ	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น	B1	62	15	15	12	3	107
2. ความสูญเสีย ความเสียหาย	B2	19	6	4	5	1	35
3. การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือ	B3	25	12	4	10	2	53
4. วิเคราะห์ อธิบายการระเบิด	B4	5	0	1	0	0	6
5. การเชื่อมโยงประเด็นการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง	B5	6	1	3	1	3	14
6. การเชื่อมโยงประเด็นคดีการณีกุุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ผู้กระทำผิด	B6	0	2	1	1	0	4
7. การเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติ	B7	0	1	1	1	2	5
8. วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย	B8	3	2	2	1	2	10
9. การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่	B9	18	15	17	7	8	65
10. วิเคราะห์หลักฐานสืบข้อเท็จจริง	B10	3	0	0	0	2	5
11. จับประเด็นกระแสจากออนไลน์	B11	12	7	7	6	1	33
12. การระดมสรรพกำลังและข้อมูล	B12	5	0	0	0	0	5
13. สร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม	B13	2	0	0	0	0	2
14. ผลกระทบจากเหตุการณ์	B18	28	9	4	3	4	48
15. ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา	B19	41	8	4	6	0	59
16. ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคง	B20	2	0	0	1	1	4
17. วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยสื่อมวลชน	B21	0	0	0	1	0	1

ประเด็นในการนำเสนอ	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
18. วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยนักวิชาการ สังคม	B22	2	0	0	0	0	2
19. การปลุกระดมความเป็นชาติ	B23	3	0	0	2	0	5
20. วิพากษ์การทำงานของสื่อ	B24	3	0	1	0	0	4
21. ระดมความช่วยเหลือ	B25	0	1	0	0	0	1
22. ประเด็นอื่นๆ	B26	9	1	0	0	0	10
รวม		248*	80	64	57	29	478*

*มีมากกว่า 1 ประเด็นในบางข่าว

ตารางที่ 12 ตารางแสดงประเด็นในการนำเสนอข่าวเว็บไซต์

จากตารางสรุปได้ว่า การรายงานข่าวบนเว็บไซต์ข่าว มีทั้งหมด 460 ชิ้น และให้ความสำคัญกับ 10 ประเด็นหลักคือ

อันดับหนึ่ง เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าสถานการณ์

อันดับสอง การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่

อันดับสาม ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา

อันดับสี่ การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย

อันดับห้า ผลกระทบจากเหตุการณ์

อันดับหก ความสูญเสีย ความเสียหาย

อันดับเจ็ด จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ

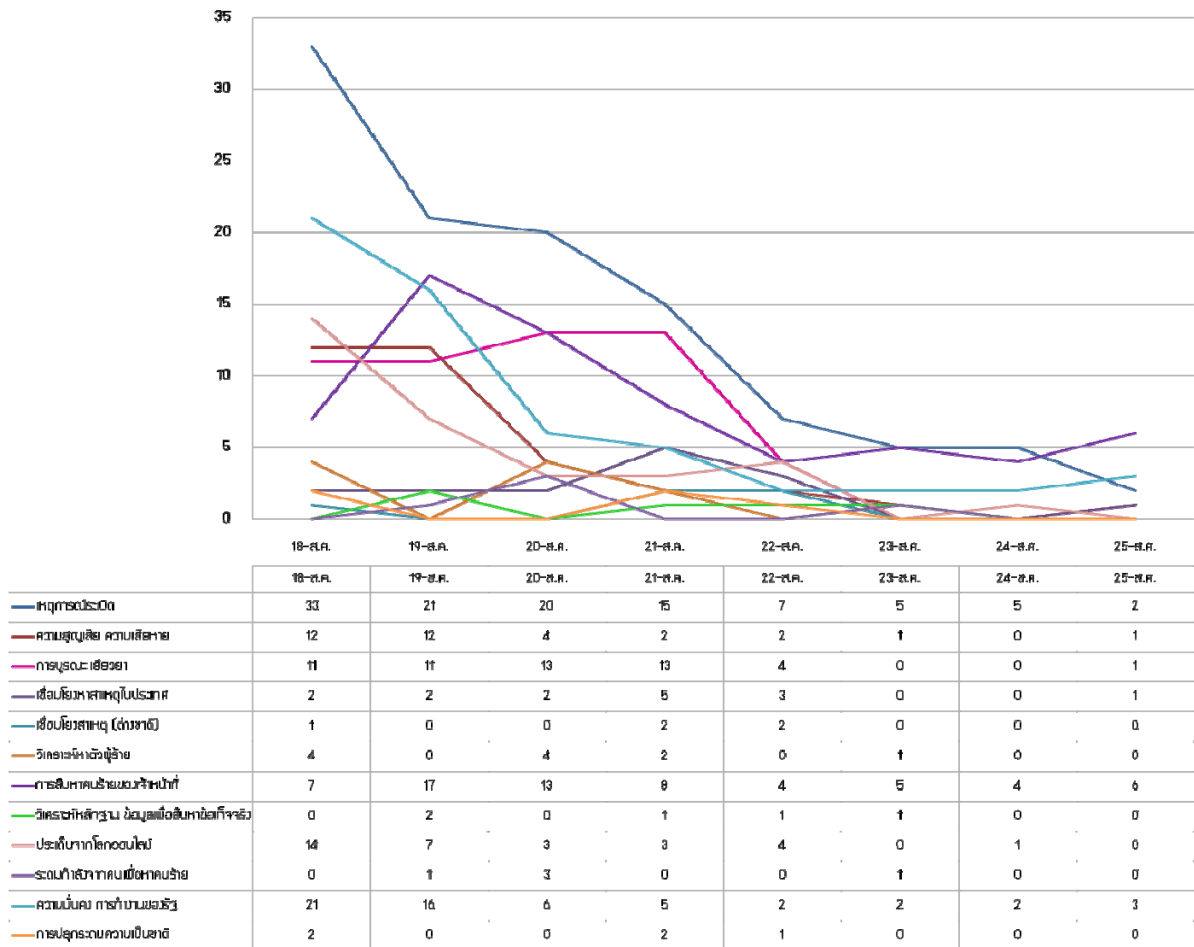
อันดับแปด การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ

อันดับเก้า วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย

อันดับสิบ การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติมาเกี่ยวข้อง / วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง / การระดมสรรพกำลังและข้อมูลจากประชาชนและอื่นๆ เพื่อหาระบุดักคนร้าย และ การปลุกระดมความเป็นชาติ

เมื่อนำมา Plot เป็น Timeline จะเห็นว่าทิศทางของประเด็นใน 10 อันดับแรกของการรายงานนั้น มีทิศทางในการพัฒนาในภาพรวมของสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์คือ

ทิศทางขอประเด็นการนำเสนอข่าวสื่อออนไลน์

แผนภูมิที่ 35 กราฟแสดงทิศทางการนำเสนอข่าวประเด็นต่างๆ บนเว็บไซต์ข่าวจำแนกตามวัน

จากกราฟจะเห็นว่าในทุกวันประเด็นเรื่องเหตุการณ์ระเบิดคือประเด็นหลักในการนำเสนอข่าว แต่รายละเอียดก็จะแตกต่างกันไปตามช่วงเวลา ตามสถานการณ์ และตามข้อมูลที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวัน เมื่อพิจารณารายละเอียดประเด็นที่ได้รับความสำคัญในลำดับต้นๆ ของแต่ละวัน พบว่า

ในช่วงวันที่ 18 ส.ค. ซึ่งเป็นหนึ่งวันหลังเกิดเหตุการณ์ ข่าว/รายงานจะเน้นเรื่อง “เหตุการณ์ระเบิด” เป็นหลัก รองลงคือประเด็นเรื่องความมั่นคงของการทำงานของรัฐบาล อันดับสามคือการดึงประเด็นจากโลกออนไลน์มาเล่น นอกจากนั้นก็เป็นกรารายงานความสูญเสีย และการช่วยเหลือ บูรณะ เยียวยา

ในวันที่ 19 ส.ค. ประเด็นเหตุการณ์ก็ยังคงเป็นเรื่องสำคัญในการรายงาน โดยส่วนมากเป็นเรื่องของประเด็นที่เพิ่มขึ้นมาในวันนี้คือ การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ ที่คู่มากับประเด็นเรื่องความมั่นคงและการทำงานของรัฐ ส่วนประเด็นเรื่องความสูญเสียและการช่วยเหลือยังได้รับความสำคัญเท่ากับวันก่อนหน้า

วันที่ 20-25 ส.ค. ประเด็นหลักคือเรื่องของเหตุการณ์ และการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ มีที่ต่างกันคือ 20-22 ยังให้ความสำคัญกับการเยียวยาด้วย แต่ 23 เป็นต้นไปจะไม่มีการรายงานประเด็นนี้แล้ว

แต่ละสื่อจะมีการให้ความสำคัญกับประเด็นที่นำเสนอแตกต่างกัน ดังนี้

ไทยรัฐออนไลน์ พบการรายงานข่าวในประเด็น ดังต่อไปนี้

อันดับหนึ่ง ประเด็นเหตุการณ์ระเบิด ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการรวมข่าวที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับ เหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและระเบิดทำเรือสาทรเข้าด้วยกัน โดยไม่ได้เน้นประเด็นใดเป็นพิเศษ ข่าวการ ไว้อาลัยของประชาชนต่อเหตุการณ์ ข่าวการแถลงการณ์ประณามผู้ก่อเหตุ ข่าวการจัดพิธีทำบุญบริเวณศาล พระพรหม รวมถึงข่าวที่เป็นข่าวสรุปเหตุการณ์ประจำวัน ซึ่งเนื้อหาข่าวจะเป็นฉบับเดียวกันกับตีพิมพ์ โดยนำมา เผยแพร่ทุกเช้า ในข่าวจะแบ่งออกเป็นหัวข้อข่าวย่อยๆ จำนวน 15-45 ประเด็น ขึ้นอยู่กับจำนวนประเด็นข่าว ของวันก่อน

อันดับสอง ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา เน้นการทำงานของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจรักษาความปลอดภัยพื้นที่

อันดับสาม ผลกระทบจากเหตุการณ์ แบ่งตามลักษณะผลกระทบได้เป็น ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว ผลกระทบด้านความปลอดภัยและการใช้ชีวิต ผลกระทบด้านความเชื่อมั่น ผลกระทบทางจิตใจ/ความรู้สึก และผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ ผลกระทบจากการถูกเข้าใจผิดว่าเป็น คนร้าย ผลกระทบด้านจราจร ผลกระทบต่อการแข่งขันกีฬา

อันดับสี่ การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เน้นข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการเยียวยาผู้ประสบ เหตุ การที่บุคคลสำคัญไปเยี่ยมเยียนผู้บาดเจ็บ และการบูรณะองค์พระพระพรหมที่เสียหายจากการระเบิด

อันดับห้า ความสูญเสีย ความเสียหาย เน้นข้อมูลจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวนผู้เสียชีวิต

อันดับหก การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ เน้นเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับการที่ผู้รับผิดชอบให้ข่าวว่า รู้ตัว คนร้ายแล้ว ข่าวเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพผู้ต้องสงสัย และข่าวเกี่ยวกับการตั้งเงินรางวัลนำจับ

อันดับเจ็ด จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ เป็นการนำประเด็นข้อ สงสัยหรือการแสดงความเห็นในสังคมออนไลน์มาขยายเป็นข่าว อาทิ การทำข่าวเกี่ยวกับชุดป้องกันระเบิดของ เจ้าหน้าที่ หรือข่าวการโพสต์ทวีตเตอร์ประณามผู้ก่อเหตุของทักษิณ ชินวัตร

อันดับแปด การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นข่าวการระบอบสาเหตุเหตุการณ์ว่ามี ที่มาจากการต้องการดิสรเครดิตรัฐบาล และการเปรียบเทียบเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้นที่ราชประสงค์ กับ เหตุการณ์ระเบิดการเมืองที่เคยเกิดขึ้นในอดีต

อันดับเก้า พบเท่านั้น 2 ประเด็น คือวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด เป็นการวิเคราะห์ลักษณะ ระเบิด เน้นผลของระเบิด และการเทียบเคียงระเบิดที่ราชประสงค์กับที่ทำเรือสาทร และการระดมสรรพกำลัง และข้อมูลจากประชาชนและอื่นๆ เพื่อหาระบุตัวคนร้าย เป็นข่าวที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลชายต้องสงสัยชุด เหลือง ที่คาดว่าจะเป็นผู้วางระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสิบ พบเท่านั้น 4 ประเด็น คือ วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ว่า ผู้ก่อเหตุ น่าจะเป็นใคร โดยตำรวจ รัฐบาลสหรัฐ และสื่อต่างประเทศ โดยมีการระดมกลุ่มที่เข้าข่ายว่าจะเป็นผู้ก่อเหตุ แต่ยังไม่ระบุโดยตรงว่ากลุ่มไหนที่ใช่ วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง เน้นการเข้าตรวจค้นพื้นที่ทำเรือสาทรหลังเกิดระเบิด เพื่อหาหลักฐานเพิ่มเติม การปลุกระดมความเป็นชาติ เป็นชาวรัฐบาล ผลักดันแคมเปญ Stronger Together เพื่อเสริมกำลังใจและส่งเสริมความสามัคคี และข่าว บุ่ม ปนัดดา เรียกร้องให้คนไทยมีความสามัคคีกัน และวิพากษ์การทำงานของสื่อ เน้นข่าวเกี่ยวกับการที่รัฐบาลแสดงความเห็นต่อการทำงานของสื่อมวลชน ว่านำเสนอข่าวซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์สาเหตุของการก่อเหตุ ทั้งที่รัฐบาลยังไม่ได้สรุปแน่ชัด

อันดับสิบเอ็ด การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม มีการใช้ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง เช่น

- “เรียกว่าเป็น “เดรัจฉาน-สัตว์นรก” ที่ต้องถูกประณาม และสาปแช่งให้พวกมันตกนรกชั่วกัปชั่วกัลป์ อย่าได้ผุดอย่าได้เกิด” จากข่าว เดอะโซว์ มัส โกออน
- “โหดแบบนี้ จะให้ทำใจ เวิร์ดด้วยการไม่จองเวร ไม่ไหวจริงๆ ต้องให้มันกินระเบิดชักลูกสองลูก.....” จากข่าว สนามพระ 23/08/58

อันดับสิบสอง ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศ การปฏิเสธการให้ข้อมูล ข้อมูลเชิงลับที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูล เป็นการปฏิเสธที่จะให้ข่าวของรัฐบาลและหน่วยงานราชการ เพื่อผลในทางคดี และป้องกันการให้ข่าวสืบสวน

อันดับสิบสาม ประเด็นวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยนักวิชาการ สังคม เป็นการตอบโต้ของพรรคเพื่อไทยต่อคำกล่าวของ พล.ต.สรรเสริญ ที่ระบุว่า เหตุระเบิดเกิดจากกลุ่มการเมืองภายในประเทศ

เดลินิวส์ออนไลน์ พบการรายงานข่าวในประเด็น ดังต่อไปนี้

อันดับหนึ่ง ประเด็นการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่เป็นการบอกถึงการสืบหาข่าวและข้อมูลของคนร้ายหลังก่อเหตุตามสถานที่ต่างๆ และหลักฐานที่มีอยู่

อันดับสอง เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ พบส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการพูดถึงประเด็นหลังเหตุการณ์ที่ศาลท้าวมหาพรหมว่าส่งผลอย่างไรต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน

อันดับสาม จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ ส่วนใหญ่จะเป็นการหยิบ

ยกข้อความหรือรูปภาพที่คนดังโพสต์ผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์คมานำเสนอเป็นประเด็นข่าว

อันดับสี่ พบเท่านั้นจำนวน 4 ประเด็น คือ ความสูญเสีย ความเสียหาย เน้นเกี่ยวกับผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์และความเสียหายของศาลพระพรหม การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เน้นถึงเม็ดเงินการเยียวยาผู้ประสบภัย ผลกระทบจากเหตุการณ์ ทั้งหมดเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจและท่องเที่ยว

ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา พุดถึงมาตรการแก้ปัญหาของรัฐบาลต่อปัญหาที่เกิดขึ้นเรื่องการเข้าดูแลควบคุมพื้นที่ให้ปลอดภัย

อันดับห้า การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ พุดถึงการเชื่อมโยงเหตุการณ์ระเบิดไปสู่ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ตัวอย่างเช่น โวยสื่อแดงโดนป้ายสีเอี่ยวระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (21-08-58)

อันดับหก ประเด็นวิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย เป็นประเด็นภาพคนร้ายจาก CCTV โดยใช้คำว่าแขกขาว และเป็นการอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่พบในคลิป

รวมถึงมีประเด็นย่อยๆ อย่างละ 1 ขาวคือ วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – การคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้กระทำผิด ตัวอย่างเช่น ดร. พบตัวแล้วไซเฟอร์ตุ๊กตุ๊ก รับมือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (20-08-58) ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติมาเกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น บั้มแยกราชประสงค์โลกสะเทือน โยงไอเอส...อุยกูร์แค่นไทย??? (21-08-58) และประเด็นการวิพากษ์การทำงานของสื่อ (B24) เนื้อหาเป็นการให้สัมภาษณ์ของนายกที่พาดพิงการทำงานของสื่อในเรื่องการให้หรือการสืบสวนก่อน

มติชนออนไลน์ พบการรายงานข่าวในประเด็น ดังต่อไปนี้

อันดับหนึ่ง เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการรวมข่าวที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับเหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและระเบิดท่าเรือสาทร

อันดับสอง การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นข่าวการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐ การซ่อมแซมบูรณะศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสาม การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่

อันดับสี่ พบเท่ากัน จำนวน 2 ประเด็น คือ จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมา นำเสนอ ส่วนใหญ่เป็นการโพสต์ข้อความผ่านเฟซบุ๊กของบุคคลมีชื่อเสียงมานำเสนอเป็นข่าว และ ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา เป็นข่าวมาตรการตรวจตราเฝ้าระวังเหตุการณ์ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ

อันดับห้า ความสูญเสีย ความเสียหาย เป็นข่าวสรุปยอดผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ข่าวเกี่ยวกับครอบครัวผู้สูญเสีย การจัดงานไว้อาลัยและรำลึกเหตุการณ์

อันดับหก ผลกระทบจากเหตุการณ์ พบ ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว และ ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อันดับเจ็ด การปลุกระดมความเป็นชาติ เกี่ยวกับแคมเปญ Stronger Together ขอให้คนไทย
สามัคคีกัน

อันดับแปด ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับ
การเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ เช่น การแสดงความคิดเห็นของโฆษก
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่ระบุว่า เป็นเพราะกลุ่มขัดแย้งในประเทศที่เสียผลประโยชน์

อันดับเก้า ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – การคาดการณ์
กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้กระทำผิด นักวิชาการวิเคราะห์เหตุการณ์เชื่อมโยงประเด็นกลุ่มอุยกูร์

อันดับสิบ ประเด็นการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับ
ประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติมาเกี่ยวข้อง (เชื่อมโยงว่ามีการเตือนจากต่างประเทศว่าจะ
เกิดเหตุก่อการร้าย

อันดับสิบเอ็ด ประเด็นวิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย วิเคราะห์หาตัวผู้ก่อเหตุด้วยหลักวิชา การก่อการร้าย
สมัยใหม่ ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล

อันดับสิบสอง ประเด็นความมั่นคงของประเทศ การปฏิเธรการให้ข้อมูล ข้อมูลเชิงลับที่เกี่ยวข้องกับ
การให้ข้อมูล การแลกข้อมูลจากเว็บราชการไทย เกี่ยวข้องกับกลุ่มต่างประเทศ

อันดับสิบสาม ประเด็นการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยสื่อมวลชน บทความที่วิพากษ์
การให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่รัฐที่ระบุว่าเกิดจากความขัดแย้งจากกลุ่มผู้เสียผลประโยชน์ในประเทศ

ผู้จัดการออนไลน์ พบการรายงานข่าวในประเด็น ดังต่อไปนี้

อันดับหนึ่ง ประเด็นเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้นเป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้า
สถานการณ์ และ การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่

อันดับสอง การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น คนเจ็บเหตุระเบิดเข้าข่ายรักษาฟรีสิทธิ
ฉุกเฉิน (19/08/58) รพ.ตร.เปิดเว็บไซต์รวมข้อมูลช่วยเหลือเหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (20/08/58) ส่งทีม
เยียวยาจิตใจเหยื่อเหตุระเบิด วอนสื่อ-คนไปเยี่ยม เลี่ยงคำถามกระเทือนใจ (21/08/58)

อันดับสาม ผลกระทบจากเหตุการณ์ เช่น โรงแรม SMEs ร้อยละ 34.1 เผยได้รับผลกระทบระเบิด
ที่ศาลท้าวมหาพรหม (20/08/58) ลดค่าหยวนหนักกว่าบีมูลยดึงเงินเที่ยวไทย (24/08/58)

อันดับสี่ จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ

อันดับห้า ความสูญเสีย ความเสียหาย เช่น เด็กสาวฮองกงวัย 19 เหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม
ว่าที่นักกฎหมายที่มีอาจไปถึงฝั่งฝัน (18/08/58) พิสูจน์สัญชาติคนตายเหตุระเบิดได้แล้ว 18 ราย รพ.
จุฬาฯ เผยสาเหตุ 4 ราย ประเมินรอดชีวิตต่อวัน (19/08/58) เหยื่อบีมูลยราชประสงค์ยังเจ็บหนักอยู่ ไอ.ซี.ยู. 12
ราย สธ.เร่งดูระยะยาว ประสานเยียวยา (19/08/58)

อันดับหก การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – การคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้กระทำผิด และ วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย เช่น ใครอยู่เบื้องหลังระเบิดกรุงเทพฯ (บทความ) (20/08/58) และ แกะรอย “มีระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม” เห็นเงาร่องรอยสายลับระดับโลก ไม่น่าใจวันนี้เป็นเพื่อนหรือศัตรู!(20/08/58)

นอกจากนี้มีประเด็นย่อยๆพบจำนวนไม่มากคือ การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ (B5) การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติ มาเกี่ยวข้อง (B7) ระดมความช่วยเหลือ (B25) และประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ข่าวสดออนไลน์ พบการรายงานข่าวในประเด็น ดังต่อไปนี้

อันดับหนึ่ง การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ เป็นการรายงานข่าววิธีการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่หน่วยงานและทีมที่เข้าสืบหาคนร้ายตามสถานที่ต่างๆ หลักฐานที่พบที่เชื่อมโยงไปสู่การตามสืบหาคนร้ายตัวจริง ตัวอย่างเช่น

อันดับสอง ผลกระทบจากเหตุการณ์ ทั้งหมดเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวหลังจากมีเหตุการณ์ระเบิดเกิดขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติยกเลิกจองโรงแรมและตามสถานที่ท่องเที่ยวดังอาทิ ถนนข้าวสาร ที่มีกลุ่มเป้าหมายทั้งคนไทยและชาวต่างชาติก็มีจำนวนลดลง

อันดับสาม พบเท่ากัน 2 ประเด็น คือเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ เนื้อหาของข่าวชี้ให้เห็นถึงภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยแบ่งเป็นคลิปของเหตุการณ์ระเบิดซึ่งมาจากโลกโซเชียลและภาพบันทึกเส้นทางหลบหนีของคนร้ายจากกล้อง CCTV อีกประเด็นคือการเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง เรื่องการเมืองภายในประเทศ ทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์โดยนักเขียน/คอลัมนิสต์ที่ประจำในหนังสือพิมพ์ข่าวสด

อันดับสี่ พบเท่ากัน 4 ประเด็น คือ การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เนื้อหาในข่าวกล่าวถึงการจ่ายค่าเยียวยาให้กับญาติผู้เสียชีวิต การบริจาคเงินสมทบทุนให้กับครอบครัวของผู้เสียชีวิตและผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ความรุนแรงนี้ การทำบุญและการไว้อาลัยแด่เหยื่อผู้เคราะห์ร้ายจากเหตุระเบิด การเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาที่มาที่ไปของสาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติมาเกี่ยวข้อง โดยประเด็นหลักอ้างอิงเหตุการณ์ระเบิดมุ่งเน้นสาเหตุเกิดจากการก่อการร้ายและมีการอ้างอิงถึงการก่อการร้ายอื่นๆในต่างประเทศ วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย ทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์ตัวคนร้ายซึ่งเชื่อมโยงกลุ่มอุยกูร์ และการวิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง ข่าวเนื้อหาของข่าวเป็นการนำหลักฐานที่ตำรวจพบมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน มีการลำดับเหตุการณ์อ้างอิงถึงพยานแวดล้อมและการวิเคราะห์เส้นทางการก่อเหตุโดยใช้หลักฐานจากกล้อง CCTV

ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่มีเพียงแค่ 1 ข่าวดังต่อไปนี้คือความสูญเสีย ความเสียหาย เป็นการอัปเดต รายชื่อของผู้เสียชีวิตจากเหตุระเบิด ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศ การปฏิรูปการให้ข้อมูล ข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการที่รัฐต้องเผชิญกับ เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น การแก้ปัญหาและการรับมือ ที่มีความยากลำบาก เนื่องจากเกิดผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือของประเทศ และจับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จาก ประชาชนมานำเสนอ ประเด็นของการแชร์ข่าวที่ไม่มีการตรวจสอบให้ชัดเจนก่อนจะแชร์ลงบนโซเชียล

ในแง่ของการตอบโจทย์เรื่องของ Information Sharing, Information negotiation และ Information Seeking ของประชาชนในภาวะวิกฤตถือว่าสื่อทำได้ดีในการเกาะติดสถานการณ์ในช่วง 3 วันแรก เว็บไซต์ ไทยรัฐออนไลน์มีความหลากหลายของประเด็นในการนำเสนอ ส่วนเว็บอื่นๆ ก็จะอยู่ที่จุดยืนของเว็บเป็นหลัก ตามกลุ่มเป้าหมายของแต่ละเว็บไซต์ ทิศทางของประเด็นก็สอดคล้องกับสิ่งที่มีการสื่อสารบนทวิตเตอร์สื่อ และ ทวิตเตอร์ของบุคคล

2.2.2 ประเภทการรายงานข่าว

ในมิติของประเภทข่าวที่มีการนำเสนอพบลักษณะของการนำเสนอข่าวบนเว็บไซต์ข่าว แบ่งเป็น การ รายงานข่าวตามสถานการณ์ การรายงานข่าวเชิงลึกและการให้บริบท และการนำเสนอความคิดเห็น ดังนี้

- 1) การรายงานข่าวตามสถานการณ์ คือการรายงานข่าว/ข่าวสั้น ซึ่งเป็นการรายงานข่าวอัปเดต ข้อมูลรายวัน
- 2) การรายงานข่าวเชิงลึกและการให้บริบท จะมีอยู่ 4 ลักษณะ คือ
 - สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” ซึ่งรายงานที่พบจะเป็น เกี่ยวกับการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ในการอธิบายเหตุการณ์ สถานการณ์ อาทิ การอธิบายการ ระเบิด ทิศทาง และประเภทของระเบิด
 - สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตราว่า “emotional-based” ซึ่งรายงาน ที่พบจะเป็นเกี่ยวกับ เป็นการนำเสนอภาพ ภาษา เรื่องราว ที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต่อ เหตุการณ์
 - บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based
 - บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based
- 3) การนำเสนอความคิดเห็น มีทั้งการวิเคราะห์โดยผู้สื่อข่าวเป็นเชิงบทความแสดงความคิดเห็น และการวิเคราะห์ที่ใช้นักวิชาการและบุคคลที่เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประเภทของการรายงานข่าว	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. Breaking News รายงานข่าวด่วน	0	0	0	0	0	0
2. รายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น	206	65	54	52	19	397
3. สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based”	9	4	4	0	5	22
4. สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตราฆ่า “emotional-based”	7	7	1	0	0	15
5. รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV)	0	1	0	0	0	0
6. บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based	2	1	0	2	1	6
7. บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based	7	0	4	0	0	11
8. วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ	8	2	0	1	4	15
9. วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ	1	0	1	2	0	4

ตารางที่ 13 ตารางแสดงประเภทการรายงานข่าว

ไทยรัฐออนไลน์ พบว่า มีประเภทของการรายงานข่าวทั้งหมด 7 ประเภท คือ

อันดับหนึ่ง ประเภทรายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น (A2) พบจำนวน 206 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการเน้นรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระเบิด แต่ละข่าวจะประกอบด้วยประเด็นข่าว 1-3 ประเด็นต่อข่าว ยกเว้นสรุปรายข่าวในช่วงเช้า ที่เป็นการนำข่าวจากฉบับหนังสือพิมพ์มาลง โดยข่าวนั้นจะประกอบไปด้วยพาดหัว รองหลายหัว แยกตามประเด็น มีตั้งแต่ 15-45 ประเด็นข่าว ทั้งนี้ ข่าวบางข่าวมีการลงคลิปรายการข่าวจากช่องไทยรัฐทีวีประกอบด้วย

อันดับสอง ประเภทสกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” (A3) พบจำนวน 9 ข่าว โดยเน้นผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ หรือข้อมูลที่น่าสนใจของเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น

- บีมเป็นเหตุ!! ดารา-งานบันเทิงยกเลิกคิว รอสถานการณ์กรุงเทพฯ สงบ
- คู่มือรู้ทัน ‘วัตถุอันตราย’ เปิดวิธีปฏิบัติเมื่อประจันหน้ามัจจุราชร้ายทำอย่างไร?

อันดับสาม ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ (A8) พบจำนวน 8 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์โดยคอลัมน์นิสต์ที่ประจำในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พื้นที่ที่น่าสนใจจึงเป็นพื้นที่คอลัมน์ที่คอลัมน์นิสต์คนนั้นๆ รับผิดชอบ ตัวอย่างข่าวเช่น

- ตั้งสติอย่าตกเป็นเหยื่อ โดย ทีมนักข่าวการเมือง
- จับใจได้เร็วๆ โดย แม่ลูกจันทร์ คอลัมน์ สำนักข่าวหัวเขียว
- “ภัยมืด” มุ่งทำลายชาติไทย โดย สายล่อฟ้า คอลัมน์ กล้าได้กล้าเสีย
- วางระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส โดย ชูม คอลัมน์ เหะพะพาที่

อันดับสี่ พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 7 ข่าว คือ

1) ประเภทสื่อบท/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตราว่า “emotional-based” (A4) เป็นการจัดทำสื่อบท มักเน้นไปที่ความเสียหายที่ระเบิดได้สร้างขึ้น ผลกระทบ การเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในอดีต โดยแทรกคำพูดที่เน้นเร้าอารมณ์ค่อนข้างมาก และให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น

- ต้องซ้ารอยก็หน!? ตูมเดียวทำลายชาติ เลือดนองราชประสงค์
- รวมพลังคนบันเทิง 'PRAY FOR THAILAND' พาชาติไทยผ่านวิกฤติไปด้วยกัน!

2) ประเภทบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based (A7) ในส่วนของการสัมภาษณ์เน้นการสัมภาษณ์ผู้ที่ในเหตุการณ์ หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ ขณะที่ในส่วนของการอภิปราย มักเน้นการอภิปรายผลจากเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น

- 4 ประสพการณ์ระทึก สัมผัสนาทีเฉียดตายบีมราชประสงค์!
- ถ้าไม่ยอมยกโดนระเบิด ก็อย่าจูดชนวน!

อันดับห้า ประเภทบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based (A6) พบจำนวน 2 ข่าว เป็นการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลในประเด็นที่สังคมสนใจ ได้แก่

- บีมราชประสงค์ ไทยอยู่จุดไหน? Pray for OR Stay Strong
- ชุตศพสวยจริงหรือ? เจาะลึก 'บอมบ์สูท' เกราะกันระเบิดวีรบุรุษ EOD!

อันดับหก ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ (A9) พบจำนวน 1 ข่าว คือ เคล็ด!สู่วิเคราะห์ฆาตกรรมราชประสงค์ เนื้อหาวิเคราะห์เหตุการณ์ในเชิงโหราศาสตร์ โดยจิตรา ก่อนันทเกียรติ ผู้เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์ อย่างไรก็ตาม จิตราไม่ใช่คอลัมนิสต์หรือผู้สื่อข่าวของไทยรัฐ และการนำเสนอของข่าวนี้ เป็นการนำเสนอว่าจิตราวิเคราะห์ว่าอย่างไร ไม่ใช่จิตราเขียนเองโดยตรง

ผู้จัดการออนไลน์ พบประเภทการรายงานข่าว 5 รูปแบบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุดดังนี้

อันดับหนึ่ง จะเป็นการรายงานข่าว/สรุปข่าวสั้น (A2) พบจำนวน 66 ข่าว

อันดับสอง สื่อบท/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตราว่า “emotional-based” (A4) พบจำนวน 7 ข่าว เช่น ข่าวการรณรงค์ให้ติด แสชแท็ก #PrayForBangkok ประสานพลังบวก ฝ่าเรื่องร้ายไปด้วยกัน! หรือที่เป็นข่าวเรื่องราวความสูญเสีย เด็กสาวฮ้องงวงวัย 19 เหี่ยวระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ว่าที่นักกฎหมายที่มีอายุไปถึงฝั่งฝัน

อันดับสาม สื่อบท/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบ 4 ข่าว

อันดับสี่ วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ(A8) พบจำนวน 2 ข่าว อันดับ 5 บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based พบจำนวน 2 ข่าว ซึ่งเป็นในส่วนของข่าว

เดลินิวส์ออนไลน์ พบว่า มีประเภทของการรายงานข่าวทั้งหมด 4 ประเภท คือ

อันดับหนึ่ง รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น (A2) พบจำนวน 54 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการรายงานเหตุการณ์ความคืบหน้าทางคดี การสืบสวน

อันดับสอง พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 4 ข่าว คือ

- 1) สก๊อป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย "Fact-based"(A3) เน้นการวิเคราะห์ / อภิปรายข้อมูลที่น่าสนใจของเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น โดยนักเขียน/คอลัมนิสต์ที่ประจำใน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ตัวอย่างเช่น มองรอบทิศ 'ความจริง' ที่ราชประสงค์(21-08-58)
- 2) บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based (A7) พบจำนวน 4 ข่าว เน้นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดโดยให้มีการ สะท้อนอารมณ์ตามข่าว ตัวอย่างเช่น สก๊อปหน้า 1 เหตุระเบิดที่'ราชประสงค์' 5 อากาศพล 5 แรเง เรียง (22-08-58)

อันดับสาม พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 1 ข่าว คือ

- 1) สก๊อป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา"emotional-based" (A4) พบ จำนวน 1 ข่าว
- 2) วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ (A9) พบจำนวน 1 ข่าว

มติชนออนไลน์ ประเภทของการรายงานข่าวทั้งหมด 3 ประเภท เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง ประเภทรายงานข่าว / สรุปรายงาน (A2) พบจำนวน 52 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน เหตุการณ์ ความคืบหน้าทางคดี หรือข่าวที่มีประเด็นย่อยหลาย ๆ ข่าวรวมอยู่ในข่าวเดียวกัน

อันดับสอง พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 2 ข่าว คือ

- 1) ประเภทบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based (A6) ได้แก่
 - นักวิชาการวิเคราะห์ปมบีมราชประสงค์ ซึ่งปมอยู่ไกลเกินไปได้ยาก (18/08/58) สัมภาษณ์ ดร.มาโนชญ์ อารีย์ นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หัวหน้าภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ถึงกรณีที่หลายฝ่าย ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุระเบิดที่แยกราชประสงค์อาจเชื่อมโยงกับมุสลิมอยู่ไกล เนื่องจากไม่ พอใจที่รัฐบาลไทยที่ตัดสินใจส่งตัวชาวอุยกูร์จำนวนหนึ่งกลับประเทศจีนก่อนหน้านี้
 - "สุวัณธุ์"เผย เหตุ"บีมราชประสงค์"ต้องรู้ให้ได้กำลังเจอกับอะไร-ตอนนี้ตัดบางประเด็น (24/08/58) สัมภาษณ์ นายสุวัณธุ์ ตันยวรรธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการทำงานของหน่วยข่าวกรองเชื่อมโยงกับเหตุก่อการร้ายในไทย
- 2) ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ (A9) ได้แก่
 - วิเคราะห์ระเบิด"ราชประสงค์"ด้วยหลักวิชา"การก่อการร้ายสมัยใหม่" ทำไม กทม.ตกเป็น เป้า? (19/08/58) วิเคราะห์โดย กฤติกร วงศ์สว่างพานิช นักวิชาการอิสระด้านการก่อการ ร้าย
 - มองท่าทีรัฐต่อเหตุ"ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม" จากศิษย์เก่าที่เกาะติดเหตุ"ระเบิด บอสตัน" (20/08/58) วิเคราะห์โดย ศาสตราจารย์ ณีฐฎพงษ์ ทองภักดี อาจารย์ประจำ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

อันดับสาม ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ (A8) พบจำนวน 1 ข่าว คือ ปจฉา ทำไม ต้อง ศาลพระพรหม 19.00 น.เศษ (19/08/58) วิเคราะห์ว่าทำไมผู้ก่อเหตุระเบิดถึงเลือกศาลท้าวมหาพรหม ช่วงเวลา 19.00 น.

ข่าวสดออนไลน์ พบว่า มีประเภทของการรายงานข่าวทั้งหมด 4 ประเภท เรียงลำดับที่พบมากที่สุดคือ

อันดับหนึ่ง รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น (A2) พบจำนวน 19 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการรายงานความคืบหน้าของคดี การรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนคดี แต่ละข่าวจะประกอบด้วยประเด็นข่าว 1-3 ประเด็น ตัวอย่างเช่น

- ตูมสนั่น!!! อีกคลิปชัดๆ นาที่ระเบิดถล่มแยกราชประสงค์ (18/8/58)
- เปิดไทม์ไลน์ผู้ต้องสงสัยระเบิดศาลพระพรหม ตั้งแต่ลงรถตุ๊กๆมาวางบั้ง-ขึ้นจยย.หลบหนี !! (19/8/58)
- โฉมหน้า-บั้งสาทร ล่าหนุ่มดี หัวมาหย่อนลงน้ำ (23/8/58)

อันดับสอง ประเภทสื่อบริการ/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย "Fact-based"(A3) พบจำนวน 5 ข่าว โดยเน้นการวิเคราะห์ / อภิปรายข้อมูลที่น่าสนใจของเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น โดยนักเขียน/คอลัมนิสต์ที่ประจำในหนังสือพิมพ์ข่าวสด ตัวอย่างเช่น

- มั่วเหตุบั้ง!? จับตา"กสม.ใหม่" สังคมการเมือง (20/8/58)
- อาเซียนรับมือก่อการร้าย ภายใต้อาการเมือง-ความมั่นคง ข่าวสดอาเซียน (22/8/58)
- เขี่ยแฮร์รี่ มั่ว โดย ทิ้งหมัดเข้ามุมสมิงสามผลัด (22/8/58)

อันดับสาม ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ (A8) พบจำนวน 4 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์โดยนักเขียน/คอลัมนิสต์ที่ประจำในหนังสือพิมพ์ข่าวสด ตัวอย่างเช่น

- ทำไมต้องอยู่กูร์? โดย ทิ้งหมัดเข้ามุม มั่นฯ มือเสือ (20/8/58)
- บทบรรณาธิการ ทฤษฎีฟิลิปป์ (25/8/58)

อันดับสี่ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based (A6) พบจำนวน 1 ข่าว มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นจริงในสังคม การวิเคราะห์หลักฐานและข้อเท็จจริงเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาได้แก่

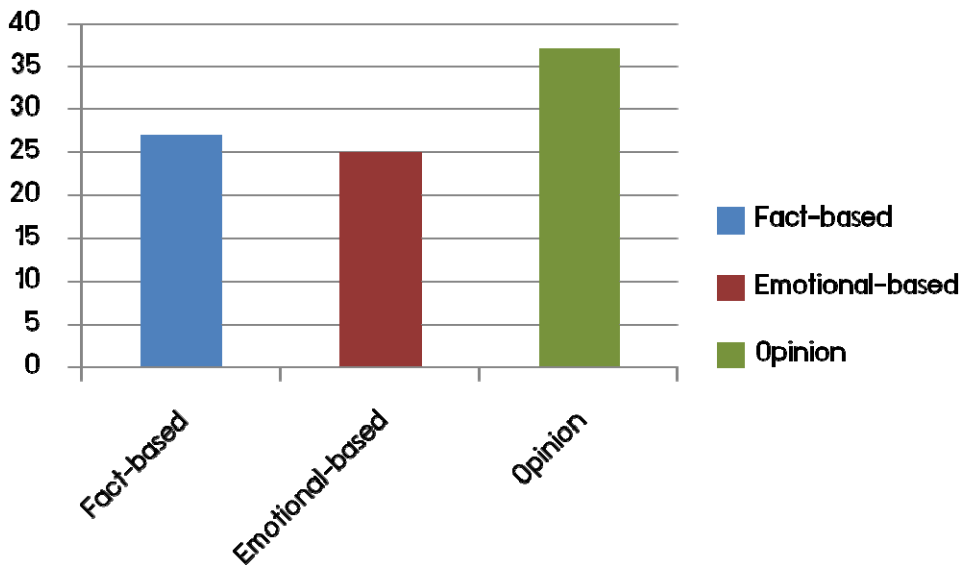
"ภูมิธรรม"วิพากษ์ปมร้อน ร่างรธน.-บั้งราชประสงค์ รายงานพิเศษ (21/8/58)

ในภาพรวมของเว็บไซต์ข่าวทั้งหมดที่ศึกษา พบประเภทการรายงานข่าวตามสถานการณ์มากที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องปกติของการนำเสนอ ซึ่งความหลากหลายแตกต่างของประเด็นก็จะมี ความแตกต่างกันในแต่ละสื่อ โดยหลักๆ ทุกเว็บไซต์ข่าวเน้นที่ประเด็นการสืบหาตัวคนร้าย เป็นการรายงานความคืบหน้าในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ การรายงานเกี่ยวกับหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคนร้าย ประเด็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สถานการณ์จัดการกับพื้นที่เกิดเหตุ ประมวลเหตุการณ์ที่ผ่านมา สื่อต่างประเทศมองเหตุการณ์ไทย คลิป ณ เวลาที่เกิดเหตุการณ์ ประเด็นการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ คือการช่วยเหลือจากภาครัฐและภาคธุรกิจ ประเด็นความสูญเสีย จากที่มีตัวเลขในช่วงแรก ช่วงหลังจะมีเรื่องราวของการสูญเสีย เรื่องราวของบุคคลเพิ่มขึ้น และประเด็นความมั่นคงและการทำงานของภาครัฐ เน้นในเรื่องการกระจายกำลังลงพื้นที่ต่างๆ เพื่อรักษาความปลอดภัย การสร้างความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์ว่าเหตุวิกฤตผ่านพ้นไปแล้ว ส่วนประเด็นอื่นๆ จะเป็นเรื่องรองและนำเสนอประปรายตามช่วงเวลาที่ มีข้อมูลหรือเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น

สิ่งที่น่าสนใจคือ การพัฒนาประเด็นสู่การรายงานพิเศษหรือบทสัมภาษณ์ซึ่งเป็นลักษณะของการให้ข้อมูลเชิงลึก ต่อยอดไปจากการรายงานสถานการณ์ การต่อยอดประเด็นแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ การให้ข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริง (Fact-based) / การเน้นที่อารมณ์ (Emotional-based) และนำเสนอสิ่งที่เป็นความคิดเห็น (Opinion) ในภาพรวมของสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์พบว่า

ประเด็น / ประเภทการรายงานข่าวบริบทและเชิงลึก	รายงานพิเศษ fact-based	รายงานพิเศษ emotional-based	สัมภาษณ์ fact-based	สัมภาษณ์ emotional-based	วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว	วิเคราะห์ข่าวโดยผู้เชี่ยวชาญ	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น	1	1	-	2	4	-	8
ความสูญเสีย ความเสียหาย	1	-	-	1	2	-	4
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือ	1	-	-	1	2	-	4
วิเคราะห์ อธิบายการระเบิด	1	-	-	-	-	-	1
การเชื่อมโยงการเมือง	2	-	1	1	2	-	6
การเชื่อมโยงประเด็น การคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง	-	1	-	-	-	1	2
การเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติ	1	-	-	1	1	-	3
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย	-	-	-	2	1	1	4
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่	1	-	1	-	8	-	10
วิเคราะห์หลักฐาน หาข้อเท็จจริง	-	-	-	-	2	-	2
จับประเด็นกระแสจากออนไลน์	3	5	-	-	1	1	10
การระดมสรรพกำลังและข้อมูล	1	-	-	-	1	-	2
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม	-	1	-	1	-	-	2
ผลกระทบจากเหตุการณ์	8	3	-	3	5	-	19
ประเด็นความมั่นคง	1	-	1	-	1	-	3
ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศ	1	-	-	-	1	-	2
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยสื่อมวลชน	-	-	-	-	1	-	1
การปลุกระดมความเป็นชาติ	-	-	-	1	-	-	1
ประเด็นอื่นๆ	1	-	1	1	2	-	5

ตารางที่ 14 แสดงปริมาณเชิงเปรียบเทียบประเด็นข่าวและประเภทการรายงานข่าวบริบทและเชิงลึก

แผนภูมิที่ 36 แสดงปริมาณข่าวในการนำเสนอผ่านสื่อเว็บไซต์ข่าว

จากตารางแสดงปริมาณเชิงเปรียบเทียบประเด็นข่าวและประเภทการรายงานข่าวบริบทและเชิงลึก และแผนภูมิข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สื่อออนไลน์ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวต่อยอดในเชิงของการให้ความคิดเห็นผ่านคอลัมน์นิสต์และผู้สื่อข่าวเขียนบทความวิเคราะห์ วิเคราะห์ โดยหลักจะเป็นการตั้งคำถาม และโยนประเด็นเพื่อให้เห็นมุมมองที่เกี่ยวข้อง อาทิ การวิเคราะห์แสดงความเห็นต่อการแสดงออกบนโลกออนไลน์ การไม่ด่วนสรุปข้อมูล การแสดงออกในเชิงการให้กำลังใจและการเสียใจต่อเหตุการณ์ การวิเคราะห์ว่ารัฐบาลควรทำอย่างไรต่อการจัดการกับสถานการณ์นี้เฉพาะหน้าและระยะยาว การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยที่นำไปสู่จุดที่มีความขัดแย้งและนำมาซึ่งโอกาสในการเกิดเหตุระเบิด ส่วนถ้าเป็นประเด็นความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญก็เน้นไปที่เรื่องการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสาเหตุและคนที่เกี่ยวข้อง ไทยรัฐเป็นสื่อที่ใช้การวิเคราะห์โดยผู้สื่อข่าวเยอะที่สุดและมีความหลากหลายประเด็น รองลงมาคือข่าวสด ผู้จัดการและมติชน เน้นที่การเชื่อมโยงประเด็นอุกฤษฏ์และการวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดเหตุการณ์เป็นหลัก ส่วนการวิเคราะห์โดยนักวิชาการพบบนมติชน เดลินิวส์ และไทยรัฐก็เป็นการวิเคราะห์ว่าทำไมต้องเป็นราชประสงค์ และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับกลุ่มต่างๆ ที่มีความน่าจะเป็น หรือมีการพาดพิงถึงกัน ซึ่งประเด็นที่พบมากในการวิเคราะห์อภิปรายก็คือ ประเด็นเรื่องการสืบหาคนร้าย และผลกระทบจากเหตุการณ์

ประเภทการรายงานรองลงมาคือการนำเสนอข้อมูลเน้นที่ข้อเท็จจริงเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่จะทำเป็นรายงานพิเศษ มากกว่าบทความสัมภาษณ์ การรายงานข่าวในมิติของการต่อยอดประเด็น ในส่วนของการเป็น Fact-based ก็คือการขยายความข้อมูล สิ่งที่คนได้รับจากสื่อออนไลน์คือข้อมูลที่ต่อยอดในลักษณะของบริบทและการขยายความลงรายละเอียดของสัปดาห์

ไทยรัฐออนไลน์ รายละเอียดเวลาเปิดปิดห้างสรรพสินค้าบริเวณย่านราชประสงค์ หลังเกิดเหตุการณ์ระเบิด สก๊อปผลกระทบมีทั้งเรื่องดาราชะลอคิวงานดูสถานการณ์ ผลกระทบทางจิตใจจากการเสพข่าวเกี่ยวกับระเบิดจำนวนมาก มีเรื่องเกี่ยวกับระเบิด เป็นคู่มือรู้เท่าทันระเบิด เทียบเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม 2558 กับระเบิดป่วนเมืองช่วงปีใหม่ 2540 เน้นประเด็นที่มาของเหตุการณ์ ข้อมูลความเป็นไปได้เกี่ยวกับการปลอมตัว และสก๊อปเชิงความเชื่อเกี่ยวกับลางร้าย และฮวงจุ้ยราชประสงค์

เดลินิวส์ออนไลน์ เน้นที่พูดได้รับผลกระทบว่าจะได้รับการเยียวยาและมีกระบวนการในการเข้าสู่ในการช่วยเหลืออย่างไร

ผู้จัดการออนไลน์ มีสก๊อปที่เกี่ยวกับผลกระทบเชิงเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว เน้นที่นักท่องเที่ยวจีน และมีสก๊อปเรื่องความเชื่อคือ ฮวงจุ้ยราชประสงค์

ข่าวสดออนไลน์ เน้นเรื่องการก่อการร้าย การรับมือก่อนการร้าย และมีประเด็นเรื่องการแชร์ข้อมูลบนโลกออนไลน์

มติชนออนไลน์ ไม่มีสก๊อปในประเด็นนี้ จะเห็นว่า Fact-based ที่เป็นรายงานพิเศษในที่นี้ พัฒนาประเด็นอยู่ในกรอบของ ผลกระทบ การวิเคราะห์ระเบิดและให้รู้ว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรต่อสถานการณ์ และยังมีประเด็นเชิง Human Interest เช่นประเด็นเรื่องดารา การเยียวยา และฮวงจุ้ย

จากผลแสดงให้เห็นมิติของการต่อยอดประเด็น ยังคงเน้นเรื่องของการสืบหาตัวคนร้าย หากการเชื่อมโยง การต่อยอดเน้นในเรื่องของการวิพากษ์ วิจารณ์ ใช้ทฤษฎีต่างๆ ความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันในการวิเคราะห์ ในขณะเดียวกัน การให้ข้อมูลบริบทเกี่ยวกับเหตุการณ์ก็ยังเป็นประเด็นสำหรับ สื่อพยายามพัฒนาประเด็นต่อยอดโดยทิศทางของการต่อยอดที่สำคัญคือการอธิบายถึงผลกระทบและมิติของการเดินทางต่อควบคู่ไปกับการให้ข้อมูลและเรื่องราวที่มีผลต่อความรู้สึกของคน

2.2.3 รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล

ด้วยคุณลักษณะของสื่อแพลตฟอร์มประเภทเว็บไซต์ที่สามารถใช้รูปแบบการเล่าเรื่องและการนำเสนอข้อมูลได้แบบมัลติมีเดีย ซึ่งรูปแบบการเล่าเรื่องมีผลต่อการรับรู้ และการเข้าใจประเด็นที่สื่อนำเสนอ รวมถึงดึงดูดความสนใจให้มีการติดตามประเด็นข่าวที่นำเสนอ การศึกษารูปแบบการนำเสนอเพื่อเข้าใจกลวิธีในการเล่าเรื่องการสื่อสารประเด็นการจับกุมคนร้ายคดีระเบิดราชประสงค์ การวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบการใช้คำ ภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าว และองค์ประกอบต่างๆ ในการเล่าเรื่อง ทั้งการใช้ภาพ คลิป กราฟิก

พบผลการศึกษา ดังนี้

รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
-------------------------	------	--------	-----------	-----------	-------	--------	-----

รูปแบบในการนำเสนอข้อมูล	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์	C10	171	51	43	53	18	336
2. การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก	C11	44	7	3	1	6	61
3. การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ โดยมีการเบลอ	C12	2	2	1	0	1	6
4. การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ไม่มีการปกป้อง	C13	9	3	2	3	7	24
5. การใช้ภาพความรุนแรง เล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ	C14	8	3	5	1	6	23
6. การใช้ภาพความรุนแรงวนไปมา ซ้ำๆ รายงานข่าวเน้นความรุนแรง	C15	5	0	0	0	0	5
7. การใช้คำที่เหมารวม ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม	C16	4	0	3	1	7	15
8. การให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นและตอบโต้ของนักการเมือง เจ้าหน้าที่ ในเชิงอารมณ์ความรู้สึก	C17	5	0	3	0	0	8
9. การใช้คำที่เป็นอุปมา อุปมัย	C18	3	0	0	0	0	3
10. มีการใช้คำไม่สุภาพ การตั้งฉายา	C19	2	0	0	0	0	2
11. การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง	C20	21	4	11	1	7	44
12. การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยไม่ระบุว่าแฟ้มภาพ	C21	0	0	3	0	0	3
13. การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยระบุแฟ้มภาพ	C22	0	2	0	0	0	2
14. จำลองเหตุการณ์	C23	0	0	0	0	0	0
15. ภาษาที่สร้างภาพความรุนแรง	C24	5	0	0	0	0	5
รวม		279*	72*	74*	60*	52*	537*

*1 ข่าว พบการนำเสนอได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนข่าวจำแนกตามรูปแบบในการนำเสนอข้อมูล

ไทยรัฐออนไลน์ รูปแบบในการนำเสนอทั้งหมด 12 รูปแบบ คือ

อันดับหนึ่ง การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์ (เช่น ไม่มีการใช้ภาพเรียกความรู้สึกซ้ำๆ วนไปมา เล่าไปตามเหตุการณ์ตามที่รายงานข่าวเท่านั้น) (C10) พบจำนวน 171 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- ต่างชาติ-กองทุนถล่มขาย หุ้นไทยทรุดกว่า 36 จุดนิวโลว์รอบ 16 เดือน

- ปริศนาระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ใครทำ? ประเทศไทยก็ไม่เหมือนเดิม

อันดับสอง การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก ใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว (C11) พบจำนวน 44 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- สุดอาลัย! เผาศพเหยื่อบีม ผวจ.ราชบุรีเป็นปช. พ่อแม่ยังทำใจไม่ได้

- เศร้าทั้งเมือง! รัศพลเหี่ยวระเบิด เผยสาวแบงก์ 2 คน เป็นเพื่อนไปด้วยกัน

อันดับสาม การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง (C20) พบจำนวน 21 ข่าว กรณีภาพกราฟฟิก มีลักษณะเป็นภาพอินโฟกราฟฟิกเพื่อใช้อธิบายข้อมูลประกอบข่าว ขณะที่ภาพ CCTV ส่วนใหญ่เป็นภาพของชายต้องสงสัยวางระเบิดที่สวมใส่เสื้อเหลือง ตัวอย่างเช่น

- 23ชาติ ออกคำแนะนำนักท่องเที่ยวหลังมีมราชประสงค์ ฮองกงเตือนทบทวนเที่ยวไทย!!

- จากบิรม 'ราชประสงค์' ถึง 'การปลอมตัว' การก่ออาชญากรรมสุดสะพรึง

อันดับสี่ การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ พยาน โดยไม่มีการปกป้องคนในข่าว (C13) พบ จำนวน 9 ข่าว เป็นภาพของพยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้ได้รับบาดเจ็บ หรือผู้ที่ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นผู้ก่อเหตุ ตัวอย่างเช่น

- นักเรียนเป็นพยาน! ชันนี่ เบิร์น แจง ไม่ใช่ผู้ก่อการร้าย วางระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อันดับห้า การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้นั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14) พบจำนวน 8 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- “ฆ่าคนตาย ทำร้ายคนเป็น...” เปิดหัวอกคนทำกิน น้ำตารินหลังควั่นระเบิด

อันดับหก พบเท่ากัน 3 รูปแบบ รูปแบบละ 5 ข่าว คือ

1) การใช้ภาพความรุนแรงวนไปมา ซ้ำๆ พร้อมกับการรายงานข่าวที่เน้นเรื่องความรุนแรง (C15) ตัวอย่างเช่น

- ชุตศพสวยจริงหรือ? เจาะลึก 'บอมบ์สูท' เกราะกันระเบิดวีรบุรุษ EOD! (ในข่าวมีภาพที่แสดงความรุนแรงของระเบิด 9 ภาพ)

2) การให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นและตอบโต้ของนักการเมือง เจ้าหน้าที่ ในเชิงอารมณ์ความรู้สึก (C17) เน้นการตอบโต้ของพรรคเพื่อไทยและ นปช. ต่อคำพูดของ พล.ต.สรรเสริญ แก้วกำเนิด และการตอบโต้ของพรรคประชาธิปัตย์ ต่อตัว นปช. ในประเด็นนี้อีกทีหนึ่ง

3) การใช้ภาษาที่สร้างภาพความรุนแรง (C24) พบจำนวน 5 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการอธิบายลักษณะศพจากเหตุระเบิดอย่างละเอียด เพื่อเน้นภาพความน่ากลัว อาทิตย์

- “สภาพเนื้อตัวขาดกระจุย แขนขาขาด” จากข่าววินาศกรรมกรุง โหด 19 ศพ บีมราชประสงค์
- “สะเก็ดระเบิดทะลุช่องท้องเลือดเต็มตัว” จากข่าว 4 ประสพการณ์ระทึก สัมผัสนาทีเฉียดตายบีมราชประสงค์!
- “เกณฑ์เจ้าหน้าที่เข้าไปทำความสะอาดบริเวณศาลพระพรหม ซึ่งหนึ่งในนั้นคือเราด้วย เศษชิ้นเนื้อ ชิ้นส่วนต่างๆ ของคนที่โดนระเบิด ยังตกอยู่เกลื่อนศาลเลย กลิ่นคาวเลือด กลิ่นชิ้นเนื้อเริ่มส่งกลิ่นตลบอบอวลไปทั่ว” จากข่าว “ฆ่าคนตาย ทำร้ายคนเป็น...” เปิดหัวอกคนทำกินน้ำตาลินหลังควันระเบิด

อันดับเจ็ด การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน Stereotype ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม เช่น แยกขาว (C16) พบจำนวน 4 ข่าว ส่วนใหญ่คำที่ใช้คือ แยกขาว

อันดับแปด การใช้คำที่เป็นอุปมา อุปมัย เปรียบเทียบ (C18) พบจำนวน 3 ข่าว คำที่ใช้คือ เด้งจนสัตว์นรก ขอให้กินระเบิดตาย

อันดับเก้า พบเท่ากัน 2 ประเด็น ประเด็นละ 2 ข่าว คือ

1) การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้บาดเจ็บ โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว มีการเบลอตัวอย่างเช่น

- หยุดแชร์! ภาพผู้ต้องสงสัยก่อเหตุระเบิดแยกราชประสงค์ ถูกจับได้ที่ทำเรือชลบุรี ไม่จริง!!

2) มีการใช้คำไม่สุภาพ การตั้งฉายา (C19) พบจำนวน 2 ข้อ ใช้คำว่า ไม่ตาย นารีชีมี้าขาว โยกสลับหน้าที

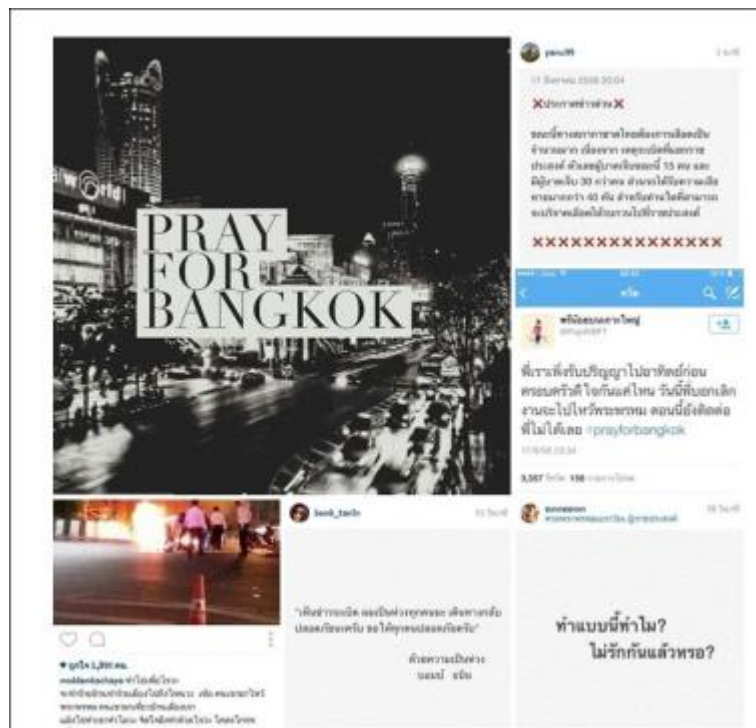
ทั้งนี้ รูปแบบผู้ประกาศ (ในระหว่างการ lead / เชื่อมต่อประเด็น) ให้ข้อมูล FACT-BASED ไม่มีการแสดงความเห็น รู้ใช้คำที่สื่อถึงอารมณ์ ผู้ประกาศ (ในระหว่างการ lead / เชื่อมต่อประเด็น) ให้ข้อมูล EMOTIONAL-BASED แสดงความเห็น ใช้คำที่แสดงความเห็น มีความรู้สึกปนในการนำเสนอข้อมูล มีการสร้างอารมณ์ร่วม ความตราบ่า ผู้ประกาศมีการวิเคราะห์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม อธิบายเพิ่ม โดยใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบ ผู้ประกาศใช้ภาษาและคำในการสัมภาษณ์ที่แสดงถึงการเชื่อมโยงประเด็นที่มีความรู้สึก การตอบสนองทางความรู้สึก มากกว่าการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ผู้ประกาศใช้ทักษะในการสัมภาษณ์ที่เน้นการค้นหาข้อเท็จจริง หากอธิบาย บนพื้นฐานของหลักฐานและข้อเท็จจริง รูปแบบการนำเสนอแบบอภิปราย (ที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจเหตุการณ์ รูปแบบการนำเสนอแบบอภิปราย (เน้นการให้คนมาร่วมอภิปรายตอบสนองทางอารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นส่วนตัว การคาดการณ์จากความคิดเห็นส่วนตัว เชื่อมโยงอารมณ์ให้ชนกัน เกิดความ ตราบ่า) รูปแบบผู้สื่อข่าวรายงานจากที่เกิดเหตุ (เน้น fact-based) รูปแบบผู้สื่อข่าวรายงานจากจุดเกิดเหตุ (เน้นอารมณ์ ความรู้สึก) รูปแบบการใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยไม่ระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ รูปแบบการใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยระบุแฟ้มภาพ และรูปแบบจำลองเหตุการณ์ ไม่ปรากฏข่าวช่วงแรกที่มีรูปแบบการนำเสนอเหล่านี้

ผู้จัดการออนไลน์ รูปแบบในการนำเสนอทั้งหมด 7 รูปแบบ เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ อันดับหนึ่ง การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์ เช่น ไม่มีการใช้ (ภาพเรียกความรู้สึกซ้ำๆ วนไปมา เล่าไปตามเหตุการณ์ตามที่รายงานข่าวเท่านั้น(C10) พบจำนวน 43ข่าว ทั้งหมดเป็นการใช้ภาพประกอบตามเนื้อหาข่าว ตัวอย่างเช่น

- “สมยศ” วอนช่วยแจ้งเบาะแสชายเสื้อเหลืองวางบ๊ม มั่นใจมีคนไทยร่วมด้วย (18/08/58)

- #PrayForBangkok ประสานพลังบวก ฝ่าเรื่องร้ายไปด้วยกัน! (18/08/58)

อันดับสอง การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก ใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว (C11) พบจำนวน 7 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- ญาติรับศพผู้เสียชีวิตเหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมที่นิติเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (19/08/58)

- ลดค่า “หยวน” หนักกว่า “บีม” เร่งตั้งตัวรีจิ้น 7 ล้านคน พ่วงรายได้ 2 แสนล้านบาท (23/08/58)

นาย เกา เย็นผิง วัย 50 ปี จากมณฑลเจียงซี เศร้าโศกเสียใจจนควบคุมสติ อารมณ์ไม่อยู่ ระหว่างมารับศพภรรยาและลูกสาว ที่โรงพยาบาลตำรวจ เมื่อวันที่ 20 ส.ค.ที่ผ่านมา [แฟ้มภาพ - เอพี]

อันดับสาม การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง(C20) พบจำนวน 4 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- โรงแรม SMEs ร้อยละ 34.1 เผยได้รับผลกระทบระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสี่ พบการใช้รูปแบบที่เท่ากัน 2 รูปแบบ รูปแบบละ 3 ข่าว คือ การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ พยาน โดยไม่มีการปกป้องคนในข่าว (C13) และ การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14) ตัวอย่างเช่น

- ลดค่า “หยวน” หนักกว่า “บีม” เร่งดึงทีวีจีน 7 ล้านคน พวงรายได้ 2 แสนล้านบาท (23/08/58)

ภาพตัวอย่าง : การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ พยาน โดยไม่มีการปกป้องคนในข่าว (C13)

ภาพตัวอย่าง : การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14)

อันดับห้า พบการใช้รูปแบบการนำเสนอเท่ากัน 2 รูปแบบ รูปแบบละ 2 ข่าว คือ การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้บาดเจ็บ โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว มีการเบลอ (C12) และ การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยระบุแฟ้มภาพ (C22)

- ชีวิตหลังระเบิดของคนเก็บขยะ-เมื่อถึงขยะอาจกลายเป็นระเบิด! (20/08/58)

ภาพตัวอย่าง : การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้บาดเจ็บ โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว มีการเบลอ (C12)

- “วัชระ” ดึง “สมยศ” คิดให้ดี รับเงินเป็นรางวัลนำจับมือบีม็อบจากนักโทษหนีคดี เชื่อ “ไอ้ค” หวังสร้างภาพให้พ่อตุ๊ด (22/08/58)

- ลดค่า “หยวน” หนักกว่า “บีม” เร่งดึงทัวริสต์จีน 7 ล้านคน พ่วงรายได้ 2 แสนล้านบาท (23/08/58)

เจ้าหน้าที่และศัวราชกำลังเก็บกวาดบริเวณศาลพระพรหมเอราวัณหลังจากเหตุระเบิด [แฟ้มภาพ - เอพี]

ภาพตัวอย่าง : การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยระบุแฟ้มภาพ (C22)

อันดับหก การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน Stereotype ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม เช่น แยก
 ชาว (C12) พบพบจำนวน 1 ชาว “ใครอยู่เบื้องหลังระเบิดกรุงเทพฯ (20/08/58)

เดลินิวส์ออนไลน์ รูปแบบในการนำเสนอ ทั้งหมด 11 รูปแบบ คือ

อันดับหนึ่ง การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์ (เช่น ไม่มีการใช้ภาพเรียกความรู้สึกซ้ำๆ วนไปมา เล่าไปตามเหตุการณ์ตามที่รายงานข่าวเท่านั้น) (C10) พบจำนวน 43ข่าว ทั้งหมดเป็นการใช้ภาพประกอบตามเนื้อหาข่าว ตัวอย่างเช่น

- มีโปสเตอร์เฟซเดียนระเบิด พบตร.อ้าง"มีญาณพิเศษ"(19/08/58)

อันดับสอง การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง (C20) พบจำนวน 11 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- ตร.พบตัวแล้วไซเฟอร์ตุ๊กตุ๊ก รับมือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม(20/08/58)

อันดับสาม การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14) พบจำนวน 5 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- ระเบิดดังสนั่นท่าเรือสาทร คนกรุงผวา!!หนีไปบอมบูน (18/08/58)

อันดับสี่ พบเจอกัน 4 รูปแบบ รูปแบบละ 3 ข้อ คือ

- 1) การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก ใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว (C11)
 - ศพ 4 ชาวมาเลย์เหยื่อบึ้มราชประสงค์กลับบ้าน(20/08/58)

- 2) การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน Stereotype ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม เช่น แยกขาว (C16)
 - ตามล่า"แยกขาวผมฟูหยิก" วางเป้ในรั้วทำวมหาพรหม (18/08/58)
- 3) การให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นและตอบโต้ของนักการเมือง เจ้าหน้าที่ ในเชิงอารมณ์ความรู้สึก (C17)
 - "ปุ-แม่ว-ปชป."ร่วมประณาม ผู้อยู่เบื้องหลังเหตุระเบิดกรุง!! (18/08/58)
- 4) การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยไม่ระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ (C21)
 - 'อ.เจษ'อ้างอิศรา-เดลินิวส์ เหตุระเบิดเชื่อมโยงอุยกูเกอร์ (18/08/58)

‘อ.เจษฎา’อ้างเอกสารมติสภานิติฯ เหตุระเบิดเชียงใหม่ฉวยกูร์

อันดับห้า รูปแบบการนำเสนอแบบอภิปราย (ที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ต่อการเข้าใจเหตุการณ์ (C6) พบจำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น

อันดับที่หก พบเท่ากัน 3 รูปแบบ รูปแบบละ 1 ข่าว คือ

- 1) ผู้ประกาศมีการวิเคราะห์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม อธิบายเพิ่ม โดยใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงประกอบ (C3)
- 2) ผู้ประกาศใช้ทักษะในการสัมภาษณ์ที่เน้นการค้นหาข้อเท็จจริง หาคำอธิบาย บนพื้นฐานของหลักฐานและข้อเท็จจริง (C5)
- 3) การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้บาดเจ็บ โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว มีการเบลอ (C12)

มติชนออนไลน์ รูปแบบในการนำเสนอ ทั้งหมด 6 รูปแบบ เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์ (เช่น ไม่มีการใช้ภาพเรียกความรู้สึกซ้ำๆ วนไปมา เล่าไปตามเหตุการณ์ตามที่รายงานข่าวเท่านั้น) (C10) พบจำนวน 53 ข่าว ทั้งหมดเป็นการใช้ภาพประกอบตามเนื้อหาข่าว ตัวอย่างเช่น

- อุพทุตสหรัฐฯ ร่วมวางดอกไม้ไว้าลัยเหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ขอประณามผู้ก่อเหตุ (20/08/58)

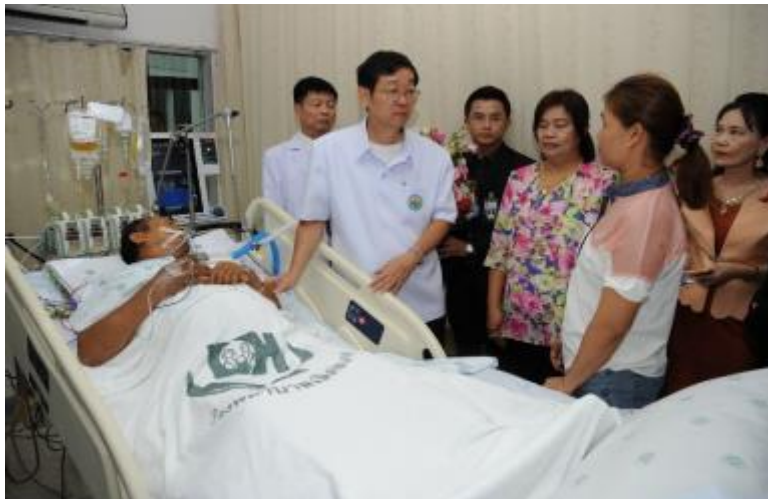

- สมยศ มั่นใจ ปี่มราชประสงค์ไม่ใช่ก่อการร้าย แต่หวังดีสเตรดิตรัฐ ทำลายท่งเที่ยว (21/08/58)

อันดับสอง การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ พยาน โดยไม่มีการปกป้องคนในข่าว (C13) พบ จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- เผยเหยื่อระเบิดแยกราชประสงค์ยังเจ็บหนัก 12 ราย ยันตาย 20 เจ็บ 123 (19/08/58)

- นายอำเภอบางบัวทอง มอบพวงหรีดพร้อมเงินช่วยเหลือ ญาติเหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (20/08/58)

อันดับสาม พบเท่ากัน 4 รูปแบบ รูปแบบละ 1 ข่าว คือ

5) การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก ใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว (C11)

- ใจจะขาด ขอชาติหน้าเกิดมาเจอกันอีก ญาติเหยื่อบี้ม รับศพคนรัก กอดลาครั้งสุดท้าย (18/08/58)

6) การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14)

- วิเคราะห์ระเบิด"ราชประสงค์"ด้วยหลักวิชา"การก่อการร้ายสมัยใหม่" ทำไม กทม.ตกเป็นเป้า? (19/08/58)

7) การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน Stereotype ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม เช่น แยกขาว (C16)

- ปุจฉา ทำไม ต้อง ศาลพระพรหม 19.00 น.เศษ (19/08/58) ผู้เขียนบทความใช้คำว่า “แยกขาว” แทนตัวผู้ต้องสงสัยจากกล้องวงจรปิด “พจน์ที่มีภาพ “แยกขาว” ปรากฏผ่านกล้อง “วงจรปิด” ยิ่งต้องเปิดหัวใจให้กว้าง”

8) การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง ๖(C20)

- ‘ชุดสืบสวน’ คัด ‘มือปืนราชประสงค์-สาทร’ เป็นกลุ่มเดียวกัน ปิดตามล่า ‘มูเซยีน’ (23/08/58) ใช้ภาพกราฟิกการให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่เพื่อสรุปเหตุการณ์

เขาเป็นใคร มาจากไหน
‘มือระเบิด’ ศาลพระพรหม
กราฟิกสืบสวนรายวัน
Matichon Daily Graphic
ฉบับที่ 151

พล.ต.ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

“ยังไม่มีความชัดเจนพอว่าระเบิดเชื่อมโยงกับอุกฤษฏ์ ศาลเป็นอุกฤษฏ์ ประเทศอื่นๆ ที่มีปัญหาทำไมไม่โดนลอบวางระเบิด โดยขโมยระเบิดประเทศเดียว...คดีอาจเชื่อมโยงใน 3 ประเด็น คือ การเมือง ขบวนการลอบสังหาร และกลุ่มแนวคิดสุดโต่ง” (ทำเนียบ)

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง
ผบ.ต.

“ต้องเป็นเชลยสงคราม ทำงานเป็นบริษัทรักษาความปลอดภัย ดูแลเส้นทาง คู่มือกับจัดหาวัสดุอุปกรณ์ คืบหน้ามากเกือบหาพบเบาะชี้ได้เร็วในหลาย ไม่ต่ำกว่า 10 คน เป็นไปไม่ได้ที่จะมาจากต่างประเทศโดยลำพัง หรือเป็นก่อการร้ายที่เห็นทางมาจากต่างประเทศ ผมเชื่อว่า มีความเชื่อมโยงกับคนภายในประเทศ”

พล.ต.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

“ยังมีบุคคลมุ่งประสงค์ร้ายต่อประเทศไทย อาจเป็นการหวังผลทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ธุรกิจ การท่องเที่ยว หรือเหตุผลอื่นใด”

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง
ผบ.ต.

“นอกจากผู้ก่อเหตุแล้ว ถ้าอย่างปลอดภัย ไม้ค้ำยันเสา เจ้าหน้าที่ ตำรวจทหารและอื่นๆ จะทำให้อันตรายได้ยาก เพราะจะมีการฆ่าปิดปาก” (ประจวบศิริพันธ์)

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง
ผบ.ต.

“แต่ถ้าไม่มีความเป็นไปได้ว่าน่าจะเป็นกลุ่มผู้เสียประโยชน์เดิมๆ ที่ต้องการสร้างควมวุ่นวายให้เกิดขึ้นในประเทศ หวังขายข่าวขายภาพข่าวของประเทศไทยให้กับสื่อต่างชาติ” (ไทยพีบีเอส)

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง
ผบ.ต.

ยอดเงินนำจับมือระเบิด

พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ต.	2 ล้านบาท
ผู้ทรงดีเนอราชวังผ่าน ผบ.ต.	1 ล้านบาท
นายสมหวัง ด้ลาณี ที่ปรึกษา ผบ.ต.	2 ล้านบาท
นายพานทองแท้ ชินวัตร	7 ล้านบาท
รวม	12 ล้านบาท

17 ส.ค. 18 ส.ค. 19 ส.ค. 20 ส.ค. 22 ส.ค.

ข่าวสดออนไลน์ รูปแบบในการนำเสนอ ทั้งหมด 7 รูปแบบ เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ อันดับหนึ่ง รูปแบบการใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์ ไม่เน้นการสร้างอารมณ์ (เช่น ไม่มีการใช้ภาพเรียกความรู้สึกซ้ำๆ วนไปมา เล่าไปตามเหตุการณ์ตามที่รายงานข่าวเท่านั้น) (C10) พบจำนวน 18 ข่าว ทั้งหมดเป็นการใช้ภาพประกอบตามเนื้อหาข่าว ตัวอย่างเช่น

- ข่าวสารเหงา พิษบีม 20ศพ ทูตมะกันพร้อม ช่วยไทยสงาคดี (20/8/58)

อันดับสอง พบ 3 รูปแบบ รูปแบบละ 7 ข่าว คือ

- 1) การใช้ภาพผู้เสียหาย ผู้อยู่ในเหตุการณ์ พยาน โดยไม่มีการปกป้องคนในข่าว (C13) พบจำนวน 7 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- อัปเดต รายชื่อและรายละเอียดผู้เสียชีวิต 20 ราย เหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (19/8/58)

- 2) การใช้คำที่เหมารวม ตัดสิน Stereotype ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม เช่น แยกขาว (C16) พบจำนวน 7 ข่าว โดยข่าวที่ใช้คำเหมารวมเรียกชื่อแทนกลุ่มคน มีทั้งรูปแบบใช้ในหัวข้อข่าว และภายในเนื้อข่าว ตัวอย่างเช่น

- บีมถล่มกรง 16ศพ วงจรปิด มุ่งแยกขาว-อุยกูร์ (18/8/58)
- จยย.แฉคนร้ายพูดอังกฤษ บีมซ้าสาทร ท้าเรือ-ทัวร์จีน ซี้เหมือนกันกับ ศาลพระพรหม ล่าตัว" แยกขาว" (19/8/58)

- 3) การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง (C20) พบจำนวน 7 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการใช้ภาพจากกล้อง CCTV มาประกอบการสืบหาหลักฐานที่จะเชื่อมโยงไปสู่การจับกุมคนร้าย เป็นการใช้ภาพจาก

กล้อง CCTV ประกอบการวิเคราะห์เส้นทางการก่อเหตุและเส้นทางการหลบหนีของคนร้าย ตัวอย่างเช่น

- เปิดไหม้โลโก้ผู้ต้องสงสัยระเบิดศาลพระพรหม ตั้งแต่ลงรถตุ๊ก ๆ มาวางบี่ม-ขึ้นจยย.หลบหนี !! (19/8/58)

อันดับสาม พบ 2 รูปแบบ รูปแบบละ 6 ข่าวนั้น คือ

- 1) การใช้ภาพเพื่อแสดงออกถึงความสูญเสีย ความเศร้าโศก ใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว (C11) พบจำนวน 6 ข่าวนั้น
 - อัปเดต รายชื่อและรายละเอียดผู้เสียชีวิต 20 ราย เหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (19/8/58)

- 2) การใช้ภาพความรุนแรง (เพียงเพื่อเล่าเหตุการณ์ ไม่มีการซ้ำภาพ ตอกย้ำความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว) (C14) พบจำนวน 6 ข่าวนั้น ตัวอย่างเช่น
 - บี่มถล่มกรุง 16ศพ วงจรปิด มุ่งแซกขาว-อุยกูร์ (18/8/58)

อันดับสี่ การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน ผู้อยู่ในเหตุการณ์ ผู้บาดเจ็บ โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว มีการเบลอ (C12) พบจำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- บีบีซี 16 ส.ค. 58 วิจารณ์ มุ่งแซกขาว-อุยกูร์ (18/8/58)

2.2.4 แหล่งข่าว

การศึกษาเรื่องการใช้แหล่งข่าวเพื่อวิเคราะห์ที่มาของข้อมูลที่สื่อมวลชนใช้ในการอ้างอิง และการใช้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวของข่าวบนเว็บไซต์ พบผลการศึกษาดังนี้เรื่องของแหล่งข่าว ซึ่งจกตารางข้อมูลพบว่า แหล่งข่าวที่สำคัญ แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจและหน่วยงานอื่นๆ เป็นส่วนที่มีการใช้ข้อมูลอ้างอิงเป็นแหล่งข่าวมากที่สุด ส่วนที่สองคือผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่ป็นผู้นำทางความคิด ได้แก่ นักการเมือง นักวิชาการ คนดัง Influencer สื่อต่างประเทศ และกลุ่มเคลื่อนไหวต่างๆ ซึ่งในที่นี้คือกลุ่มสีทางการเมือง และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มประชาชน พยานในเหตุการณ์ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์

แหล่งข่าวที่ใช้	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร	D1	21	4	3	2	8	38
2. เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ	D2	43	21	25	6	10	105
3. เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง	D3	64	17	9	12	9	111
4. นายกรัฐมนตรี	D4	24	3	6	6	6	45
5. คนในรัฐบาล	D5	16	5	4	6	5	36
6. นักการเมือง	D6	9	2	2	1	3	17
7. นักวิชาการ	D7	7	4	3	3	0	17
8. ประชาชนทั่วไป	D8	25	7	7	9	3	51
9. พยาน และผู้เสียหาย	D9	16	6	3	3	3	31
10. กลุ่มเคลื่อนไหว	D10	3	3	3	1	0	10
11. สื่อต่างประเทศ	D11	13	8	5	2	4	32
12. นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	D12	1	2	0	1	0	4
13. ดารา คนดัง Influencer	D13	15	4	4	6	3	32
14. ภาคธุรกิจ	D14	23	6	1	2	4	36
15. หน่วยงานภาครัฐต่างประเทศ	D15	4	0	2	1	2	9
16. กลุ่มอื่น ๆ	D16	12	0	0	2	0	14
รวม		296*	92*	77*	63*	60*	588*

ตารางที่ 16 แสดงแหล่งข่าวที่ใช้ในการรายงานข่าวเว็บไซต์

ในเรื่องการใช้แหล่งข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ก็ป็นประเด็นเหตุการณ์ การสืบหาคนร้าย การทำงานของเจ้าหน้าที่ การเชื่อมโยงหาสาเหตุ ประเด็นที่อ้างอิงนักวิชาการเป็นเรื่องการเชื่อมโยงหาสาเหตุและกลุ่มที่น่าจะเป็นผู้ก่อการ ส่วนนักการเมืองจะเป็นเรื่องแสดงจุดยืนของแต่ละฝ่ายต่อเหตุการณ์ รวมถึงการวิพากษ์การทำงานของรัฐจากฝ่ายตรงข้าม กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองจะมีการแสดงออกว่าไม่มีความเกี่ยวข้อง และมีการพูดพาดพิงอีกฝ่าย การอ้างอิงสื่อต่างประเทศในการรายงานข่าวก็มีจำนวนไม่น้อย ส่วนใหญ่คือเป็นการดูว่า

รายงานเกี่ยวกับบ้านเราอย่างไร สื่อที่นำมาอ้างนอกจากสำนักข่าวระหว่างประเทศรายใหญ่แล้วก็เป็นสื่อจาก มาเลเซียและจีนซึ่งมีผู้ประสมภพจากเหตุการณ์ และปฏิกิริยาของต่างประเทศต่อสถานการณ์ ส่วนของ ประชาชน มีประเด็นในเรื่องการสัมภาษณ์หลังเกิดเหตุการณ์ การใช้ชีวิต การแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ โดยคนในพื้นที่ต่างๆ การรวมพลังผ่าน hashtag @PrayForBangkok บนเน็ต ส่วนพยานและผู้สูญเสียจะเป็น เรื่องราวความสูญเสีย ความรู้สึก

ไทยรัฐออนไลน์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยรัฐได้มีการใช้แหล่งข่าว 16 ประเภท เรียงลำดับที่พบ มากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าที่หน้ารัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง (D3) พบจำนวน 64 ข่าว โดยในส่วนกลาง แหล่งข่าว จะเป็นรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรืออธิบดี ที่รับผิดชอบประเด็นที่เป็นข่าว ขณะที่ส่วนภูมิภาค แหล่งข่าวจะเน้น ผู้ว่าราชการจังหวัด

อันดับสอง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ (D2) พบจำนวน 43 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการให้ข่าวในนามสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ โดยมีแหล่งข่าวสำคัญคือ พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผู้บัญชาการ และ พล.ต.อ.ประวุฒิ ถาวร ศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป (D8) พบจำนวน 25 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่มีมาร่วมพิธีกิจกรรมไว้ อาลัยเหตุการณ์ หรือกิจกรรมการทำบุญที่ศาลท้าวมหาพรหมภายหลังเกิดเหตุระเบิด

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี (D4) พบจำนวน 24 ข่าว

อันดับห้า ภาคธุรกิจ (D14) พบจำนวน 23 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ประกอบการรอบพื้นที่ราชประสงค์ ธนาคาร นายกสมาคมโรงแรม

อันดับหก เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร (D1) พบจำนวน 21 ข่าว แหล่งข่าวสำคัญคือ พ.อ.วินัย ซึ่งแถลงใน นามของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

อันดับเจ็ด พบเท่ากัน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 16 ข่าว คือ

1) คนในรัฐบาล (D5) แหล่งข่าวสำคัญคือรัฐมนตรีซึ่งให้สัมภาษณ์ในฐานะส่วนหนึ่งของรัฐบาล หลัง การประชุมคณะรัฐมนตรี

2) พยานและผู้เสียหาย (D9) ส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุ เน้นการให้ข้อมูลรายละเอียดและ ความรู้สึกขณะเกิดเหตุการณ์ และครอบครัวผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์

อันดับแปด ดารา คนดัง Influencer (D13) พบจำนวน 15 ข่าว โดยเน้นดาราที่อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุ ดารา หรือคนดังที่โพสต์แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ และการให้ความเห็นของอดีตนักการเมือง อาทิ ทักษิณ ยิ่ง ลักษณะ

อันดับเก้า สื่อต่างประเทศ (D11) พบจำนวน 13 ข่าว อาทิ BBC CNN

อันดับสิบ แหล่งข่าวอื่น ๆ (D16) พบจำนวน 12 ข่าว โดยสามารถแบ่งได้เป็น 1) แหล่งข่าวที่เป็น สำนักพระราชวัง พระมหากษัตริย์ หรือองคมนตรี จำนวน 5 ข่าว 2) แหล่งข่าวข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และ พระสงฆ์ อย่างละ 2 ข่าว และ 3) สำนักโพลส์ มูลนิธิดูแลศาลพระพรหม และตัวแทนสำนักข่าว อย่างละ 1 ข่าว

อันดับสิบเอ็ด นักการเมือง (D 6) พบจำนวน 9 ข่าว ประกอบด้วยนักการเมืองจากพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคเพื่อไทย

อันดับสิบสอง นักวิชาการ (D7) พบจำนวน 7 ชาว ตัวอย่างแหล่งข่าว เช่น เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ ชาว คุร์ฟีพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาพ

อันดับสิบสาม หน่วยงานภาครัฐต่างประเทศ (D15) พบจำนวน 4 ชาว อาทิ การออกแถลงการณ์แสดงความเสียใจของสถานทูตต่างประเทศ

อันดับสิบสี่ กลุ่มเคลื่อนไหว (D10) พบจำนวน 3 ชาว ได้แก่ กลุ่ม นปช. และกลุ่มกำนันผู้ใหญ่บ้าน

อันดับสิบห้า นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ (D12) พบจำนวน 1 ชาว

ผู้จัดการออนไลน์ แหล่งข่าวที่ใช้ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ พบว่ามีแหล่งข่าวทั้งหมด 14 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ (D2) พบจำนวน 21 ชาว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พล.ต.ท.ประวุฒิ ติวรรติริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

อันดับสอง เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง(D3) พบจำนวน 9 ชาว เช่น รศ.นพ.รัฐพลี ภาคอรอด หัวหน้าหน่วยศัลยศาสตร์อุบัติเหตุ รพ.จุฬาลงกรณ์ นพ.อนุรักษ์ อมรเพชรสถาพร ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขฉุกเฉิน (สธฉ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้น

อันดับสาม สื่อต่างประเทศ (D11) พบจำนวน 8 ชาว

อันดับสี่ ประชาชนทั่วไป (D8) พบจำนวน 7 ชาว

อันดับห้า พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 6 ชาวพยาน และผู้เสียหาย (D9) ภาคธุรกิจ(D15)

อันดับหก คนในรัฐบาล (D5) พบจำนวน 5 ชาว

อันดับเจ็ด พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 4 ชาว คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร (D1) นักวิชาการ ดารา คนดัง Influencer (D13)

อันดับแปด พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 3 ชาว คือ นายกรัฐมนตรี (D4) กลุ่มเคลื่อนไหว

อันดับที่เก้า พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 2 ชาว คือ นักการเมืองและนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ

เดลินิวส์ออนไลน์ แหล่งข่าวที่ใช้ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ พบว่ามีแหล่งข่าวทั้งหมด 12 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 25 ชาว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง ผบ.ตร., พล.ต.อ.เรืองศักดิ์ จริตเอก รอง ผบ

อันดับสอง เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 9 ชาว เช่น นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธาน สนช.

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 7 ชาว

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 6 ชาว

อันดับห้า สื่อต่างประเทศ พบจำนวน 5 ชาว เช่น สหภาพยุโรป, นายจอห์น เคอร์บี้ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ

อันดับหก พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 4 ชาว คือ

1) คนในรัฐบาล เช่น ม.ล. ปณิตดา ดิศกุล รมต.สำนักนายกรัฐมนตรี

2) ดารา คนดัง เช่น นายพานทองแท้ ชินวัตร

อันดับเจ็ด พบเท่ากัน 3 แหล่งข่าว อย่างละ 3 ข่าว คือ

- 1) นักวิชาการ เช่น จิตรรา ก้อนันทเกียรติ
- 2) พยานและผู้เสียหาย เช่น คนขับตุ๊กตุ๊ก
- 3) กลุ่มเคลื่อนไหว เช่น นายสมหวัง อัสราณี แกนนำ นปช

อันดับแปด พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 2 ข่าว คือ

- 1) นักการเมือง เช่น น.ส.ยิ่งลักษณ์, พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี
- 2) หน่วยงานภาครัฐต่างประเทศ

อันดับเก้า ภาครัฐกิจ พบจำนวน 1 ข่าว

มติชนออนไลน์ แหล่งข่าวที่ใช้ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ข่าวสด พบว่ามีแหล่งข่าวทั้งหมด 12 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 25 ข่าว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง ผบ.ตร., พล.ต.อ.เรืองศักดิ์ จริตเอก รอง ผบ

อันดับสอง เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 9 ข่าว เช่น นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธาน สนช.

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 7 ข่าว

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 6 ข่าว

อันดับห้า สื่อต่างประเทศ พบจำนวน 5 ข่าว เช่น สหภาพยุโรป, นายจอห์น เคอร์บี้ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ

อันดับหก พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 4 ข่าว คือ

- 1) คนในรัฐบาล เช่น ม.ล. ปนัดดา ดิศกุล รมต.สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2) ดารา คนดัง เช่น นายพานทองแท้ ชินวัตร

อันดับเจ็ด พบเท่ากัน 3 แหล่งข่าว อย่างละ 3 ข่าว คือ

- 1) นักวิชาการ เช่น จิตรรา ก้อนันทเกียรติ
- 2) พยานและผู้เสียหาย เช่น คนขับตุ๊กตุ๊ก
- 3) กลุ่มเคลื่อนไหว เช่น นายสมหวัง อัสราณี แกนนำ นปช

อันดับแปด พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 2 ข่าว คือ

- 1) นักการเมือง เช่น น.ส.ยิ่งลักษณ์, พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี
- 2) หน่วยงานภาครัฐต่างประเทศ

อันดับเก้า ภาครัฐกิจ พบจำนวน 1 ข่าว

ข่าวสดออนไลน์ แหล่งข่าวที่ใช้ของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ข่าวสด พบว่ามีแหล่งข่าวทั้งหมด 12 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 25 ข่าว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง ผบ.ตร., พล.ต.อ.เรืองศักดิ์ จริตเอก รอง ผบ

อันดับสอง เจ้าหน้าที่หน้ารัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 9 ชาว เช่น นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธาน สนช.

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 7 ชาว

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 6 ชาว

อันดับห้า สื่อต่างประเทศ พบจำนวน 5 ชาว เช่น สหภาพยุโรป, นายจอห์น เคอร์บี้ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ

อันดับหก พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 4 ชาว คือ

- 1) คนในรัฐบาล เช่น ม.ล. ปนัดดา ดิศกุล รมต.สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2) ดารา คนดัง เช่น นายพานทองแท้ ชินวัตร

อันดับเจ็ด พบเท่ากัน 3 แหล่งข่าว อย่างละ 3 ชาว คือ

- 1) นักวิชาการ เช่น จิตรา ก่อหนันทเกียรติ
- 2) พยานและผู้เสียหาย เช่น คนขับตุ๊กตุ๊ก
- 3) กลุ่มเคลื่อนไหว เช่น นายสมหวัง อัสราชี แกนนำ นปช

อันดับแปด พบเท่ากัน 2 แหล่งข่าว อย่างละ 2 ชาว คือ

- 1) นักการเมือง เช่น น.ส.ยิ่งลักษณ์, พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี
- 2) หน่วยงานภาครัฐต่างประเทศ

อันดับเก้า ภาครัฐกิจ พบจำนวน 1 ชาว

ทั้งนี้ ในการใช้แหล่งข่าวมี โทนในการใช้แหล่งข่าว ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละประเด็น และแต่ละองค์กร การจำแนกโตนมาจากการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ส่วนที่เป็นการเลือกคำพูดและประเด็นจากแหล่งข่าวมานำเสนอ ได้ผลดังนี้

โตนในการใช้แหล่งข่าวและข้อมูลจากแหล่งข่าว	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. ใช้แหล่งข่าวหลายแหล่ง มีการนำเสนอมุมเดียว	E1	63	16	13	8	11	111
2. ใช้แหล่งข่าวหลากหลาย มีการนำเสนอหลายมุม	E2	26	21	5	2	4	58
3. ใช้แหล่งข่าวเพียง 1 แหล่งข่าว	E3	144	34	46	46	6	276
4. ใช้แหล่งข่าวเพื่ออธิบายข้อมูล FACT	E4	153	51	39	52	17	312
5. ใช้แหล่งข่าวสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก	E5	62	15	14	3	3	97
6. ใช้แหล่งข่าวเชื่อมโยงอารมณ์ตอบโต้ ตอบสนองกัน ในเชิงขัดแย้งกัน	E6	10	3	2	1	1	17

โทนในการใช้แหล่งข่าวและข้อมูลจากแหล่งข่าว	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
7. ใช้แหล่งข่าว คัดการณ์เหตุการณ์ ตัดสินใจ ชี้นำเหตุการณ์	E7	12	2	9	0	0	23
รวม		470*	142*	128*	112*	42*	894*

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนข่าวจำแนกตามโทนการใช้แหล่งข่าว

ด้วยลักษณะของข่าวออนไลน์ที่มีความสั้นกระชับ จะสะท้อนให้เห็นในหรือของโทนการใช้แหล่งข่าวด้วย โดยหลักจำนวนแหล่งข่าวที่ใช้ต่อข่าวจะใช้ 1 แหล่งข่าวโดยมาก ถ้าใช้หลายแหล่งข่าวเพื่อนำเสนอมุมเดียวจะเป็นข่าวลักษณะของข่าวเดี่ยว อพเทศสถานการณ์ ถ้าเป็นแหล่งข่าวหลายแหล่ง มีนำเสนอมุมเดียวจะเป็นเรื่องการสืบหาคนร้าย ความคืบหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลจากหลายฝ่าย ส่วนการใช้แหล่งข่าวหลากหลาย มีการนำเสนอหลายมุมจะเป็นข่าวที่ค่อนข้างยาว มีการประมวลรวมประเด็นไว้หลายประเด็นในหนึ่งข่าว และประเภทรายงานพิเศษ ที่สำคัญคือสื่อใช้แหล่งข่าวเพื่ออธิบายข้อมูลเป็นหลัก ถ้าเป็นการใช้แหล่งข่าวเพื่อสะท้อนอารมณ์จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ การสูญเสีย และเรื่องต่อยอดจากเรื่องราวของประชาชน พบการใช้แหล่งข่าวในการถามให้โต้ตอบกันในเชิงขัดแย้งกันด้วย โดยเป็นประเด็นในเรื่องการเชื่อมโยงประเด็นทางการเมืองว่าเป็นสาเหตุของระเบิด และการสอบถามกลุ่มหนึ่งและอีกฝ่ายหนึ่งให้พูดพาดพิงถึงกัน นอกจากนี้ยังพบการใช้แหล่งข่าวคัดการณ์เหตุการณ์ ตัดสินในชี้นำเหตุการณ์ ส่วนใหญ่เป็นประเด็น การสืบหาคนร้าย วิเคราะห์คนร้าย โดยจะมีการ Quote คำพูดที่แสดงถึงการเชื่อมโยงหรือมีการระบุถึงสถานการณ์ การคัดการณ์

2.2.5 กรอบประเด็นในการนำเสนอ (News Frame)

กรอบการนำเสนอข่าว (Frame) เป็นการกำหนดทิศทางในการนำเสนอประเด็น เนื้อหา และการรับรู้ของผู้รับสาร ด้วยการเลือกข้อมูล เลือกจุดเน้น เลือกการใช้คำสัมภาษณ์ในกรอบการนำเสนอ แบ่งเช่นเดียวกับการสื่อข่าวในแพลตฟอร์มอื่นคือ มีกรอบการนำเสนอข่าว 5 กรอบ ได้แก่

- **กรอบเรื่องความขัดแย้ง** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่อง มีการระบุว่ามีความเห็นที่ไม่ลงรอยกันจนเป็นปัญหา มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม มีกระระบุถึงปัญหาของกลุ่มหรือระหว่างบุคคล และนำเสนอความคิดเห็นที่เป็นข้อถกเถียงกัน?
- **กรอบเรื่องความรับผิดชอบ** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการสะท้อนเรื่องระบุวารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น เรื่องระบุหรือทำให้คิดได้ว่ารัฐบาลหรือหน่วยงาน หรือกลุ่มใดเป็นคนที่ต้องรับผิดชอบในฐานะที่เป็นคนต้นเรื่องที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้น มีการนำเสนอทางออก การแก้ไข หรือมีการระบุว่าปัญหาควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

- **กรอบ Human Interest** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม มีการเน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน โดยนำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร มีการนำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว
- **กรอบเรื่องความดีงาม** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย หรือเรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์
- **กรอบทางเศรษฐกิจ** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา เม็ดเงินความเสียหาย เม็ดเงินการช่วยเหลือ ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง

กรอบประเด็นในการนำเสนอ	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง		5	6	2	4	6	23
1) เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง ระหว่างกลุ่ม/เรื่อง	F1.1	5	4	1	3	5	18
2) มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม	F1.2	0	2	1	1	1	5
2. ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ		6	2	3	2	2	15
1) เรื่องระบุงบารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้ให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น	F2.1	5	2	3	2	2	14
2) เรื่องระบุงบหรือทำให้คิดได้ว่ารัฐบาล เป็นคนทำให้เกิดปัญหา	F2.2	0	0	0	0	0	0
3) นำเสนอทางออก การแก้ไข	F2.3	1	0	0	0	0	1
3. ใช้กรอบ Human Interest		32	18	1	6	4	61
1) ใช้เรื่องราวของบุคคลเล่าเรื่องหรือสร้างความรู้สึกร่วม	F3.1	6	9	1	2	0	18
2) มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก / dramatise	F3.2	14	2	0	3	3	22
3) เน้นเรื่องผลกระทบต่อคน	F3.3	9	2	0	1	1	13
4) นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว	F3.4	3	5	0	0	0	8

กรอบประเด็นในการนำเสนอ	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
4. กรอบเรื่องความดีงาม		9	13	3	17	3	45
1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม	F4.1	3	10	3	14	3	33
2) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างดี-ไม่ดี	F4.2	2	1	0	0	0	3
3) เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น	F4.3	4	2	0	3	0	9
5. กรอบทางเศรษฐกิจ		22	14	2	2	4	44
1) เกี่ยวกับการสูญเสีย การได้มา	F5.1	11	5	1	2	4	23
2) เม็ดเงินความเสียหาย	F5.2	2	2	0	0	0	4
3) เม็ดเงินการช่วยเหลือ	F5.3	5	3	0	0	0	8
4) ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ	F5.4	4	4	1	0	0	9
รวม		74*	53*	10*	31*	19*	187*

*1 ข่าว อาจไม่พบกรอบการนำเสนอหรือพบได้มากกว่า 1 กรอบ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนข่าวจำแนกตามการกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame)

จากตารางพบว่าในภาพรวมของเว็บไซต์ข่าว รายงานเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม-ระเบิดท่าเรือสาทรในช่วง 9 วันหลังเหตุการณ์ สื่อเว็บไซต์ข่าวใช้กรอบในการนำเสนอ ดังนี้

อันดับหนึ่ง กรอบ Human Interest มากที่สุดในการรายงานข่าว โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน กับผู้เสียหาย ผู้ได้รับบาดเจ็บ ประชาชนที่ทำมาค้าขายในบริเวณที่เกิดเหตุ รวมถึง เรื่องราวของการรวมพลังรวมตัวกันของคนเพื่อผ่านพ้นเหตุการณ์

อันดับสอง กรอบความดีงาม ซึ่งความเชื่อ การทำบุญ การรวมใจกันทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อต่อสู้กับเหตุการณ์ และการบอกวิธีการปฏิบัติตัวต่อเหตุการณ์

อันดับสาม กรอบทางเศรษฐกิจ เป็นการคาดการณ์ การรายงานตัวเลขผลกระทบทางเศรษฐกิจ เพราะสถานที่เกิดเหตุเป็นย่านท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และมีผลต่อความเชื่อมั่น

อันดับสี่ กรอบเรื่องความขัดแย้ง การนำเสนอข่าวที่มีการเชื่อมโยงประเด็นกับกลุ่มทางการเมือง ความขัดแย้งในกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของเหตุการณ์ รวมถึงการนำเสนอวาทกรรมตอบโต้กันระหว่างสองฝ่ายตรงข้ามกัน

อันดับห้า กรอบเรื่องความรับผิดชอบ มีเนื้อหาที่ระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น

ทั้งนี้มีรายละเอียดของแต่ละเว็บไซต์ข่าว ดังนี้

ไทยรัฐออนไลน์ การกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame) คือ

อันดับหนึ่ง กรอบ Human Interest พบจำนวน 32 ข่าว แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.1 มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise (F3.2) พบจำนวน 14 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- ต้องซ้ารอยก็หน!? ตูมเตียวทำลายชาติ เลือดนองราชประสงค์
- พลังโซเชียล! ดาราแห่โพสต์แสดงความเสียใจ #PrayforBangkok

1.2 เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน (F3.3) พบจำนวน 9 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- เสียจากผู้สูญเสีย! พ่อสังเวหะระเบิด เมีย-ลูกขาดเสาหลัก
- อานุกาโซเชียล บีมสนั่น...ปั่นจิต

1.3 ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม (F3.1) พบจำนวน 6 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- คนบันเทิงโพสต์โซเชียล เล่านาทีฉิวเฉียดอยู่ใกล้เหตุบีมราชประสงค์
- ชุคศพสวยจริงหรือ? เจาะลึก 'บอมบ์สูท' เกราะกันระเบิดวีรบุรุษ EOD!

1.4 นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว (F3.4) พบจำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- พ่อแม่ชาวเลยเศร้า! ใต้ข่าวลูกสาว ทำงานแบงก์ในกรุง สังเวหะบีม
- เศร้าทั้งเมือง! รับศพเหยื่อระเบิด เผยสาวแบงก์ 2 คน เป็นเพื่อนไปด้วยกัน

อันดับสอง กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 22 ข่าว แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา (F5.1) พบจำนวน 11 ข่าว

- เตือนหลักเสียงหุ้นเสียง รับผลกระทบเหตุบีม คาดจุดดัชนีร่วงระยะสั้น
- บีมเป็นเหตุ!! ดารา-งานบันเทิงยกเลิกคิว รอสถานการณ์กรุงเทพฯ สงบ

2.2 เม็ดเงินการช่วยเหลือ (F5.3) พบจำนวน 5 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- รวมมาตรการ "บีมราชประสงค์" เยียวยาผู้ประสบภัย "ตาย-บาดเจ็บ-เสียชีวิต"
- กรมคุ้มครองสิทธิฯ มอบเงินช่วยเหลือ 2 เหยื่อบีม รายละเอียด

2.3 ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง (F5.4) พบ 4 ข่าว

- โรงแรมย่านราชประสงค์ ร่วมจัดกิจกรรมเรียกเชื่อมั่นลูกค้า
- ผู้ค้าย่านราชประสงค์ ชงแผนฟื้นฟู จี้คุมเข้มป้องกันเหตุบีมซ้ำ

2.4 เม็ดเงินความเสียหาย (F5.2) พบจำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- บีมกรุง กระทบท่องเที่ยวภูเก็ต คินเดียว นทท.จีน ยกเลิกห้องพัก 5%

อันดับสาม กรอบเรื่องความตึงต้าม พบจำนวน 9 ข่าว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1 เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น (F4.3) พบ 4 ข่าว

- ถ้าไม่อยากโดนระเบิด ก็อย่าจุดชนวน!

3.2 มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงต้าม จริยธรรม ศีลธรรม (F4.1) พบ 3 ข่าว

- เปิดฮวงจุ้ยราชประสงค์ ย้อนคดีทุบพระพรหม ไชยั่นตอนบูรณะ

3.3 มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความตึงต้าม ความชั่วร้าย (F4.2) พบ

จำนวน 2 ข่าว

อันดับสี่ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 6 ข้อ คือ เรื่องระบุนาฬิกา หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1) พบจำนวน 5 ข้อ ตัวอย่างเช่น “จับให้ได้เร็วๆ” และ การนำเสนอทางออก การแก้ไข (F2.3) พบจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ “ปริตนาระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ใครทำ? ประเทศไทยก็ไม่เหมือนเดิม”

อันดับห้า ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 5 ข้อ เป็นเรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องทั้งหมด (F1.1) ตัวอย่างเช่น 'ตุ' ซัด 'ไก่อู' นำเน่าป้ายสี นปช.เถียวบีมราชประสงค์

ผู้จัดการออนไลน์ การกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame) คือ

อันดับหนึ่ง ใช้กรอบ Human Interest พบจำนวน 4 กลุ่ม รวม 18 ข้อ คือ

- ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม (F3.1) พบจำนวน 9 ข้อ
- นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว (F3.4) พบจำนวน 5 ข้อ
- มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise (F3.2) พบจำนวน 2 ข้อ
- เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน (F3.3) พบจำนวน 2 ข้อ

อันดับสอง กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 4 กลุ่ม รวม 14 ข้อ ดังนี้

- เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา (F5.1) พบจำนวน 5 ข้อ
- ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง (F5.4) พบจำนวน 4 ข้อ
- เม็ดเงินความเสียหาย (F5.2) พบจำนวน 2 ข้อ
- เม็ดเงินการช่วยเหลือ (F5.3) พบจำนวน 3 ข้อ

อันดับสาม ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 3 กลุ่ม รวม 13 ข้อ ดังนี้

- มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดิ่งงาม จริยธรรม ศีลธรรม (F4) พบจำนวน 10 ข้อ
- เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น (F4.3) พบจำนวน 2 ข้อ
- มีการเชื่อมโยงถึงความดี การต่อสู้ระหว่างความดิ่งงาม ความชั่วร้าย(F4.2) พบ 1 ข้อ

อันดับสี่ กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 2 กลุ่ม รวมทั้งหมด 6 ข้อ ดังนี้ เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องหรือไม่?(F1.1) พบจำนวน 4 ข้อ และมีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้ามหรือไม่? (F1.2) พบจำนวน 2 ข้อ

อันดับห้า กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 1 กลุ่ม คือ เรื่องระบุนาฬิกา หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1) จำนวน 2 ข้อ

เดลินิวส์ออนไลน์ การกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame) คือ

อันดับหนึ่ง ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 3 ข้อ ทั้งหมดเป็นเรื่องระบุนาฬิกา หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1)

อันดับสอง กรอบเรื่องความตึงาม พบจำนวน 3 ข่าว ทั้งหมดเป็นการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงาม จริยธรรม ศีลธรรม (F4.1)

อันดับสาม ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ข่าว คือ

- เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม (F1.1)
- มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม (F1.2)

อันดับสี่ พบเท่ากัน 2 กรอบ กรอบละ 1 ข่าวเท่ากัน คือ

1) ใช้กรอบ Human Interest เรื่องการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม (F3.1) พบจำนวน 1 ข่าว

2) กรอบทางเศรษฐกิจ เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา (F5.1)

มติชนออนไลน์ การกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame) คือ

อันดับหนึ่ง กรอบเรื่องความตึงาม พบจำนวน 17 ข่าว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงาม จริยธรรม ศีลธรรม (F4.1) พบจำนวน 14 ข่าว ตัวอย่างเช่น "ว.วชิรเมธี" นำพระ-เถรกว่า 100 รูป สวดบัตเป่าเมทกภัย อุทิศส่วนกุศลเหยื่อ บั้ม (19/08/58) มอ.หาดใหญ่ จุดเทียนไว้อาลัยเหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ส่งกำลังใจให้ผู้บาดเจ็บ-จนท. (19/08/58) กรมสุขภาพจิต เข้าเยี่ยมญาติครอบครัวเหยื่อระเบิดชาวราชบุรี (20/08/58) ปล่อยนทพิราบแข่ง อาลัย-ขอโทษ เหยื่อบั้มราชประสงค์ หวังเป็นโมเดลทั่วประเทศ (21/08/58)

1.2 เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น (F4.3) พบจำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น "หม่อมปนัดดา" วอนประชาชนอย่าตระหนกเหตุระเบิด-แชร์ภาพผู้เสียหาย (18/08/58) มีการณรงค์ไม่ให้แชร์ภาพผู้เสียหาย ชมรมหมอชนบทวิเคราะห้บั้มราชประสงค์-สาทร ต้องถอดรหัสเบื้องหลัง (20/08/58) รณรงค์ไม่ให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นข่าวลวง ข่าวลือ

อันดับสอง Human Interest พบจำนวน 6 ข่าว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

2.1 มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise (F3.2) พบจำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น พ่อแม่เหยื่อบั้ม "หนุ่มดูแลพระพรหม" คนราชบุรี ทำพิธีเชิญวิญญาณลูก กลับบ้านเกิด (21/08/58)

2.2 ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม (F3.1) พบจำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น นายอำเภอบางบัวทอง มอบพวงหรีดพร้อมเงินช่วยเหลือ ญาติเหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (20/08/58) นำเสนอเรื่องราวของผู้เสียชีวิตเพื่อสร้างความรู้สึก

2.3 เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน (F3.3) พบจำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น เปิด"ศาลพระพรหม"วันแรก-ยังไม่ได้บูรณะ ปชช.ร่วมสักการะ แม่ค้าเชื่อยังศักดิ์สิทธิ์ (20/08/58) กล่าวถึงผลกระทบของผู้ค้าบริเวณศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสาม ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 4 ข่าว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องหรือไม่? (F1.1) พบจำนวน 3 ข่าว ทั้งหมดเป็นการนำเสนอความเห็นที่ขัดแย้งหลังการแถลงของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่คาดการณ์ว่าเหตุระเบิดเกิดจากกลุ่มที่เสียผลประโยชน์ทางการเมือง

3.2 มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้ามหรือไม่? (F1.2) พบจำนวน 1 ข่าว เป็นข่าวที่ต่อยอดหลังการแถลงของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่คาดการณ์ว่าเหตุระเบิดเกิดจากกลุ่มที่เสียผลประโยชน์ทางการเมือง "ตุ๋-เต๋น" รุมจวก "ไก่อู" พุดชู้หน้าสังคมนครณิศนวางระเบิด ทั้งที่จนท.ยังไม่ได้ฟันธง (19/08/58)

อันดับสี่ พบเท่ากัน 2 กรอบ กรอบละ 2 ข่าว คือ

- 1) กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบ 1 กรอบ คือ เรื่องระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1) จำนวน 2 ข่าว ทั้ง 2 ข่าวใช้นักวิชาการวิเคราะห์การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- 2) กรอบทางเศรษฐกิจ พบ 1 กรอบ คือ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา (F5.1) จำนวน 2 ข่าว ทั้ง 2 ข่าวพูดถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่จะเกิดจากความไม่เชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ข่าวสดออนไลน์ การกำหนดประเด็นในการนำเสนอของสื่อ (Frame) คือ

อันดับหนึ่ง กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 6 ข่าว จาก 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องหรือไม่? (F1.1) พบจำนวน 5 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- มั่วเหตุระเบิด!? จับตา"กสม.ใหม่" สังคมการเมือง (20/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ "อีกคนที่ทำหน้าที่ไปเรื่องการเมืองคือ ถาวร เสนเนียม โยงปมถอดยศกับข่าวปล่อยในโซเชียล มีเดียว่าจะมีเหตุร้าย แต่โง่งไม่จี้ให้อีซีที่ควานหาไอเอสพีของเว็บไซต์ปล่อยข่าว"

1.2 มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้ามหรือไม่? (F1.2) พบจำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น

- "ซูวิทย์"เหลืออก บอกหยุดดัดจริต มะงุมมะงาหรา หามือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมเสียที

อันดับสอง พบเท่ากัน 2 กรอบ กรอบละ 4 ข่าว คือ กรอบ Human Interest และกรอบทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1) กรอบ Human Interest พบจำนวน 4 ข่าว จาก 2 กลุ่ม เช่น

- มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise (F3.2) จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น "ซูวิทย์"เหลืออก บอกหยุดดัดจริต มะงุมมะงาหรา หามือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมเสียที (21/8/58)
- เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน (F3.3) จำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าวสารเหงา พิษบีบ 20ศพ ทูตมะกันพร้อม ช่วยไทยสาบคดี (20/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ "ตอนนี้นักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงต่างยกเลิกการเดินทางมาเที่ยวเชียงใหม่ เนื่องจากมีชาวฮ่องกงเสียชีวิตจากเหตุระเบิด อีกทั้งบางส่วนยังหวาดวิตกกับเหตุที่เกิดขึ้น"

2) กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 4 ข่า จาก 1 กลุ่ม คือ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา (F5.1) ตัวอย่างเช่น ข่าวสารเหงา พิษบีบ 20ศพ ทูตมะกันพร้อม ช่วยไทยสงาคดี (20/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ “ในวันเกิดเหตุระเบิดวันแรก ร้านอาหารและเครื่องดื่มในย่านนี้ผู้ใช้บริการหายไป 70 เปอร์เซ็นต์”

อันดับสาม กรอบเรื่องความตึงาม พบจำนวน 3 ข่า จาก 1 กรอบ คือ การนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงาม จริยธรรม ศีลธรรม (F4.1) ตัวอย่างเช่น

- "ในหลวง"พระราชทานเงินเหี่ยวระเบิด (21/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ "ตัวแทนรัฐบาลรับมอบเงินจากองค์กรและประชาชน เพื่อร่วมสมทบในกองทุนช่วยเหลือเหยี่ยววา ผู้ประสบภัยเหตุระเบิด" ซึ่งเป็นการแสดงน้ำใจจากประชาชนและองค์กรต่างๆเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ
- ราชสาส์น ถึงประมุข4ปท. "รบ."ทำบุญใหญ่ อุทิศให้เหี่ยวบีบ (22/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ "จัดทำบุญใหญ่-อุทิศเหี่ยวระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม บิ๊กป้อมเป็นประธานในพิธี โดยมีพิธี 5 ศาสนา ทั้งพุทธ คริสต์ ซิกข์ อิสลาม พราหมณ์"

อันดับสี่ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 2 ข่า จาก 1 กรอบ คือ เรื่องระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่ง บางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1) ตัวอย่างเช่น

งานเหนื่อยยาก โดย บทบรรณาธิการ (20/8/58) ตัวอย่างข้อความในข่าว ได้แก่ "รัฐมนตรีที่เข้ามารับตำแหน่งใหม่ยอมต้องแบกรับปัญหาและมีหน้าที่แก้ไขให้สถานการณ์ดีขึ้น"

2.2.6 โทนในการนำเสนอข่าว

โทนในการนำเสนอข่าว คือการพิจารณาเนื้อหาข่าวและจำแนกโทนของการนำเสนอใน 3 ประเด็นคือ เรื่องที่นำเสนอบนการให้ข้อเท็จจริงเป็นหลัก เรื่องที่นำเสนอด้วยการสื่อสารเชิงอารมณ์เป็นหลัก โทนเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดทิศทางในการนำเสนอและการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูล และอาจมีผลต่อการคิด และทัศนคติต่อเรื่องราวของผู้รับสารได้ ในการศึกษาการสื่อสารในภาวะฉุกเฉินที่เป็นเรื่องความรุนแรง ในกรณีระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและระเบิดท่าเรือสาทร แบ่งโทนการนำเสนอข่าวออกเป็น 7 ลักษณะได้แก่

- โทนการให้ข้อเท็จจริง อธิบายบนพื้นฐานของข้อมูล ไม่มีอารมณ์ การกระตุ้นความรู้สึก หรือแทรกความเห็นของผู้รายงานข่าว
- โทนภาพรวมของข่าว คือ อารมณ์ความรู้สึก การกระตุ้นอารมณ์ ความเห็นส่วนตัว
- โทนการคาดการณ์ ระบุนัย ด้วยการใช้อำนาจตัดสิน มีวาทกรรม/การใช้อำนาจของแหล่งข่าวที่แสดงความรู้สึกต่อคนร้าย หรือสถานการณ์ในเชิง "อารมณ์" มากกว่า "ให้ข้อเท็จจริง"
- การใช้อำนาจ ภาษาที่พูดถึงวิธีในการทำงานของเจ้าหน้าที่ รัฐบาลในเชิงลบ เชิงตั้งคำถาม วิพากษ์การทำงาน
- การพูดถึงความสำเร็จของการทำงาน การสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานรัฐ

- การตั้งคำถามต่อข้อมูลของรัฐบาล การนำเสนอข้อมูลที่ทำให้เห็นความสับสน หรือการขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้มาจากรัฐ
- การให้นำหน้าการนำเสนอมุมมองของรัฐ นโยบาย บทบาทของรัฐ

ทั้งนี้ ผลจากการเก็บข้อมูลของเว็บไซต์ข่าวทั้ง 5 เว็บไซต์ที่ได้ข้อมูล ดังนี้

Tone ของการนำเสนอข่าว	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. โทณภาพรวมของข่าวคือการให้ข้อเท็จจริง อธิบายบนพื้นฐานของข้อมูล ไม่มีอารมณ์ การกระตุ้นความรู้สึก หรือแทรกความเห็นของผู้รายงานข่าว	T1	174	61	58	52	26	371
2. โทณภาพรวมของข่าวคืออารมณ์ความรู้สึก การกระตุ้นอารมณ์ความเห็นส่วนตัว	T2	66	19	6	5	3	99
3. การคาดการณ์ ระบุคนร้าย ด้วยการใช้คำตัดสิน มีวาทกรรม/การใช้คำพูดของแหล่งข่าวที่แสดงความรู้สึกต่อคนร้าย หรือสถานการณ์ในเชิง “อารมณ์” มากกว่า “ให้ข้อเท็จจริง	T3	5	4	0	0	0	9
4. ในข่าวมีการใช้คำ ภาษาที่พูดถึงวิธีในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาลในเชิงลบ เชิงตั้งคำถามวิพากษ์การทำงาน	T4	4	2	1	3	1	11
5. การพูดถึงความสำเร็จของการทำงาน การสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานรัฐ	T5	2	0	1	0	0	3
6. การตั้งคำถามต่อข้อมูลของรัฐบาล การนำเสนอข้อมูลที่ทำให้เห็นความสับสน หรือการขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้มาจากรัฐ	T6	0	0	0	4	0	4
7. การให้นำหน้าการนำเสนอมุมมองของรัฐ นโยบาย บทบาทของรัฐ	T7	88	16	5	20	9	138
รวม		339*	102*	71*	84*	39*	635*

*1 ชาว อาจพบโททนาการนำเสนอข่าวได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ตารางที่ 19 จำนวนข่าวจำแนกตาม Tone ของการนำเสนอข่าว

จากตารางพบว่า เว็บไซต์ข่าวมีโททนาการนำเสนอที่เน้นการให้ข้อเท็จจริงเพื่ออธิบายเหตุการณ์ บอกความคืบหน้าเหตุการณ์มากที่สุด และมีสัดส่วนที่สูงกว่าลักษณะอื่นมากในทุกๆ เว็บไซต์ แสดงว่าสื่อเน้นความสำคัญของการให้ข้อเท็จจริงในภาวะวิกฤต เช่น ความคืบหน้าในการสืบจับคนร้าย การตั้งด่านตรวจตรา เผื่อระวังเหตุ มาตรการระวังภัย เช่น ปิดเมืองค้นรังโจร รวมถึงข่าวที่นำเสนอมาตรการเยียวยาผู้สูญเสีย

รองลงมาคือ การให้เจ้าหน้าที่การนำเสนอมุมมองของรัฐ นโยบาย บทบาทของรัฐ คือการใช้แหล่งข่าว การรายงานการดำเนินงานของรัฐ การแถลง และการให้สัมภาษณ์ของรัฐเป็นหลัก เพราะข้อเท็จจริงในหลายเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการยืนยันและอธิบายจากเจ้าหน้าที่รัฐ ลักษณะของโททตต่อไปมาคือใช้โททนาการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องอารมณ์ ความรู้สึก ในที่นี้ มีการกระตุ้นอารมณ์ที่ชัดเจนในเรื่องของความเศร้า ความสงสาร ความเห็นใจ การต้องการช่วยเหลือ ระดมกำลัง และรวมพลังใจคนในชาติให้ผ่านสถานการณ์ไปพร้อมกันได้ โททตในการนำเสนอเชิงอารมณ์นี้ มาช่วยทำให้อารมณ์ความขัดแย้ง ความโกรธลดลงได้

นอกจากนั้น โททนาการนำเสนอที่พบอื่นเรียงตามลำดับมีดังนี้

- การใช้คำ ภาษาที่พูดถึงวิธีในการทำงานของเจ้าหน้าที่ รัฐบาลในเชิงลบ เชิงตั้งคำถาม วิพากษ์การทำงาน อยู่ในบริบทวิเคราะห์ การสัมภาษณ์นักวิชาการ หรือแหล่งข่าวฝ่ายต่างๆ การเลือกคำสัมภาษณ์ การเลือกข้อมูลที่น่าสนใจ มีนัยยะของการตั้งคำถามและวิพากษ์การทำงานในช่วงที่อยู่ระหว่างการสืบหาคนร้าย
- การคาดการณ์ ระบุคนร้าย ด้วยการใช้คำตัดสิน ซึ่งเป็นเชิงอารมณ์มากกว่าการให้ข้อเท็จจริง อาทิ การสาปแช่งคนร้าย การวิเคราะห์กลุ่มที่เป็นผู้ก่อเหตุของสื่อต่างประเทศ
- ตั้งคำถามต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากรัฐบาล หรือการทำงานของรัฐบาล เช่น เบาะแสของผู้ต้องสงสัย อาทิ พรรคเพื่อไทยวิพากษ์การสืบหาและวิเคราะห์คนร้ายของรัฐบาล ประชาชนวิพากษ์การจัดซื้อกล้อง CCTV ของ กทม. หรือ การนำเสนอความเห็นที่ขัดแย้งหลังการแถลงของโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่คาดการณ์ว่าเหตุระเบิดเกิดจากกลุ่มที่เสียผลประโยชน์ทางการเมือง
- การพูดถึงความสำเร็จหรือการทำงานที่ดีของรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นข่าวที่ให้การยกย่องการทำงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เกิดเหตุ และความคืบหน้าของการสืบหาคนร้าย

2.2.7 การใช้ข้อมูลจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (User-generated Content)

ประเด็นสุดท้ายในเรื่องรูปแบบการนำเสนอคือ “การปฏิสัมพันธ์กับคน” ในการศึกษานี้ทำการตรวจสอบว่า สื่อมีการนำข้อมูล UGC และประเด็นจากออนไลน์มาใช้บ้างหรือไม่ จากข้อมูลพบว่า

การใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (User-generated Content – UGC)	Co de	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
---	----------	--------	-----------	-----------	-------	--------	-----

การใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (User-generated Content – UGC)	Code	ไทยรัฐ	ผู้จัดการ	เดลินิวส์	มติชน	ข่าวสด	รวม
1. ใช้ภาพประกอบในการรายงานข่าว	F1	13	8	6	0	1	22
2. ใช้คลิปประกอบในการรายงานข่าว	F2	4	3	0	0	1	8
3. ใช้คนเป็นพยานประกอบการรายงานข่าว ด้วยการสัมภาษณ์	F3	4	0	0	0	0	4
4. ใช้ข้อมูลจากโลกออนไลน์เป็นประเด็นเริ่มต้น และต่อยอดข้อมูล	F4	4	3	0	0	1	8
5. เอาเรื่องจากโลกออนไลน์มานำเสนอเป็นข่าว	F5	14	6	6	6	1	33
รวม		39*	20*	12*	6*	4*	75*

ตารางที่ 20 แสดงการใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (UGC) ในการรายงานข่าวบนเว็บไซต์ข่าว

การใช้ข้อมูลจากผู้รับสาร (UGC) ผู้ในลักษณะของการหยิบเรื่องที่มีการโพสต์หรือพูดถึงบนโลกออนไลน์มานำเสนอเป็นข่าว ทั้งลักษณะของการรายงานโดยตรง เช่น จาก Facebook ของนักการเมือง นักวิชาการ หรือผู้นำความคิดอื่นๆ โพสต์ว่าอย่างไร อีกรูปแบบคือนำสิ่งนั้นมาต่อยอดนำเสนอเป็นข่าว พบการนำมาใช้ของ ไทยรัฐมากที่สุด มีประเด็นที่หลากหลาย โดยเป็นการดูว่ามีเรื่องอะไรในโซเชียลมีเดียที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนำมาเสนอเป็นข่าว เช่น ข้อมูลการทวิตเกี่ยวกับเหตุการณ์โดยดูจากรัตมีพิกัดของคนที่ทวิต นอกจากนั้นก็เป็นลักษณะของการที่มีคนดังหรือผู้ทรงอิทธิพลพูดอะไรบนโซเชียลแล้วนำมาขยายบอกต่อในข่าว ของ ผู้จัดการ เดลินิวส์ และมติชน ก็พบการเอาเรื่องจากโลกออนไลน์มาเป็นข่าวเช่นเดียวกัน รองลงมาคือการใช้ภาพประกอบในการรายงานข่าว ซึ่งก็คือการใช้ภาพเหตุการณ์ที่มีคนทวิตตอนเกิดเหตุมาใช้ประกอบการรายงานข่าว ส่วนการใช้ข้อมูลจากโลกออนไลน์เป็นประเด็นเริ่มต้นและต่อยอดข้อมูลนั้นพบที่ ไทยรัฐ และ ผู้จัดการ เป็นหลัก ของ ไทยรัฐ เป็นการเอาเรื่องที่มีการพูดถึงบนโลกออนไลน์ มาวิเคราะห์ ขยายความต่อ ส่วน ผู้จัดการ เป็นเรื่องของผู้เสียชีวิต ซึ่งค้นข้อมูลที่มีการพูดถึงคนจากแหล่งออนไลน์แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลในการต่อยอดเขียน การใช้คลิปในการรายงานข่าวก็เป็นคลิปจากเหตุการณ์ คลิปวงจรปิด คลิป MV แสดงความเสียใจต่อผู้อยู่ในเหตุการณ์ จะเห็นว่า ลักษณะของข่าวที่ออกมาจากการใช้ UGC เป็นลักษณะของการมอนิเตอร์โลกออนไลน์ว่ามีประเด็นอะไร แล้วหยิบมาทำเป็นข่าวในรูปแบบต่างๆ หรือการใช้ภาพและคลิปเพื่อมาประกอบการรายงานข่าว สิ่งหนึ่งที่ยังไม่พบก็คือ ในทุกประเด็นของการใช้ UGC ยังไม่เห็นถึงว่ามีกระบวนการที่ได้มาจากกระบวนการระดมข้อมูลร่วมกัน หรือความร่วมมือระหว่างผู้สื่อข่าวกับประชาชนทั่วไป

3. การนำเสนอข่าวโทรทัศน์

สื่อต่อไปที่ทำการศึกษาคือสื่อโทรทัศน์ คัดเลือกจากสถานีโทรทัศน์ 20 อันดับยอดนิยมจากการจัดอันดับของ Nielsen ในช่วงเวลาที่ศึกษา และเป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีความโดดเด่นในด้านการนำเสนอข่าว ได้แก่ ช่อง 3 HD ช่อง 5 ช่อง 7 HD ช่อง MCOT HD ช่อง 11 ช่องไทยพีบีเอส ช่อง Nation Channel ช่อง TNN24 ช่อง New TV ช่อง PPTV ช่อง ONE HD และช่อง Amarin TV โดยศึกษาข่าวหลัก 3 ช่วงเวลา คือ ข่าวเช้า ข่าวเที่ยง ข่าวค่ำ และรายการสนทนาข่าว โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 18-20 สิงหาคม 2558 รายละเอียดตามตาราง

ช่อง 5 จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
ข่าว 5 หน้า 1(สด)	จ-ศ	07.00-08.30	ฮาร์ดคอร์ข่าว	จ-ศ	18.20-18.45
ช่อง 5 ข่าวเที่ยง	จ-ศ	11.25-12.10			
ข่าวภาคค่ำ	จ-ศ	18.50-20.00			
จับประเด็นข่าวร้อน (เป็นรายการที่สนทนา บางช่วง)	จ-ศ	21.55-22.30			
	ส	22.20-22.35			
	อา	22.55-23.20			
ช่อง Thai PBS จำนวน 4 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
วันใหม่ Thai PBS	จ-ศ	05.00-06.15	ที่นี่ Thai PBS /ตอบ		
ข่าวเที่ยง	จ-ศ	12.00-12.57	โจทย์ (ข่าว/สนทนา)	จ-ศ	22.00-23.00
	ส-อา	12.00-13.00			
ข่าวค่ำ	จ-ศ	19.15-20.30			
	ส-อา	19.10-20.12			
ช่อง 3 HD จำนวน 6 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
เรื่องเล่าเช้านี้	จ-ศ	06.00-09.30			
เที่ยงวันทันเหตุการณ์	จ-ศ	11.05-13.30			
เรื่องเด่นเย็นนี้ (มีสนทนาช่วง สรรยุทธ์ เจาะข่าวเด่น)	จ-ศ	15.55-17.30			
ข่าว...เช้าวันหยุด	ส-อา	06.55-07.25			
เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์	ส-อา	10.30-12.15			
เรื่องเด่นเย็นนี้ เสาร์-อาทิตย์	ส	17.00-17.25			
	อา	16.45-17.10			

ช่อง 7 HD จำนวน 4 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
สนามข่าว 7 สี	จ-ศ	07.00-09.00			
ห้องข่าวภาคเที่ยง	จ-ศ	12.00-13.00			
เจาะประเด็นข่าวค่ำ	จ-ศ	16.30-17.45			
	ส-อา	17.15-17.30			
เกาะข่าวสุดสัปดาห์	ส	05.00-06.00			
	อา	05.00-05.45			
ช่อง MCOT HD จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
คุยโขม่งข่าวเช้า	จ-ศ	05.30-06.55			
ข่าวเที่ยง	จ-ศ	12.00-13.00			
ข่าวค่ำ	จ-ศ	19.00-20.00			
	ส	20.10-20.50			
	อา	19.00-20.00			
คุยข่าวเสาร์-อาทิตย์	ส-อา	05.30-06.30			
คู่ข่าวเสาร์-อาทิตย์	ส-อา	12.00-13.00			
ช่อง ไทยรัฐทีวี จำนวน 4 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
เช้าข่าวชัดโซเชียล	จ-ศ	06.00-09.00			
ชัดข่าวเที่ยง	จ-ศ	11.30-13.00			
ไทยรัฐนิวส์โชว์ (มีช่วงสนทนาในบางวัน)	จ-พฤ	19.15-21.15			
	ศ	18.00-20.00			
	ส-อา	19.30-21.30			
ชัดทันข่าว เสาร์-อาทิตย์	ส-อา	09.00-11.00			
ช่อง ONE HD จำนวน 3 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
ข่าวเช้า	จ-ศ	07.00-08.00			
ข่าวเที่ยงวัน	จ-ศ	12.00-12.45			
ข่าวรอบวัน (ข่าวค่ำ)	จ-พฤ	17.00-18.00			
		18.20-19.00			
	ศ	17.00-19.00			
ช่อง TNN 24 จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา

TNN Good Morning (ข่าวเช้า)	จ-ศ	05:50-07:55	ขยายข่าว ทิน โชคกมล กิจ 2015 (19/8/58 สันทนาระเบิด ที่ศาลท้าวมหาพรหม)	จ-ศ	19:00 -19:55
	ส-อา	05:50 -07:00			
ครบมุมข่าว (ข่าวเที่ยง)	จ-ศ	12:00-13:25			
	ส-อา	11:00-13:00			
สถานการณ์ข่าวรอบวัน 2015 (ข่าวค่ำ)	จ-ส	18:20-18:55			
ห้องข่าวสุดสัปดาห์ 2015 (พบมีการสนทนา บางช่วง)	ส-อา	08:00-09:00			
ช่อง Amarin TV จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
Amarin Morning News (ข่าวเช้า)	จ-ศ	06.00-07.20	ต่างคนต่างคิด (สนทนาประเด็นข่าวเด่น เช่น รับน้อง)	จ-ศ	18.50-19.45
Amarin News Day (ข่าวเที่ยง)	จ-ศ	12.10-13.00			
Amarin News Night (ข่าวค่ำ)	จ-ศ	17.00-18.00			
ทูปโต๊ะข่าว เสาร์- อาทิตย์ (คุยข่าว)	ส-อา	18.20-19.45			
ช่อง PPTV จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
ยกทัพข่าวเช้า (ช่วงสนทนาในรายการ : คุยกับตำรวจ)	จ-ศ	07.00-08.30	เป็นเรื่องเป็นข่าว (มีช่วงสนทนาใน รายการ)	จ-ศ	22.00-23.00
เที่ยงทันข่าว	จ-ศ	11.40-13.10			
	ส-อ	12.00-13.00			
เข้มข่าวค่ำ	จ-ศ	17.30-19.00			
	ส-อ	17.00-18.30			
ถกข่าว เสาร์-อาทิตย์	ส-อ	06.00-07.00			
ช่อง Nation จำนวน 4 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
เก็บตกจากเนชั่น (ภาค	จ-ศ	08.00-09.30	คมชัดลึก	จ-ศ	20.00-21.00

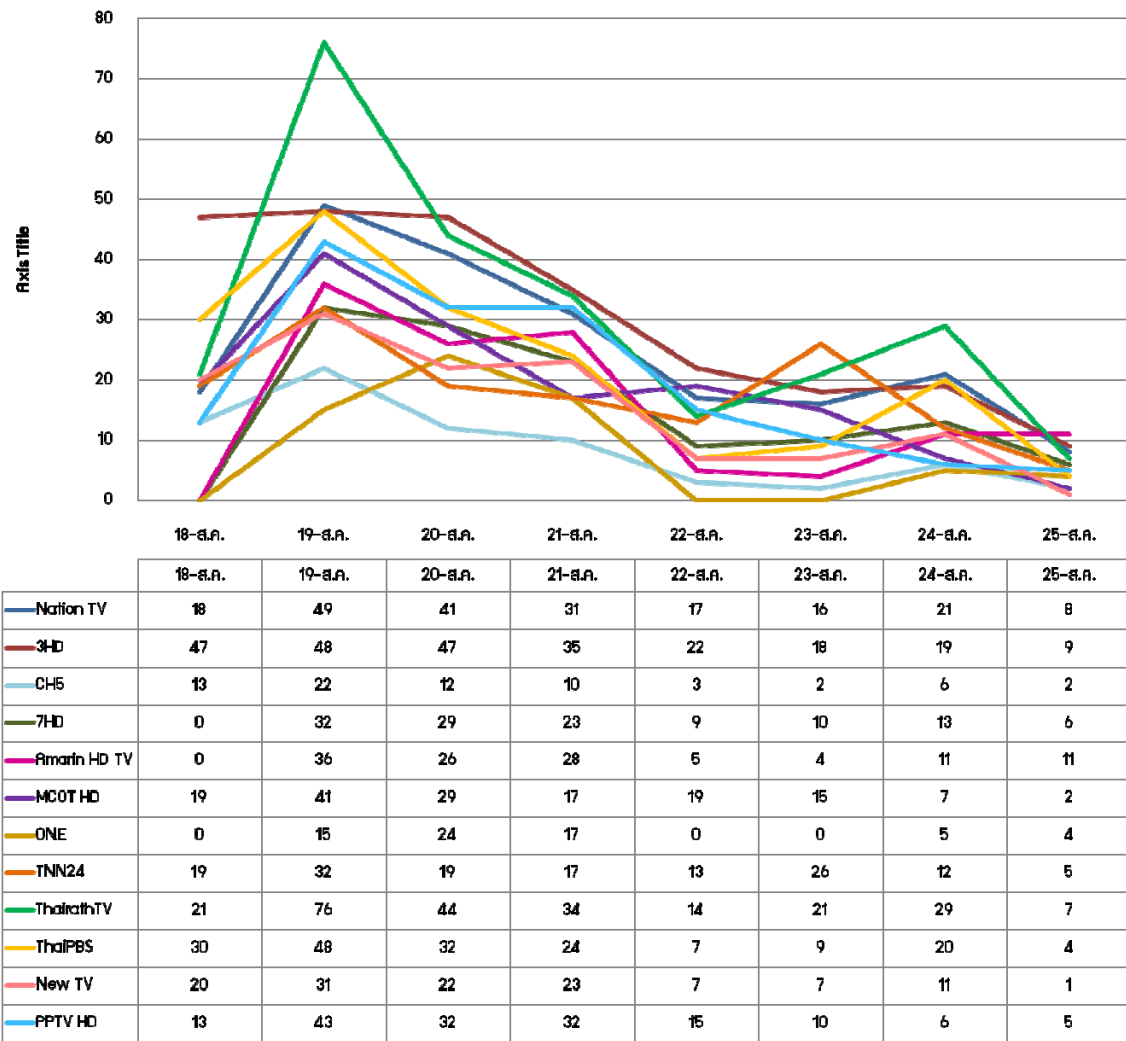
เช้า)	ส-อ	08.00-09.00			
เก็บตกจากเนชั่น (ภาค เที่ยง)	จ-ศ	12.00-13.25			
	ส-อ	11.00-12.30			
เก็บตกจากเนชั่น (ภาคค่ำ)	จ-ศ	17.00-20.00			
	ส-อ	17.00-19.00			
ช่อง New TV จำนวน 5 รายการ					
รายการข่าว	วัน	เวลา	รายการสนทนา	วัน	เวลา
NEW ข่าวเช้า	จ-ศ	06.00-07.00	new)talk	จ-ศ	13:00-14:00
NEW ข่าวเที่ยง	จ-ศ	12.00-13.00			
NEW หมายข่าว	จ-ศ	18.20-20.30			
NEW ข่าวค่ำ	ส-อา	19.00-20.30			

จากการเก็บข้อมูลพบว่ามี การนำเสนอข่าวทั้งหมดระหว่างวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558 มีจำนวนทั้งสิ้น 1792 ข่าว แบ่งเป็นตามรายช่อง ดังนี้

สถานี	จำนวนข่าว
3HD	226
ช่อง5	69
ช่อง7	122
Amarin HD TV	121
MCOT HD	150
Nation TV	200
ช่อง ONE	62
TNN24	145
ไทยรัฐทีวี	245
ThaiPBS	174
New TV	122
PPTV	156

ตารางที่ 21 ปริมาณการนำเสนอข่าวผ่านเว็บไซต์ข่าว

เมื่อแบ่งตามรายวันพบว่าปริมาณของข่าวจากสื่อโทรทัศน์จะหนาแน่นในช่วงวันที่ 18-20 สิงหาคม เช่นเดียวกับกับทุกแพลตฟอร์ม พบความถี่ ดังนี้

แผนภูมิที่ 35 แสดงปริมาณและความถี่ของการนำเสนอข่าว 12 ช่อง

กราฟแสดงให้เห็นว่า หลังจากเกิดเหตุการณ์ผ่านไปแล้ว แต่ละช่องยังมีการอัปเดตข้อมูลข่าวสารมา นำเสนออย่างต่อเนื่อง แต่วันที่มีการนำเสนอข่าวมากที่สุดคือช่วงวันที่ 19 สิงหาคม จากนั้นมีทิศทางที่ลดลง เรื่อย ๆ จนกระทั่งช่วงวันที่ 24 มีการนำเสนอข่าวเพิ่มสูงขึ้นอีกรอบเล็กน้อย แล้วจึงลดจำนวนลง นอกจากนี้ จะเห็นว่า ไทยรัฐทีวีมีการนำเสนอข่าวมากที่สุด

3.1 ประเด็นในการรายงานข่าว

การศึกษาในส่วนขอประเด็นการสื่อสาร เพื่อให้เข้าใจ Pattern ของการสื่อสาร จึงต้องนำมาวิเคราะห์ในส่วนของประเด็นของการนำเสนอข่าว โดยแพลตฟอร์มสื่อโทรทัศน์โดยรวมให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าว 5 อันดับแรก ดังนี้ เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น, การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่, ผลกระทบจากเหตุการณ์, การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย, และความสูญเสีย ความเสียหาย

เมื่อจำแนกออกเป็นรายละเอียดของแต่ละช่องก็พบว่า การให้ความสำคัญกับประเด็นของแต่ละช่องก็เหมือนกัน ยกเว้น ช่อง 7HD ที่เน้นเรื่องเรื่องการสืบหาคนร้าย แต่มีประเด็นเรื่องของการปลุกกระตมความเป็นชาติขึ้นมาแทน ส่วนไทยรัฐมีประเด็นจับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชน ที่มากกว่าช่องอื่นเพิ่มขึ้นมา และ New TV มีเน้นเรื่องหาสาเหตุเหตุการณ์ – การคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้กระทำผิดมาก ในขณะที่ช่องอื่น ๆ แถบไม่มีเลย นั้นแสดงว่าทิศทางของการนำเสนอข่าวของแต่ละช่องให้ความสำคัญกับประเด็นข่าวในกลุ่มเดียวกัน

การพูดถึงเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการรายงานสถานการณ์คืบหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ อาทิตราษ ประสงค์เริ่มหลับเข้าสู่ภาวะปกติ (18-08-58) นานาชาติประณามเหตุระเบิดในไทย (18-08-58) รายงานสดจาก แยกราชประสงค์ประเด็น ศาลพระพรหม เปิดให้สักการะวันแรก (19-08-58) พิธีบวงสรวงทางศาสนา 5 ศาสนา (19,21-08-58) คสช.แถลงคืบหน้าคดีระเบิด "ราชประสงค์-สาทร" (22-08-58)

การบูรณะ เยียวยาผู้ประสบภัย เป็นการ การจ่ายค่าเสียหายให้กับผู้เสียชีวิต หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐ มาตรการการเยียวยานักท่องเที่ยว ชาวเกี่ยวกับการที่คนไทยแห่เข้าช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เช่น การบริจาคเลือด เป็นล่ำมอาสา การซ่อมแซมศาลพระพรหม ซึ่งก็จับพบควบคู่ไปกับการพูดถึงการสูญเสีย

ประเด็นการสืบหาคนร้าย ประกอบด้วยประเด็น อาทิ มือโพสต์แจ้งเหตุก่อนระเบิดมอบตัว (เที่ยงวัน ทันเหตุการณ์ 19/08/58/) เป็นข่าวตำรวจได้เชิญตัวมาให้ปากคำและแสดงความบริสุทธิ์ใจที่โรงพัก มีการประกาศตามหาตัวชายคนขับสามล้อที่พาดูคคลต้องสงสัยมาส่งที่โรงแรม Grand Hyatt เอราวัณ มีการนำคนขับมอเตอร์ไซค์รับจ้างมาสอบปากคำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตามตัวคนร้าย การเดินทางมาเก็บรูปที่ กล้องวงจรปิดซ้ำอีกครั้ง สอบหนุ่มโพสต์เตือนเหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (19-08-58) รายงานสดประเด็น “เร่งล่ามือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม” (19-08-58) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ประเด็น “สอบคนขับรถตุ๊กตุ๊กรับชายเสียเหลือ” (19-08-58) สก๊อปวอร์รูมไล่ล่ามือระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (19-08-58) ข่าวจำลองเหตุการณ์ระเบิดสาทร จากรายการ การรายงานข่าวทั้งการสืบหาคนร้ายในส่วนกลางความคืบหน้าของเบาะแส และ พยานหลักฐานต่างๆ เช่น กองปราบเก็บหลักฐานสาทรกลางดึก (ไทยรัฐนิวส์โชว์ 19/08/58)ตั้งรางวัล 1 ล้านบาทมือระเบิด(ไทยรัฐนิวส์โชว์ 19/08/58) ตร.เร่งตามเฟิร์ตตุ๊กตุ๊กแกระอยมือระเบิด (20-08-58) สก๊อปแกระอยคนร้ายระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม (20-08-58) ค้นโรงกลิ้งยานปทุมวัน หาชิ้นส่วนระเบิด (22-08-58) เป็นต้น

ยังมีการเน้นในเรื่องของการทำงานของรัฐต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยในข่าวจะเป็นการนำเสนอที่เน้นการทำงานต่อปัญหา การปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาความสงบ สร้างความเชื่อมั่นในเชิงความมั่นคง การตรวจตราและเฝ้าระวังเหตุของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและภูมิภาค

และนำเสนอมิติของผลกระทบจากเหตุการณ์ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) เน้นที่ด้านการท่องเที่ยว เป็นเรื่องของการคาดการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาคการท่องเที่ยว การยกเลิกทัวร์ ความไม่เชื่อมั่นต่อการเดินทางมา

ท่องเที่ยว 2) เน้นที่ด้านเศรษฐกิจ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น กระทรวงการต่างประเทศสร้างความเชื่อมั่นคณะทูต 4) ผลกระทบที่เกิดกับผู้ที่อาศัยและคนทำงานในย่านที่เกิดเหตุ

ส่วนประเด็นที่มีโดดเด่นต่างออกมาในบางช่อง อย่าง จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ และ ประชาชนมานำเสนอเป็นข่าว ส่วนใหญ่จะจับประเด็นกระแส เรื่องราวจากโลกออนไลน์นำมาเสนอ เช่น การทำ MV อัลบั้มต่อเหตุการณ์ การส่งแรงใจผ่านโซเชียลมีเดีย

ประเด็นการหาสาเหตุของเหตุการณ์โดยคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องหรือผู้กระทำผิด ส่วนใหญ่เป็นการรายงานความเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับการคาดการณ์ เชื่อมโยง เพื่อหาที่มาของเหตุระเบิด

	Nation TV	3 HD	ช่ อ ง 5	7 HD	Amar in TV	MCO T HD	ON E	TNN 24	Thairth TV	ไทยพี บีเอส	New TV	PPT V	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น	57	58	12	35	22	41	17	42	58	36	1	26	405
ความสูญเสีย ความเสียหาย	12	18	1	16	11	18	3	7	28	11	9	13	147
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	13	29	15	9	10	14	9	17	14	15	18	34	197
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด	2	1	1	1	6	1	0	8	3	5	1	1	30
การเชื่อมโยงสาเหตุ – การเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง	0	0	0	0	0	0	0	2	4	2	3	2	13
การเชื่อมโยงสาเหตุ คาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง	2	0	0	0	0	0	1	1	3	0	12	0	19
เชื่อมโยงกับประเด็นระหว่างประเทศ	6	1	1	0	0	2	0	1	5	3	0	2	21
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย	2	0	1	6	2	2	0	7	9	10	15	2	56
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่	50	56	10	4	32	35	12	16	40	25	23	31	334
วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง	4	4	0	4	3	1	2	5	5	4	0	4	36
จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชน	6	7	0	1	1	2	1	8	16	3	5	5	55
การระดมสรรพกำลังและข้อมูล เพื่อหาระบุดตัวคนร้าย	0	7	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	10
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
การจับกุมคนร้าย	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5
ผลกระทบจากเหตุการณ์	9	21	15	15	17	18	5	7	23	34	10	12	186
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา	18	16	15	21	24	14	10	22	32	25	8	19	224
ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคง	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยสื่อมวลชน	3	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	8
การปลุกระดมความเป็นชาติ	1	5	3	11	0	3	1	5	5	2	6	5	47
วิพากษ์การทำงานของสื่อ	1	2	0	2	0	0	0	1	2	0	4	2	14
ระดมความช่วยเหลือ	4	0	2	2	1	1	0	3	0	0	0	0	13

ตารางที่ 22 แสดงปริมาณประเด็นที่มีการนำเสนอบนข่าวโทรทัศน์ ระหว่าง 18-15 สิงหาคม 2558

3.2 ประเภทการรายงานข่าว

พิจารณาในภาพรวมเรื่องของประเภทในการนำเสนอข่าวจะพบว่า ประเภทของการรายงานข่าว ข่าวสั้นมากที่สุด เพราะเป็นลักษณะของการรายงานข่าวตามสถานการณ์ในแต่ละวัน และแต่ละช่วงรายการข่าวประเด็นที่ถูกลำเสนอในลักษณะของการรายงานข่าว/ข่าวสั้น นอกจากนั้นในส่วนของรายงานข่าวตามสถานการณ์ ยังพบการรายงานข่าว ณ จุดเกิดเหตุโดยผู้สื่อข่าวด้วย ลักษณะของการรายงาน ณ จุดเกิดเหตุจะใช้กับประเด็นการรายงานความคืบหน้า ณ จุดเกิดเหตุ หรือ เมื่อมีการแถลงผล

จากผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดศาลท้าวมหาพรหม-ท่าเรือสาทร มีการรายงานด้วยประเภทของการรายงานตามสถานการณ์ เกาะติดเหตุการณ์มากที่สุด ประกอบด้วย ข่าวและสรุปข่าวสั้น (1448 รายงาน) และการรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (87 รายงาน) เมื่อมีการต่อยอดประเด็นในลักษณะของการอธิบายข้อเท็จจริง พบ สกู๊ป/รายงานพิเศษให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” มากที่สุด (120 รายงาน) สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตราม่า “emotional-based” (59 รายงาน) วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ (39 รายงาน) บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูลข้อเท็จจริง fact-based (20 รายงาน) ประเภทวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ (8 รายงาน) และประเภทบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based (4 รายงาน)

	Nation TV	3 HD	ช่ อ ง 5	7 HD	Amarin TV	MCOT HD	ONE	TNN 24	ไทยรัฐ ทีวี	Thai PBS	New TV	PPTV	รวม
Breaking News รายงานข่าวด่วน	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
รายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น	155	206	54	81	101	126	56	106	209	120	103	131	1448
สื่อกฎบัตร/รายงานพิเศษให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based”	20	7	4	6	9	4	1	15	18	18	3	15	120
สื่อกฎบัตร/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ อารมณ์ความรู้สึก ละครมา “emotional- based”	0	3	1	21	6	10	2	1	3	6	1	5	59
รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ	17	7	2	13	5	9	2	7	7	17	0	1	87
บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการ ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based	4	1	5	0	0	0	0	1	0	8	0	1	20
บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการ เชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็น ที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	4
วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ	2	0	0	0	0	0	0	10	5	5	14	3	39
วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ	2	0	3	0	0	0	0	1	1	0	1	0	8
อื่น ๆ (MV)	0	1	0	47	75	1	1	2	3	0	0	0	130

ตารางที่ 23 แสดงประเภทในการนำเสนอข่าวบนสื่อโทรทัศน์

Nation TV มีรายงานข่าวทั้งหมด 200 ข่าว พบการรายงานข่าว 6 ประเภท เรียงตามลำดับประเภทที่พบมากที่สุด ดังนี้

อันดับหนึ่ง รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น มากที่สุด จำนวน 155 ข่าว เช่นการรายงานสถานการณ์ทั่วไปของเหตุการณ์ระเบิด ความสูญเสีย ความเสียหาย การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และผลกระทบจากเหตุการณ์

อันดับสอง สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” จำนวน 20 ข่าว เช่น การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ การวิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง ผลกระทบจากเหตุการณ์ การตรวจตรา มาตรการระวังภัย และประเด็นอื่นๆ เช่น ศรัทธา-ความเชื่อ พระพรหมเอราวัณขอแนะนำในการปฏิบัติหากเกิดเหตุฉุกเฉินระเบิด

อันดับสาม รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ จำนวน 17 ข่าว เช่น รายงานบรรยากาศสดพิธีทำบุญ 5 ศาสนาบรรยากาศแยกราชประสงค์นักท่องเที่ยวทยอยสักการะท้าวมหาพรหม บรรยากาศที่โรงพยาบาลญาติผู้เสียชีวิตทยอยรับศพ

อันดับสี่ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based จำนวน 4 ข่าว เช่น การเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีชาวต่างชาติมาเกี่ยวข้อง การระดมความเชื่อเหลือ และความคืบหน้าเหตุระเบิด

อันดับห้า วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 2 ข่าว เช่น การวิเคราะห์หลักฐานข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง ผลกระทบจากเหตุการณ์ และวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ (A9) จำนวน 2 ข่าว เช่นการเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีชาวต่างชาติมาเกี่ยวข้องและการวิเคราะห์หาตัวคนร้าย

ช่อง 7 มีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 122 ข่าว โดยแยกเป็นประเภทของการรายงานข่าวได้ 5 ประเภท เรียงตามลำดับจำนวนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง ประเภทการรายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น เพื่อการรายงานข่าวประจำวันหรือรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ประจำวัน มีจำนวน 81 ข่าว

อันดับสอง ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สกู๊ป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Emotional-based” มีจำนวน 21 ข่าว

อันดับสาม ประเภทการรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ ตามสถานการณ์ มีจำนวน 13 ข่าว

อันดับสี่ ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สกู๊ป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Fact-based” มีจำนวน 6 ข่าว

อันดับห้า บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based มีจำนวน 1 ข่าว

อันดับหก จากการสำรวจพบว่า ช่อง 7 เอชดี ทีวี มีการให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด แยกราชประสงค์ และ ทำเรือสาทร ในช่วงเวลาที่มีการสำรวจโดยมีการ ยกช่วงในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ดังกล่าว จำนวน 7 รายการ รวม 9 ช่วงการนำเสนอ (Break) คือ

ช่อง 3 พบประเภทรายงานข่าวทั้งหมด 8 ประเภท เรียงตามลำดับประเภท ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น จำนวน 206 ข่าว

อันดับสอง มี 2 ประเภทรายการ ประเภทละ 7 ข่าว ได้แก่ สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) โดยตัวอย่างสก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” เช่น สืบจากภาพ ตามหาเสื้อมีอวางระเบิด จากรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (19/08/58) โดยทีมข่าวลงพื้นที่ย่านร้านขายเสื้อสี่เหลี่ยมที่ผู้ต้องสงสัยใส่ที่ประตูน้ำ และตัวอย่างรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) เช่น เจ้าหน้าที่ตามหาชิ้นส่วนที่ทำเรือสาทร จากรายการ เทียงวันทันเหตุการณ์ (19/08/58) เนื้อหาข่าวเป็นการเล่าเรื่องเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครได้สูบน้ำบริเวณสะพานสาทรออกเพื่อหาหลักฐานเพิ่มเติม โดยเป็นการอธิบายการสูบน้ำอย่างละเอียด

อันดับสาม จำนวน 3 ข่าว ได้แก่ สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา “emotional-based” ตัวอย่างเช่น ผู้เสียชีวิตชาวฮ่องกงจากเหตุการณ์ระเบิดในไทย จากช่วงโต๊ะข่าวบันเทิง ในรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ (19/08/2558) โดยเป็นคนดั่งบันเทิงในต่างประเทศพูดถึงความรู้และให้กำลังใจครอบครัวผู้สูญเสีย ซึ่งมีการเปิดเพลงคลอ และรูปภาพเหตุการณ์ในวันที่เกิดเหตุ

อันดับสี่ มี 3 ประเภทรายการ ประเภทละ 1 ข่าว ได้แก่ Breaking News รายงานข่าวด่วน และ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based โดยตัวอย่างการอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based และอื่นๆ ได้แก่ MV โดยตัวอย่างเช่น การใช้เพลงจับมือไว้แล้วไปด้วยกัน ของธงไชย แมคอินไตย์ ประกอบภาพเหตุการณ์จุดเทียน การไว้อาลัยของคนไทย จากรายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ (19/08/2558)

ช่อง 5 พบประเภทรายงานข่าวทั้งหมด 4 ประเภท เรียงตามลำดับประเภท ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น จำนวน 54 ข่าว

อันดับสอง คือ สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based จำนวนรูปแบบละ 5 ข่าว โดยตัวอย่าง สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” เช่น สก๊ิปพิเศษสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักท่องเที่ยวจากสุวรรณภูมิ และตัวอย่าง บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based เช่น สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ประธานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

อันดับสาม คือ วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าวเร่งสร้างความเชื่อมั่นประเทศไทยหลังเหตุระเบิดกลางกรุง จากรายการฮาร์ดคอข่าววิเคราะห์โดยนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์และ

อันดับสี่ คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) จำนวน 2 ข่าว โดยทั้ง 2 ข่าวเป็นการรายงานสถานการณ์แยกราชประสงค์ว่าเข้าสู่สภาพปกติหลังเหตุระเบิด

Amarin TV พบว่ามีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 121 ข่าว โดยแยกเป็นประเภทของการรายงานข่าวได้ 4 ประเภท เรียงตามลำดับจำนวนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง ประเภทการรายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น เพื่อการรายงานข่าวประจำวันหรือรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ประจำวัน มีจำนวน 101 ข่าว

อันดับสอง ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สก๊ิป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Fact-based” มีจำนวน 9 ข่าว

อันดับสาม ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สื่อบุคคล) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Emotional-based” มีจำนวน 6 ข่าว

อันดับสี่ ประเภทการรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ ตามสถานการณ์ มีจำนวน 5 ข่าว

MCOT HD มีรายงานทั้งหมด 150 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 5 ประเภท คือ

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น พบจำนวน 126 ข่าว

อันดับสอง คือ สื่อบุคคล / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” พบจำนวน 10 ข่าว

อันดับสาม คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ พบจำนวน 9 ข่าว

อันดับสี่ คือ สื่อบุคคล / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” 4 ข่าว

อันดับห้า คือ การใช้มีวลีคดีโอ พบจำนวน 1 ข่าว

ช่อง ONE พบประเภทรายงานข่าวทั้งหมด 5 ประเภท ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น จำนวน 56 ข่าว

อันดับสอง มี 2 ประเภทรายการ ประเภทละ 2 ข่าว ได้แก่ สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” และรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) โดยตัวอย่าง สื่อบุคคล/ รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” เช่น บัณฑิตประสอภัยก่อเหตุชิง สัญลักษณ์ จากรายการ ข่าวรอบวัน (ข่าวค่ำ) (20/08/58) เนื้อข่าวเป็นการเล่าโดยดึงเรื่องราวความเชื่อเข้ามา ผูกกับเหตุระเบิด เชื่อมโยงไปถึงเหตุร้ายต่างๆที่เคยเกิดขึ้น ณ บริเวณดังกล่าว และสาเหตุของการตั้งเทวรูป 7 องค์ พร้อมมีโหร ทำนายว่าบริเวณดังกล่าวใกล้กับดาวมฤตยู เป็นพื้นที่อาถรรพ์ รัฐบาลควรทำบุญครั้งใหญ่เพื่อ อุกฤษฏ์บุคคลให้เจ้ากรรมนายเวรและสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ส่วนตัวอย่างประเภทรายการ รายงาน สด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) เช่น รายงานสด ทำบุญราชประสงค์ เป็นการรายงานพิธีบวงสรวง

อันดับสาม มี 2 ประเภท ประเภทละ 1 ข่าว ได้แก่ สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และ การนำเสนอมีวลีคดีโอ ของเสกโลโซ เพลงใจสลายของเสก โลโซพร้อม ภาพประกอบของเหตุการณ์ภาพความรุนแรงผู้บาดเจ็บเสียชีวิต ภาพคนไว้อาลัยตั้งอารมณ์ ใช้ก่อนเปิดรายการ ข่าวเช้า (19/08/58)

TNN24 มีการรายงานข่าวทั้งหมด 8 ประเภท มีจำนวนข่าวทั้งหมด จำนวน 145 ข่าว ดังนี้

อันดับหนึ่ง รายงานข่าว/สรุปรายงานสั้น จำนวน 106 ข่าว โดยมีลักษณะเป็นข่าวที่อัปเดตสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น ตลาดหุ้นร่วง 36.13 จุด กังวลเหตุระเบิดแยกราชประสงค์, ผบ.ตร.ระบุเหตุระเบิดที่ทำเรือสาทร เชื่อมโยงเหตุที่แยกราชประสงค์, ประชาชนจุดเทียนไว้อาลัยเหตุเสียชีวิตที่ราชประสงค์

อันดับสอง สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” จำนวน 15 ข่าว โดยมีลักษณะที่เป็นการติดตามข้อเท็จจริง ให้ข้อมูลในลักษณะที่เป็นกลาง ตัวอย่างเช่น, รายงาน...แกะรอย ชายมือวางระเบิดราชประสงค์, รายงาน...แกะรอยชายเสื้อสีฟ้าต้องสงสัยวางระเบิดท่าเรือสาทร, รายงาน อาณาภพระเบิด แยกราชประสงค์-ท่าเรือสาทร

อันดับสาม วิเคราะห์ข่าวโดยวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 10 ข่าว โดยมีลักษณะผู้สื่อข่าวให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อข่าวนั้นเอง แต่เป็นการให้ข้อมูลที่ไม่เน้นอารมณ์ความรู้สึก ตัวอย่างเช่น เกาะติดสถานการณ์เหตุวางระเบิดราชประสงค์ ครอบครัวชาวจีนรับศพบุตรชายเหยื่อระเบิดราชประสงค์ จับเยาวชนโพสต์เฟสบุ๊กขู่วางระเบิด อ้างทำเพราะคึกคะนอง

อันดับสี่ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) จำนวน 7 ข่าว โดยมีลักษณะผู้สื่อข่าวรายงานมาจากจุดเกิดเหตุ ตัวอย่างเช่น รายงานแยกราชประสงค์กลับสู่ภาวะปกติ รายงานจากท่าเรือสาทร เจ้าหน้าที่เร่งหาชิ้นส่วนระเบิดที่ท่าเรือสาทร รายงานผลกระทบความเชื่อมั่นหลังเกิดเหตุระเบิดราชประสงค์

ไทยรัฐทีวี มีการรายงานข่าวทั้งหมด 8 ประเภท คือ

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น พบจำนวนมากที่สุด 209 ข่าว

อันดับสอง คือ สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบจำนวน 18 ข่าว มีเนื้อหาของรายงานพิเศษที่เกี่ยวกับข้อมูลการระเบิดในอดีตที่ผ่านมา การเชื่อมโยงกับผู้ก่อการร้ายในต่างประเทศ และการข้อมูลเกี่ยวกับการระเบิดที่เกิดขึ้น

อันดับสาม คือรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ จำนวน 7 ข่าว เป็นการรายงานกิจกรรมหลังเหตุระเบิดเช่น การบวงสรวงศาลท้าวมหาพรหม การเปิดศาลท้าวมหาพรหมให้สักการะ ยุทธการปิดเมืองคั่นรังโจรของตำรวจนครบาล และการรายงานบรรยากาศการท่องเที่ยวบริเวณแยกราชประสงค์

อันดับสี่ คือ วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 5 ข่าว เนื้อหาในการวิเคราะห์จะเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ และการเชื่อมโยงเกี่ยวกับกลุ่มคนต่างชาติ ไปจนถึงการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยเทคนิคพิเศษ

อันดับห้า คือ สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” (A4) พบจำนวน 3 ข่าว ทั้งหมดเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับบุคคลที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ระเบิด

อันดับหก คือ การนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ พบจำนวน 3 ข่าว เช่น การทำเป็นภาพประกอบเพลง(มิวสิควีดีโอ) และการนำเสนอภาพจากกล้องหนักรถจากผู้ชมทางบ้านที่ส่งมาให้ทางสถานี

อันดับเจ็ด พบในจำนวนที่เท่ากัน 1 ข่าว คือ วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ และบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based

ไทยพีบีเอส มีรายงานทั้งหมด 174 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 6 ประเภท คือ

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น พบจำนวน 54 ข่าว

อันดับสอง คือ สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” ส่วนใหญ่เป็นการรายงานที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น การเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ ที่น่าจะเป็น การวิเคราะห์หาตัวผู้ก่อเหตุหรือวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับระเบิด

อันดับสาม คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ พบจำนวน 17 ข่าว เกือบทั้งหมดเป็นการรายงานสดจากบริเวณศาลท้าวมหาพรหม ส่วนพื้นที่อื่นพบค่อนข้างน้อย เช่น ท่าเรือสาทร ย่านท่องเที่ยวพัฒนาพงษ์ ในช่วงที่จนท. ลงพื้นที่ตรวจตราความปลอดภัย

อันดับสี่ คือ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based พบจำนวน 8 ข่าว มีทั้งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนคดี การสัมภาษณ์นักวิชาการในการวิเคราะห์เหตุการณ์ และการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้น

อันดับห้า คือ สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดรามา “emotional-based” พบจำนวน 6 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการรายงานเกี่ยวกับความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับคนในครอบครัว หรือผลกระทบที่เกิดกับตัวบุคคล เช่น การประกอบอาชีพ และ

อันดับหก คือ วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ พบจำนวน 5 ข่าว ทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์โดยผู้ประกาศประกอบภาพกราฟิกจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

New TV มีรายงานทั้งหมด 122 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 5 ประเภท เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง คือ รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น พบ จำนวน 103 ข่าว

อันดับสอง คือ วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ พบ จำนวน 14 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์เส้นทางการก่อเหตุ ลักษณะของคนร้าย และชิ้นส่วนประกอบวัตถุระเบิด

อันดับสาม คือ สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบ จำนวน 3 ข่าว เป็นรายงานพิเศษเกี่ยวกับประวัติของศาลพระพรหม การบูรณะศาลพระพรหม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

อันดับสี่ คือ สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดรามา “emotional-based” พบ จำนวน 1 ข่าว เป็นรายงานพิเศษเกี่ยวกับ ศรัทธาและความหวังที่แยกราชประสงค์ พื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

อันดับห้า คือ วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ พบจำนวน 1 ข่าว เป็นการวิเคราะห์ข่าวเพื่อหาตัวผู้ก่อเหตุระเบิดที่แยกราชประสงค์

PPTV HD การรายงานข่าวทั้งหมด 6 ประเภท ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ การรายงานข่าว/สรุปรายงานสั้น (A2) พบจำนวน 131 ข่าว

อันดับสอง คือ สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” (A3) พบจำนวน 15 ข่าว

อันดับสาม คือ สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดรามา “emotional-based” และมีการยกเบรก / ทั้งรายการให้กับประเด็นเรื่องนี้เรื่องเดียว (A4) พบจำนวน 5 ข่าว

อันดับสี่ คือ การวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ (A8) พบจำนวน 3 ข่าว

อันดับห้า พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 1 ข่าว คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (A5) และ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based (A6)

3.3 รูปแบบการนำเสนอข่าวโทรทัศน์

จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด แยกราชประสงค์ และ ทำเรือสาทร ของ ตั้งแต่ช่วงเวลา 18.00 น. ของวันที่ 18 สิงหาคม 2558 ถึง เวลา 18.00 น. ของวันที่ 25 สิงหาคม 2558 พบรายละเอียดรูปแบบการรายงานข่าว 5 ดังนี้

ช่องเนชั่น ทีวี มีรายงานข่าวทั้งหมด 200 ข่าว พบการรายงานข่าว 6 ประเภท เรียงตามลำดับประเภทที่พบมากที่สุด ดังนี้

- 1) รายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น มากที่สุด จำนวน 155 ข่าว เช่นการรายงานสถานการณ์ทั่วไปของเหตุการณ์ระเบิด ความสูญเสีย ความเสียหาย การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ และผลกระทบจากเหตุการณ์
- 2) สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” จำนวน 20 ข่าว เช่นการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ การวิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง ผลกระทบจากเหตุการณ์ การตรวจตรา มาตรการระวังภัย และประเด็นอื่นๆ เช่น ศรัทธา-ความเชื่อ พระพรหมเอราวัณ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหากเกิดเหตุฉุกเฉินระเบิด
- 3) รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ จำนวน 17 ข่าว เช่น รายงานบรรยากาศสดพิธีทำบุญ 5 ศาสนา บรรยากาศแยกราชประสงค์นักท่องเที่ยวทยอยสักการะทำวมหาพรหม บรรยากาศที่โรงพยาบาลญาติผู้เสียชีวิตทยอยรับศพ
- 4) บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based จำนวน 4 ข่าว เช่น การเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีชาวต่างชาติมาเกี่ยวข้อง การระดมความเชื่อเหลือ และความคืบหน้าเหตุระเบิด
- 5) วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 2 ข่าว เช่น การวิเคราะห์หลักฐานข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง ผลกระทบจากเหตุการณ์ และวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 2 ข่าว เช่นการเชื่อมโยงประเด็นระหว่างประเทศ มีชาวต่างชาติมาเกี่ยวข้องและการวิเคราะห์หาตัวคนร้าย

ช่อง 7 เอชดี ทีวี มีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 122 ข่าว โดยแยกเป็นประเภทของการรายงานข่าวได้ 5 ประเภท เรียงตามลำดับจำนวนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ

- 1) ประเภทการรายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น เพื่อการรายงานข่าวประจำวันหรือรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ประจำวัน มีจำนวน 81 ข่าว
- 2) ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สกู๊ป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Emotional-based” มีจำนวน 21 ข่าว
- 3) ประเภทการรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ ตามสถานการณ์ มีจำนวน 13 ข่าว
- 4) ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สกู๊ป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Fact-based” มีจำนวน 6 ข่าว
- 5) บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based มีจำนวน 1 ข่าว

ช่อง 3 HD พบประเภทรายงานข่าว จำนวน 226 ข่าว ดังนี้

1) รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น จำนวน 206 ข่าว มี 2 ประเภทรายการ ประเภทละ 7 ข่าว ได้แก่ สก๊ิป/ รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) โดยตัวอย่างสก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” เช่น สืบจากภาพ ตามหาเสื้อมีอวาระระเบิด จากรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ (19/08/58) โดยทีมข่าวลงพื้นที่ย่านร้านขายเสื้อสีเหลืองที่ผู้ต้องสงสัยใส่ที่ประตูน้ำ และตัวอย่างรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) เช่น เจ้าหน้าที่ตามหาชิ้นส่วนที่ทำเรือสาทร จากรายการ เทียงวันทันเหตุการณ์ (19/08/58) เนื้อหาข่าวเป็นการเล่าเรื่องเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครได้สูบน้ำบริเวณสะพานสาทรออกเพื่อหาหลักฐานเพิ่มเติม โดยเป็นการอธิบายการสูบน้ำอย่างละเอียด

2) สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา “emotional-based” จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น ผู้เสียชีวิตชาวฮ่องกงจากเหตุการณ์ระเบิดในไทย จากช่วงโต๊ะข่าวบันเทิง ในรายการ เทียงวันทันเหตุการณ์ (19/08/2558) โดยเป็นคนดังบันเทิงในต่างประเทศพูดถึงความรู้และให้กำลังใจครอบครัวผู้สูญเสีย ซึ่งมีการเปิดเพลงคลอ และรูปภาพเหตุการณ์ในวันที่เกิดเหตุ มี 3 ประเภทรายการ ประเภทละ 1 ข่าว ได้แก่ Breaking News รายงานข่าวด่วน และ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based โดยตัวอย่างการอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based และอื่นๆ ได้แก่ MV โดยตัวอย่างเช่น การใช้เพลงจับมือไว้แล้วไปด้วยกัน ของธงไชย แมคอินไตย์ ประกอบภาพเหตุการณ์จุดเทียน การไว้อาลัยของคนไทย จากรายการเทียงวันทันเหตุการณ์ (19/08/2558)

ข้อ 5 พบการรายงานข่าวจำนวน 69 ชิ้น แบ่งเป็นประเภทรายงานข่าว 4 ประเภท ดังนี้

1) รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น จำนวน 54ข่าว

2) สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based จำนวนรูปแบบละ 5 ข่าว โดยตัวอย่าง สก๊ิป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” เช่น สก๊ิปพิเศษสัมภาษณ์ความคิดเห็นนักท่องเที่ยวจากสุวรรณภูมิ และตัวอย่าง บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based เช่น สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ประธานอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3)วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าวเร่งสร้างความเชื่อมั่นประเทศไทยหลังเหตุระเบิดกลางกรุง จากรายการฮาร์ดคอข่าว วิเคราะห์โดยนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์และ

4)รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) จำนวน 2 ข่าว โดยทั้ง 2 ข่าวเป็นการรายงานสถานการณ์แยกราชประสงค์ว่าเข้าสู่สภาพปกติหลังเหตุระเบิด

Amarin TV พบว่ามีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 121 ข่าว โดยแยกเป็นประเภทของการรายงานข่าวได้ 4 ประเภท เรียงตามลำดับจำนวนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ

1) ประเภทการรายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น เพื่อการรายงานข่าวประจำวันหรือรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ประจำวัน มีจำนวน 101 ข่าว

2) ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สก๊ิป) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Fact-based” มีจำนวน 9 ข่าว

- 3) ประเภทการเผยแพร่ข่าว(สื่อบุคคล) / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูลอธิบาย “Emotional-based” มีจำนวน 6 ข่าว
- 4) ประเภทการรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ ตามสถานการณ์ มีจำนวน 5 ข่าว

MCOT HD มีรายงานทั้งหมด 150 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น พบจำนวน 126 ข่าว
- 2) สื่อบุคคล / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” พบจำนวน 10 ข่าว
- 3) รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ พบจำนวน 9 ข่าว
- 4) สื่อบุคคล / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” จำนวน 4 ข่าว
- 5) การใช้มีเดียวิดีโอ พบจำนวน 1 ข่าว

ช่อง ONE มีการรายงานข่าว 62 ชิ้น พบประเภทรายงานข่าวทั้งหมด 5 ประเภท เรียงตามลำดับประเภท ที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) รายงานข่าว / สรุปรายงานสั้น จำนวน 56 ข่าว
- 2) มี 2 ประเภทรายการ ประเภทละ 2 ข่าว ได้แก่ สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” และรายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) โดยตัวอย่าง สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ดราม่า “emotional-based” เช่น บัณฑิตประสงค์ก่อเหตุซึ่งสัญลักษณ์ จากรายการ ข่าวรอบวัน (ข่าวค่ำ) (20/08/58) เนื้อข่าวเป็นการเล่าโดยดึงเรื่องราวความเชื่อเข้ามาผูกกับเหตุระเบิด เชื่อมโยงไปถึงเหตุร้ายต่างๆที่เคยเกิดขึ้น ณ บริเวณดังกล่าว และสาเหตุของการตั้งเทวรูป 7 องค์ พร้อมมีโหร ทำนายว่าบริเวณดังกล่าวใกล้กับดาวมฤตยู เป็นพื้นที่อาถรรพ์ รัฐบาลควรทำบุญครั้งใหญ่เพื่ออุทิศบุญกุศลให้เจ้ากรรมนายเวรและสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ส่วนตัวอย่างประเภทรายการ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) เช่น รายงานสด ทำบุญราชประสงค์ เป็นการรายงานพิธีบวงสรวง
- 3) มี 2 ประเภท ประเภทละ 1 ข่าว ได้แก่ สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” และ การนำเสนอมีเดียวิดีโอ ของเสกโลโซ เพลงใจสลายของเสก โลโซพร้อมภาพประกอบของเหตุการณ์ภาพความรุนแรงผู้บาดเจ็บเสียชีวิต ภาพคนไว้อาลัยตั้งอารมณ์ ใช้ก่อนเปิดรายการ ข่าวเช้า (19/08/58)

TNN24 พบการรายงานข่าวทั้งหมด 8 ประเภท จำนวนข่าวทั้งหมด จำนวน 145 ข่าว ดังนี้

- 1) รายงานข่าว/สรุปรายงานสั้น จำนวน 106 ข่าว โดยมีลักษณะเป็นข่าวที่อัปเดตสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น ตลาดหุ้นร่วง 36.13 จุด กังวลเหตุระเบิดแยกราชประสงค์, ผบ.ตร.ระบุเหตุระเบิดที่ทำเรือสำราญเชื่อมโยงเหตุที่แยกราชประสงค์, ประชาชนจุดเทียนไว้อาลัยเหตุเสียชีวิตที่ราชประสงค์
- 2) สื่อบุคคล/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” จำนวน 15 ข่าว โดยมีลักษณะที่เป็นการติดตามข้อเท็จจริง ให้ข้อมูลในลักษณะที่เป็นกลาง ตัวอย่างเช่น, รายงาน...แกะรอยชายมีอวาระระเบิดที่ศาลทำวมหาพรหม, รายงาน...แกะรอยชายเสื้อสีฟ้าต้องสงสัยวางระเบิดทำเรือสำราญ, รายงานอนุภาพระเบิด แยกราชประสงค์-ทำเรือสำราญ

3) วิเคราะห์ข่าวโดยวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 10 ข่าว โดยมีลักษณะผู้สื่อข่าวให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อข่าวตัวเอง แต่เป็นการให้ข้อมูลที่ไม่เน้นอารมณ์ความรู้สึก ตัวอย่างเช่น เกาะติดสถานการณ์เหตุวางระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม ครอบครัวยุวชนจีนรับสี่ศพสุดท้ายเหยื่อระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม จับเยาวชนโพสต์เฟสบุ๊กขู่วางระเบิด อ้างทำเพราะคึกคะนอง

4) รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ (สำหรับ TV) จำนวน 7 ข่าว โดยมีลักษณะผู้สื่อข่าวรายงานมาจากจุดเกิดเหตุ ตัวอย่างเช่น รายงานแยกราชประสงค์กลับสู่ภาวะปกติ รายงานจากท่าเรือสาทร เจ้าหน้าที่เร่งหาชิ้นส่วนระเบิดที่ทำเรือสาทร รายงานผลกระทบความเชื่อมั่นหลังเกิดเหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

ไทยรัฐทีวี การรายงานข่าวทั้งหมด 247 ชิ้น ทั้งหมด 8 ประเภท คือ

1) รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น พบจำนวนมากที่สุด 209 ข่าว

2) สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบจำนวน 18 ข่าว มีเนื้อหาของการรายงานพิเศษที่เกี่ยวกับข้อมูลการระเบิดในอดีตที่ผ่านมา การเชื่อมโยงกับผู้ก่อการร้ายในต่างประเทศ และการข้อมูลเกี่ยวกับการระเบิดที่เกิดขึ้น

3) รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ จำนวน 7 ข่าว เป็นการรายงานกิจกรรมหลังเหตุระเบิดเช่น การบวงสรวงศาลท้าวมหาพรหม การเปิดศาลท้าวมหาพรหมให้สักการะ ยุทธการปิดเมืองคั่นรังโจรของตำรวจนครบาล และการรายงานบรรยากาศการท่องเที่ยวบริเวณแยกราชประสงค์

4) วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ จำนวน 5 ข่าว เนื้อหาในการวิเคราะห์จะเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจ และการเชื่อมโยงเกี่ยวกับกลุ่มคนต่างชาติ ไปจนถึงการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยเทคนิคพิเศษ

5) สกู๊ป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ครอบคลุม “emotional-based” พบจำนวน 3 ข่าว ทั้งหมดเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับบุคคลที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ระเบิด

6) การนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ พบจำนวน 3 ข่าว เช่น การทำเป็นภาพประกอบเพลง(มิวสิควีดีโอ) และการนำเสนอภาพจากกล้องหน้ารถจากผู้ชมทางบ้านที่ส่งมาให้ทางสถานี

7) พบในจำนวนที่เท่ากัน 1 ข่าว คือ วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ และบทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวการเชื่อมโยงไปที่อารมณ์ ความรู้ ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ emotional-based

ThaiPBS มีรายงานทั้งหมด 174 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 6 ประเภท คือ

1) รายงานข่าว / สรุปข่าวสั้น พบจำนวน 54 ข่าว

2) สกู๊ป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” ส่วนใหญ่เป็นการรายงานที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น การเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ ที่น่าจะเป็น การวิเคราะห์หาตัวผู้ก่อเหตุหรือวิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับระเบิด

3) รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ พบจำนวน 17 ข่าว เกือบทั้งหมดเป็นการรายงานสดจากบริเวณศาลท้าวมหาพรหม ส่วนพื้นที่อื่นพบค่อนข้างน้อย เช่น ท่าเรือสาทร ย่านท่องเที่ยวพัฒนาพงศ์ ในช่วงที่ จนท. ลงพื้นที่ตรวจตราความปลอดภัย

4) บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based พบจำนวน 8 ข่าว มีทั้งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนคดี การสัมภาษณ์นักวิชาการในการวิเคราะห์เหตุการณ์ และการสัมภาษณ์ภาคธุรกิจเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้น

5) สก๊อป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา “emotional-based” (A4) พบจำนวน 6 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการรายงานเกี่ยวกับความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับคนในครอบครัว หรือผลกระทบที่เกิดกับตัวบุคคล เช่น การประกอบอาชีพ

6) วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ พบจำนวน 5 ข่าว ทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์โดยผู้ประกาศประกอบภาพกราฟิกจำลองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

New TV มีรายงานทั้งหมด 122 ข่าว แบ่งการรายงานข่าวเป็น 5 ประเภท คือ

1) รายงานข่าว / สรุปรายข่าวสั้น พบ จำนวน 103 ข่าว

2) วิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ พบ จำนวน 14 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์เส้นทางการก่อเหตุ ลักษณะของคนร้าย และชิ้นส่วนประกอบวัตถุระเบิด

3) สก๊อป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบ จำนวน 3 ข่าว เป็นรายงานพิเศษเกี่ยวกับประวัติของศาลพระพรหม การบูรณะศาลพระพรหม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

4) สก๊อป / รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา “emotional-based” พบ จำนวน 1 ข่าว เป็นรายงานพิเศษเกี่ยวกับ ศรัทธาและความหวังที่แยกราชประสงค์ พื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว

5) วิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ นักวิชาการ และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ พบจำนวน 1 ข่าว เป็นการวิเคราะห์ข่าวเพื่อหาตัวผู้ก่อเหตุระเบิดที่แยกราชประสงค์

PPTV HD พบการรายงานข่าวทั้งหมด 156 ชิ้น แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1) การรายงานข่าว/สรุปรายข่าวสั้น พบจำนวน 131 ข่าว

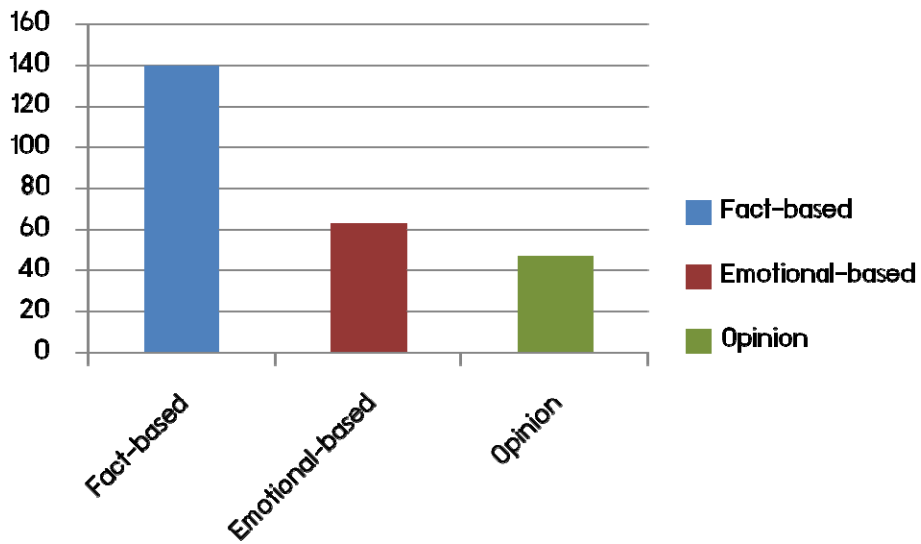
2) สก๊อป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้ข้อมูล อธิบาย “Fact-based” พบจำนวน 15 ข่าว

3) สก๊อป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ตรามา “emotional-based” และมีการยกเบรก / ทั้งรายการให้กับประเด็นเรื่องนี้เรื่องเดียว พบจำนวน 5 ข่าว

4) การวิเคราะห์ข่าวโดยผู้สื่อข่าว/ผู้ประกาศ พบจำนวน 3 ข่าว พบเท่ากัน 2 ประเภท ประเภทละ 1 ข่าว คือ รายงานสด ณ จุดเกิดเหตุ และ บทสัมภาษณ์ / การอภิปรายข่าวที่เน้นการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง fact-based

จากรูปแบบการสื่อสารข้างต้น เมื่อนำมาจับกลุ่มเฉพาะรูปแบบการพัฒนาประเด็นสู่การรายงานพิเศษหรือบทสัมภาษณ์ซึ่งเป็นลักษณะของการให้ข้อมูลเชิงลึก ต่อยอดไปจากการรายงานสถานการณ์ การต่อยอดประเด็นแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ การให้ข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริง (Fact-based) / การเน้นที่อารมณ์ (Emotional-based) และนำเสนอสิ่งที่เป็นความคิดเห็น (Opinion) ในภาพรวมของสื่อโทรทัศน์พบว่า สื่อโทรทัศน์มีการต่อยอดประเด็นเชิงลึกในมิติการเน้นให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เพื่ออธิบายเหตุการณ์มากที่สุด รองลงมาคือ การต่อยอด

ในประเด็นที่เกี่ยวกับความรู้สึก และกระตุ้นอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยเฉพาะเรื่องของความสูญเสีย และการรวมพลังกันของคนในสังคม และสุดท้ายคือการต่อยอดเชิงลึกในมิติของการวิจารณ์ วิพากษ์ และแสดงความคิดเห็น ซึ่งส่วนมากเป็นรายการอภิปราย และสัมภาษณ์ความคิดเห็นเพื่อหาสาเหตุ การเชื่อมโยง และการพยายามหาคำอธิบายต่อเหตุการณ์

แผนภูมิที่ 38 แสดงปริมาณประเภทโทนของข่าวเชิงลึก

ประเด็น / ประเภทการรายงานข่าวบริบทและเชิงลึก	รายงาน fact-based	รายงานพิเศษ emotional	สัมภาษณ์ fact-based	สัมภาษณ์ emotional	วิเคราะห์ ผู้สื่อข่าว	วิเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญ	รวม
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้า	14	9	1	0	3	0	27
ความสูญเสีย ความเสียหาย	6	15	1	2	0	0	24
การบูรณะ เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	10	5	3	4	1	1	24
วิเคราะห์ อธิบายเกี่ยวกับการระเบิด	6	1	0		4	0	11
สาเหตุเหตุการณ์ – เชื่อมโยงกับการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง	1	0	0	0	0	0	1
การเชื่อมโยงประเด็นคาดการณ์กลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง หรือ ผู้กระทำผิด	0	0	0	0	6	1	7
การเชื่อมโยงประเด็นบประเด็นระหว่างประเทศ มีต่างชาติ ต่างเชื้อชาติ	1	0	3	6	2	0	12
วิเคราะห์หาตัวผู้ร้าย	3	4	3	8	3	0	21
การสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่	9	2	3	4	6	0	24
วิเคราะห์หลักฐาน ข้อมูลเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง	7	0	0	0	6	0	13
จับประเด็นกระแสจากออนไลน์ / จากประชาชนมานำเสนอ	0	0	1	2	0	1	4
การระดมสรรพกำลังและข้อมูลจากประชาชนและอื่นๆ ระบุดักคนร้าย	0	0	0	0	1	0	1
การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม	0	0	0		0	0	0
ผลกระทบจากเหตุการณ์	0	0	1	2	4	0	7
ประเด็นความมั่นคง และการทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา	12	8	4	6	3	3	36
ประเด็นการรักษาเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศ การปฏิเสธการให้ข้อมูล ข้อมูลเชิงลับที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูล	4	2	0	0	0	0	6
วิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่โดยสื่อมวลชน	0	0	0	0	0	0	0
การปลุกระดมความเป็นชาติ	0	0	0	0	1	0	1

ตารางที่ 24 แสดงปริมาณเชิงเปรียบเทียบประเด็นข่าวและประเภทการรายงานข่าวบริบทและเชิงลึก

เมื่อเปรียบเทียบตามประเด็นของการพัฒนาความเชิงลึกก็จะพบว่า การให้ความสำคัญกับประเภทในการรายงานข่าวที่พัฒนาเป็นเชิงลึกมีความใกล้เคียงกันทั้ง 3 ประเภท โดยที่มากที่สุด ยังเป็นรายงานพิเศษและสัมภาษณ์ที่เน้นการให้ข้อมูลเป็นหลัก ประเด็นที่น่าเสนอมากในประเภทนี้คือ อธิบายบริบทของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประเด็นการทำงานและความมั่นคงของรัฐบาล การบูรณะเยียวยาช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสืบหาคนร้าย วิเคราะห์หลักฐาน และอธิบายเกี่ยวกับระเบิด ซึ่งจะเป็นการต่อยอดโดยใช้การรายงานพิเศษหรือสื่ूप็นลักษณะของการประมวลเหตุการณ์ รวบรวมประเด็น ให้ข้อมูลรอบด้าน อธิบายเพิ่มเติมโดยใช้แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องในการพูดถึงเรื่องต่างๆ ถ้าเป็นประเภทการสัมภาษณ์ที่เน้นข้อเท็จจริง จะเป็นประเด็นการทำงานของรัฐ วิเคราะห์หาคคนร้าย สืบหาคนร้าย และการเชื่อมโยงสาเหตุกับกลุ่มอุยกูร์ โดยอธิบายความเป็นมาที่ไปที่ไป และกระบวนการในการสืบหาคนร้าย

ส่วนประเด็นเชิงลึกที่เน้นการนำเสนอที่ให้อารมณ์ความรู้สึก ความสูญเสีย เน้นไปที่ชีวิตของคนที่ได้รับผลกระทบ เรื่องราวของคนที่เกี่ยวข้อง ประเด็นความมั่นคงการทำงานของรัฐ จะเน้นให้เห็นการทำงานอย่างแข็งขันของเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ ความรู้สึกของคนในพื้นที่ ความมั่นใจในการดูแล บรรยากาศและโทนในการนำเสนอจะเน้นที่อารมณ์ของเหตุการณ์และการทำงาน ในมุมที่ดีก็ช่วยให้สร้างความเชื่อมั่นได้ คลายความวิตกต่อสถานการณ์ได้ แต่ต้องระวังถ้าใส่ความเป็นดราม่าของความไม่แน่นอนของเหตุการณ์มาก ก็อาจเป็นผลอีกด้านหนึ่งได้ในเรื่องการเพิ่มความตื่นตระหนก ส่วนการสัมภาษณ์ที่เน้นอารมณ์เป็นหลักเน้นที่ประเด็นเรื่องการเชื่อมโยง แม้จะมีข้อเท็จจริงเทียบเคียงในการเชื่อมโยง แต่ในการนำเสนอเน้นที่อารมณ์ ความรู้สึกทัศนคติ ความคิดเห็นต่อการเชื่อมโยง และต่อการทำงานของรัฐซึ่งเป็นผลให้อาจเกิดปัญหาที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ ส่วนในเรื่องของการแสดงความเห็นมีรูปแบบของรายการในการนั่งพูดคุยและวิเคราะห์ประเด็นโดยผู้สื่อข่าว ควบคู่ไปกับการใช้นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญมาร่วมให้ความเห็นต่อประเด็น ส่วนใหญ่ก็จะเน้นในเรื่องของการวิเคราะห์ สืบหาคนร้าย และการเชื่อมโยงที่เป็นประเด็นและถูกนำมาถามความคิดเห็น ความเป็นไปได้ การคาดการณ์

ทั้งนี้ รูปแบบการนำเสนอของสื่อโทรทัศน์มีความหลากหลาย ถ้ามองในแง่พัฒนาการของการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ในเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต ในการศึกษาครั้งนี้ เราพบรูปแบบของการรายงานข่าวที่มีความสร้างสรรค์ในการพยายามใช้เทคโนโลยีเพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ให้เข้าใจง่าย และจับต้องได้ โดยเฉพาะเรื่องของการเกิดเหตุการณ์ และการวิเคราะห์ระเบิด โดยสรุปรูปแบบของการนำเสนอข่าวของสื่อโทรทัศน์ได้ดังนี้

	Nation TV	3 HD	ช่อง 5	7 HD	Amarin TV	MCOT HD	ONE	TNN 24	ไทยรัฐ ทีวี	ThaiPB S	New TV	PPTV	รวม
ผู้ประกาศ ให้ข้อมูล FACT-BASED	178	210	56	75	98	128	57	88	166	130	64	140	1390
ผู้ประกาศ EMOTIONAL-BASED สร้างอารมณ์ร่วม ดราม่า	16	6	1	20	8	11	5	3	25	7	56	11	169
ผู้ประกาศมีการวิเคราะห์ให้ข้อมูลเพิ่ม โดยใช้ข้อมูล	2	-	0	1	1	0	0	0	9	8	0	3	24
ผู้ประกาศใช้การสัมภาษณ์ที่แสดงถึงความรู้สึก	-	-	0	0	2	0	0	0	6	0	0	0	8
ผู้ประกาศใช้ทักษะในการสัมภาษณ์ค้นหาข้อเท็จจริง	4	-	10	0	0	0	0	5	1	8	1	0	29
รูปแบบการนำเสนอแบบอภิปราย ที่เน้นการให้ข้อมูล	3	-	2	1	0	0	0	13	9	2	0	0	30
อภิปราย ตอบสนองทางอารมณ์ ความคิดเห็น ความดราม่า	-	-	0	0	0	0	0	3	1	0	0	1	5
ผู้สื่อข่าวรายงานจากที่เกิดเหตุ (เน้น fact-based)	12	9	1	9	13	6	1	13	7	19	0	0	90
ผู้สื่อข่าวรายงานจากจุดเกิดเหตุ (เน้นอารมณ์ ความรู้สึก)	1	-	1	18	4	4	0	5	0	0	0	1	34
การใช้ภาพ insert เน้นที่การอธิบายเหตุการณ์	18	130	64	70	87	124	59	106	161	147	77	114	1157
การใช้ภาพแล้วมีเป้าหมายให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก	2	13	1	53	30	21	4	14	21	7	4	50	220
การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน โดยมีการปกป้องแหล่งข่าว	3	4	1	1	0	1	3	9	3	3	0	4	32
การใช้ภาพผู้เสียหาย พยาน โดยไม่มีการปกป้องแหล่งข่าว	3	12	7	11	1	24	7	12	9	11	0	4	101
การใช้ภาพความรุนแรง ใช้สั้นๆ เพียงครั้งเดียวในข่าว	-	4	3	12	5	9	9	14	24	13	1	0	94
การใช้ภาพความรุนแรงวนไปมา ซ้ำๆ เน้นเรื่องความรุนแรง	-	7	0	5	2	4	2	1	9	2	0	0	32
การใช้คำที่เหมารวม ทำให้รู้สึกต่อคนกลุ่มนั้นแบบเหมารวม	-	2	0	1	4	1	0	0	2	0	2	2	14
การให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นของนักการเมือง	1	1	0	0	0	1	0	1	3	1	6	0	14
การใช้คำที่เป็นอุปมา อุปมัย เปรียบเทียบ	-	-	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3
มีการใช้คำไม่สุภาพ การตั้งฉายา หรือคำที่รุนแรง	3	-	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	5
การใช้กราฟิก 3D CCTV เพื่ออธิบายเรื่อง	37	62	14	32	22	31	20	49	52	30	19	23	391
การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยไม่ระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ	21	15	5	2	8	15	20	52	38	13	11	10	210
การใช้ภาพจากแฟ้มภาพ โดยระบุแฟ้มภาพ	9	1	2	0	0	1	0	2	3	8	3	0	29
จำลองเหตุการณ์	2	-	0	1	1	0	0	5	6	5	0	0	20

ตารางที่. 25 แสดงกรอบของโทนในการนำเสนอข่าวโทรทัศน์

จากตาราง วิเคราะห์ในส่วนแรก คือกรอบในการนำเสนอที่สะท้อนที่เรื่องของการให้ความสำคัญระหว่างการนำเสนอ “ข้อเท็จจริง” และ “นำเสนออารมณ์” พบว่าสื่อโทรทัศน์ก็ให้ความสำคัญของการนำเสนอข้อเท็จจริงมากกว่าเล่นที่อารมณ์ความรู้สึก ในรูปแบบการนำเสนอ ซึ่งก็สอดคล้องกับประเภทของข่าวที่เน้นการรายงานด้วย Fact มากกว่าอารมณ์ อย่างไรก็ตามในแง่ของการนำเสนอที่สร้างอารมณ์ความรู้สึก โดยเน้นที่สองลักษณะคือ การแสดงออกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ประกาศต่อเหตุการณ์ ต่อเรื่องราว และการใช้ภาพหรือคลิปที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นความเสียหาย การให้กำลังใจ การปลุกกระตุ้นความรู้สึกร่วมกัน ภาพฮีโร่เจ้าหน้าที่ที่ทำงาน หรือภาพของความสูญเสีย เสียใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ การอภิปรายหรือการนำคนมาถกกันเพื่อให้เกิดประเด็นตามมาและขัดแย้งพบได้น้อย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี เช่นเดียวกับการสื่อสารด้วยแพลตฟอร์มอื่นแต่โทรทัศน์จะสร้าง Impact ทางอารมณ์ได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะเป็นภาพเคลื่อนไหว คนจะรู้สึกเหมือนอยู่กับเหตุการณ์ สัมผัสเหตุการณ์ได้ ข้อดีคือสื่อไม่เน้นใช้ภาพซ้ำความรุนแรงมากเกินไป ยังเน้นการใช้ภาพเหตุการณ์ที่สื่อถึงความรุนแรงแค่เพื่อการบอกเหตุการณ์เท่านั้น โดยหลักๆ จะเน้นอารมณ์ที่ความสูญเสีย ซึ่งอย่างที่กล่าวไปแล้วว่า ช่วยทำให้อารมณ์ของคนต่อเหตุการณ์เป็นเชิงบวกได้ในแง่ช่วยเหลือกัน และรวมใจคนให้ผ่านเหตุการณ์ได้

ในประเด็นเรื่องการใช้คำและภาพเพื่อสะท้อนบทบาทในเชิงจริยธรรมผ่านรูปแบบการรายงานข่าว พบประเด็นที่มีความสัมพันธ์ต่อจริยธรรมที่ต้องระวัง คือ พบการใช้ภาพที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย พยาน และคนในเหตุการณ์โดยไม่ปกป้องมากกว่าการปกป้อง ส่วนเรื่องการใช้ภาพรุนแรง ซึ่งเป็นภาพจากเหตุการณ์พบการใช้เพื่อบอกเหตุการณ์เพียงครั้งเดียวสั้นๆ ในข่าว และไม่มีการใช้เนื้อหาที่สื่อถึงความรุนแรงควบคู่ไป พบได้มากกว่า การใช้ภาพความรุนแรงวนๆ ซ้ำๆ จนทำให้รู้สึกถึงความรุนแรง นับเป็นเรื่องที่ดีในการปฏิบัติ ในภาวะวิกฤตซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงและการสูญเสีย บาดเจ็บ เลี้ยงลำบากที่จะไม่ใช้ภาพที่มีความรุนแรงอยู่ในภาพ แต่ลักษณะการเลือกใช้ การตอกย้ำความรุนแรง สื่อสามารถกำหนดกรอบที่จะนำเสนอได้

3.4 แหล่งข่าว

การศึกษาเรื่องการใช้แหล่งข่าว เป็นการศึกษาที่มาของข้อมูลที่สื่อเลือกมานำเสนอ และการอ้างอิงเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สื่อสารกับสังคมในช่วงเวลาของภาวะวิกฤตหลังเหตุการณ์ระเบิดศาลท้าวมหาพรหม-ท่าเรือสาทร

แหล่งข่าวที่ใช้	Nation TV	CH7	CH3	CH5	Amarin TV	MCOT HD	ONE	TNN 24	ไทยรัฐทีวี	Thai PBS	New TV	PPTV HD
เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร	6	1	5	10	4	5	4	1	13	7	5	10
เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ	102	48	77	17	64	39	25	73	62	35	40	74
เจ้าหน้าที่รัฐ	33	12	18	16	12	12	6	13	45	13	21	26

แหล่งข่าวที่ใช้	Nation TV	CH7	CH3	CH5	Amarin TV	MCOT HD	ONE	TNN 24	ไทยรัฐทีวี	Thai PBS	New TV	PPTV HD
หน่วยงานรัฐ												
นายกรัฐมนตรี	13	10	17	7	3	8	5	8	8	9	19	9
คนในรัฐบาล	13	10	6	9	13	12	4	6	8	8	0	14
นักการเมือง	3	0	1	4	0	2	0	0	1	2	1	1
นักวิชาการ	5	1	1	1	1	4	0	2	2	9	1	6
ประชาชน	33	17	20	4	15	15	6	9	24	26	6	8
พยาน และ ผู้เสียหาย	4	16	7	1	4	11	2	2	12	5	2	9
กลุ่ม เคลื่อนไหว	1	0	1	0	0	1	0	0	3	0	1	0
สื่อต่างประเทศ	14	7	15	0	5	2	1	3	11	4	16	13
นักท่องเที่ยว	9	9	2	5	1	0	3	5	6	9	0	6
ดารา คนดัง Influencer	4	0	13	0	1	3	0	4	11	1	9	4
กลุ่มภาคธุรกิจ	12	8	12	3	6	8	3	5	11	18	2	13
หน่วยงาน ภาครัฐใน ต่างประเทศ	9	5	6	4	1	6	1	3	19	10		3
อื่น ๆ	17	8	12	1	3	13	1	2	7	1		3

ตารางที่ 26 แสดงแหล่งข่าวที่ข่าวโทรทัศน์ใช้ในการรายงาน

Nation TV มีรายงานข่าวทั้งหมด 200 ข่าว พบแหล่งข่าวที่ใช้ 16 แหล่งข่าว ดังนี้

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ จำนวน 103 ข่าว โดยมากเป็นการรายงานประเด็นการสืบหาคนร้ายของเจ้าหน้าที่ ความคืบหน้าคดีระเบิด ซึ่งพบแหล่งข่าวหลักไม่กี่คน ได้แก่ พล.ตร.เอก สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ / พล.ต.ท.ประวุฒิ ติวานันท์ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ / พล.ต.อ.พงศ์พัศ พงษ์เจริญ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ พล.ต.ต.พรชัย สุธีรคุณ ผู้บังคับการสถาบันนิติเวชวิทยา รพ.ตำรวจ/ รอง ผบ.ตร.กรทิพย์ ชัยจินดา / พันอากาศเอกกำธร อยู่เจริญ/ พ.ต.ท.กัณฑ์กณ โพร้อ๊ะ สว.จร.สน.ลุมพินี/ พันเอกชาญวิทย์ ราชชนนบริบาล หัวหน้าวิชากระสุนและวัตถุระเบิด/ พลตำรวจตรี วิชัย สังข์ประไพ อดีตรองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (บชน.)

อันดับสอง เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป จำนวน 33 ข่าวเท่ากัน ดังนี้
1) เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์เฮอร์วิน สำนักงานแพทย์ กทม. / นายชปภัค บุรณะสิงห์ ผอ.สนง.คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภาค 1 กระทรวงยุติธรรม/ นายนรชิต สิงหเสนี ปลัดกระทรวงการ

ต่างประเทศ/ นายบวรเวท รุ่งรุจี อธิบดีกรมศิลปากร/ นายนคร ศิลปอาชา ปลัดกระทรวงแรงงาน/ นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร รองม.ว่าการกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา/ สถาบันหน่วยแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ/ นพ. เฉษฐา โชคดีดำรงสุข อธิบดีกรมสุขภาพจิต/ คุณสุรางคณา วายุภาพ ผอ.สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์/ คุณกัญญาณี โอภาสทิพากร หัวหน้าพยาบาล / รศ.นพ.รัฐพลี ภาคอรธ หัวหน้าหน่วยศัลยกรรม ศาสตร์ อุบัติเหตุ

2)ประชาชนทั่วไป ได้แก่ ประชาชนทั่วไป/ พ่อค้า-แม่ค้า ขายดอกไม้ที่ศาลพระพรหม /ประโพธิ์ ปาทาน พ่อค้าขายดอกไม้(ผู้รอดชีวิต)/เอก ฉิมขำ วินจรรย์ยานยนต์รับจ้างแยกราชประสงค์/ อำพล เต็นดาวเรือง คนขายดอกไม้/สมาคมผู้ปกครองนักเรียน

อันดับสาม แหล่งข่าวอื่นๆ จำนวน 17 ข่าว ได้แก่ นางสุภาณี วัฒนวิจารณ์ กรรมการ และ เหมัญญิก มุลนิธิ/ นายอัญญาณี โพธิ์อำไพ หัวหน้ารศ.กัญญาณีร่วมกตัญญู/ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี/ พระพรหม เมธี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสัมพันธวงศและกรรมการมหาเถรสมาคม

อันดับสี่ สื่อต่างประเทศ จำนวน 14 ข่าว เช่น /โจนาธาน แอสต บีบีซีไทย/ สำนักข่าว The Star Malaysia/ เว็บไซต์ซาไซนา (สื่อฮ่องกง)/ รอยเตอร์ / นิวยอร์กไทมส์/ สนพ.The Time อังกฤษ/ เว็บไซต์ BOLLETTINO /สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศ/ www.FCCT

อันดับห้า นายกรัฐมนตรี และคนในรัฐบาล จำนวน 13 ข่าวเท่ากัน ได้แก่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้า คสช./ วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี/ พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม/ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/ นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ/ พลตำรวจเอก ดร.อดุลย์ แสงสิงแก้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์/ พลอากาศเอก ดร. ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี และ รว.ต่างประเทศ/ หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี/ ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ หัวหน้าทีมเศรษฐกิจชุดใหม่

อันดับหก กลุ่มภาคธุรกิจ จำนวน 12 ข่าว ได้แก่ นายจารีต ฤๅ ทะแก้วท่ง ประธานชมรมธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะพีพี/ พิมล ประธานผู้บริหาร กลุ่มโรงแรมอินเตอร์ฮิลล์ บมจ.อุตสาหกรรมกรมไทย/ ชีระยุทธ จิราวัฒน์ ประธานบริหารโรงแรมเซนทรัลไฮเทลแอนดริสสอร์ท/ กมลวรรณ วิบุลากร กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด/ วิชิต ประกอบโกศล ประธาน บ.ซีซีที บริษัทนำเที่ยวตลาดคนจีน/ เอกวิทย์ ภิญญธรรมโนทัย อดีตนายกสมาคมโรงแรม/ สุเมธ สุทัศน์ ฤๅ อัยการ นายกษณาคนส่งเสริมการประชุมนานาชาติ(ไทย) หรือที่ก้า/ นายกสมาคมผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจ/ นาวาอากาศเอก กัณฑ์พัฒน์ มังคละศิริ รองผู้อำนวยการผู้อำนวยการใหญ่ของท่าอากาศยานไทย

อันดับเจ็ด หน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ จำนวน 9 ข่าว ได้แก่ โจ เหลียง หัวหน้าแผนกนิติเวช สนง.ตร.ฮ่องกง/ กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐ/ กระทรวง/ หยิน ให่ตอง ที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย/ :ดับเบิลยู แพทริก เมอร์ฟี อุปทูตรักษาการเอกอัครราชทูตสหรัฐ ประจำประเทศไทย/ นายกษ ออสเตอร์เลียรงการต่างประเทศสิงคโปร์

อันดับแปด นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จำนวน 9 ข่าว ได้แก่ มิสเตอร์หลุยส์ เลอแซง ชาวฝรั่งเศส /นักท่องเที่ยวมาลเซีย ชาวเดนมาร์ก ชาวสิงคโปร์ จีน อินเดีย

อันดับเก้า เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร จำนวน 7 ข่าว ได้แก่ โฆษกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

อันดับสิบ นักวิชาการ จำนวน 5 ข่าว ได้แก่ วันวิชาติ บุญโปร่ง รองคณะบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ ม.รังสิต /ปกรณ ฝั่งเนตร บก.ข่าวการเมือง NOW 26/ ดร.ศรัณย์ สัมฤทธิ์เดชขจร ผอ.ศูนย์เทคโนโลยี

อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ/ ดร.มูฮัมหมัดอิสยาซ ญาปาลิง รอง ผอ.สถาบันพระสภุชยะเพื่อสันติภาพและการพัฒนา สำนักจุฬาราชมนตรี /ดร.จันจิรา สมบัติพูนศิริ อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

อันดับสิบเอ็ด พยาน และผู้เสียหาย และดารา คนดัง Influencer จำนวน 4 ชาวเท่ากัน ดังนี้ 1)พยานและผู้เสียหาย ได้แก่ ญาติผู้เสียชีวิต มีสเตอร์เน็ค ญาติผู้เสียชีวิตชาวมาเลเซีย/ คนขับรถตุ๊กตุ๊ก คนขับรถแท็กซี่ และวินรถจักรยานยนต์ที่รับ-ส่งผู้ต้องสงสัย 2)คนดัง Influencer ได้แก่ ไอ้ต พานทองแท้ / เสก โลโซ / สุตาร์ตัน เกยุราพันธ์/ ดาราฮองกง ฉินหลง อู๋เซียนเป่า และเจสลี่

อันดับสิบสอง นักการเมือง จำนวน 3 ชาว ได้แก่ ร.ม.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าฯ กทม.

อันดับสิบสาม กลุ่มเคลื่อนไหว จำนวน 1 ชาว ได้แก่ แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดง สมหวัง อัคราตรี

ช่อง 7 จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด แยกราชประสงค์ และ ทำเรือสาทร ของช่อง 7 เอชดี ทีวี ตั้งแต่ช่วงเวลา 18.00 น. ของวันที่ 18 สิงหาคม 2558 ถึง เวลา 18.00 น. ของวันที่ 25 สิงหาคม 2558 พบว่ามีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 122 ข่าว โดยแยกเป็นแหล่งข่าวที่ใช้ คือ

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ เช่น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด(EOD) จำนวน 48 ข่าว

อันดับสอง ประชาชนทั่วไป เช่น ผู้มาสักการะศาลท้าวมหาพรหมฯ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอยู่โรงเรียนบริเวณใกล้เคียง นักเรียน จำนวน 17 ข่าว , พยาน และผู้เสียหาย เช่น ญาติ มอเตอร์ไซด์รับจ้าง แม่ค้าที่เห็นเหตุการณ์ จำนวน 16 ข่าว

อันดับสาม เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ประกันสังคม อธิบดีกรมต่าง ๆ จำนวน 12 ข่าว

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี จำนวน 10 ข่าว

อันดับห้า คนในรัฐบาล เช่น รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง โฆษกรัฐบาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่าง ๆ จำนวน 10 ข่าว

อันดับหก นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 9 ข่าว

อันดับเจ็ด กลุ่มภาคธุรกิจ เช่น รองประธานชมรมพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น นายกสมาคมนักธุรกิจยานราชประสงค์ นายกสมาคมโรงแรมไทย จำนวน 8 ข่าว

แหล่งข่าวอื่น ๆ เช่น ตัวแทนศาสนา ที่ปรึกษาผู้ว่าฯ กทม. (D16) จำนวน 8 ข่าว , สื่อต่างประเทศ (D11) จำนวน 7 ข่าว , ภาคต่างประเทศ / กลุ่มบุคคลต่างประเทศ (D15) จำนวน 5 ข่าว ,เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร เช่น เจ้าหน้าที่ทหารพราน โฆษก คสช. (D1) จำนวน 1 ข่าว และ นักวิชาการ (D7) จำนวน 1 ข่าว และจากการสำรวจยังพบว่า ในบางข่าว บางประเด็น และ บางช่วงเวลาในการนำเสนอ สถานี/รายการข่าว ใช้แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลมากกว่า 1 แหล่งข่าว จำนวน 27 ข่าว

ช่อง 3 มีการรายงานข่าวทั้งหมด 16 กลุ่ม เรียงตามลำดับ ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 77 ข่าว พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร.

พล.ต.อ.ประวุฒิ ถาวรศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด (อีไอดี)

อันดับสอง คือ ประชาชนทั่วไป จำนวน 20 ข่าว เช่น พ่อค้า-แม่ค้าย่านราชประสงค์ นางรำที่ศาลท้าวมหาพรหม ประชาชนที่เดินทางมาสักการะพระพรหม

อันดับสาม คือ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 ข้าราชการ เช่น หัวหน้าภาคศัลยศาสตร์อุบัติเหตุโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

อันดับสาม คือ นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 17 ข้าราชการ

อันดับสี่ คือ สื่อต่างประเทศ จำนวน 15 ข้าราชการ เช่น BBC สมาคมผู้สื่อข่าวต่างประเทศ (นักข่าวฮ่องกงถูกควบคุมตัวที่สนามบินสุวรรณภูมิ) Simon Calder ผู้สื่อข่าวอังกฤษ (เขียนคอลัมน์ถามตอบว่าควรมาเมืองไทยหรือไม่) รอยเตอร์ (ฮ่องกงยกระดับคำเตือนการมาเมืองไทย)

อันดับห้า คือ ดารา คนดัง Influencer จำนวน 13 ข้าราชการ เช่น ท่าน ว.วชิรเมธี, เจนี่ เทียนโพธิ์สุวรรณ, Miss Thailand World, สุดารัตน์ เกตุราพันธ์, บ๊อง ฌวัตน์ กุศลรัตนรักษ์, เสก โลโซ, Pierce Brosnan

อันดับหก คือ กลุ่มภาคธุรกิจ จำนวน 12 ข้าราชการ เช่น สมาคมหอการค้า บริษัทสามล้อรัตนโกสินทร์ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมในกระบี่ บริษัทการบินไทย กลุ่มอื่นๆ ได้แก่ กองราชเลขา สำนักพระราชวัง องคมนตรี มหาเศรษฐีสมาคม กองประกวดนางงาม สื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์)

อันดับเจ็ด คือ พยานและผู้เสียหาย พบจำนวน 7 ข้าราชการ

อันดับแปด คือ มี 2 ประเภท ประเภทละ 6 ข้าราชการ คือ คนในรัฐบาล พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง มล.ปนัดดา ดิศกุล รมต.กระทรวงต่างประเทศ และ ภาคต่างประเทศ เช่น เดวิด คาเมรอน นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร วลาดิเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีสหพันธรัฐรัสเซีย รัฐบาลสิงคโปร์ รัฐบาลมาเลเซีย รัฐบาลจีน

อันดับเก้า คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร จำนวน 5 ข้าราชการ เช่น ประวิตร วงษ์สุวรรณ พันเอกวินชัย สุวาริ

อันดับสิบ คือ นักท่องเที่ยวและชาวต่างชาติ จำนวน 2 ข้าราชการ

อันดับสิบเอ็ด มี 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ข้าราชการ คือ 1) นักการเมือง คือ รองผู้ว่ากรุงเทพมหานคร 2)

นักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ณัฐนันท์ คุณมาส ผอ.ยุโรปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3) กลุ่มเคลื่อนไหวอดีตแกนนำนปช. คุณสมหวัง อัสราณี

ช่อง 5 พบการใช้แหล่งข่าว ทั้งหมด 13 กลุ่ม เรียงตามลำดับตามแหล่งข่าวที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ จำนวน 17 ข้าราชการ

อันดับสอง คือ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 16 ข้าราชการ

อันดับสาม คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร จำนวน 10 ข้าราชการ

อันดับสี่ คือ คนในรัฐบาล จำนวน 9 ข้าราชการ

อันดับห้า คือ นายกรัฐมนตรี จำนวน 7 ข้าราชการ

อันดับหก คือ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จำนวน 5 ข้าราชการ

อันดับเจ็ด มีแหล่งข่าว 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 ข้าราชการ ได้แก่ 1) นักการเมือง 2) ประชาชนทั่วไป 3) ภาคต่างประเทศ

อันดับแปด คือ กลุ่มภาคธุรกิจ จำนวน 3 ข้าราชการ

อันดับเก้า แหล่งข่าว 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ข้าราชการ ได้แก่ 1) นักวิชาการ 2) พยาน และผู้เสียหาย

ช่อง Amarin TV จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิด แยกราชประสงค์ และ ทำเรือสาทร ของช่อง อมรินทร์ เอชดี ทีวี ตั้งแต่ช่วงเวลา 18.00 น. ของวันที่ 18 สิงหาคม 2558 ถึง เวลา 18.00 น. ของวันที่ 25 สิงหาคม 2558 พบว่ามีการนำเสนอข่าวรวมทั้งสิ้นจำนวน 121 ข่าว โดยแยกเป็นแหล่งข่าวที่ใช้ ดังนี้

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ เช่น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด(EOD) จำนวน 64 ข่าว

อันดับสอง ประชาชนทั่วไป เช่น ผู้มาสักการะศาลท้าวมหาพรหมฯ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอยู่โรงเรียนบริเวณใกล้เคียง นักเรียน จำนวน 15 ข่าว

อันดับสาม คนในรัฐบาล เช่น รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง โฆษกรัฐบาล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่าง ๆ จำนวน 13 ข่าว

อันดับสี่ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ประกันสังคม อธิบดีกรมต่าง ๆ จำนวน 12 ข่าว

อันดับห้า กลุ่มภาคธุรกิจ เช่น รองประธานชมรมพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น นายกสมาคมนักธุรกิจยานราชประสงค์ นายกสมาคมโรงแรมไทย ประธานบริหารบริษัทกรุงเทพฯ จำนวน 6 ข่าว

อันดับหก สื่อต่างประเทศ จำนวน 5 ข่าว

อันดับเจ็ด เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร เช่น เจ้าหน้าที่ทหารพราน โฆษก คสช. จำนวน 4 ข่าว

อันดับแปด พยาน และผู้เสียหาย เช่น ญาติ มอเตอร์ไซค์รับจ้าง แม่ค้าที่เห็นเหตุการณ์ 4 ข่าว

อันดับเก้า นายกรัฐมนตรี จำนวน 3 ข่าว

แหล่งข่าวอื่น ๆ เช่น ประธานครูพราหม์ องคมนตรี จำนวน 3 ข่าว , นักวิชาการ จำนวน 1 ข่าว , นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 1 ข่าว , ดารา คนดัง Influencer จำนวน 1 ข่าว และ ภาคต่างประเทศ / กลุ่มบุคคลต่างประเทศ จำนวน 1 ข่าว

MCOT HD มีการรายงานข่าวทั้งหมด 15 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 39 ข่าว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร. พล.ต.ท.ประวุฒิ ถาวรศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ EOD

อันดับสอง คือ ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 15 ข่าว เช่น ประชาชนที่มาสักการะพระตรีมูรติ กลุ่มจิตอาสา พ่อค้า-แม่ค้าย่านราชประสงค์ เจ้าหน้าที่รถกู้ภัย วินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง

อันดับสาม คือ กลุ่มอื่น ๆ คือ พบจำนวน 13 ข่าว เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตัวแทนองค์กรศาสนา องคมนตรี ชินแสไฮเทค มูลนิธิทุนท้าวมหาพรหม ผู้จัดการแข่งขันกีฬา

อันดับสี่ พบเท่ากัน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 ข่าว คือ 1) เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น นรชิต สิงหเสนี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ โกมินทร์ ชินบุตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตสาทร เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร ศูนย์เฮอร์วาน และ 2) คนในรัฐบาล เช่น อภิชาติ ตันตราภรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จักรมณฑล ผาสุกวานิช รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรม

อันดับห้า คือ พยาน และผู้เสียหาย พบจำนวน 11 ชาว เช่น ครอบครัวผู้สูญเสีย วีระชัย ก้อนหล้า มอเตอร์ไซค์รับจ้าง ผู้เห็นผู้ต้องสงสัย พชรินทร์ พรหมโต ผู้เห็นเหตุการณ์ที่ศาลท้าวมหาพรหม ทวี เศวกตะ มาลัย ตัวแทนบริษัททัวร์ ผู้เห็นเหตุการณ์ระเบิดที่ทำเรือสาทร

อันดับหก พบเท่ากัน 2 ประเด็น ประเด็นละ 8 ชาว คือ 1) นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 8 ชาว และ 2) ภาคธุรกิจ เช่น ห้างสรรพสินค้าบีทีซี ซาดิศิริ โสภณพาณิชย์ กรรมการผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ วรภักดิ์ รัชยา วงษ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงไทย บัณฑิต ล่ำซำ ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารกสิกรไทย รุ่งเรือง สุขเกิดกิจพิบูลย์ ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์

อันดับเจ็ด คือ หน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ พบจำนวน 6 ชาว เช่น แพทริก เมอร์ฟี อุปทูต สหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย โทนี่ แอ็บบอต นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย เอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำ ประเทศไทย ประเทศจีน สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮองกง

อันดับแปด คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร พบจำนวน 5 ชาว เช่น ศูนย์ติดตามสถานการณ์ คสช. พันเอก กวินชัย สุวารี โฆษก คสช. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง ผู้บัญชาการทหารอากาศ

อันดับเก้า คือ นักวิชาการ พบจำนวน 4 ชาว เช่น รศ.ดร.เสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์ อธิการบดี ม.หอการค้าไทย แซคคารี อาบูซา ผู้เชี่ยวชาญติดตามความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของไทย แมทธิว วีเรอร์ นักวิเคราะห์จาก International Crisis Group

อันดับสิบ คือ ดารา คนดัง Influencer พบจำนวน 3 ชาว เช่น ชันนี่ เบิร์น นักแสดง

อันดับสิบเอ็ด พบเท่ากัน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 2 ชาว คือ 1) นักการเมือง เช่น ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และ 2) สื่อต่างประเทศ เช่น สำนักข่าวบีบีซีและอัลจาซีรา

อันดับสิบสอง กลุ่มเคลื่อนไหว พบจำนวน 1 ชาว ได้แก่ สมหวัง อัสราณี แกนนำ นปช.

ช่อง ONE พบการใช้แหล่งข่าว ทั้งหมด 12 กลุ่ม เรียงตามลำดับตามแหล่งข่าว ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ จำนวน 25 ชาว

อันดับสอง พบแหล่งข่าว 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 ชาว ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง และ ประชาชนทั่วไป

อันดับสาม คือ นายกรัฐมนตรี จำนวน 5 ชาว

อันดับสี่ คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร จำนวน 4 ชาว

อันดับห้า พบแหล่งข่าว 2 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ชาว ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ และ 2) กลุ่มภาค ธุรกิจ

อันดับหก คือ พยาน และผู้เสียหาย จำนวน 2 ชาว

อันดับเจ็ด มีแหล่งข่าว 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ชาว ได้แก่ 1) สื่อต่างประเทศ 2) ภาคต่างประเทศ และ 3) อื่น ๆ ได้แก่ โหราศาสตร์ จากข่าว บัมราษประสงค์ก่อเหตุชิงสัญลักษณ์ จากรายการ ข่าวรอบวัน (ข่าวค่ำ)

TNN24 แหล่งข่าวที่ใช้ในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ระเบิดของสถานี TNN 24 ทั้งหมด จำนวน 136 ชาว โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ จำนวน 73 ชาว ตัวอย่างเช่น ชาว “ผบ.ตร.ระบุเหตุระเบิดที่ทำเรือ สาทรเชื่อมโยงเหตุที่แยกราชประสงค์” แหล่งข่าว คือ พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง และ พ.ต.ท.ประวุฒิ ถาวรศิริ

อันดับสอง เจ้าหน้าที่หน้ารัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “กรมคุ้มครองสิทธิฯ มอบเงินเยียวยาญาติผู้เสียชีวิต” แหล่งข่าว คือ พ.ต.อ. ดร.ณรัชต์ เศวตนนันท์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกระทรวงยุติธรรม

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป จำนวน 9 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “รายงาน...แกะรอยมือระเบิดราชประสงค์โดยสารแท็กซี่” แหล่งข่าว คือ คนขับแท็กซี่ที่นำข่าวไปสัมภาษณ์มีจำนวนหลายคน

อันดับสี่ นายกรัฐมนตรี จำนวน 8 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “แถลงการณ์เหตุระเบิดของนายกรัฐมนตรี” แหล่งข่าว คือ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา

อันดับห้า คนในรัฐบาล จำนวน 6 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “กรม.เยียวยาผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ระเบิด” แหล่งข่าว คือ นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร

อันดับหก นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จำนวน 5 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “ตีวอเตอร์ชาวออสเตรเลียรายงานตัวหลังถูกสงสัยเป็นมือระเบิด” แหล่งข่าว คือ ครูภาษาอังกฤษ ชันนี่ เบิร์นส์

อันดับเจ็ด ดารา คนดัง Influencer จำนวน 4 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “ไอศโพลด์ FB พ.ต.ท.ทักษิณให้รางวัลนำจับ 7 ล้าน” แหล่งข่าว คือ นายพานทองแท้ ชินวัตร

อันดับแปด มีแหล่งข่าว 2 กลุ่ม ได้แก่ สื่อต่างประเทศ จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “สื่อญี่ปุ่นเปิดหลักฐานใหม่เบาะรัดระเบิดบีเอ็มราชนครินทร์” แหล่งข่าว คือ นักข่าวญี่ปุ่น FNNnews และหน่วยงานต่างประเทศ จำนวน 3 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “ปฏิกริยาต่างชาติต่อเหตุระเบิดในไทย” แหล่งข่าว คือ เลขาธิการสหประชาชาติบันคีมูน

อันดับเก้า มีแหล่งข่าว 3 กลุ่ม ได้แก่

- นักวิชาการ จำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “รายงานวิเคราะห์ระเบิดราชประสงค์โดยนักสันติวิธี” แหล่งข่าว คือ พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ ผอ.สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, สุริชัย หวันแก้ว ผอ.ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โคทม อาริยา ที่ปรึกษาสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา ม.มหิดล

- พยาน และผู้เสียหาย จำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “รายงาน...ความสูญเสียชาวต่างชาติจากระเบิดราชประสงค์” แหล่งข่าว คือ ผู้เสียหายชาวต่างชาติ (ไม่ระบุชื่อ)

- อื่น ๆ จำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าว “มหาเถรสมาคมเลื่อนสวดมนต์เหยื่อระเบิดแยกราชประสงค์จาก 24 ส.ค.ไม่มีกำหนด” แหล่งข่าว คือ มหาเถรสมาคม

ไทยรัฐ ที่วี ใช้แหล่งข่าวจาก 16 กลุ่ม เรียงลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

อันดับหนึ่ง เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ จำนวน 62 ข่าว เช่น ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด (อีโอดี) และพ.ต.อ.ทิวา โสภากาเจริญ ผกก.ศูนย์รวมข่าว กองบังคับการสายตรวจปฏิบัติการพิเศษ หรือ 191

อันดับสอง เจ้าหน้าที่หน้ารัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 45 ข่าว เช่น อนุสิษฐ์ คุณากร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพฉ.) ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินกรุงเทพมหานคร (ศูนย์เอราวัณ) สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร

อันดับสาม ประชาชนทั่วไป จำนวน 24 ข่าว

อันดับสี่ เจ้าหน้าที่จากต่างประเทศ จำนวน 19 ชาว เช่น อุปทูตจีนประจำประเทศไทย เอกอัครราชทูตประเทศออสเตรเลียประจำประเทศไทย นายกรัฐมนตรีประเทศมาเลเซีย

อันดับห้า เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายทหาร จำนวน 13 ชาว

อันดับหก พยานและผู้เสียหาย จำนวน 12 ชาว

อันดับเจ็ด พบการใช้แหล่งข่าวในจำนวนเท่ากัน 3 แหล่ง แหล่งละ 11 ชาว คือ สื่อต่างประเทศ ดาราคนดัง Influencer และกลุ่มภาคธุรกิจ

อันดับแปด พบการใช้แหล่งข่าวในจำนวนเท่ากัน 2 แหล่ง แหล่งละ 8 ชาว คือ นายกรัฐมนตรีและคนในรัฐบาล

อันดับเก้า กลุ่มอื่นๆ เช่น พระพรหมเมธี โฆษกมหาเถรสมาคม บริษัทรวบรวมข้อมูลด้านโซเชียล พบจำนวน 7 ชาว

อันดับสิบ นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ พบจำนวน 6 ชาว

อันดับสิบเอ็ด กลุ่มเคลื่อนไหว เช่น กปปส. และ นปช. พบจำนวน 3 ชาว

อันดับสิบสอง นักวิชาการ พบจำนวน 2 ชาว

อันดับสิบสาม นักการเมือง พบจำนวน 1 ชาว

ThaiPBS มีการรายงานข่าวทั้งหมด 15 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 35 ชาว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร. (จำนวน 23 ชาว) พล.ต.อ.ประวุฒิ ติวรรศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ รอง ผบ.ตร. กลุ่มงานเก็บกู้และตรวจพิสูจน์วัตถุระเบิด (อีโอดี)

อันดับสอง คือ ประชาชนทั่วไป พบจำนวน 26 ชาว เช่น สล่าภาษาจิตอาสา พนักงานบริษัทและพ่อค้า-แม่ค้าย่านราชประสงค์ นางรำที่ศาลท้าวมหาพรหม พ่อค้า-แม่ค้าย่านพัฒนาพงศ์ นักเรียนและผู้ปกครองผู้มาสักการะศาลท้าวมหาพรหม

อันดับสาม คือ ภาคธุรกิจ พบจำนวน 18 ชาว เช่น สมาคมผู้ประกอบการวิสาหกิจในย่านราชประสงค์ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมค้าส่ง-ปลีกไทย

อันดับสี่ คือ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 13 ชาว เช่น นรชิต สิงหเสนี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อรรถพร สุวัจนเดชา รองปลัดกรุงเทพมหานคร นคร ศิลปอาษา ปลัดกระทรวงแรงงาน โกวิท สัจจวิเศษ เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม และแพทย์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

อันดับห้า คือ ภาคต่างประเทศ พบจำนวน 10 ชาว เช่น โทนี แอบบ็อตต์ นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย แพทริก เมอร์ฟี เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ราจีฟ นาซก นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย โยชิฮิเดะ ชูเกะ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีญี่ปุ่น ประเทศจีน ฮองกง สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์

อันดับหก คือ พบเท่ากัน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 9 ชาว ได้แก่ 1) นายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา 2) นักวิชาการ เช่น ศ.จรัญ มะลูลีม ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ ผอ.สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ปริญญา หอมเอนก นักวิเคราะห์ความมั่นคงโลกไซเบอร์ แมทธิว วีเรอร์ นักวิเคราะห์จากจาก International Crisis Group แซ็คคาร์ อามูซาร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ไมเคิล วาติคิโอติส ผอ.ฝ่ายเอเชียศูนย์ประสานงานพูดคุยเพื่อมนุษยธรรม และ 3) นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ จากประเทศจีน ฮองกง เมียนมา เยอรมนี

อันดับเจ็ด คือ คนในรัฐบาล พบจำนวน 8 ชาว เช่น พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี มั่นคง พลเอกธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี และรมต.กระทรวงการต่างประเทศ กอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา อาคม เติมพิทยาไพสิฐ รมช.คมนาคม รศ.ปนิธาน วัฒนายากร ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี ด้านความมั่นคง

อันดับแปด คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร พบจำนวน 7 ชาว ได้แก่ ศูนย์ติดตามสถานการณ์ คสช. (ทั้ง 7 ชาว)

อันดับเก้า คือ พยาน และผู้เสียหาย พบจำนวน 5 ชาว ได้แก่ ญาติผู้สูญเสียชีวิต (จำนวน 4 ชาว) คนขับรถสามล้อเครื่องที่สถานีรถไฟหัวลำโพง (จำนวน 1 ชาว)

อันดับสิบ คือ สื่อต่างประเทศ พบจำนวน 4 ชาว เช่น โจนาธาน เฮด ผู้สื่อข่าว BBC จิง เจอรี่ ผู้สื่อข่าวชาวจีน เนวิลล์ ลาซาร์ส ผู้สื่อข่าวชาวอังกฤษ

อันดับสิบเอ็ด คือ นักการเมือง พบจำนวน 2 ชาว ได้แก่ มรว.สุขุมพันธ์ บริพัตร ผู้ว่า กทม. และรองผู้ว่า กทม.

อันดับสิบสอง พบเท่ากัน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 1 ชาว คือ 1) ดารา คนดัง Influencer คือ พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี และ 2) กลุ่มอื่น ๆ คือ พระพรหมเมธี โฆษกมหาเถรสมาคม

New TV มีการรายงานข่าวทั้งหมด 12 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ

อันดับหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 40 ชาว เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร. และ พล.ต.อ.ประวุฒิ ติวารศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ

อันดับสอง คือ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 21 ชาว ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ เช่น กทม. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงแรงงาน ฯลฯ

อันดับสาม คือ นายกรัฐมนตรี พบ จำนวน 19 ชาว พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา

อันดับสี่ คือ สื่อต่างประเทศ พบ จำนวน 16 ชาว ส่วนใหญ่เป็นการประกาศยกระดับเตือนภัยของต่างชาติ การวิเคราะห์เหตุการณ์จากสื่อต่างชาติ และการให้กำลังใจจากต่างชาติ

อันดับห้า คือ ดารา คนดัง Influencer พบ จำนวน 9 ชาว เช่น ดารานักแสดงโพสต์แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ อุบัติเหตุสหรัฐไว้อาลัยผู้เสียชีวิต นายพานทองแท้ ชินวัตร เพิ่มรางวัลนำจับ ฯลฯ

อันดับหก คือ ประชาชนทั่วไป พบ จำนวน 6 ชาว เป็นข่าวเข้าสัปดาห์ศาลพระพรหม และระบุถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

อันดับเจ็ด คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร พบ จำนวน 5 ชาว ส่วนใหญ่เป็นความเห็นของ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รมต.กลาโหม ความเห็นจาก คสช. และกองทัพบก ฯลฯ

อันดับแปด พบเท่ากันในแหล่งข่าว 2 กลุ่ม คือ พยาน และผู้เสียหายพบจำนวน 2 ชาว เป็นข่าวการสวดพระอภิธรรมเหยื่อระเบิด และครอบครัวเหยื่อเข้ารับพระราชทานเงินช่วยเหลือ กลุ่มแหล่งข่าวอื่นๆ พบจำนวน 2 ชาว เป็นความเห็นจากสื่อมวลชนไทย และสำนักพระราชวัง

อันดับเก้า พบเท่ากันในแหล่งข่าว 3 กลุ่ม คือ นักการเมืองพบจำนวน 1 ชาว นักวิชาการพบจำนวน 1 ชาว และกลุ่มเคลื่อนไหว พบจำนวน 1 ชาว

PPTV HD มีการใช้แหล่งข่าว ทั้งหมด 15 แหล่ง เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด

อันดับหนึ่ง คือ การใช้แหล่งข่าวจากเจ้าหน้าที่รัฐฝั่งตำรวจ พบจำนวน 74 ข่าว เช่น เช่น พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง ผบ.ตร., พล.ต.อ.ประวุฒิ ถาวรศิริ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ต.ต.ธีรพล จินดาหลวง ตำรวจฉะเชิงเทรา พ.ต.ท.กำธร อยู่เจริญ ผู้กำกับกลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด (EOD)

อันดับสอง คือ เจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง พบจำนวน 26 ข่าว เช่น กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ

อันดับสาม คือ คนในรัฐบาล พบจำนวน 14 ข่าว พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รมว.กระทรวงคมนาคม นพ.รัชตะ รัชตะนาวิน รมต.กระทรวงสาธารณสุข นางกรอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นายดอน ปรมดีรัตน์ รมช.กระทรวงต่างประเทศ

อันดับสี่ มี 2 กลุ่ม พบจำนวน 13 ข่าวเท่ากัน คือ

- สื่อต่างประเทศ เช่น สื่อเยอรมัน DPN International, BBC, the Satr online, South China Morning Post ของมาเลเซีย, The Times, สื่ออังกฤษ The Independent, Guardian, รอยเตอร์, Asia Correspondent

- กลุ่มธุรกิจ เช่น กลุ่มการค้ายานราษประสงค์, นายวิโรจน์ สิทธิประเสริฐนันท์นายกสมาคมมัคคุเทศก์แห่งประเทศไทย, นายบัณฑิต ล่ำซำ ธนาคารกสิกรไทย, นายกสมาคมค้าปลีกส่งไทย

อันดับห้า คือ เจ้าหน้าที่รัฐฝั่งทหาร พบจำนวน 10 ข่าว เช่น คสช.

อันดับหก มี 2 กลุ่ม พบจำนวน 9 ข่าวเท่ากัน คือ

- นายกรัฐมนตรี พบจำนวน 9 ข่าว

- พยาน และผู้เสียหาย พบจำนวน 9 ข่าว เช่น ครอบครัวผู้สูญเสียชีวิต วินมอเตอร์ไซด์ และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยใกล้จุดเกิดเหตุ

อันดับเจ็ด คือ ประชาชนทั่วไปพบจำนวน 8 ข่าว เช่น พ่อค้า-แม่ค้าย่านราษประสงค์ ประชาชนที่มาสักการะศาลท้าวมหาพรหม

อันดับแปด คือ มี 2 กลุ่ม พบจำนวน 6 ข่าวเท่ากัน คือ

- นักวิชาการ เช่น นายศราวุธ อารีย์ รอง ผอ.ศูนย์มุสลิมศึกษา จุฬา นักวิชาการ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, นายไพบูลย์ อมรภิญโญเกียรติ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายคอมพิวเตอร์, พลเอก เอกชัย ศรีวิลาศ ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง/อดีตรอง ผอ.วปอ., ดร.อณัส อมาตยกุล

- นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ พบจำนวน 6 ข่าว

อันดับเก้า คือ ดารา คนดัง Influencer พบจำนวน 4 ข่าว เช่น เพียร์ช บรอสแนน, โอเว่น วิลสัน, เล็กเวล, คุณทองศักดิ์ สุภการณ ผู้จัดกิจกรรม Run Bangkok

อันดับสิบ คือ กลุ่มหน่วยงานภาครัฐในต่างประเทศ พบจำนวน 3 ข่าว เช่น สถานทูตสหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน พบจำนวน 3 ข่าว

อันดับสิบเอ็ด คือ นักการเมือง พบจำนวน 1 ข่าว คือ มรว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่า กทม.

นอกจากนี้ยังพบแหล่งข่าวอื่น ๆ อีก 3 ข่าว คือ วรวิช สมพงษ์ Product Manager บ.SGB intertrading จำกัด (มหาชน) บริษัทติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณจุดเกิดเหตุ ข้อมูลจาก Social Media และช่อง Nation Channel

ทั้งนี้ โทนในการใช้แหล่งข่าวและข้อมูลจากแหล่งข่าว เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาคำพูดของแหล่งข่าวในประเด็นที่นำเสนอ การวิเคราะห์โทนการนำเสนอเพื่อเข้าใจกรอบในการใช้ข้อมูลจากแหล่งข่าวต่อการพัฒนาประเด็นและการกำหนดการรับรู้ของสังคมในสถานการณ์จับกุมคนร้าย โดยจำแนกลักษณะของโทนในการใช้แหล่งข่าว ดังนี้

- ใช้แหล่งข่าวหลายคน ด้านเดียว ได้ข้อมูลมุมมองเดียวตลอดทั้งการนำเสนอ
- ใช้แหล่งข่าวหลากหลาย มีการนำเสนอหลายมุมมอง
- ใช้แหล่งข่าวเพียง 1 แหล่งข่าว
- ใช้แหล่งข่าวเพื่ออธิบายข้อมูลบนพื้นฐานข้อเท็จจริงเป็นหลัก
- ใช้แหล่งข่าวสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึก
- ใช้แหล่งข่าวเชื่อมโยงอารมณ์ ตอบโต้ ตอบสนองกัน ในเชิงขัดแย้งกัน
- ใช้แหล่งข่าว คาดการณ์เหตุการณ์ ตัดสินใจ ชี้นำเหตุการณ์

พบผลการศึกษา ดังนี้

แหล่งข่าวที่ใช้	Natio n TV	CH 7	CH 3	CH 5	Amari n TV	MCO T HD	ON E	TN N 24	ไทยรั ฐ ทีวี	Tha i PB S	Ne w TV	PPT V HD	รวม
แหล่งข่าวหลายแหล่งนำเสนอมุมเดียว	34	20	37	58	27	33	46	21	25	42	9	59	411
แหล่งข่าวหลากหลายนำเสนอหลายมุมมอง	48	21	16	1	35	14	4	9	22	15	18	45	248
แหล่งข่าวเพียง 1	118	77	129	0	59	65	0	87	142	70	93	52	892
แหล่งข่าวอธิบาย	187	82	136	57	97	114	46	106	190	115	62	142	1334
แหล่งข่าวสะท้อนอารมณ์	13	40	45	1	24	12	2	11	27	12	34	12	233
แหล่งข่าวตอบโต้ ในเชิงขัดแย้ง	-	0	3	0	0	0	0	0	10	0	2	4	19
แหล่งข่าว	-	0	-	1	0	0	2	7	2	1	24	4	41

แหล่งข่าว ที่ใช้	Natio n TV	CH 7	CH 3	CH 5	Amari n TV	MCO T HD	ON E	TN N 24	ไทยรั ฐ ทีวี	Tha i PB S	Ne w TV	PPT V HD	รวม
คาดการณ์ เหตุการณ์													

ตารางที่ 37 แสดงโหนดการใช้แหล่งข่าวในการรายงานข่าวโทรทัศน์

จากตารางพบว่า ข่าวโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับส่วนใหญ่ใช้แหล่งข่าวเพียง 1 แหล่งในการรายงานข่าวตามสถานการณ์ เมื่อมีการอธิบาย ต่อยอด และประมวลเหตุการณ์ มีการใช้แหล่งข่าวมากกว่า 1 แหล่งข่าว โดยการใช้แหล่งข่าวเพื่ออธิบายข้อมูลข้อเท็จจริงมากกว่าการสะท้อนเชิงอารมณ์ นอกจากนี้ยังพบการใช้แหล่งข่าวตอบโต้ แสดงความเห็นในเชิงคิดต่าง ชัดแย้งกัน โดยเป็นเรื่องของการเชื่อมโยงหาสาเหตุของเหตุการณ์ และมีแหล่งข่าวคาดการณ์เหตุการณ์ และชี้แนะประเด็น

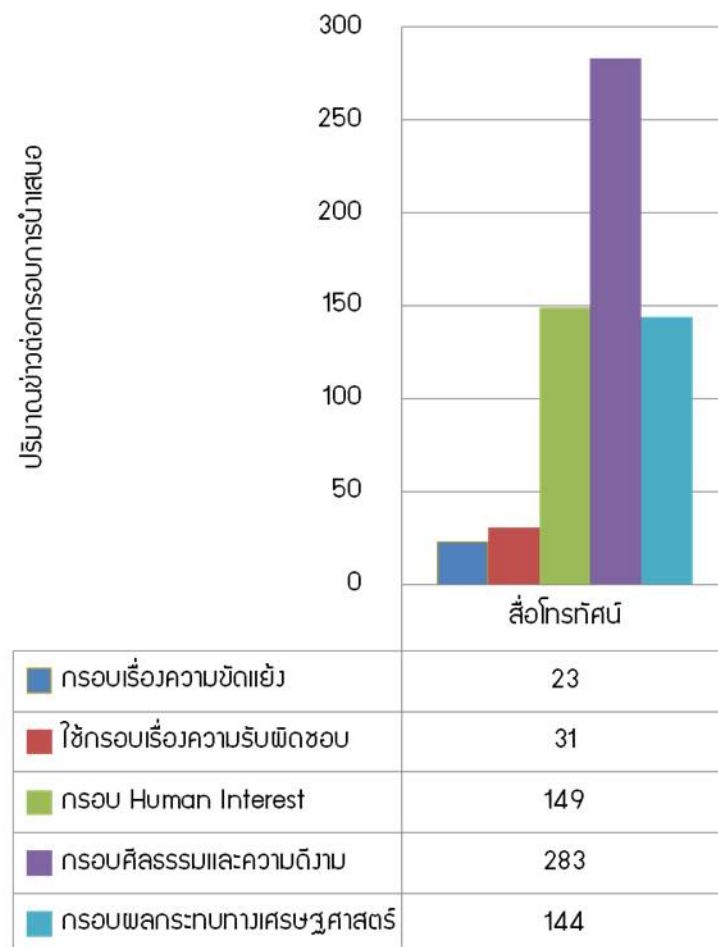
3.5 กรอบประเด็นในการนำเสนอ (News Frame)

การกำหนดกรอบในการนำเสนอเป็นการคัดกรองและกำหนดทิศทางในการสื่อสารของสังคม โดยสื่อมีกรอบในการกำหนดการนำเสนอทั้งหมด 5 กรอบ คือ

- **กรอบเรื่องความขัดแย้ง** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่อง มีการระบุว่ามีความเห็นที่ไม่ลงรอยกันจนเป็นปัญหา มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม มีกระบวนถึงปัญหาของกลุ่มหรือระหว่างบุคคล และนำเสนอความคิดเห็นที่เป็นข้อถกเถียงกัน?
- **กรอบเรื่องความรับผิดชอบ** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการสะท้อนเรื่องระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น เรื่องระบุหรือทำให้คิดได้ว่ารัฐบาลหรือหน่วยงาน หรือกลุ่มใดเป็นคนที่ต้องรับผิดชอบในฐานะที่เป็นคนต้นเรื่องที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้น มีการนำเสนอทางออก การแก้ไข หรือมีการระบุว่าปัญหาควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
- **กรอบ Human Interest** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม มีการเน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน โดยนำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร มีการนำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว

- **กรอบเรื่องความดีงาม** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย หรือเรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์
- **กรอบทางเศรษฐกิจ** จัดกลุ่มประเด็นที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา เม็ดเงินความเสียหาย เม็ดเงินการช่วยเหลือ ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง

พบผลการศึกษา ดังนี้

แผนภูมิที่ 39 กรอบการนำเสนอข่าวของสื่อโทรทัศน์

จากแผนภูมิ พบว่า สื่อโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับการใช้กรอบในการนำเสนอข่าวเรียงลำดับ คือ กรอบเรื่องศีลธรรมและความดีงาม (283 รายงาน) กรอบเรื่อง Human Interest (149 รายงาน) กรอบผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ (144 รายงาน) กรอบเรื่องความรับผิดชอบ (31 รายงาน) และกรอบเรื่องความขัดแย้ง (23 รายงาน) โดยมีรายละเอียดแต่ละสื่อ ดังนี้

Nation TV พบการกำหนดประเด็นในการนำเสนอทั้งหมด 4 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้ อันดับหนึ่ง กรอบเรื่องความดีงาม ได้แก่ 1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม จำนวน 10 ข่าว ได้แก่ การร่วมใจกันอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้เสียชีวิต เช่น พิธีบวงสรวงทางศาสนา 5 ศาสนา (71) การให้กำลังใจ เช่น นานาชาติร่วม "พลังใจไทยแกร่ง" (25-08-58) และการระดมความช่วยเหลือ เช่น “เตรียมฝึก จยย.รับจ้างช่วยป้องกันเหตุร้าย” เสนอเรื่องราวของคนของวินมอเตอร์ไซค์ ที่ช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและรับส่งผู้บาดเจ็บโดยไม่คิดค่าโดยสาร (21-08-58)

2) นำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น และมีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ จำนวน 6 ข่าว ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตัวหากเกิดเหตุฉุกเฉินระเบิด วิธีการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ วิธีสังเกตสุขภาพจิตหลังเจอเหตุร้าย และวิธีสังเกตวัตถุต้องสงสัย เช่น สพฐ.ฝึกจนท.ป้องกันตัวจากเหตุระเบิด (20-08-58) ปฏิบัติการกู้ชีพฉุกเฉินเหตุระเบิด (20-08-58) สธ.แนะสังเกตสุขภาพจิตหลังเจอเหตุร้าย (20-08-58) อีโอดีแนะ 4 ข้อสังเกตวัตถุต้องสงสัย (20-08-8)

3) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย จำนวน 1 ข่าว ได้แก่ “หลายจังหวัดประณามคนร้าย” เหตุการณ์ระเบิดส่งผลให้คนไทยหลายจังหวัดมีความสมัครสมานสามัคคีกัน หลายจังหวัดขึ้นป้ายประณามคนร้าย ขอให้คนไทยมีความรักความสามัคคีกัน (20-08-58)

อันดับสอง กรอบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ 1) เม็ดเงินการช่วยเหลือ จำนวน 5 ข่าว เป็นข่าวเกี่ยวกับเม็ดเงินการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียชีวิตจากรัฐบาล ชาวต่างชาติรายละ 3 แสนบาท คนไทยรายละ 1 แสนบาท ได้แก่ ประเด็น ญาติรับศพเหยื่อระเบิด (18-08-58) “ในหลวง พระราชทานเงินเยียวยาผู้เสียชีวิตเหตุระเบิด” (20-08-58) รัฐบาลเยียวยาเหยื่อระเบิด (20-08-58) นายกษ มอบเงินช่วยเหลือผู้เสียชีวิตเหตุระเบิด (21-08-58)

2) จำนวน 1 ข่าวเท่านั้น ดังนี้ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา ได้แก่ “ผลกระทบทางเศรษฐกิจ” เช่น อัตราการเข้าพักและรายได้ของโรงแรมที่ลดลง (19-08-58) เม็ดเงินความเสียหาย (F5.2) ได้แก่ “ผลกระทบทางเศรษฐกิจ” ตลาดหุ้นร่วงแรงมูลค่าลดลงวันเดียว 340,000 ล้านบาท (19-08-58) และประเด็นผลกระทบ รัฐมีมาตรการอย่างไรในการจัดการ/ข้อเสนอรัฐต้องต่อจัดการปัญหา ได้แก่ ระเบิดราชประสงค์ได้ทำลายความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยว และในภาวะที่ตลาดหุ้นทั่วโลกอยู่ในช่วงขาลง ค่าเงินบาทที่สูงขึ้น เหลือเพียงเรื่องเดียวคือ การท่องเที่ยว ดังนั้นรัฐบาลต้องสร้างความเชื่อมั่นในภาคการท่องเที่ยวจึงจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ (क्रम. ของ "ประยุทธ์" 19-08-58)

อันดับสาม ใช้กรอบ Human Interest ดังนี้ 1) เรื่องราวของบุคคล อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 2 ข่าว เช่น “ความสูญเสีย” ให้แม่และสามีผู้เสียชีวิตเล่าเหตุการณ์/อารมณ์ความรู้สึก (19-08-58) และ 2) การใช้คำหรือภาพกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 2 ข่าว ได้แก่ ประเด็น “ญาติรับศพเหยื่อระเบิด” พบการใช้ภาพญาติผู้เสียชีวิตร้องไห้อย่างหนัก และผู้สื่อข่าวใช้คำกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก “ถือเป็นการสังหารหมู่ที่สร้างความสลดให้กับชาวต่างชาติเป็นอันมาก” (18-08-58) ประเด็น

“นักท่องเที่ยวนาเลเซียเสียชีวิต” พบการภาษาที่สร้างภาพความรุนแรงกระตุ้นอารมณ์เศร้า สูญเสีย ดังนี้ ผู้ประกาศหญิง : “เห็นร่างของลูกเขยกระเด็น...เลือดออกจากศีรษะเต็มไปหมด จากนั้นก็พยายามมองหาญาติคนอื่น ๆ ก็มองเห็นลูกสาวร่างตัวไหม้เกรียม...” ทั้งนี้เป็นการบรรยายจากคำบอกเล่าของญาติผู้เสียชีวิตและไม่ปรากฏการใช้ภาพสะท้อนความรุนแรง (19-08-58)

อันดับสี่ ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ เรื่องการนำเสนอให้หน่วยงานรัฐควรทำบางอย่าง เพื่อให้สถานการณ์คลี่คลาย จำนวน 2 ข่าว ได้แก่ ประเด็น “จีนวอนไทยล่าตัวมือระเบิดมาลงโทษ” เรียกร้องให้รัฐบาลไทยติดตามคดีอย่างละเอียดและหาตัวคนร้ายมาลงโทษอย่างรุนแรง เพราะมีคนไทยเสียชีวิต 5 ราย และที่ผ่านมามีชาวจีนเข้ามาในไทยปีละ 4.6 ล้านคน (18-08-58) ประเด็น “เร่งตำรวจจับมือระเบิดทำเรือสาทร” เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตามจับผู้ก่อเหตุมาให้ได้โดยเร็ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติและลดความรู้สึกหวาดกลัวของประชาชน (25-08-58)

ช่อง 7 ตามกรอบการนำเสนอพบได้ว่า มีการนำเสนอโดยใช้กรอบทั้ง 5 ด้านที่กำหนดโดยเรียงลำดับการใช้กรอบในการนำเสนอ ดังนี้

อันดับหนึ่ง กรอบเศรษฐกิจมากที่สุด จำนวน 27 ข่าว โดยแยกเป็นด้านเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา จำนวน 20 ข่าว , ด้านเม็ดเงินการช่วยเหลือ จำนวน 5 ข่าว และ ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง จำนวน 2 ข่าว

อันดับสอง กรอบความตึงาม จำนวน 24 ข่าว โดยแยกเป็น มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 20 ข่าว และ มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย จำนวน 4 ข่าว

อันดับสาม กรอบ Human Interest จำนวน 12 ข่าว โดยแยกเป็น ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 8 ข่าว , มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatize จำนวน 3 ข่าว และ นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว จำนวน 1 ข่าว

อันดับสี่ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข่าว โดยแยกเป็น นำเสนอทางออก การแก้ไข จำนวน 5 ข่าว

อันดับห้า สื่อกำหนด จำนวน 20 ข่าว , ใช้กรอบความตึงาม ที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 20 ข่าว , ใช้กรอบ Human Interest ด้านการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 8 ข่าว , ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบด้านนำเสนอทางออก การแก้ไข จำนวน 5 ข่าว , ใช้กรอบทางเศรษฐกิจด้านเม็ดเงินการช่วยเหลือ จำนวน 5 ข่าว , ใช้กรอบ Human Interest มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatize จำนวน 3 ข่าว , ใช้กรอบทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบทาง

เศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง จำนวน 2 ข่าว และ ใช้กรอบ Human Interest นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว จำนวน 1 ข่าว

โดยจากการสำรวจพบว่า การรายงานหรือการนำเสนอข่าว ที่มุ่งเน้นไปที่การรายงานสถานการณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ ประเด็นในการนำเสนอจะมุ่งเน้นไปที่ลำดับเหตุการณ์ ความคืบหน้า โดยไม่เน้นการใช้กรอบในการนำเสนอหรือกำหนดประเด็นตามที่กำหนดไว้

ช่อง 3 พบกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ทั้งหมด 3 กรอบ ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ กรอบเรื่องความตึงตัง จำนวน 32 ข่าว จาก 2 กรอบ

1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงตัง จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 29 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นข่าว การเข้าเฝ้าฯ การพระราชทานการช่วยเหลือ การเข้าวางพวงมาลัยแสดงความเสียใจ และการทำบุญ บวงสรวงทำวมหาพรหม

2) มีนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็นมีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ 3 ข่าว เช่น กระทรวงสาธารณสุขไปเยี่ยมและติดตามดูแลทั้งจิตใจและร่างกาย แพทย์ขอความร่วมมือไปยังญาติและสื่อมวลชนอย่าไปพยายามสอบถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะยิ่งเป็นการตอกย้ำและสร้างความเครียดและขอความร่วมมืองดแชร์ภาพและข้อมูลที่อาจทำให้เกิดความตื่นตระหนกมีความผิดตามกฎหมาย / ดร.ณัฐนันท์ คุณมาศ ผอ.ศูนย์ยุโรปศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้บทเรียนของรัฐบาลในการเตรียมความพร้อม รวมทั้งเรื่องการให้ข่าว / เดือนประชาชนให้ระมัดระวังการเผยแพร่ข่าวใน FB / บางสื่อที่พูดชื้อประเทศออกไป อันตรายต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อันดับสอง คือ กรอบ Human Interest จำนวน 29 ข่าว จาก 3 กรอบ

1) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 15 ข่าว เช่น เรื่องราวของครอบครัวผู้สูญเสีย

2) มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม (Dramatize) จำนวน 10 ข่าว

3) นำเสนอเรื่องราวชีวิตส่วนตัว จำนวน 4 ข่าว เช่น เรื่องราวชีวิตของวิเวียน ชาน พลเมืองอังกฤษเชื้อสายฮ่องกง Blogger ด้านอาหาร รักการท่องเที่ยวและกำลังเรียนกฎหมายที่ประเทศอังกฤษ

อันดับสาม คือ กรอบทางเศรษฐกิจ จำนวน 16 ข่าว จาก 2 กรอบ ดังนี้

1) เม็ดเงินการช่วยเหลือ จำนวน 11 ข่าว พูดถึงจำนวนเงินที่หน่วยงานรัฐจ่ายเพื่อเยียวยาครอบครัวผู้สูญเสีย เช่น อธิปไตยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมอบเงินเยียวยาแก่ผู้ได้รับบาดเจ็บเบาะญาติเสียชีวิต

2) เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา จำนวน 5 ข่าว พุดถึงความเสียหาย การได้มา เช่น ผู้ว่า
แบงก์ชาติและหลายฝ่ายบอกในทิศทางเดียวกัน ถ้าระเบิดไม่กระจายไปตามจุดต่างๆก็ไม่น่าจะมีผลกระทบต่อ
เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ช่อง 5 กรอบในการกำหนดประเด็นของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในประเด็นต่าง ๆ เป็นดังนี้ 1)
เหตุการณ์ระเบิดที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ พบกรอบความดีงาม โดย
พบ มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม
จริยธรรม จำนวน 4 ข่าว 2) ความสูญเสีย ความเสียหาย พบกรอบ Human Interest โดยพบการใช้เรื่องราว
ของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 1 ข่าว 3) การบูรณะ
เยียวยา ช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยพบ มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการ
แสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด จำนวน 8 ข่าว และพบกรอบเศรษฐกิจ ด้านเม็ดเงินการ
ช่วยเหลือ จำนวน 1 ข่าว 4) ผลกระทบจากเหตุการณ์ พบกรอบเศรษฐกิจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การ
ได้มา 1 ข่าว และประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง 2 ข่าว 5) ประเด็นความมั่นคง และ
การทำงานของรัฐบาลต่อปัญหา พบกรอบ Human Interest โดยพบการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของ
การเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 1 ข่าว 6) การปลุกกระตมความเป็นชาติ พบ มี
การนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม 1 ข่าว 7)
ระดมความช่วยเหลือพบ มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อ
คุณค่าและคุณธรรม 2 ข่าว

Amarin TV สื่อกำหนดประเด็นในการเสนอ ดังนี้

อันดับหนึ่ง กรอบทางเศรษฐกิจประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง จำนวน 13
ข่าว กรอบทางเศรษฐกิจด้านเม็ดเงินการช่วยเหลือ จำนวน 8 ข่าว กรอบทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การ
สูญเสีย การได้มา จำนวน 5 ข่าว

อันดับสอง กรอบ Human Interest ด้านการใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบาย
เหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 7 ข่าว ใช้กรอบ Human Interest เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อ
กลุ่มคน นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร จำนวน 3
ข่าว ใช้กรอบ Human Interest มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอว่าทรมานหรือข้อ
ความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise จำนวน 2 ข่าว

อันดับสาม กรอบความดีงาม ที่มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการ
แสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 5 ข่าว ใช้กรอบความดีงาม ที่มีการเชื่อมโยงถึงความดี
ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย จำนวน 3 ข่าว

อันดับสี่ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ เรื่องระบุนำรัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้
สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น จำนวน 2 ข่าว

อันดับห้า ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง เรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องหรือไม่ จำนวน 1 ข่าว , ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้ามหรือไม่ จำนวน 1 ข่าว และ ใช้กรอบทางเศรษฐกิจด้านเม็ดเงินความเสียหาย จำนวน 1 ข่าว

MCOT HD ใช้กรอบประเด็นการนำเสนอทั้งหมด 3 กรอบประเด็น คือ

อันดับหนึ่ง คือ กรอบเรื่องความดิงาม พบจำนวน 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความดิงาม จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม พบจำนวน 20 ข่าว เนื้อหาที่พบส่วนใหญ่กล่าวถึงการประชาชนเข้าสักการะศาลท้าวมหาพรหม และนำดอกไม้ไปวางเพื่อแสดงเสียใจต่อผู้เสียชีวิต การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิต การมอบเงินพระราชทานช่วยเหลือผู้ประเหตุของในหลวงและพระราชินี และการส่งสาส์นแสดงความเสียใจของมิตรประเทศ

2) ส่วนการนำเสนอแง่มุมการปฏิบัติตัว ในสังคมตามที่ควรจะเป็น มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ พบจำนวน 4 ข่าว มี 2 ข่าว ที่เป็นการนำเสนอแง่มุมการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรจะเป็น เนื้อหาหลักมีการเชิญชวนให้ประชาชนมาร่วมเป็นจิตอาสา เพราะเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงกระทำได้ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น คือ รายงานประกอบเพลง สักวันมันผ่านไป (ข่าวค่า 18/08/58) ที่มีการแทรกคำพูดของเหล่าจิตอาสาที่รณรงค์ให้คนออกมาเป็นจิตอาสา เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ ที่แม้อาจจะช่วยอะไรไม่ได้มาก แต่ช่วยเป็นเพื่อนคุยให้ผู้สูญเสียได้มีกำลังใจสู้ต่อไป หรือ จิตอาสา น้ำใจไทยท่ามกลางเหตุร้าย (ข่าวค่า 19/08/58) รายงานผ่านมุมมองของกลุ่มคนต่าง ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน แต่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุที่จะสามารถทำได้ เช่น เจ้าหน้าที่มูลนิธิกู้ภัยเล่าถึงเหตุการณ์ที่มีคนเข้าช่วยเหลือคนที่ไม่รู้จักกัน ชายขับมอเตอร์ไซค์รับจ้างและแม่ค้าขายพวงมาลัยรับเข้าช่วยเหลือผู้ประสบเหตุทันทีหลังสิ้นเสียงระเบิด หรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ แต่ตั้งใจมาเข้าคิวบริจาคเลือดเพราะเป็นสิ่งที่สามารถช่วยได้ทันที อีก 2 ข่าว มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ คือ รัฐบาลเปิดรับสมัครทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ (คุยขอมข่าวก้าวเข้า 21/08/58) นำเสนอวิธีการตรวจสอบผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต วิธีการรับเงินเยียวยา ให้เข้าไปที่เว็บไซต์หรือโทรไปที่ call center และ คู่มือหลบระเบิด (คู่ข่าวเสาร์-อาทิตย์ 22/08/58) รายงานสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินจัดอบรมและแจกคู่มือกับนักเวชปฏิบัติ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการระวังภัยเมื่อเกิดเหตุระเบิด

3) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความซื่อ การต่อสู้อะหว่างความดิงาม ความชั่วร้าย พบจำนวน 1 ข่าว คือ ความเชื่อมหาเทพแยกราชประสงค์ (ข่าวค่า 22/08/58) รายงานพิเศษเกี่ยวกับองค์เทพที่ประดิษฐานอยู่ในบริเวณแยกราชประสงค์ พร้อมสัมภาษณ์ประชาชนและผู้เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์เกี่ยวกับความเชื่อ

อันดับสอง คือ กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 1 กรอบ คือเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสียการได้มา ส่วนใหญ่พูดเรื่องผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหลังเกิดเหตุระเบิดพบมากในช่วงหลังเกิดเหตุ 1-2 วันแรก เช่น นายแบงก์เชื่อ เหตุระเบิดกระทบระยะสั้น (ข่าวค่า 18/08/58) หุ่นร่วง 36.13 จุด นักลงทุนกังวลระเบิดราชประสงค์ (คุยขอมข่าวก้าวเข้า 19/08/58) จัดงานแสดงรถยนต์หรูตามแผน เชื่อ ช่วยเรียกความเชื่อมั่นมั่น (ข่าวเที่ยง 19/08/58) ไทยพาณิชย์ ชี้ เศรษฐกิจชะลอกระทบความเชื่อมั่นผู้บริโภค (ข่าวค่า 19/08/58)

อันดับสาม กรอบ Human Interest พบจำนวน 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม พบจำนวน 6 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นการเล่าเรื่องของผู้สูญเสีย เช่น ชาวจีนศรัทธาศาลพระพรหมสี่แยกราชประสงค์

(ข่าวค่า 18/08/58) เล่าเรื่องของหญิงชาวฮ่องกงวัย 19 ปี ผ่านมุมมองของเพื่อนผู้เสียชีวิตที่เป็นคนไทยว่า หญิงสาวเป็นคนร่าเริง มีอารมณ์ขัน เดินทางมาเมืองไทยหลายครั้ง และชอบมาสักการะศาลท้าวมหาพรหม ไม่คิดว่าครั้งนี้จะเป็นการเดินทางมาเที่ยวเป็นครั้งสุดท้าย ชีวิตเหยื่อระเบิดราชประสงค์ (ข่าวค่า 24/08/58) เล่าเรื่องราวของหญิงสาวผู้ที่ไม่ไหว้ขอพรให้สามีหายป่วย แต่กลับได้รับบาดเจ็บจากเหตุระเบิด และอาจต้องนอนพักรักษาตัวนานถึง 6 เดือน แม้จะมีหน่วยงานรัฐเข้ามาดูแล แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะช่วยเหลืออย่างไร

ขณะที่ การใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise พบจำนวน 6 ข่าวเท่ากัน ส่วนใหญ่พบในรายงานพิเศษที่ใช้คำที่สื่อถึงความรู้สึกโศกเศร้า สูญเสีย เช่น ความสูญเสียจากเหตุระเบิดแยกราชประสงค์ (ข่าวค่า 18/08/58) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า “เสียงกรีดร้องของญาติชาวจีนรายนี้แทนความเจ็บปวดจากการสูญเสียคนใกล้ชิดในครอบครัวอย่างไม่มีวันกลับ ไม่แตกต่างจากความทุกข์ใจของนักธุรกิจชาวมาเลเซีย ที่ความเศร้าบาดลึก กินใจ จนแทบไม่มีน้ำตา เพราะต้องเสียภรรยา ลูกชาย ลูกเขย หลานสาว ในคราวเดียวกัน 4 ศพ ยังไม่นับพี่สาวของภรรยาที่ยังหาไม่เจอ ทำให้ความสุขในการท่องเที่ยวเลือนหาย เพราะจาก 7 คนที่มาเที่ยว เหลือเพียง 2 คน และไม่สามารถนำศพไปประกอบพิธีทางศาสนาได้จนกว่าจะเจอทุกคนครบ ญาติผู้สูญเสียเล่าตรงกันว่าผู้เสียชีวิตจากเหตุระเบิดศรัทธาท้าวมหาพรหม ใช้เวลาว่างหลังเลิกงานเข้าสักการะและไม่คิดว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้น ความสูญเสียที่เกิดขึ้นไม่อาจเรียกคืนได้ด้วยการชดเชยและเยียวยา แต่สิ่งที่ญาติหวังนอกจากคืนความเป็นธรรมให้คนตาย ยังต้องเร่งอำนวยความสะดวกให้ศพได้เจอญาติโดยเร็ว เพื่อความทุกข์ได้บรรเทา”

2) เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่ม นำเสนอว่าคนที่ได้รับผลต่อเหตุการณ์ ต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตอย่างไร พบจำนวน 1 ข่าว คือ ชายมาเลเซียพาญาติมาไหว้ศาลพระพรหม ตาย 5 ศพ (คุยโขมงข่าวเช้า 19/08/58) เล่าถึงเหตุการณ์ของชายชาวมาเลเซียที่มาเที่ยวทั้งครอบครัว 7 คน แต่ต้องเสียสมาชิกในครอบครัวจากเหตุการณ์นี้ถึง 5 คน และเหลือเพียงตนเองและลูกสาวที่กำลังตั้งครรภ์ 4 เดือนเพียง 2 คน ที่ไม่รู้ว่าจะชีวิตหลังจากนี้จะเป็นอย่างไร และเหตุการณ์ระเบิดจะส่งผลกระทบต่อเด็กที่อยู่ในครรภ์ของลูกสาวหรือไม่

ไม่พบ กรอบเรื่องความขัดแย้ง และกรอบความรับผิดชอบ

ช่อง ONE พบกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ทั้งหมด 3 กรอบ เรียงตามลำดับกรอบการกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ที่พบจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับหนึ่ง คือ กรอบเรื่องความตึงตัง จำนวน 8 ข่าว โดยพบ 1) ด้านการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงตัง จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 6 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นข่าว การบริจาค การเข้าเยี่ยมเยียน การพระราชทานความช่วยเหลือ การเข้าวางพวงมาลัยแสดงความเสียใจ และการทำบุญ บวงสรวงท้าวมหาพรหม 2) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความซื่อ การต่อสู้ระหว่างความตึงตัง ความชั่วร้าย และ เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็นมีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ ด้านละ 1 ข่าว

อันดับสอง คือ กรอบ Human Interest จำนวน 3 ข่าว ข่าว โดยพบ 1) มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise จำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น มิวสิควิดีโอเพลงใจสลายของเสก โลโซ จากรายการข่าวเช้า (19/8/2558) และ 2) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม จำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น เศรษฐกิจทรุด หลังเหตุบั้งราชประสงค์ จากรายการข่าวรอบวัน (ข่าวค่า) (19/08/58/) มีคลิปสัมภาษณ์แม่ค้าขายไอติม คนขายพวงมาลัย ประเด็นขายได้น้อยรายได้น้อยจะลำบาก

อันดับสาม คือ กรอบทางเศรษฐกิจ เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา ตัวอย่างเช่น จับประเด็น:ระเบิดราชประสงค์กับผลกระทบการท่องเที่ยว จากรายการข่าว จากรายการข่าวรอบวัน (ข่าวค่ำ) (20/08/58/) มีการแสดงผลกระทบต่อการท่องเที่ยวโดยโศร်ตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวและเป้าของนักท่องเที่ยวที่ตั้งไว้เป็นห่วงว่าพอเดเหตุการณ์แล้วจะมีผลกระทบใหม่

TNN24 มีการกำหนดประเด็นในการนำเสนอ (Frame) ดังนี้

อันดับหนึ่ง กรอบเรื่องความตึงต้าม มีจำนวน 27 ข่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้ มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงต้าม จริยธรรม ศีลธรรม และมีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 23 ข่าว ตัวอย่างเช่น ประชาชนจุดเทียนไว้อาลัยเหตุระเบิดราชประสงค์

เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น และมีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรเป็น และมีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ จำนวน 2 ข่าว ตัวอย่างเช่น รายงาน...ชาวเขาราชตื่นตัวร่วมช่วยเผ่าระวัง (ชาวเขาราชตื่นตัวร่วมเผ่าระวังเหตุร้ายเพราะเขาราชเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดเหตุระเบิดตามคำแนะนำของตำรวจ)

มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความตึงต้ามและความชั่วร้าย จำนวน 1 ข่าว ตัวอย่างเช่น วัดป่าพนมดงรักทำบุญถวายในหลวง-ราชินีและผู้เสียชีวิตราชประสงค์ (พระสงฆ์อ.ภูสิงห์ จ.ศรีสะเกษ นุ่งขาวห่มขาวประกอบพิธีทำบุญ มหามงคลเจริญพุทธมนต์เพื่อปัดเป่าสิ่งที่ไม่เป็นมงคล)

อันดับสอง กรอบ Human Interest มีจำนวน 16 ข่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม (dramatise) มีจำนวน 7 ข่าว ตัวอย่างเช่น ศพเหยื่อระเบิดราชประสงค์กลับถึงบ้านเกิด (มีการนำเสนอภาพงานศพ และสัมภาษณ์มารดาของผู้ตายที่โศกเศร้าเพราะสูญเสียลูก)

ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม มีจำนวน 5 ข่าว ตัวอย่างเช่น ดิวเตอร์ชาวออสซี่รายงานตัวหลังถูกสงสัยเป็นมือระเบิด (นำเสนอเรื่องราวของชนนี้ ถูกโลกโซเซียลกล่าวหาว่าเป็นมือระเบิด และยืนยันว่าตัวเองบริสุทธิ์)

เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร มีจำนวน 4 ข่าว ตัวอย่างเช่น (ดร.มานะ ตรียาภิวัฒน์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ให้สัมภาษณ์ผลดีผลเสียและคำแนะนำในการใช้โซเชียลมีเดียที่เป็นบทเรียนจากเหตุระเบิด เทคนิคการใช้โซเชียลมีเดียควรมีการตรวจสอบจากหลายๆ สื่อ)

อันดับสาม กรอบเรื่องความรับผิดชอบ มีจำนวน 15 ข่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

นำเสนอทางออก การแก้ไข มีจำนวน 14 ข่าว ตัวอย่างเช่น ผบ.ตร.เปิดยุทธการปิดเมืองคั่นแหล่งกบดานมือระเบิด (เป็นนโยบายป้องกันภัยระเบิดของผบ.ตร.) และคสช.แถลงขอให้ประชาชนมั่นใจหลังเหตุระเบิด (เป็นแนวทางการแก้ไขคลี่คลายและควบคุมสถานการณ์ไม่ให้เกิดความปั่นป่วน)

เรื่องระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายดีขึ้น มีจำนวน 1 ข้อ ตัวอย่างเช่น รัฐบาลส่งสารถึงประชาคมโลกให้ความมั่นใจด้านความปลอดภัย (เป็นการดำเนินงานของรัฐบาลเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น)

อันดับสี่ กรอบทางเศรษฐกิจ มีจำนวน 6 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา มีจำนวน 2 ข้อ ตลาดหุ้นร่วง 36.13 จุด กังวลเหตุระเบิดแยกราชประสงค์ (บอกว่าตลาดหุ้นไทยได้รับผลกระทบจากเหตุระเบิดราชประสงค์)

เม็ดเงินความเสียหาย มีจำนวน 2 ข้อ ตัวอย่างเช่น คลังคาดเหตุระเบิดจุดรายใต้ท้องเที่ยวหาย 2.2 แสนล้าน (รองผู้อำนวยการเศรษฐกิจการคลังคาดว่าเหตุระเบิดระทบต่อการท่องเที่ยว 2.2 ล้านบาท เท่ากับหายไปร้อยละ 10 และไม่กระทบกับเศรษฐกิจในภาพรวม)

เม็ดเงินความช่วยเหลือ มีจำนวน 2 ข้อ ตัวอย่างเช่น กรมคุ้มครองสิทธิฯ มอบเงินเยียวยาเหยื่อระเบิดราชประสงค์ (อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม มอบเงินเยียวยาผู้เสียหายรายละ 100,000 ตามพรบ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย)

ไทยรัฐทีวี ใช้กรอบประเด็นการนำเสนอทั้งหมด 5 กรอบประเด็น เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด คือ อันดับหนึ่ง คือ กรอบเรื่องความตึงตึง พบจำนวน 44 ข้อ จาก 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงตึง จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม พบจำนวน 30 ข้อ ส่วนใหญ่เป็นข่าวการไว้อาลัยต่อเหตุการณ์ การบรวงสรวง การทำบุญ อุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์

2) เรื่องนำเสนอแง่มุมของการปฏิบัติตัวในสังคมตามที่ควรจะเป็น/มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ พบจำนวน 11 ข้อ นำเสนอข่าวที่เป็นคำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อเหตุการณ์ ในเรื่องของสุขภาพจิต การเผยแพร่ข่าวสาร และการเฝ้าระวังเหตุหรือการสังเกตสิ่งผิดปกติ

3) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความตึงตึง ความชั่วร้าย พบจำนวน 2 ข้อ เช่น ข่าว "นายกแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์" มีการเน้นคำพูดของนายกว่า "ขอยืนยันจะอยู่เคียงข้างประชาชนเมื่อใดประชาชนมีความทุกข์ทุกขัยยิ่งกว่า ขอให้ประชาชนทุกภาคส่วนจับมือกันก้าวเดินไปข้างหน้า ขจัดความเลวร้ายอันตรายทั้งหลายทั้งปวงที่เราเผชิญอยู่ด้วยกันไม่ว่าภัยที่มองเห็นและมองไม่เห็น หากเรา รวมกันสามัคคีกันจะฝ่าฟันทุกอย่างไปได้อย่างรวดเร็ว" (19/08/58)

อันดับสอง ใช้กรอบ Human Interest พบจำนวน 26 ข้อ จาก 4 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise พบจำนวน 8 ข้อ

2) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม พบจำนวน 7 ข้อ

3) นำเสนอเรื่องชีวิตส่วนตัว พบจำนวน 6 ข้อ

4) เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่ม นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร พบจำนวน 5 ข่าว

ข่าวที่มีการใช้กรอบเรื่อง Human Interest ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่เกี่ยวกับผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ เช่น รายงานพิเศษ “เปิดใจครอบครัวเหยื่อระเบิด” (19/08/58) มีการนำเสนอเรื่องราวของการสูญเสีย โดยการกระตุ้นให้มีความรู้สึกสร้างอารมณ์ร่วม โดยการสัมภาษณ์พี่สาวที่แสดงให้เห็นถึงความเสียใจที่น้องสาวจากไป เน้นเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อน้องสาวไม่อยู่ด้วยการตั้งคำถามที่ว่า “เอาจริงๆเวลานี้เราทำใจได้หรือยัง” “ต่อจากนี้จะทำยังไงต่อ ที่เหลือเราคนเดียวกับครอบครัวที่ต้องดูแลพ่อแม่ที่ป่วย” และในการรายงานยังมีการบรรยายถึงลูกสาว 2 คนของผู้เสียชีวิตที่ยังไม่รู้ว่าแม่ตัวเองได้จากไปแล้ว

การรายงานข่าว ที่มีกรอบ Human Interest เช่น ญาติรับศพเหยื่อระเบิดราชประสงค์ (19/08/58) บึงกาฬ ส่งศพสาวเหยื่อบั้งกลับบ้าน (19/08/58) ในการรายงานข่าวมีการให้ข้อมูลส่วนตัวเช่น ทำงานที่ไหน แต่งงานกับใคร อาชีพอะไร เป็นต้น

อันดับสาม กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 16 ข่าว เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา F5.1 พบจำนวน 7 ข่าว

2) เม็ดเงินการช่วยเหลือ พบจำนวน 6 ข่าว เช่น รัฐบาลออกหลักเกณฑ์ช่วยเหลือ (ไทยรัฐนิวส์โชว์ 18/08/58) บึงกาฬ มอบพวงหรีดและเงินช่วยเหลือเหยื่อบั้ง (21/08/58)

3) ประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง พบจำนวน 2 ข่าว เช่น ราชประสงค์จัดกิจกรรมดึงความเชื่อมั่น(21/08/58) โรงแรมไทยเช็ทห้องเที่ยวพื้นเร็ว(24/08/58) ซึ่งทั้งสองข่าวมีการรายงานว่าภาคธุรกิจเสนอให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนการการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เศรษฐกิจซบเซา เช่น รัฐต้องดึงความเชื่อมั่นกลับมา หรือมีแนวทางในการช่วยเหลือญาตินักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุโดยบริการที่พักและการอำนวยความสะดวกให้ถึงโรงพยาบาลและสนามบิน เป็นต้น

4) เม็ดเงินความเสียหาย พบเพียง 1 ข่าว คือ “ท่องเที่ยวราชประสงค์ฟื้น” ผู้ค้าย่านราชประสงค์เชื่อมั่นนักท่องเที่ยวเริ่มกลับมาแล้ว แต่รายได้ก็หายไป 70-80% นายสมภาคโรงแรมไทย (นายสุรพล เตชะหริวจิตร) บอกว่านักท่องเที่ยวจะกลับมาเป็นปกติ นักท่องเที่ยวไม่กังวลต่อสถานการณ์เพราะมั่นใจการดูแลความปลอดภัย

อันดับสี่ ใช้กรอบเรื่องความรับผิดชอบ พบจำนวน 6 ข่าว เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) ระบุว่ารัฐบาล หน่วยงานรัฐ ควรทำบางสิ่งบางอย่างที่จะทำให้สถานการณ์คลี่คลายหรือดีขึ้น (F2.1)พบจำนวน 4 ข่าว เช่น “ญาติเงินเหยื่อระเบิดขอความยุติธรรม” (24/28/58) เนื้อข่าวระบุว่า “นายสุจี้อู๋เจ้าหน้าที่ระดับสูงของสถานทูตจีน กล่าวว่าญาติผู้เสียชีวิตชาวจีนต่างแสดงความคาดหวังว่าทางการไทยจะหาตัวคนร้ายที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ได้ นอกเหนือเงินชดเชยที่จะได้ทางการไทยแล้ว คาดหวังว่าตำรวจจับคนร้ายให้ได้โดยเร็วที่สุด”

2)ระบุหรือทำให้เกิดคิดว่า รัฐบาล หรือหน่วยงาน หรือกลุ่มใดที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะที่เป็นคนต้นเรื่องที่ทำให้เกิดปัญหาและนำเสนอทางออก พบกรอบละ 1 ข่าว

อันดับห้า ใช้กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 4 ข่าว ได้แก่

1) สะท้อนความเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่อง พบจำนวน 3 ข่าว ได้แก่ “วรชัย จีรัฐหาคำตอบระเบิดราชประสงค์” (ชัดข่าวเที่ยง 20/08/58) “ความเป็นไปได้ก่อการร้ายอาเซียน”(ไทยรัฐนิวส์โชว์ 20/08/58) “ศักยภาพอุยกูร์เคลื่อนไหวนอกจีน” (ไทยรัฐนิวส์โชว์ 20/08/58)

2) มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้าม พบจำนวน 1 ข่าว ได้แก่ “เอกนัฏ ตึง นปช.วิจารณ์เหตุระเบิด” (ชัดข่าวเที่ยง 20/08/58)

ไทยพีบีเอส ใช้กรอบประเด็นการนำเสนอทั้งหมด 4 กรอบประเด็น คือ

อันดับหนึ่ง คือ กรอบเรื่องความตึงตัง พบจำนวน 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) มีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความตึงตัง จริยธรรม ศีลธรรม มีการแสดงออกต่อคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม พบจำนวน 24 ข่าว ส่วนใหญ่เป็นข่าวการบริจาค การเยียวยาช่วยเหลือผู้สูญเสีย การพระราชทานการช่วยเหลือ และการทำบุญ บวงสรวงทำวมหาพรหม

2) ส่วนการนำเสนอแง่มุมการปฏิบัติตัว ในสังคมตามที่ควรจะเป็น มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ พบจำนวน 3 ข่าว เช่น ต้องปรับตัวใช้ชีวิต จากเหตุระเบิดแยกราชประสงค์ (ข่าวค่ำ 19/08/58) บอกวิธีการปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตอย่างปลอดภัยของผู้ที่ทำงานอยู่ใกล้บริเวณศาลทำวมหาพรหม

3) มีการเชื่อมโยงถึงความดี ความซื่อ การต่อสู้ระหว่างความตึงตัง ความชั่วร้าย พบจำนวน 1 ข่าว คือ สวดอุทิศส่วนกุศลแก่ผู้เสียชีวิตจากเหตุระเบิด (วันใหม่ไทยพีบีเอส 20/08/58) พระ เณร และคณะครูนักเรียนจากอาชีวะเชียงใหม่ร่วมสวดเจริญพุทธมนต์ เพื่อบดเป่าเพศภัย ไม่ให้ภัยร้ายเกิดขึ้นอีก และอุทิศส่วนกุศลให้ผู้เสียชีวิต

อันดับสอง คือ กรอบ Human Interest พบจำนวน 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม พบจำนวน 7 ข่าว เช่น เรื่องราวของครอบครัวผู้สูญเสีย หรือเรื่องราวของกลุ่มนางรำที่ได้รับผลกระทบ พบเท่ากับ การใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise ส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอภาพแสดงความเศร้าโศกเสียใจของครอบครัวผู้สูญเสีย

2) เน้นเรื่องผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่ม นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร พบจำนวน 6 ข่าว เช่น ครอบครัวผู้สูญเสียจากเหตุระเบิดแยกราชประสงค์ (ข่าวค่ำ 19/08/58) นำเสนอความกังวลใจของสามีผู้เสียชีวิตต่ออนาคตลูกที่ยังเล็ก 2 คน ส่วนอีกครอบครัว มีความกังวลใจต่อภาระค่าใช้จ่ายในบ้าน เนื่องจากผู้เสียชีวิตเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

อันดับสาม คือ กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 3 กรอบ เรียงตามลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

1) เกี่ยวกับเศรษฐกิจ การสูญเสีย การได้มา พบจำนวน 10 ข่าว มีทั้งผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มผู้ค้าในบริเวณศาลทำวมหาพรหม และกลุ่มภาคธุรกิจที่ส่วนใหญ่ประเมินว่าจะสร้างผลกระทบในระยะสั้น

2) เม็ดเงินการช่วยเหลือ พบจำนวน 2 ข่าว พุดถึงจำนวนเงินที่หน่วยงานรัฐจ่ายเพื่อเยียวยาครอบครัวผู้สูญเสีย เช่น ก.ท่องเที่ยวฯ พร้อมช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและญาติเต็มที่ (วันใหม่ไทยพีบีเอส 19/08/58) สรุปลงเงินช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบ เสียชีวิต 3 แสนบาท รักษาพยาบาล จ่ายตามจริงไม่เกิน 1 แสนบาท และ

3) เม็ดเงินความเสียหาย พบจำนวน 1 ข่าว พุดถึงความเสียหายของผู้ค้าพวงมาลัย ที่อาจต้องสูญเสียรายได้หลายแสนบาทในช่วงที่ปิดศาลท้าวมหาพรหม ส่วนประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อทิศทางของเรื่อง

อันดับสี่ คือ กรอบเรื่องความขัดแย้ง พบจำนวน 1 ข่าว คือ สะท้อนความเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่อง พบในข่าวปัจจัยการเมืองกับเหตุระเบิด เชื่อมโยงเหตุระเบิดที่ราชประสงค์กับประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง "ปฏิเสธไม่ได้ว่าสถานการณ์การเมืองบีบคั้น จนอาจจะมีผู้เสียผลประโยชน์"

ไม่พบ กรอบเรื่องความรับผิดชอบ

New TV มี 8 ประเด็นที่มีกรอบในการกำหนดประเด็น ดังนี้

อันดับหนึ่ง กรอบความขัดแย้งเรื่องสะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม/เรื่องหรือไม่? และ มีการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวหาฝ่ายตรงข้ามหรือไม่? การสร้างความเกลียดชังต่อกลุ่ม

อันดับสอง กรอบ Human Interest คือ ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม การใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม / dramatise เรื่องของผลกระทบต่อเหตุการณ์

อันดับสาม พบ 2 กรอบคือ กรอบเศรษฐกิจ เป็นเรื่องผลกระทบจากเหตุการณ์ และกรอบความดีงาม เป็นการกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือกันผ่านเหตุการณ์ไปให้ได้

PPTV HD มีการใช้สื่อกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ทั้งหมด 4 กรอบ คือ

อันดับหนึ่ง คือ คือ กรอบเรื่องความดีงาม พบจำนวน 30 ข่าว จาก 2 ดังนี้

- มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความดีงาม จริยธรรม ศิลธรรม หรือมีการแสดงออกต่อคุณค่าคุณธรรม และจริยธรรม พบจำนวน 28 ข่าว

- มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความดีความชั่ว การต่อสู้ระหว่างความดีงาม ความชั่วร้าย พบจำนวน 2 ข่าว

อันดับสอง กรอบความขัดแย้ง พบจำนวน 12 ข่าว จาก 1 กรอบ คือ การนำเสนอข่าวที่สะท้อนการเห็นต่าง ความขัดแย้ง การไม่ลงรอยระหว่างกลุ่ม

อันดับสาม คือ กรอบ Human Interest พบจำนวน 8 ข่าว จาก 2 กรอบเรียงลำดับที่พบมากที่สุด ดังนี้

- มีการนำเสนอข่าวโดยใช้เรื่องราวบุคคลเป็นตัวอย่างของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม พบจำนวน 7 ข่าว

- มีการนำเสนอข่าวที่เน้นผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่มคน คนที่ได้รับผลกระทบต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร พบจำนวน 1 ข่าว

อันดับสี่ กรอบทางเศรษฐกิจ พบจำนวน 4 ข่าว จาก 1 กรอบคือ การนำเสนอข่าวประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อทิศทางของเรื่อง ส่วนเป็นการพุดถึงว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อในด้านใดบ้าง มากน้อยเพียงใด กระทบระยะสั้นหรือยาว

3.6 การใช้ข้อมูลจากผู้ใช้สื่อ (User-generated Content –UGC)

การใช้ข้อมูล	ใช่	ใช้คลิก	ใช้คนเป็น	ใช้ข้อมูลจากโลก	เอาเรื่องจากโลก	รวม
--------------	-----	---------	-----------	-----------------	-----------------	-----

ผู้ใช้สื่อ	ภาพประกอบ ในการ รายงานข่าว	ประกอบใน การรายงาน ข่าว	พยาน ด้วย การสัมภาษณ์	ออนไลน์เป็น ประเด็นเริ่มต้น และต่อยอดข้อมูล	ออนไลน์มา นำเสนอเป็นข่าว โดยไม่ได้ต่อยอด	
เนชั่นทีวี	6	3	0	5	2	16
3 HD	12	1	0	1	7	21
ช่อง 5	0	0	0	0	0	0
7 HD	4	5	0	5	1	15
Amarin TV	1	0	0	0	0	1
MCOT HD	1	2	0	0	0	3
ONE	2	3	0	0	0	5
TNN24	3	0	0	0	3	6
ไทยรัฐทีวี	17	5	0	2	10	34
Thai PBS	1	3	0	0	2	6
New TV	0	2	0	1	5	8
PPTV	5	0	0	0	4	9
รวม	52	24	0	14	34	124

ตารางที่ 26 แสดงการปริมาณการใช้ข้อมูลจากผู้ใช้สื่อ (UGC) ในการรายงานข่าวโทรทัศน์

ประเด็นสุดท้ายคือเรื่องของการให้คนดูมีส่วนร่วมและการใช้ UGC จากคนทั่วไป พบว่าก็เหมือนแพลตฟอร์มสื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์คือ ใช้ข้อมูล UGC ในลักษณะการเอาภาพที่มาจากผู้อยู่ในเหตุการณ์ ภาพที่แชร์กันในโลกออนไลน์ ภาพการวิเคราะห์ CCTV มาใช้ประกอบในการรายงานข่าวมากที่สุด รองลงมาคือการนำสิ่งที่ผู้ทรงอิทธิพล (Influencer) หรือเรื่องราวที่มีการพูดถึงบนโลกออนไลน์มาเป็นข่าว โดยอ้างถึงว่าเป็นแหล่งข้อมูลจากโซเชียลมีเดียของใคร โดยที่ไม่ได้ต่อยอดประเด็นเพิ่ม ลำดับที่สามคือการใช้คลิปมาประกอบในการรายงานข่าว คือคลิปเหตุการณ์ คลิปจาก CCTV และคลิปที่มีการทำให้กำลังต่อการสูญเสีย ลำดับสุดท้ายคือ การนำข้อมูล กระแส หรือประเด็นที่มีการพูดในโลกออนไลน์มาต่อยอด ทำเพิ่ม ต้นเพิ่มอธิบายเพิ่มแล้วนำเสนอเป็นรายงานข่าว ช่องที่พบการทำลักษณะนี้ ได้แก่ เนชั่นทีวี ช่อง 7HD และ ไทยรัฐทีวี ช่อง 3HD และ NewTV ตัวอย่างเช่น เกาะติดกระแสโซเชียล 3 # ดัง #prayforthailand (Fb) #prayforbangkok(ทวิต) และ #strongertogether(intragram) โดยมีการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลออกมาเป็นกราฟข้อมูล จากทีมข่าวเนชั่น (20-08-58) ประเด็น "เสกโลโซ" แต่งเพลง "ใจสลายที่ราชประสงค์" ivaอาลัย เหี่ยวระเบิด โดยมีการสัมภาษณ์ เสกเพิ่ม (20-08-58) "ใช้เทคโนโลยี ตามตัวคนร้าย" มีการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มทางโทรศัพท์ (23-08-58)

สรุป วิเคราะห์ และอภิปรายผล

วิเคราะห์การสื่อสารในภาวะวิกฤตของประชาชนบนสื่อออนไลน์

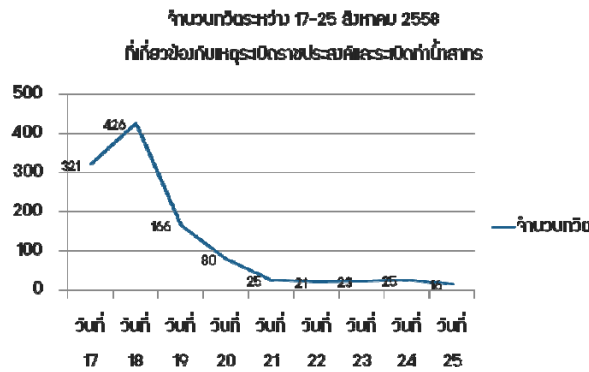
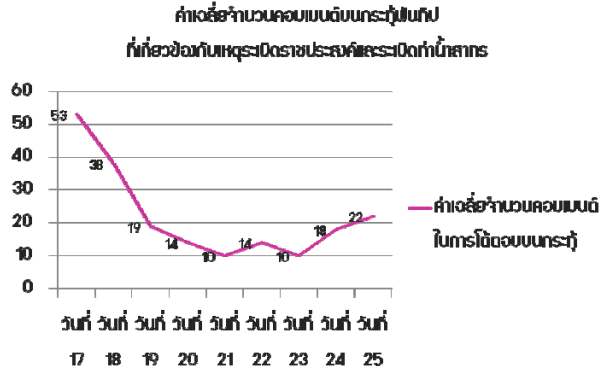
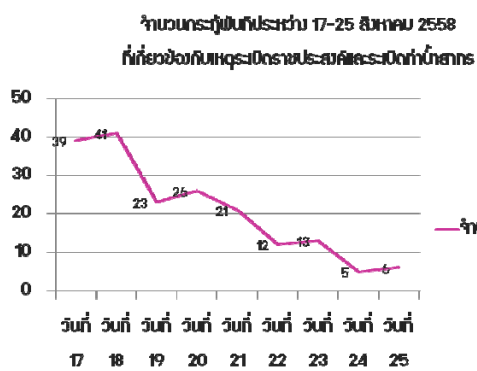
ภาวะวิกฤตหรือ crisis คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง (Coombs, 2012) เหตุการณ์ที่ทำให้กระบวนสังคม การใช้ชีวิตตามปกติถูกรบกวน ได้รับผลกระทบ และทำให้มีภาวะความไม่แน่นอนต่อสถานการณ์สูง (Dowling, 2002) และเป็นเหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบกลับจากผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ในเชิงลบต่อเหตุการณ์ (An & Gower 2009) ซึ่งภาวะวิกฤตหมายรวมถึงทั้งภัยพิบัติซึ่งเป็นวิกฤตจากธรรมชาติ และเหตุการณ์ความรุนแรงไปจนถึงการก่อการร้ายที่มีการทำลายชีวิตและทรัพย์สินซึ่งเป็นภาวะวิกฤตอันเกิดจากฝีมือมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นภาวะวิกฤตแบบใดก็ตาม จะมีช่วงแรกของการเกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า “Critical Period” ซึ่งอาจกินเวลา 1 วันไปจนถึงสัปดาห์ หรือหลายสัปดาห์ก็ได้ โดยเป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์และดำเนินไปจนกว่าเหตุการณ์ที่เป็นภัยอันตรายนั้นถูกทำให้หมดไป และคนเริ่มเชื่อมั่นต่อการกลับสู่การใช้ชีวิตตามปกติ

จากข้อมูลสรุปเชิงปริมาณจากข้อมูลที่เก็บได้ในส่วนที่หนึ่ง รูปแบบการสื่อสารที่พบในช่วงนี้ ประเด็นแรกคือ ในเชิงปริมาณพบว่าทั้งทวีตเตอร์และพันทิปจะมีปริมาณความหนาแน่นในการสื่อสารมากในช่วงวันที่ 17 และ 18 สิงหาคม จากนั้นปริมาณ/จำนวนของทวีต และกระทู้จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ลักษณะของพันทิปในขณะที่ลดลงจะมีสลับระหว่างเพิ่มขึ้นและลดลงในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ส่วนทวีตเตอร์จะลดลงอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้เป็นเพราะการสื่อสารในช่วง Critical Period คนจะต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันข้อมูล ซึ่งความต้องการและพฤติกรรมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลจะลดลงเมื่อ

- 1) มีข้อมูลที่ต้องการทราบมากเพียงพอแล้ว
- 2) ตอบโจทย์ความรู้สึกทางอารมณ์และรู้สึกมั่นคงปลอดภัย หรือชีวิตกลับสู่ปกติได้แล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น การทวีต บน hashtag เพื่อแบ่งปันข้อมูลกับคนอื่นหรือเพื่อให้รู้สิ่งที่คนอื่นทวีตมีความจำเป็นที่ลดลง กระทั่งบนพันทิปก็เช่นกัน เมื่อไม่มีประเด็นอะไรเพิ่มขึ้น ก็ไม่มีความจำเป็นในการโพสต์กระทู้เพื่อทำให้เกิดการพูดคุยหรือแลกเปลี่ยน

ในส่วนของพันทิปมีอีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ค่าเฉลี่ยของคนที่มาโพสต์ตอบโต้มีมากที่สุดในช่วงวันที่ 17 สิงหาคม เพราะเป็นวันที่เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้น ข้อมูลสืบสน และทุกคนยังต้องการข้อมูล การแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ และการร่วมแสดงออกผ่านกระทู้จะมีจำนวนค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และลดลงเรื่อยๆ เพราะกระทู้ในวันต่อๆ มาจะมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ หากความเชื่อมโยง และก็เป็นประเด็นที่ซ้ำไปมาใกล้เคียงกันหลายกระทู้ การปฏิสัมพันธ์โต้ตอบจึงลดลง ที่น่าสนใจคือช่วงวันที่ 24-25 สิงหาคม ที่มีทิศทางของการตอบโต้เพิ่มขึ้น แม้จะไม่มาก แต่การเพิ่มขึ้นสะท้อนให้เห็นความสนใจของข้อมูลในที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในช่วงนี้เป็นช่วงเวลาที่คุณเริ่มเกิด

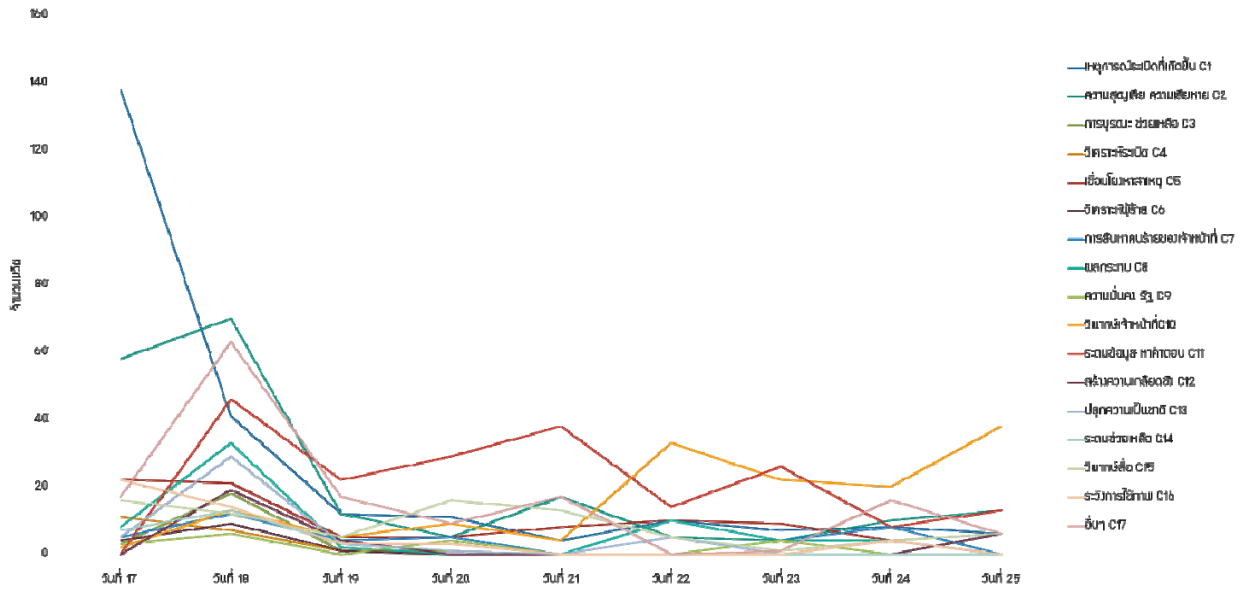
ภาวะความอึดอัดต่อการสืบสวน ต่อข้อมูลเบาะแส ทำให้ความรู้สึกลังเลไม่แน่ใจกับการใช้ชีวิต และความปลอดภัย กลับมาอีกรอบเพราะยังจับคนร้ายไม่ได้ การตั้งกระทู้ลักษณะนี้มีคนตอบโต้และร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวิพากษ์

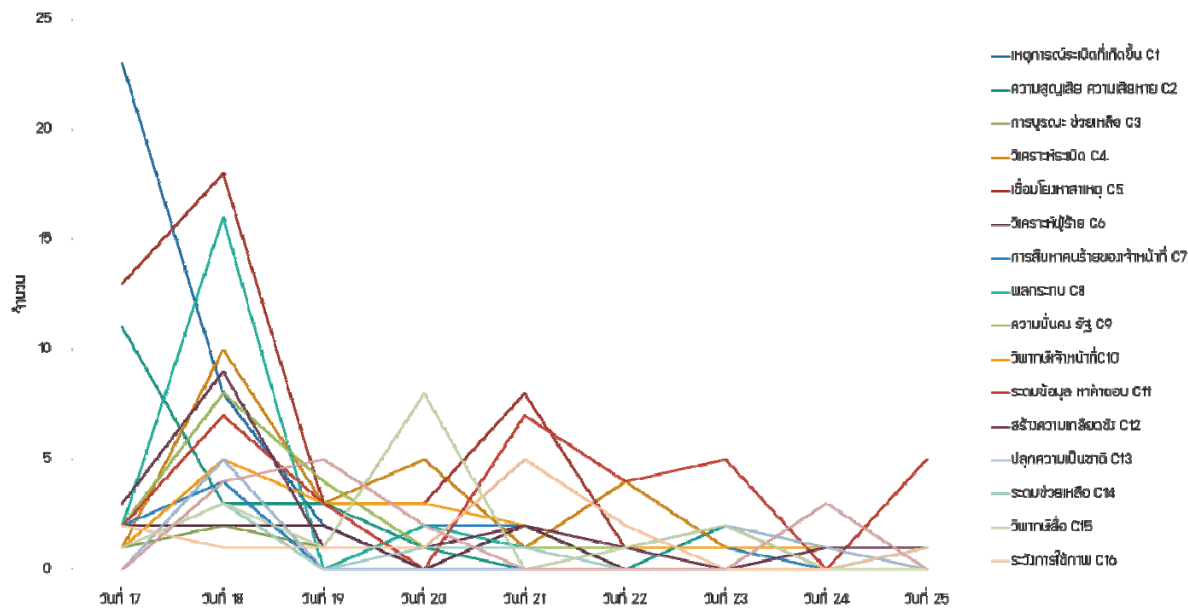
แผนภูมิที่ 37 กราฟเปรียบเทียบจำนวนกระทู้ ค่าเฉลี่ยจำนวนคอมเมนต์บนกระทู้พันทิป และจำนวนการทวิต ระหว่างวันที่ 17-25 สิงหาคม 2558

ทั้งนี้ ในมิติของประเด็นในการสื่อสาร พบว่า ทวิตเตอร์ และ พันทิปเหมือนกันคือ ความหนาแน่นของประเด็นในการพูดถึงผ่านสื่อออนไลน์ทั้งสองแพลตฟอร์มจะอยู่ในวันที่ 17-18 สิงหาคมเป็นหลัก และมีทิศทางใกล้เคียงกันคือ ใช้พื้นที่หลัก ๆ ไปกับการพูดถึงเหตุการณ์

ในช่วงวันที่ 17 สิงหาคม แล้วลดลงอย่างได้ชัดในวันต่อๆ มา แต่ก็ยังมีการพูดถึงประปราย บนทวิตเตอร์ประเด็นที่มากที่สุดคือการระดมข้อมูลเพื่อหาคนร้าย วิเคราะห์ว่าใครเป็นคนร้าย โดยในช่วง 17-20 จะควบคู่ไปกับการบอกข้อมูลเหตุการณ์ ส่วนตั้งแต่ 22-25 เป็นต้นมาประเด็นการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่คือสิ่งที่พบมากบนทวิตเตอร์ ส่วนพันทิปประเด็นหลักคือการพยายามหาความเชื่อมโยงว่าใครคือคนทำ เกี่ยวข้องกับใคร สาเหตุที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ในช่วง 17-20 จะควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ระเบิด การระเบิด รูปแบบระเบิดและการระเบิด 21-23 การระดมข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายและการเชื่อมโยงชัดเจนมากยิ่งขึ้น และดำเนินต่อไปเรื่อย ส่วน 24-25 ก็สอดคล้องกับทวิตเตอร์คือการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่

แผนภูมิที่ 38 กราฟแสดงปริมาณและทิศทางประเด็นในการใช้ทวิตเตอร์สื่อสาร

แผนภูมิที่ 39 กราฟแสดงปริมาณและทิศทางประเด็นในการใช้พันทิปสื่อสาร

การสื่อสารประเด็นบนทวิตเตอร์และพันทิปมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ตรงที่ประเด็นของ ทวิตเตอร์ จะแบ่งได้ชัดตามช่วงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็น 3 ช่วงหลัก คือวันที่ 17 สิงหาคมวันที่เกิดเหตุการณ์ วันที่ 18 สิงหาคม วันแรกหลังจากเกิดเหตุการณ์และมีระเบิดจุดที่สอง และช่วง 19-25 สิงหาคมซึ่งเป็นช่วงเวลาที่รอการคลี่คลายคดี ทั้งสามช่วงจะมีประเด็นหลักที่คงที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันตลอดคือการระดมข้อมูลหาตัวคนร้าย ส่วนประเด็นอื่นๆ จะแตกต่างกันเพราะ 1) ข้อมูลที่เพิ่มขึ้น 2) สถานการณ์เด่นๆ ในช่วงนั้น เช่น มีภาพ CCTV มีวาทกรรมของเจ้าหน้าที่ มีพฤติกรรมของสื่อที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ส่วนพันทิปนั้น ไม่ได้ยึดติดกับเหตุการณ์ที่

พัฒนาไปเป็นหลัก แต่การตั้งกระทู้จะเริ่มจากความสงสัย การต้องการหาคำตอบเพิ่ม การต้องการวิพากษ์ หรือ การหาการเชื่อมโยง แล้วจึงจะมีการให้ข้อมูลอัปเดตต่างๆ ของเหตุการณ์ สถานการณ์อยู่ภายในกระทู้

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของการสื่อสารประเด็นบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่ต่างกัน เป็นผลมาจากธรรมชาติและลักษณะของแพลตฟอร์ม ทวิตเตอร์ซึ่งมีความสั้น กระชับ ส่งข้อความได้ทีละสั้นๆ การสื่อสารบน hashtag เป็นลักษณะของการโยนข้อมูลไปเผื่อใครอ่าน เผื่อใครหยิบไปบอกต่อ จึงเป็นลักษณะของการบอกข้อมูล แบ่งปันข้อมูลมากกว่า ถึงจะบอกว่าเป็นการระดมข้อมูล แต่ก็เป็นการวิเคราะห์ของแต่ละคนที่โยนไว้ใน Collective Conversation เผื่อว่าใครจะมีปฏิสัมพันธ์ หรือนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น สิ่งที่จะมีผลต่อการทวิตและเทรนด์การพัฒนาของประเด็น จึงอยู่ที่ว่ามีข้อมูลหรือเหตุการณ์อะไรให้พูดถึงหรือไม่ ดังนั้นทวิตเตอร์เป็นลักษณะของการใช้พื้นที่เพื่อติดตามข้อมูล หาข้อมูล และแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน

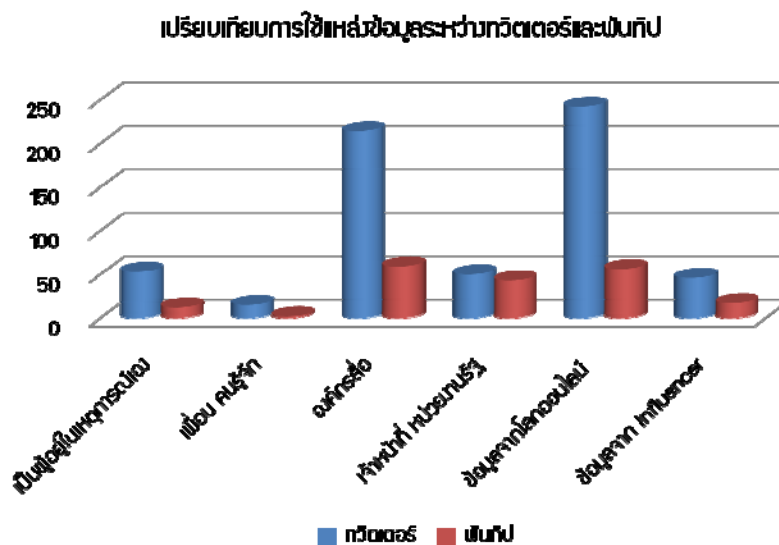
ส่วนลักษณะการสื่อสารของพันทิปเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกันมากกว่าด้วยลักษณะของการเป็นกระทู้ ที่คอมเมนต์ โต้ตอบและทุกอย่างรวมอยู่ในพื้นที่เดียวกันที่สามารถอ่านย้อน และเลือกมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบได้ ดังนั้น ลักษณะของการสื่อสารจะเป็นการ “คุย” มากกว่าทวิตเตอร์ การคุยจะอยู่ในในแต่ละกระทู้เอง ไม่ได้เหมือนกับทวิตเตอร์ที่สามารถไล่อ่านได้ทั้งหมดทุกข้อมูลภายใต้ #Hashtag เดียว กระทู้ก็จะมีปริมาณการพูดคุยแตกต่างกันไป โดยสังเกตว่า กระทู้ที่มีการโยนประเด็นเป็นคำถาม กระตุ้นให้มีคนเข้ามาวิพากษ์วิจารณ์ร่วมด้วย แต่ความ active บนกระทู้จะมากต่อเมื่อการวิพากษ์ การหาการเชื่อมโยงนั้น มีการนำข้อมูล ข้อเท็จจริง จากที่ต่างๆ มาแลกเปลี่ยนกันด้วย ดังนั้น ลักษณะการใช้พื้นที่สาธารณะของพันทิปเหมาะกับการคุย แลกเปลี่ยน เอาข้อมูลมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และวิพากษ์ร่วมกันมากกว่าทวิตเตอร์

จากประเด็นที่สะท้อนให้เห็นว่า ความต้องการข้อมูลของคนในแต่ละช่วงนั้นแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และ สื่อมวลชนต้องเข้าใจความต้องการในภาวะวิกฤตของคนต่อข้อมูล เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็สามารถช่วยระงับการกระจายข้อมูล ความคิด ทัศนคติที่ผิดได้ เพราะปัญหาหนึ่งของการใช้พื้นที่ออนไลน์ในการระดมข้อมูลของคนคือ ข้อมูลที่สับสน ข้อมูลที่ขาดการตรวจสอบ และการกระจายความเข้าใจผิดอย่างรวดเร็ว ถ้าผู้ใช้สื่อออนไลน์ไม่มีความรู้เท่าทันต่อสื่อ ไม่รู้วิธีการตรวจสอบข้อมูล ก็จะทำให้เกิดปัญหาการสื่อสารในภาวะวิกฤตได้ แต่ถ้าทุกฝ่ายเข้าใจว่าในช่วงเวลานี้ ข้อมูลแบบใดที่สำคัญ และรูปแบบในการให้ข้อมูลควรเป็นอย่างไร จะช่วยให้ทำให้การสื่อสารมีประโยชน์มากขึ้น

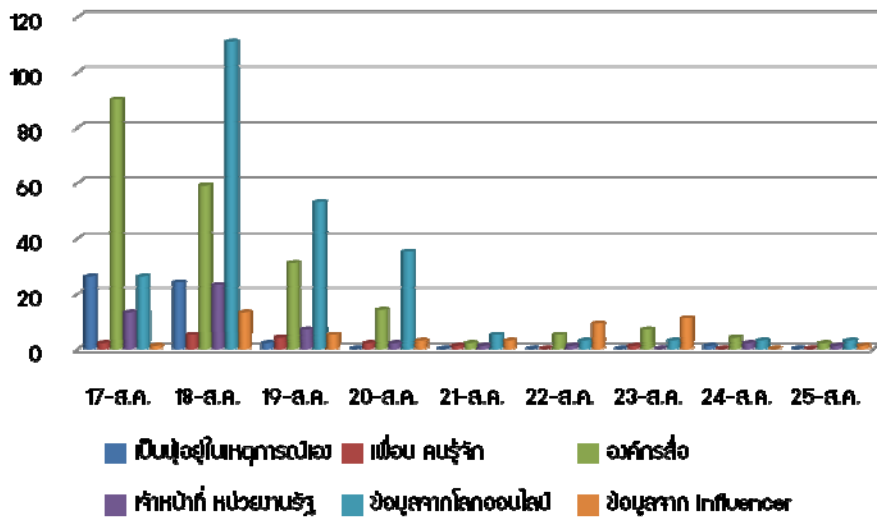
มีกรณีศึกษาของต่างๆ ประเทศในกรณีของระเบิดในกิจกรรมการวิ่งมาราธอนที่บอสตัน ซึ่งในช่วง Critical Period สื่อออนไลน์มีบทบาทอย่างมากในการระดมข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยมีคนที่เป็ศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลและให้ข้อมูล ในขณะที่เดียวกันก็มีการสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมที่ให้คนมารวบรวมข้อมูลกัน

ซึ่งช่วยได้ทั้งในเรื่องของการบรรเทาภัย ช่วยเหลือเยื่อจากเหตุการณ์ และไปถึงเรื่องการตรวจสอบและการช่วยหาเบาะแสคนร้าย แต่สิ่งที่เกิดปัญหาขึ้นในการ Crowdsourcing นั้นคือ มีการระบุตัวคนร้ายที่ผิด และสื่อนำไปเสนอต่อ จนกลายเป็นประเด็นความผิดพลาด ซึ่งเมื่อเทียบกับของไทยที่มีเหมือนกันในการวิเคราะห์ภาพคนร้ายและระบุตัวคนร้าย ซึ่งก็ผิดพลาด ประเด็นนี้ ในการศึกษาของนักวิชาการต่างประเทศที่ศึกษาเรื่อง boston bomb บอกว่า สิ่งที่ต้องระวังคือ 1) ระดมข้อมูลได้ แต่ต้องไม่ใช่กดดันเจ้าหน้าที่ให้ปล่อยข้อมูลที่ควรเป็นความลับออกมาก่อนเวลาที่ควร 2) ระดมข้อมูลได้ แต่สื่อหลักต้องทำหน้าที่ในการมีปฏิสัมพันธ์ กรองข้อมูล ตรวจสอบด้วยความชำนาญทางวารสารศาสตร์ และรายงานต่อยอดหรือหักล้างข้อมูลที่ผิดพลาดได้ มีข้อเสนอสำหรับการสื่อสารข้อมูลบนโลกออนไลน์ในช่วงภาวะวิกฤตคือ การรวบรวมข้อมูล ระดมข้อมูล ศึกษาข้อมูล มอนิเตอร์ข้อมูล มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ป้องกันการกระจายข้อมูลที่ผิด และไม่ตกใจกับข้อมูลที่ไหลเข้ามาทันที เป็นอีกบทบาทหนึ่งของประชาชนที่จะใช้พื้นที่บนโลกออนไลน์อย่างมีสติในภาวะวิกฤตรูปแบบต่างๆ

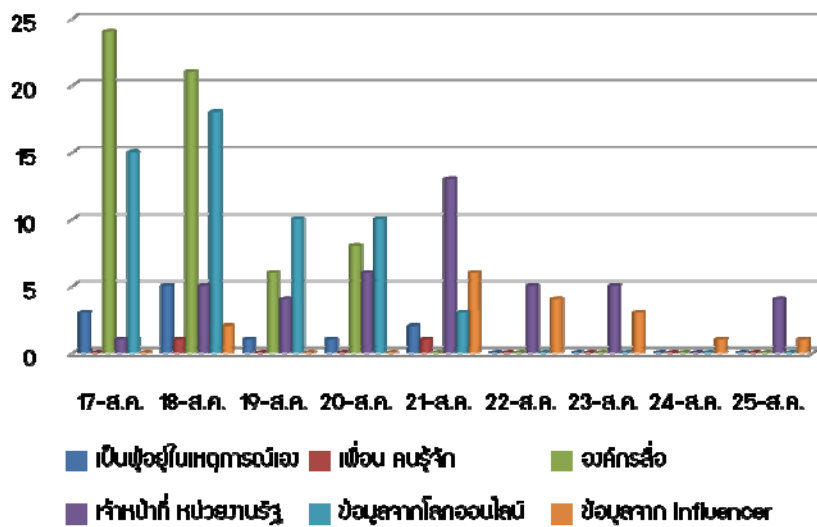
เมื่อพูดถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลในการสื่อสารบนสื่อออนไลน์ในช่วง Critical Period ของเหตุการณ์วิกฤต ข้อมูลจากเชิงสถิติที่พบในเรื่องของการอ้างอิงข้อมูลบนทวิตเตอร์และพันทิปพบว่า เมื่อต้องมีการอ้างอิงข้อมูล คนจะเลือกอ้างอิงจากข้อมูลโลกออนไลน์และสื่อมากพอๆ กัน

แผนภูมิที่ 40 เปรียบเทียบการใช้แหล่งข้อมูลระหว่างทวีตเตอร์และพันทิป

แผนภูมิที่ 41 แสดงการใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการสื่อสารบนทวีตเตอร์

แผนภูมิที่ 42 แสดงการใช้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการสื่อสารบนพันทิป

เมื่อดูเป็นรายวันจะพบว่า ถ้าเป็นช่วง ณ เวลาที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น ข้อมูลจะมาจากคนที่อยู่ในพื้นที่ เหตุการณ์ด้วย ในวันที่ 17 ที่มีความสับสนของข้อมูลสูง สื่อเข้าประกะบลงพื้นที่ได้รวดเร็วเพราะเพียงไม่ถึงชม. หลังจากมีการรายงานจากคนในพื้นที่ สื่อตรวจสอบข้อมูลและลงพื้นที่ ในขณะที่คนยังกังวลกับความปลอดภัย ข้อมูลส่วนใหญ่จึงอ้างอิงมาจากข้อมูลที่เพื่อนำเสนอมากที่สุด

หลังจากวันที่ 17 ข้อมูลของสื่อกลับลดลง แต่มีข้อมูลจากโลกออนไลน์เพิ่มขึ้นมาเป็นหลัก ข้อมูลจากออนไลน์ มีทั้ง ภาพตัดต่อ วิเคราะห์คนร้าย วิเคราะห์เหตุการณ์ ข้อมูลอ้างอิงในการเชื่อมโยงสาเหตุ การวิเคราะห์ของคนบนโลกออนไลน์ ข้อมูลการแสดงความเสียใจ ข้อมูลการระดมความช่วยเหลือ ส่วนข้อมูลที่อ้างอิง

จากสื่อจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ นั้นสะท้อนให้เห็นว่า คนหันไปหาข้อมูลบนโลกออนไลน์ เพื่อตอบสนอง อารมณ์ความรู้สึกที่ใกล้เคียงกัน หยิบยกคำพูด ความคิดของคนทีพูดในสิ่งที่ทัศนคติ ความเชื่อของเราคิดว่า น่าเชื่อถือ แล้วนำมาบอกต่อ แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่จับต้องได้ พิสูจน์แล้วจะเป็นข้อมูลจากสื่อ ดังนั้น บทบาทที่ ชัดเจนสำหรับสื่อคือ “คุณค่าของการเป็นผู้ให้ข้อมูลที่พิสูจน์ ตรวจสอบแล้ว” ส่วนเครือข่าย สังคม ชุมชน หรือผู้ที่ทรงอิทธิพลบนโลกออนไลน์จะมีบทบาทในการ “ระดมข้อมูล ความคิด ส่งต่อความเชื่อ ทัศนคติ ระดมความช่วยเหลือ และรณรงค์เรื่องต่าง ๆ”

ประเด็นเรื่องแหล่งอ้างอิงข้อมูลนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของ “สื่อ” และ “คนบนโลกออนไลน์” มีผล ต่อการสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสาร มีบทบาทต่อการทำให้ข้อมูลนั้นถูกต้อง และไม่ แพร่กระจายข้อมูล ความคิด ทัศนคติที่ผิดในสถานการณ์แบบนี้ สิ่งที่ต้องทำให้เกิดขึ้นในส่วนของคนบนโลก ออนไลน์คือ การสร้างการรู้เท่าทันต่อข้อมูลในภาวะวิกฤต และการเข้าใจวิธีการในการตรวจสอบข้อมูล สังเกต ได้ว่า มีการวิพากษ์การสื่อสารของคนบนโลกออนไลน์กันเอง ทั้งเรื่องการแสดงความเห็นที่สุโต้ง การให้ข้อมูล บนพื้นฐานอารมณ์และอคติ รวมถึงการไม่ระวังเรื่องการใช้ภาพในการให้ข้อมูล และการกระจายข่าวที่ผิด

สื่อควรมีบทบาทในช่วงเวลานี้คือ “ข้อเท็จจริง” เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามาก ตัวอย่างจากเหตุการณ์ Boston Bomb ที่สหรัฐ³⁰ สื่ออเมริกาที่เป็นรายใหญ่ไม่ว่าจะเป็น New York Times, CNN หรือ สื่ออย่าง AP และ BBC ก็ต่างรายงานข่าวที่ผิด เพราะหลุดไปกับความเร็วและข้อมูลของคนบนโลกออนไลน์ ในขณะที่มีการ “Witchhunt” คือหาตัวคนร้ายบน Reddit ซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์ยอดฮิตแพลตฟอร์มหนึ่งของอเมริกัน การ ระดมข้อมูลจนจากข้อมูลของ FBI และของคนบนโลกออนไลน์ ทำให้มีการระบุผู้ต้องสงสัย ซึ่งจริงๆ แล้วตอน หลังผิดคน สื่อไม่ได้ทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง แต่รายงานตามสิ่งที่ได้จากคนบนโลกออนไลน์เลยเผยแพร่ไป ทั่วโลก ผลกระทบนี้เป็นบทเรียนของสื่อว่า “การตรวจสอบข้อมูล” ก่อนการรายงานสำคัญกว่าการแข่งขันที่ ความรวดเร็ว เพราะความเร็วเป็นสิ่งที่คนบนโลกออนไลน์ระดมข้อมูลอยู่แล้ว บทบาทของสื่อคือการนำข้อมูลนั้น มาตรวจสอบและยืนยัน และเข้าไปมีส่วนร่วมในพื้นที่โลกออนไลน์ที่คนอยู่ เพื่อที่จะเป็นตัวกลางในการบอก ข้อมูลที่ถูกต้อง

การวิเคราะห์และศึกษาภาวะวิกฤตกับการสื่อสารของคนและสื่อ พบประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ สื่อต้อง เรียนรู้ “ความเจียบ และ ช่วงเวลา” ให้ดีในการสื่อสารกับคน หมายถึงว่า สื่อจำเป็นต้องทำมากกว่าการสู้ กับความเร็ว โดยต้องเข้าใจช่วงเวลาของเหตุการณ์ อารมณ์ และความต้องการประเภทและรูปแบบข้อมูลของ คน ต้องรู้จักเลือกที่จะเจียบคือ เรื่องอะไรควรพูด และเรื่องอะไรควรรอการตรวจสอบให้ชัดเจน เรื่องอะไรควรพูด โดยใช้ใครเป็นสื่อกลางที่น่าเชื่อถือในการพูด

นอกจากนี้ บทบาทในการเป็น “curator” คือการรวบรวมข้อมูลที่กระจัดกระจายว่ามารวมไว้ ในที่เดียวกัน พร้อมกับยืนยันข้อมูลและหักล้างข้อมูลที่ผิดเป็นสิ่งจำเป็น ในภาวะวิกฤต โดยเฉพาะ

³⁰ <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/22/boston-bombings-witchhunt-social-media>

ช่วงแรกของข้อมูล การนำเสนอข้อมูลโดยไม่มีกราฟิกหรือการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคืออีกสิ่งที่สำคัญ เพราะในช่วงเวลาที่ข้อมูลยังไม่นิ่งและสับสน ถ้าวิพากษ์มาคอมเมนต์ต่อสถานการณ์ สิ่งที่ได้คือการเผยแพร่ข้อมูลที่มาจากการคิดเห็นบนพื้นฐานของข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อเหตุการณ์ได้

เมื่อเอาเรื่องของโทนาการแสดงออกมาพิจารณาเปรียบเทียบกันในช่วงเวลาเดียวกันของทั้งสองแพลตฟอร์มก็พบว่า โทนาการโพสต์ทั้ง 2 แพลตฟอร์มจะเน้นไปที่การให้ข้อมูล ซึ่งเป็นลักษณะของการสื่อสารแบบ Fact-based โดยไม่เห็นอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง

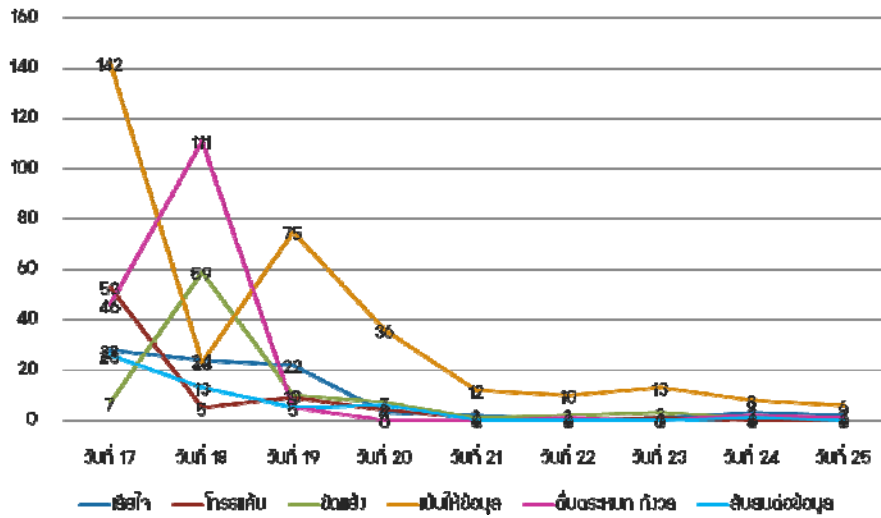
การสื่อสารที่เป็นเน้นข้อเท็จจริงนี้คือการ ให้ข้อมูล ถามข้อมูล ระดมข้อมูล แบ่งปันข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โทนาการสับสนต่อข้อมูลก็มีบ้างคู่กันไปในระดับที่ไม่สูงนักยกเว้นในช่วงต้นของเหตุการณ์ โดยมากเป็นการตรวจสอบข้อมูล ต้องการการได้รับการยืนยันข้อมูล หรือบอกว่า ไม่น่าใจกับข้อมูลที่ได้รับมา ซึ่งทั้งหมดนี้คือการสื่อสารข้อมูล แบ่งตามแนวคิด Sense-making ซึ่งตามแนวคิดจะมีรูปแบบการสื่อสารเพื่อหาความหมายและอธิบายเหตุการณ์ที่ไม่ปกติโดยเฉพาะในภาวะวิกฤตอยู่หลายรูปแบบ แต่ที่พบในการศึกษาชุดนี้ประกอบด้วย

- Information Sharing ในช่วงต้นของ Critical Period ของเหตุการณ์นี้ พบแต่ละคนมีการสื่อสารผ่านทวีตเตอร์และพันทิปในลักษณะของการให้ข้อมูลเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพูดถึงเหตุการณ์ ถ้าทวีตเตอร์ก็ผ่านการติด hashtag บนพันทิปกับนกระทุ์ต่างๆ เป็นการแบ่งปันข้อมูลที่ได้รับมาร่วมกัน ซึ่งในภาวะวิกฤต การโพสต์ให้ข้อมูลนี้ นอกจากจะเป็นการร่วมกันบอกข้อมูลแล้ว บางครั้งบางคนก็ยังกลายเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย เช่น คนที่อยู่ในพื้นที่ หรือคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เจ้างถึงข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ด้วย ลักษณะของการแบ่งปันข้อมูลบนพื้นที่สาธารณะบนโลกออนไลน์นี้ เป็นการช่วยทำให้ภาพของเหตุการณ์ที่กระจัดกระจายกลายเป็นภาพที่ชัดขึ้นสำหรับทุกคนที่กำลังต้องการข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ณ เวลา และ จุดที่เกิดเหตุการณ์ เหตุการณ์วิกฤตเป็นช่วงเวลาที่มืข้อมูลจำนวนมาก และยากที่คนเพียงหนึ่งคนจะเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้เพียงลำพัง ซึ่งถ้าไม่มีการสื่อสารในแบบ Collective Conversation แบบนี้ ก็จะทำให้แต่ละคนมีข้อมูลที่จำกัด และสับสนต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ยิ่งการระดมข้อมูลแบ่งปันกันมีความ Active มาก และตรวจสอบถูกต้องมาก ก็ยังมีประโยชน์ต่อการสร้างเข้าใจต่อเหตุการณ์ร่วมกัน
- Information Negotiation การตรวจสอบข้อมูล และต้องการข้อมูลที่ชัดเจน ในการสื่อสารช่วงเวลาแบบนี้ คนจะเอาข้อมูลมาแบ่งปันกันเร็วมาก และบางครั้งก็มีข้อมูลที่ผิด สับสน หรือยังไม่ได้ตรวจสอบ ก็จะมีคนบางกลุ่มที่ทำหน้าที่ ตั้งคำถามต่อข้อมูลนั้น ขอให้มีการตรวจสอบ อ้างอิง หรือบอกว่าข้อมูลที่ถูกต้องจริงๆ คืออะไร ซึ่งนี่คือกระบวนการที่ทำให้เป็นระบบ จะช่วยลดการส่งต่อข้อมูลที่สับสนได้
- Information Seeking การพยายามหาข้อมูลจากที่เกิดเหตุว่า เกิดอะไรขึ้น ทุกคนที่สนใจเหตุการณ์จะมีความรู้สึกต้องการรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น จะมีลักษณะของการโพสต์/ทวีต ถามว่าเกิดอะไร

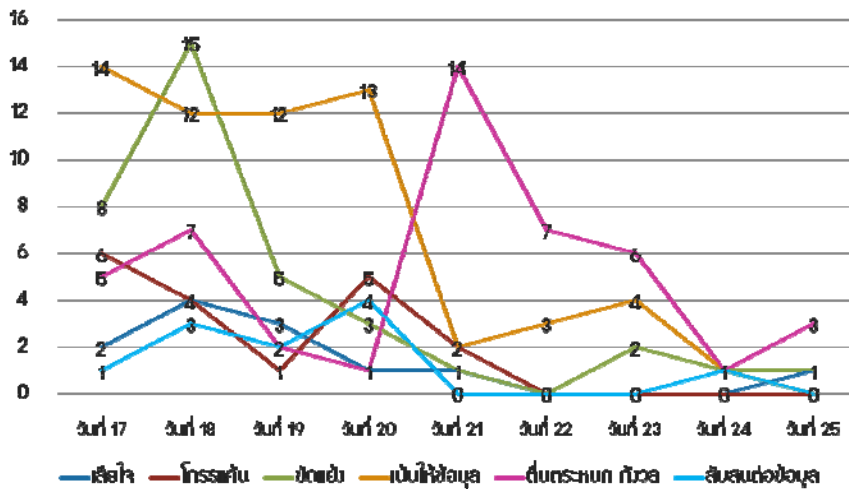
เกิดจริงหรือ เกิดอย่างไร และต้องการให้มีคนมาให้ข้อมูล บนพื้นที่ปก็ง่ายหน่อยตรงที่ก็มีคนเข้ามาตอบในกระทู้และอ่านได้เลย แต่บนทวิตเตอร์ คนจะทวิตติด Hashtag ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นการถามข้อมูล น้อยที่จะมีการ mention กลับมาบอกข้อมูล แต่ถึงแม้จะไม่มีคำตอบกลับมาโดยตรง การสื่อสารแบบ Collective บน hashtag ก็ทำให้ได้คำตอบจากสิ่งที่คนกำลังแลกเปลี่ยนกันอยู่

- Sharing individual action เป็นการพูดถึงประสบการณ์ของตนเอง เช่น อยู่ในเหตุการณ์ ออกมาจากตรงนั้นอย่างปลอดภัยแล้ว เป็นเส้นทางกลับบ้านทุกวัน เป็นต้น คือเป็นการแชร์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเองให้คนอื่นบนโลกออนไลน์ได้รู้ด้วย
- Understanding the Why เป็นการพยายามเชื่อมโยงประเด็นเพื่อหาคำตอบต่อสาเหตุของเหตุการณ์ เป็นความรู้สึกที่คนต้องการเข้าใจว่า คนที่ทำทำไมต้องทำ ทำเพื่ออะไร อะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดสิ่งนี้ขึ้น การต้องการรู้เพื่อให้รู้ว่า สาเหตุนั้นจะนำมาซึ่งโอกาสของการเกิดเหตุอีกหรือไม่ด้วย ลักษณะของการสื่อสารจะมีทั้งการพยายามเชื่อมโยง การตั้งทฤษฎีต่างๆ เพื่อบอกความน่าจะเป็นทั้งสาเหตุและคนร้าย
- Questioning outcome of the crisis คือการเริ่มตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้นว่าจะมีผลอย่างไรในภาพกว้าง เช่น ผลต่อเศรษฐกิจ ต่อประเทศ การวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ได้ตรงตามความคาดหวัง การวิพากษ์ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ เมื่อมีการสื่อสารประเด็นลักษณะนี้ แสดงว่าบุคคลนั้นเดินออกมาจากความรู้สึกว่าของสถานการณ์ฉุกเฉินและวิกฤตแล้ว เริ่มมีการมองภาพที่ใหญ่ขึ้นของเหตุการณ์

อีกส่วนคือโทนที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเรียกว่า Talking Cure เป็นการสื่อสารความรู้สึกภายในความคิด โดยไม่ได้คาดหวังว่าจะมีการตอบรับ หรือการสื่อสารกลับจากคนอื่น แต่คือการ “ระบาย” ความคิด ความเห็น ความรู้สึก เพื่อปลดปล่อยความอัดอั้นใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย อารมณ์เศร้า เสียใจ โกรธ กลัว ความหวัง ความคลายวิตกกังวล เป็นต้น ยิ่งพบการใช้ Talking Cure เยอะ ก็ยิ่งสะท้อนว่า คนมีความรู้สึกร่วมต่อเหตุการณ์สูง

แผนภูมิที่ 43 กราฟแสดงโตนในการสื่อสารบนทวิตเตอร์

แผนภูมิที่ 44 กราฟแสดงโตนในการสื่อสารบนพันทิป

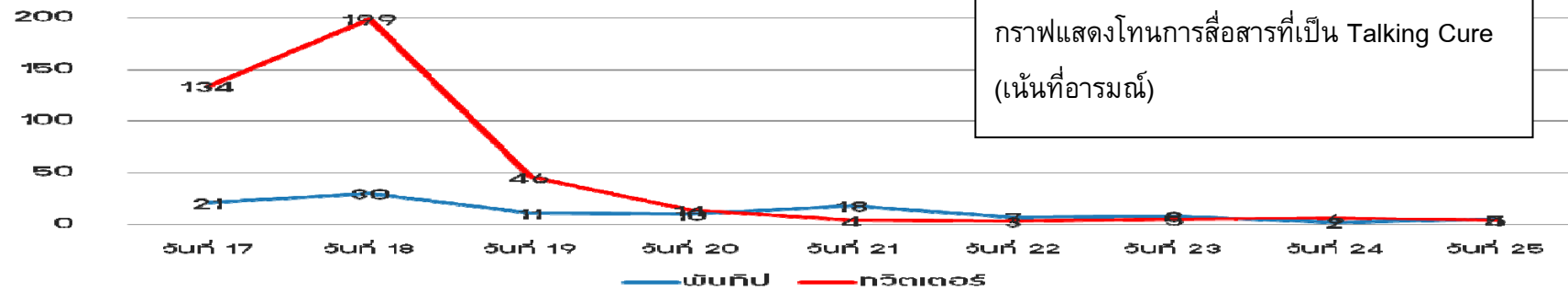
จากกราฟเรื่องโตนบนทวิตเตอร์นั้น อารมณ์ตื่นตระหนก กังวลต่อสถานการณ์มีเพียงแค่วันแรก เพราะเกิดเหตุการณ์และยังสับสนข้อมูล เมื่อมีข้อมูลอารมณ์นี้จะลดลง แต่บนพันทิป อารมณ์ตื่นตระหนก กังวลกลับมีต่อเนื่อง และสูงมากในช่วงวันที่ 21 ซึ่งเป็นกลางๆ ของช่วงเวลาที่ศึกษา และผ่านเหตุการณ์มาหลายวัน ซึ่งเมื่อย้อนกลับไปดูที่ประเด็นก็จะพบว่า เป็นช่วงที่การระดมข้อมูลหาคนร้าย และการเชื่อมโยงข้อมูลมีการพูดถึงมาก ในกระตุคนที่มาตอบและร่วมบทสนทนาจะมีประเภทที่เห็นข้อมูลแล้ววิตกเพิ่มขึ้น เพราะยังจับคนร้ายไม่ได้ รู้สึกยังไม่ปลอดภัย การเห็นข้อมูลที่คนพยายามวิเคราะห์ ทำให้คนบางส่วนกังวลว่าจะเกิดขึ้นอีก ทำให้ต่างจากบนทวิตเตอร์ ซึ่งข้อมูลไหลไปตาม Timeline ไม่ได้ปฏิสัมพันธ์โดยตรง และเน้นการให้ข้อมูลมากกว่าการวิพากษ์ร่วมกัน ทำให้โตนของอารมณ์ไม่เพิ่มขึ้น อารมณ์ขัดแย้งบนทวิตเตอร์ก็มีสูงในช่วงวันที่ 18 ยิ่งเกิดระเบิดจุดที่

สอง อารมณ์ขัดแย้งต่อคนที่ทำ ต่อฝ่ายที่คิดว่าทำตามความเชื่อของตัวเอง เช่น สีที่ต่างกัน มีการหยิบหยก มาพูดถึง ยังมีปริมาณเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับพันทิปในวันที่ 18 ที่อารมณ์ขัดแย้งสูงมาก ทั้งขัดแย้งในลักษณะอยู่ คนละฝ่ายและคิดว่าอีกฝ่ายความคิดทำ และการขัดแย้งต่อการคาดการณ์ประเด็นการเชื่อมโยงสาเหตุ อารมณ์ โกรธแค้นและเสียใจจะตีคู่ไปตลอดช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล ซึ่งเราเห็น Pattern ของอารมณ์คือ

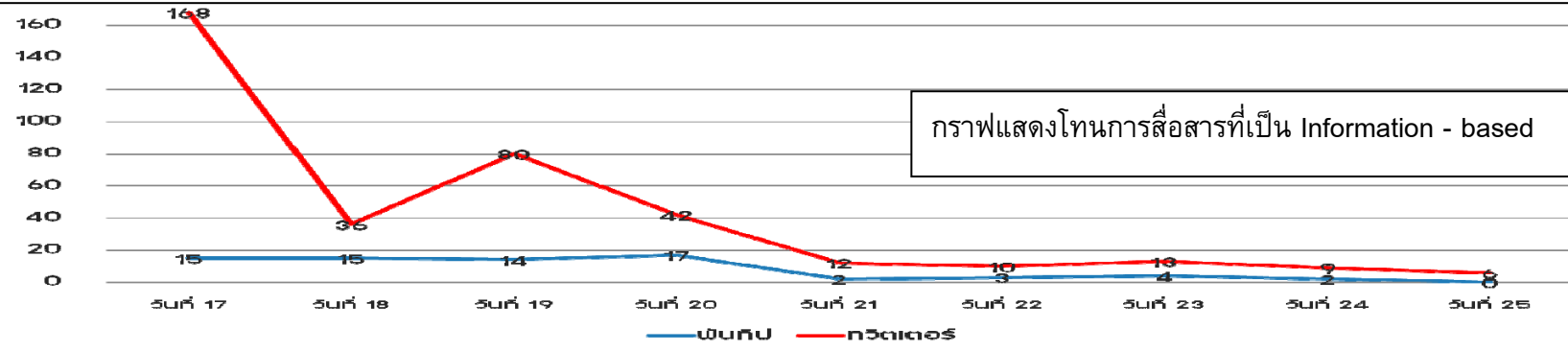
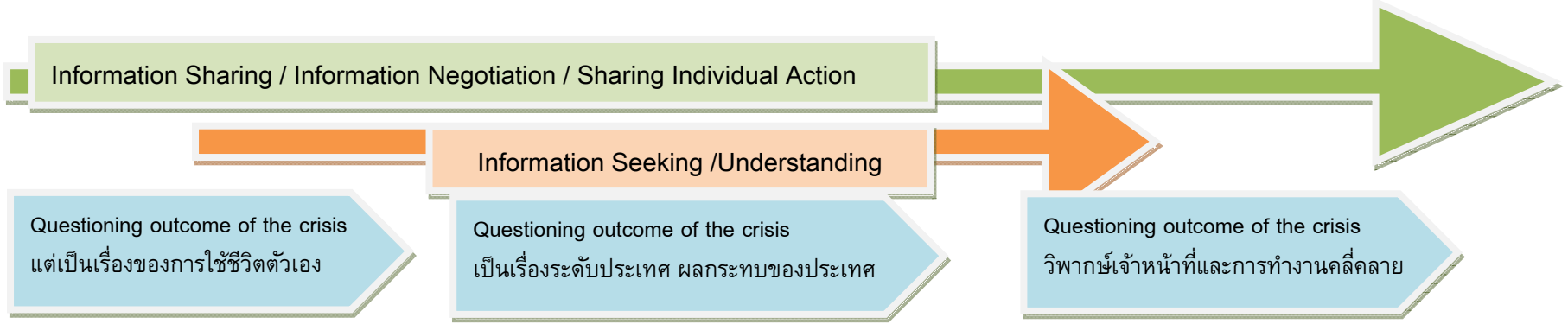
แผนภาพที่ 1 แสดงพัฒนาการของโทนในการสื่อสารในภาวะวิกฤต กรณีศึกษาระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

จากข้อมูลก็วิเคราะห์ได้ว่า ทิศทางในการแสดงออกบนพื้นที่สาธารณะในช่วงของวิกฤต เป็นเรื่องของ การต้องการข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนมูลจึงสูงกว่าอย่างอื่น อย่างไรก็ตาม การแสดงออกถูกครอบด้วย อารมณ์ความรู้สึก และเมื่อมีวาทกรรม หรือมีข้อมูลที่กระทบความรู้สึก ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดการแสดงออกที่ รุนแรงและอาจนำไปสู่ hate speech ได้หากมีการระบุบุคคลที่คาดว่าจะมีความเชื่อมโยงต่อเหตุการณ์ การ กล่าวหาฝ่ายอื่นๆ ซึ่งสามารถสรุปเป็นรูปแบบในการสื่อสารในภาวะวิกฤตบนพื้นที่สาธารณะของสื่อออนไลน์ได้ ดังนี้

กราฟแสดงโ้ทการสั้ดสารที่เป็้ Talking Cure (เน้้ที่อารมณั้)

ข้อมูลบหบาท: ข้อมูลในพ้้ที่เก้ดเหตุ | สั้ | เจ้้หน้าท้ | ้าวลั้อ | ข้อมูลบหบาท: ข้อมูลจากลั้กออนไลน์ | ข้อมูลจากสั้ | ข้อมูลเจ้้หน้าท้ผ่านสั้

กราฟแสดงโ้ทการสั้ดสารที่เป็้ Information - based

แผนภาพที่ 2 แสดงลักษณะการสั้ดสารของคนบนสั้ดออนไลน์ในกระบวนการ Sense-making

จากรูปแบบการสื่อสารในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งถือว่าเป็น Critical Period ของเหตุการณ์ภาวะวิกฤต ในกรณีศึกษา เหตุการณ์วางระเบิดในครั้งนี้ สะท้อนรูปแบบการสื่อสารให้เห็นว่า ในภาวะที่เกิดความวิกฤตและทุกสิ่งในชีวิตดูไม่สมเหตุสมผล คนจะต้องการ “ข้อมูล” เพื่ออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ที่เป็นไป หรืออาจเรียกง่าย ๆ ว่า “ทำให้สิ่งที่เกิดขึ้น Make Sense” ในความคิด ความรู้สึกของคนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ กระบวนการนี้เราเรียกว่า “Sense-Making Process” ซึ่งเป็นกลไกในการสร้างกระบวนการรับรู้และตอบรับต่อสถานการณ์ ซึ่งข้อเสนอแนะในการสื่อสารของบุคคลทั่วไปบนพื้นที่สาธารณะสื่อออนไลน์ในช่วงภาวะวิกฤต คือ

- การรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ เพื่อลด “ความวิตกกังวล” และ “บอกให้คนรู้ว่าควรปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์อย่างไร” ยิ่งสื่อตอบสนองภาวะนี้ได้เร็วและแม่นยำก็ช่วยลดความตื่นตระหนกในสังคมได้เร็ว และทำให้สถานการณ์อยู่ในความสงบมากขึ้น ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ และกันคนออกจากความเสี่ยงได้
- รู้เสมอว่าจะมีข่าวลือ และต้องรู้วิธีการรับมือกับข่าวลือ สื่อต้องมีบทบาทในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ที่ต้องชี้แจงทันทีเมื่อมีข่าวลือ และที่สำคัญคือต้องสื่อสารให้อยู่ในพื้นที่ของคนออนไลน์ การทวีตของสื่อ และเจ้าหน้าที่โดยติด hashtag เดียวกับที่มีคนกำลังพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเป็นเรื่องที่จำเป็น
- เห็นบทบาทของการ Break Story โดยประชาชน บทบาทของการใช้ทวีตเตอร์ในการรายงานสถานการณ์ ช่วยกันตรวจสอบข้อมูล และบอกต่อข้อมูล ปัญหาคือทำอย่างไรให้เป็นระบบ และทำอย่างไรให้ไม่เป็นวงจรของการกระจายข่าวลือ สร้างความตระหนก
- ในภาวะของเหตุการณ์ฉุกเฉิน ช่วงแรกที่มีอารมณ์ความรู้สึก การสื่อสารจากเจ้าหน้าที่ คนที่เกี่ยวข้อง หรือแม้แต่การรายงานของสื่อต้องระวังเรื่องการสร้างอารมณ์ที่รุนแรงต่อเหตุการณ์
- ในแง่ของการใช้ประโยชน์จาก Crowdsourcing และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนทั่วไปกับสื่อและเจ้าหน้าที่ ตอนนี้สิ่งที่เกิดขึ้นคือ คนระดมข้อมูล ปฏิสัมพันธ์กันในระดับที่เอาข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกัน แต่ขาดคนเชื่อมตรงกลางที่จะทำให้ระบบของการระดมข้อมูลนั้น ถูกนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เชื่อว่าสื่อมีการมอนิเตอร์การพูดของโลกออนไลน์ มีการเอา UGC ดูประเด็นของคน แต่ลักษณะของการสร้างกระบวนการทำงานร่วมกัน หรือสื่อเข้าไปเป็นตัวกลางของการ Crowdsourcing ที่มีระบบการตรวจสอบยังไม่พบ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ยังไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับการระดมข้อมูลนั้นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

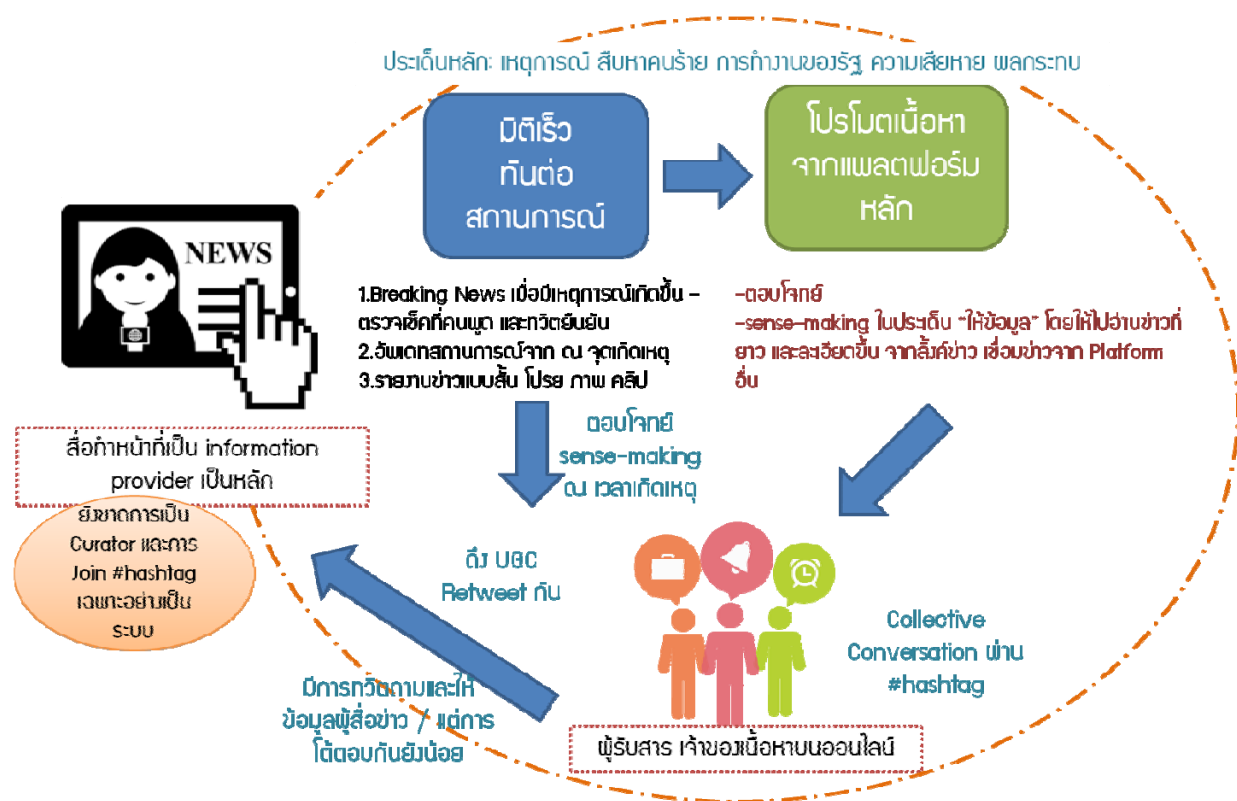
นี่เป็นเพียงรูปแบบของการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในช่วงภาวะวิกฤตเพียง 2 แพลตฟอร์ม ซึ่งเราเห็นกระบวนการในการใช้พื้นที่เพื่อการสื่อสารทั้งข้อมูลและอารมณ์ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถเสนอแนะแนวทางในการสื่อสารได้ ต้องนำไปวิเคราะห์ประกอบกับการศึกษาอีกส่วนคือ ส่วนของสื่อมวลชน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ 2 กระบวนการสื่อสารข้อมูลและอารมณ์ของคนบนโลกออนไลน์ด้วย

วิเคราะห์การรายงานข่าวของสื่อในภาวะวิกฤต (เหตุการณ์ระเบิด)

จากรูปแบบการสื่อสารของผู้ใช้สื่อบนโลกออนไลน์ ประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับการทำงานของสื่อมวลชนคือ “คนต้องการข้อมูล” และในเวลาที่ยังอิงข้อมูลจากสื่อเป็นเวลาที่ต้องบอกถึงข้อมูลที่เชื่อถือได้ ตรวจสอบแล้ว เพื่อให้เข้าใจและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ ซึ่งต่างกับการอ้างอิงแหล่งข่าวบน

ออนไลน์ที่จะเป็นลักษณะของความเห็น การวิพากษ์ การระดมข้อมูลมากกว่า ดังนั้น บทบาทที่คนต้องการจากสื่ออันดับแรกคือ “การให้ข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และอธิบายข้อมูล”

การศึกษานี้ วิเคราะห์ส่วนของการรายงานข่าวโดยสื่อ 3 แพลตฟอร์ม ได้แก่ ทวิตเตอร์ ข่าวเว็บไซต์ และข่าวโทรทัศน์ พบความสัมพันธ์ระหว่าง 3 แพลตฟอร์ม คือ มีการกำหนดวาระข่าวสารไปในทิศทางใกล้เคียงกัน โดยประเด็นเน้นที่ เหตุการณ์ สืบหาคนร้าย การทำงานของรัฐ ความเสียหาย และผลกระทบ การนำเสนอข้อมูลเน้นที่การให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงมากที่สุด และมีการเสริมด้วยการวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น และการรายงานสิ่งที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งสื่อพยายามกระตุ้นความรู้สึกเชิงบวก คือ “การรวมใจ ระดมพลังเพื่อผ่านพ้นเหตุการณ์”

แผนภาพที่ 3 แสดงบทบาทและการรายงานข่าวบนทวิตเตอร์ในเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

รูปแบบการสื่อสารของทวิตเตอร์ ในภาวะวิกฤตของสื่อ คือ มติความเร็ว ใช้ในการ Breaking News และเกาะติดรายงานสถานการณ์ ใช้ได้ดีมากในการอัปเดตเหตุการณ์ที่กำลังเกิด สถานการณ์เฉพาะหน้า ในที่นี้ มติความเร็วของการเกาะติดสถานการณ์วิกฤตในกรณีศึกษาถือว่าทำได้ดี และตอบสนองภาวะ Sense-making ในช่วงแรกของคนได้ อย่างไรก็ตามในมิติของการพัฒนาบริบทหรือเชิงลึก ทวิตเตอร์ไม่ได้ถูกใช้ในลักษณะดังกล่าว แต่หลังจากเหตุการณ์ผ่านไป ทวิตเตอร์จะเป็นพื้นที่ในการรายงานข่าวในลักษณะของการนำข่าวจาก

แพลตฟอร์มอื่นของสื่อมานำเสนอมากกว่า หรือที่เรียกว่า Cross-promotion คือใช้เป็นพื้นที่ในการโปรโมตเนื้อหา

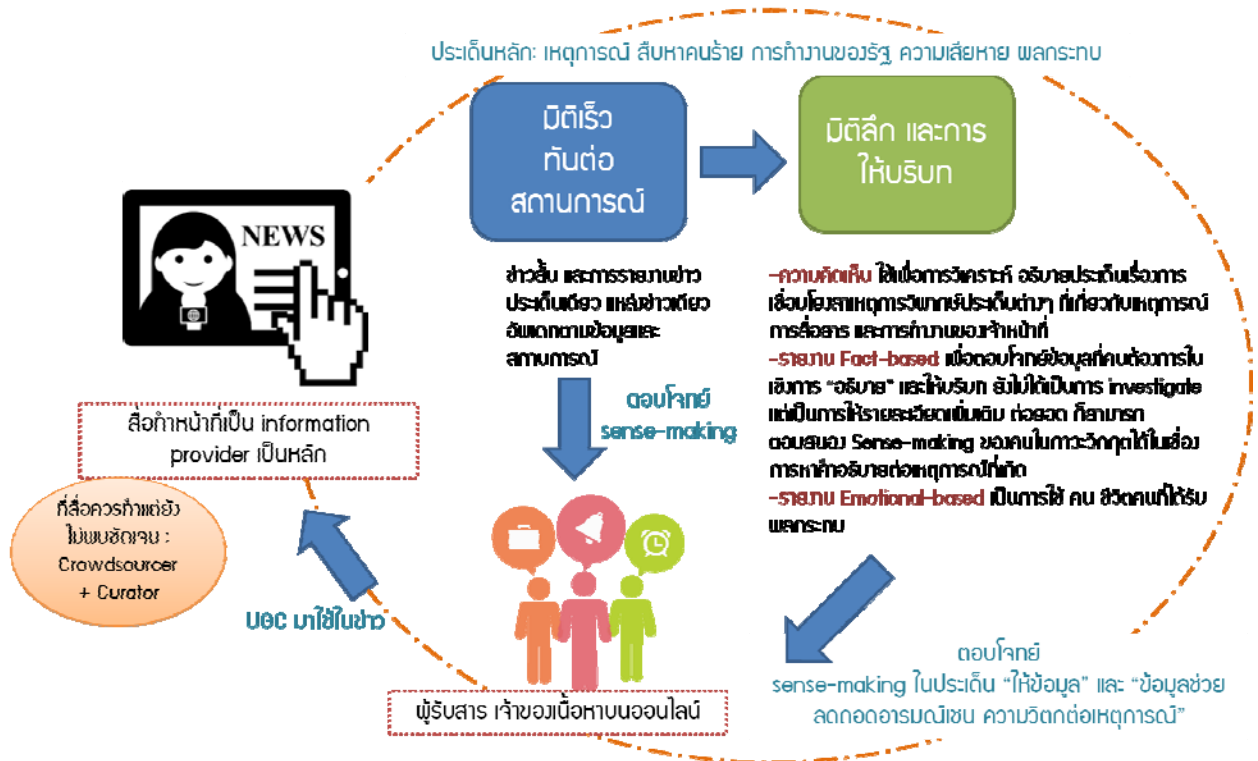
สื่อใช้ทวีตเตอร์ในการรายงาน พบการปฏิสัมพันธ์ในการถามข้อมูล และบอกข้อมูลให้กับผู้ใช้ทวีตเตอร์ที่ติดตามอยู่ แต่ในปริมาณที่น้อย พบการเลือกใช้ UGC จากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ในช่วงต้น แต่เมื่อมีผู้สื่อข่าวลงพื้นที่แล้ว ทวีตเตอร์ถูกใช้เป็นแพลตฟอร์มในการอัปเดตข้อมูล คำสัมภาษณ์ สภาพสถานที่เกิดเหตุ และ Breaking News เรื่องใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

ดังนั้น โดยหลักแล้ว Pattern ของการใช้ทวีตเตอร์ของสื่อในภาวะวิกฤต ยังเป็นเรื่องของการให้ข้อมูล สิ่งที่สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการสื่อสารได้คือ “การสร้างชุมชนเฉพาะกิจร่วมกับประชาชนทั่วไป” ที่ง่ายที่สุดคือการร่วมสื่อสารผ่าน **Hashtag** เดียวกัน ขั้นตอนต่อมาคือการทำตัวเป็น **Curator** ในการรวบรวมข้อมูลประเด็น การอัปเดตจากโซเชียลมีเดียไปรวมไว้ในที่ที่สามารถค้นหา และติดตามในเวลาเดียวกัน แต่อัปเดตข้อมูลได้ต่อเนื่องอาจใช้วิธีการเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมได้ทั้งจากออนไลน์และกระบวนการทำข่าวปกติในพื้นที่เว็บไซต์ข่าวขององค์กรได้ และ อีกขั้นหนึ่งคือ การเป็น **Crowdsourcer** คือผู้ระดมข้อมูล บนทวีตเตอร์จะเห็นว่าในส่วนของคน มีการโยนประเด็น ตั้งคำถาม และมีการช่วยกันระดมข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับคนร้าย และการสืบหาข้อเท็จจริง แต่ข้อมูลเหล่านั้นขาดคนกลางในการเชื่อมข้อมูล การระดมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการนำมาใช้ต่อในการอธิบาย ขยายความ รวมถึงส่งต่อให้สู่เจ้าหน้าที่

อีกประเด็นที่เป็นข้อสังเกตคือ การเก็บข้อมูลทวีตเตอร์ของสื่อเก็บได้ในจำนวนที่น้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้เมื่อมีการ **Search** ผ่าน **hashtag** ที่ศึกษา ผู้วิจัยทำการ **Search** ลักษณะอื่นเพื่อเป็นการตรวจทานข้อมูลพบว่า มีนักข่าวและองค์กรสื่อจำนวนมากที่มีการทวีตเกี่ยวกับเหตุการณ์ แต่ไม่ติด **Hashtag** กลางที่เป็นอันใหญ่ร่วมกัน บางคนมีคำของตัวเอง บางองค์กรก็เลือกติด **hashtag** ที่บอกองค์กรตัวเอง ซึ่งในลักษณะของภาวะวิกฤตแบบนี้ การสื่อสารร่วมกันผ่าน **Hashtag** เดียวคือการสร้างชุมชนเฉพาะกิจ และทำให้เกิดการสื่อสารที่มองเห็นภาพเหตุการณ์ร่วมกันได้ชัดเจนมากขึ้น การเข้าร่วมชุมชนเฉพาะกิจนี้ในภาวะวิกฤตที่มีข้อมูลจำนวนมาก คนมีข้อสงสัยและการพูดคุยประเด็นต่างๆ ที่มากกว่าที่สื่อรายงาน จะทำให้สื่อสามารถ 1) มอนิเตอร์ได้ 2) มีส่วนร่วมในการแบ่งปันข้อมูลที่ตรวจสอบแล้ว และหักล้างข้อมูลที่บิดเบือน ซึ่งการสื่อสารรวมกลุ่มทำได้ดีกว่าการแยกไปสื่อสารบนพื้นที่ของตัวเอง ถ้าคนไม่ได้ติดตาม **Follow** อยู่ก็จะไม่ได้ข้อมูล ในภาวะแบบนี้ เวลาคนต้องการข้อมูลแบบรวมกลุ่มเฉพาะเรื่อง การเข้าไปติดตามที่ **Hashtag** เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น ทุกครั้งที่มีการภาวะวิกฤต ความจำเป็นในการใช้ทวีตเตอร์สื่อสารคือ การกำหนด **hashtag** ร่วมกัน เพื่อให้เกิดชุมชนเฉพาะกิจร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสื่อและคนบนโลกออนไลน์ได้ และควรเป็นอันกลางที่ทุกสื่อและคนทั่วไปก็ต่างเข้าใจและใช้ร่วมกัน

นอกจากนี้อีกบทบาทที่ยังขาดหายไปของสื่อคือการทำหน้าที่เป็น “**Curator**” หรือผู้รวบรวมข้อมูล ในภาวะวิกฤตที่ข้อมูลมีการกระจัดกระจาย มีทั้งข้อเท็จจริง ความเห็น อารมณ์ความรู้สึก และข่าวลือ ข่าวลวง ถ้า

สื่อทำหน้าที่ในการเป็นผู้รวบรวม และตรวจสอบข้อมูล รวมไปถึงในพื้นที่เดียวกัน เช่น ใช้ hashtag เดียวร่วมกัน จะทำให้ง่ายต่อการรับข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลในเรื่องความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ง่ายขึ้น

แผนภาพที่ 4 แสดงบทบาทและการรายงานข่าวบนเว็บไซต์ข่าวในเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

การรายงานข่าวในช่วงเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและระเบิดสาร ระหว่างวันที่ 18-25 สิงหาคม 2558 บนสื่อเว็บไซต์ มีประเด็นที่สำคัญในเรื่องการนำเสนอความคืบหน้าเกี่ยวกับเหตุการณ์ การสืบหาคนร้าย การทำงานของรัฐ ความเสียหาย และผลกระทบ โดยการนำเสนอบนเว็บไซต์ข่าวตอบโจทย์การสื่อสาร 2 มิติคือ

มีติเรว ทันต่อสถานการณ์ เป็นลักษณะของข่าวสั้น อัปเดตเพิ่มเติมเมื่อมีข้อมูลใหม่เกี่ยวกับเหตุการณ์ ข่าวเหล่านี้ถูกนำไปแชร์บนสื่อสังคมออนไลน์โดยผู้ใช้สื่อและโดยองค์กรสื่อ ทำให้มีการกระจายข้อมูลที่ได้รับ การตรวจสอบแล้ว เมื่อเทียบกับเรื่องของแหล่งที่มาข้อมูลที่คนอ้างถึงในการสื่อสารเกี่ยวกับเหตุการณ์พบว่า ข่าวออนไลน์เป็นแหล่งข่าวสำคัญในการนำไปแชร์ข้อมูลเพื่อบอกต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันของคน นั่นคือสื่อทำหน้าที่ในส่วนของการเป็นผู้ "ให้ข้อมูล" ในกระบวนการ Sense-making ของคน

มีติลิกและการให้บริบท ข่าวเว็บไซต์มีการต่อยอดประเด็นเพื่อการนำเสนอที่หลากหลาย โดยมีการต่อยอดใน 3 ลักษณะ คือ

- ความคิดเห็น เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์นักวิชาการ บุคคลทางการเมือง นักวิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการเชื่อมโยงประเด็น การหาสาเหตุและหาคำอธิบายให้กับเหตุการณ์ การเลือกประเด็นและการเปิดการอภิปราย

แผนภาพที่ 5 แสดงบทบาทและการรายงานข่าวโทรทัศน์ในเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม

เมื่อพิจารณาการรายงานข่าวโทรทัศน์ พบลักษณะของการรายงานข่าวในทิศทางเดียวกันกับข่าวเว็บไซต์ นั่นคือ มีทั้งการรายงานข่าวในมิติลึก และมิติลึกและการให้บริบท

ในมิติเรื้อร้นั้นเป็นการตอบสนองความเร็วและความต้องการเข้าถึงสถานการณ์ มีการรายงานสดจากจุดเกิดเหตุ มีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูล การรายงานความคืบหน้าและเกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่องรายงานเป็นข่าวสั้นในเกือบทุกช่วงเวลาในการนำเสนอข่าวที่เก็บข้อมูล

มิติลึกและการให้บริบท พบพัฒนาการในการใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอเพื่ออธิบายเหตุการณ์ เช่น กราฟิก และ การจำลองเหตุการณ์เพื่ออธิบาย การต่อยอดเชิงลึกของโทรทัศน์จะเน้นการรายงานด้วยข้อเท็จจริงเพื่อการอธิบายมากที่สุด รองลงมาคือ การรายงานในเชิงอารมณ์ความรู้สึก โดยโทรทัศน์สามารถสื่อสารอารมณ์ของคนได้ดี การนำเสนอเน้นการใช้ “คน” หรือ “เรื่องของคน” เป็นตัวอย่างในการเดินเรื่องเพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ ให้เห็นผลกระทบของเหตุการณ์ต่อคน ทำให้รู้สึกสงสาร รู้สึกเสียใจ และกระตุ้นความรักในคนไทยด้วยกัน มิติลึกที่พบน้อยที่สุดคือการต่อยอดในเชิงการอภิปรายและให้ความเห็น ซึ่งต่างกับข่าวเว็บไซต์ที่จะมีบทวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์มากที่สุด การแสดงความคิดเห็นในสื่อบroadcast เป็นการทำ อธิบายเชื่อมโยงเหตุการณ์กับสาเหตุ และการวิพากษ์การทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

ทั้งนี้ การรายงานข่าวของโทรทัศน์ก็ยังทำหน้าที่เป็น Information Provider และ Explainer เช่นเดียวกับสื่อเว็บไซต์ข่าว และตอบโจทย์กระบวนการ Sense-making ของคนในการให้ข้อมูล และนำข้อมูลจากคนมาต่อยอดเพื่ออธิบายเรื่องราว ตอบข้อสงสัย และลดความกังวลของคนต่อสถานการณ์

การรายงานข่าวเชิงลึก

จาก การศึกษา พบว่าสื่อบroadcast จะตอบข้อมูลความสงสัยของคน ซึ่งวัดจากการพูดคุยบนโลกออนไลน์ ในเรื่องของการสืบหาคนร้าย และการเชื่อมโยงประเด็น ไม่พบชัดเจนมากนัก นั่นเป็นเพราะข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏ การอธิบายประเด็นนี้อาจทำให้เสียรูปคดี และเป็นลักษณะของการคาดการณ์มากกว่าการให้ข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตาม ความสับสนของคนบนโลกออนไลน์และการเชื่อมโยงประเด็นที่หลากหลาย อาจทำได้ในการนำมาอธิบายด้วยข้อเท็จจริงมากขึ้น เพื่อสกัดการหลอหลอมความเกลียดชัง หรือการเข้าใจผิดเบื้องต้นต่อเหตุการณ์ ประเด็นที่ต้องระวังในเรื่องการลงรายละเอียดข้อมูลของการระเบิด อาจเป็นช่องให้ผู้ที่คิดว่าจะก่อเหตุได้ รายงานพิเศษ Fact-based ควรทำหน้าที่ของการให้ข้อมูลที่เป็นที่พึงต่อการรับรู้สถานการณ์ ในขณะเดียวกัน ทำหน้าที่ยึดคนไว้ที่ข้อเท็จจริงมากกว่าการคาดการณ์ตามทัศนคติที่หลากหลาย ส่วนที่เป็นบทสัมภาษณ์ก็เป็นเรื่องการเชื่อมโยงสาเหตุและการสืบหาคนร้ายซึ่งพบการรายงานประเภทนี้น้อยกว่าแบบทำเป็นรายงานพิเศษ

ในขณะที่การรายงานที่เน้นอารมณ์ความรู้สึก (Emotional-based) จะมีการใช้ลักษณะของการสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่สะท้อนอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกต่อเหตุการณ์เป็นหลัก ไม่ใช่รูปแบบของการวิเคราะห์ข้อมูล แต่เป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับคนและชีวิตคน ผลกระทบของเหตุการณ์ ความสูญเสีย พบบนไทยรัฐออนไลน์และเดลินิวส์ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์หัวสี (Popular Newspaper) ทั้งคู่ มีตั้งแต่การสัมภาษณ์

ผลกระทบ ประสบการณ์จากแม่ค้า พนักงาน และคนที่อยู่ในพื้นที่ การแสดงความเสียใจและประณามคนก่อเหตุ ความรู้สึกในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของพระพรหม

ส่วนสรุป/รายงานพิเศษในบริบทของการให้อารมณ์ความรู้สึก ความดราม่า (emotional-based) โดยมากจะอยู่ที่เรื่องของการสูญเสีย คนที่ได้รับผลกระทบ จากการศึกษาพบว่า สื่อเว็บไซต์ข่าวจะเน้นที่ความเสียหาย และผลกระทบ จากระเบิด การเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในอดีต โดยแทรกคำพูดที่เน้นการให้อารมณ์ค่อนข้างมาก และให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น “ต้องซึ้งรอยก๊อหน!? ตูมเดียวทำลายชาติ เลือดนองราชประสงค์” และ “รวมพลังคนบันเทิง 'PRAY FOR THAILAND' พาชาติไทยผ่านวิกฤติไปด้วยกัน!” และประเด็นที่เน้นที่คน เช่นการเจาะชีวิตของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ และประเด็นที่สะท้อนความสูญเสีย ประเด็นนี้จะไปกระตุ้นอารมณ์ใน 2 ลักษณะคือ

1) อารมณ์เสียใจและโกรธแค้น ซึ่งพบได้ชัดในการศึกษาของทวิตเตอร์และพันทิปบุคคลที่เมื่อมีข้อมูลในเรื่องนี้ลงรายละเอียดเพิ่มขึ้น อารมณ์ของคนในการแสดงออกก็เพิ่มมากขึ้น ความขัดแย้งรู้สึกโกรธก็สูงขึ้น

2) ประเด็นนี้ช่วยทำให้เห็นภาพของการสูญเสีย และปลุกความรู้สึกของการช่วยเหลือและการร่วมใจ เป็นหนึ่งของคนไทยในภาวะวิกฤต ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจและสอดคล้องกับแนวคิดในการรายงานข่าวแบบ Emotional-based ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกคือ สื่อจำเป็นต้องนำเสนอเรื่องราวของคน สะท้อนผลกระทบในมิติของคน แต่ต้องสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมของ “ความเสียใจต่อเหตุการณ์” ต้องระวังไม่ให้อารมณ์ของสังคมเปลี่ยนไปเป็น “ความโกรธแค้นและเกลียดชัง” เพราะอารมณ์เสียใจยังทำให้สถานการณ์เป็น Positive แต่อารมณ์โกรธสามารถผลักดันสู่อารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นเชิงลบไป โดยเฉพาะถ้ามีการกระตุ้นจากสื่อสังคมออนไลน์ และรวมกลุ่มกันได้ อารมณ์เสียใจช่วยให้เกิดการระดมความช่วยเหลือ และพฤติกรรมที่จะตามมาจะเป็นในทางช่วยกันแก้ปัญหามากกว่า ดังนั้นในการทำข่าวช่วงภาวะวิกฤต การมอเนเตอร์อารมณ์ของคนต่อข่าวที่รายงาน และอารมณ์โดยรวมในสถานการณ์ เป็นสิ่งจำเป็น การวางรายงานพิเศษที่เป็น Emotional-based คู่ไปกับการให้ข้อมูล ซึ่งข้อมูลบางเรื่อง โดยเฉพาะ ประเด็นสืบหาคนร้าย และการเชื่อมโยงข้อมูล สามารถเป็นตัวกระตุ้นอารมณ์โกรธแค้น ขัดแย้งในสังคมได้ เพราะการตีความตามความเชื่อ และความคิดต่างมีผลต่อข้อมูลที่ได้รับ ถ้าย้อนกลับไปดูสถิติของพันทิปจะเห็นว่า ในช่วงที่มีการระดมข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายและเหตุการณ์ระเบิดเพื่อหาความคนทำผิดและหาความเชื่อมโยง จะมีอารมณ์ขัดแย้ง อารมณ์โกรธ และกังวลที่สูงขึ้น หลักในการดูแลอารมณ์ ในเชิง Negative คือการใส่อารมณ์ที่เป็น Positive เช่น การเยียวยา การฟื้นฟู ความหวัง ฮีโร่ในเหตุการณ์ การระดมกำลัง รวมพลัง และความเสียใจต่อเหตุการณ์ เข้าไปแทนที่ สื่อสามารถมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการอารมณ์ของคนในสังคมในภาวะวิกฤตเพื่อทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นได้

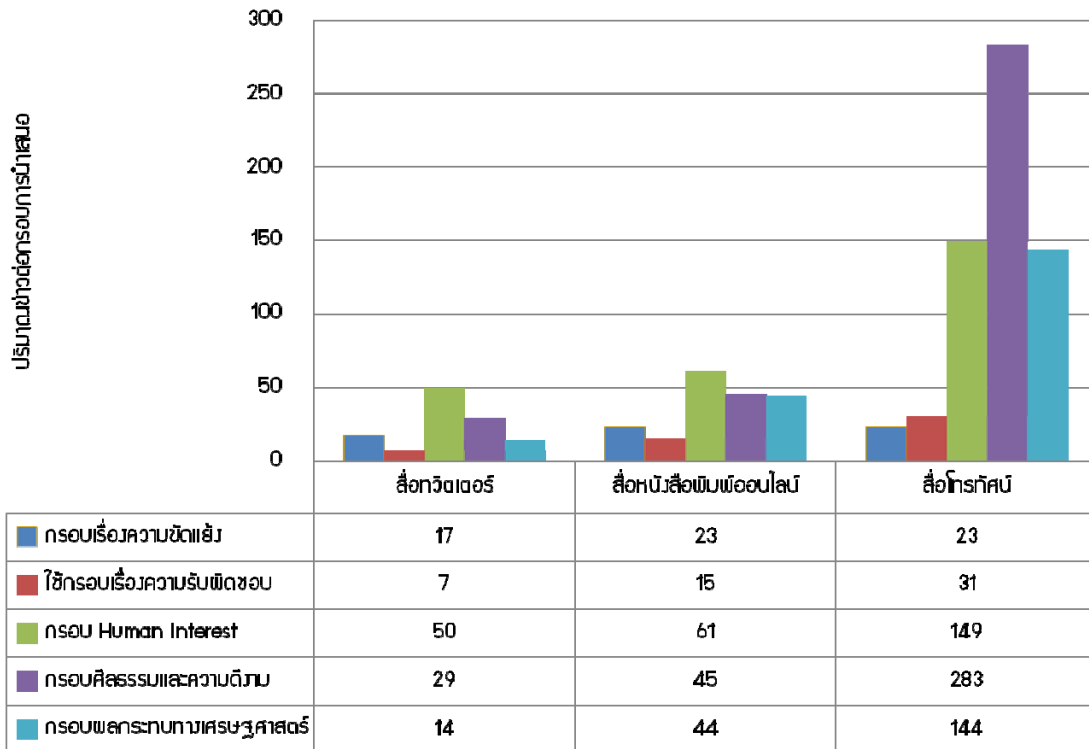
กรอบการนำเสนอข่าว

อีกส่วนของการวิเคราะห์คือ การทำความเข้าใจกับการกำหนดกรอบในการนำเสนอข่าวของสื่อในช่วงเหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต กรอบการนำเสนอข่าวมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการรับรู้ เข้าใจ จดจำ และยังสะท้อนวิธีคิด วัฒนธรรมของสื่อและการรับสื่อด้วย Semetko and Valkenburg (2000) อธิบายกรอบที่สื่อมักใช้ในการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง ความสูญเสีย กับการปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่รัฐว่า มีกรอบหลักๆ ที่ใช้กันคือ กรอบเรื่องความขัดแย้ง กรอบเรื่องความสนใจของมนุษย์ กรอบเรื่องความดีงามและศาสนา กรอบเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจ และกรอบเรื่องความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์

- กรอบเรื่องความขัดแย้ง (Conflict) เป็นเรื่องของ-การไม่เห็นด้วย การคิดต่าง ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม ที่เป็นที่สนใจของผู้บริหาร ผ่านทั้งประเด็นที่น่าเสนอ การใช้คำที่เป็นนัยยะแสดงถึงความขัดแย้ง
- กรอบเรื่องสิ่งที่เป็นที่สนใจของมนุษย์ (Human Interest) เน้นเรื่องการใช้คนเล่าเรื่องและมุมมองของอารมณ์ต่อเหตุการณ์และประเด็นปัญหา ชาวถูกทำให้ดึงดูดความสนใจของคน
- กรอบเรื่องศีลธรรมและความดีงาม (Morality) ให้บริบทในเชิงศาสนา ความเชื่อ ความดีงาม เพื่อสร้างความหวัง คลายความกังวล ความสูญเสีย การรวมจิตใจ จิตวิญญาณของคนในเหตุการณ์วิกฤต และการทำให้คนรู้ว่าจะปฏิบัติตัว เดินหน้าต่อสถานการณ์อย่างไรด้วยการช่วยเหลือและพึ่งพากัน
- กรอบผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ (Economic consequence) รายงานเกี่ยวกับผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจที่มีต่อคน กลุ่ม องค์กร ประเทศ ซึ่งยิ่งความรุนแรงของเหตุการณ์วิกฤตมีมาก การใช้กรอบนี้ในการรายงานก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย
- กรอบความรับผิดชอบต่อ (Attribution of responsibility) การพูดถึงประเด็น ปัญหา เหตุการณ์ ในมุมมองของสาเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น หรือ ทางออกในการคลี่คลาย จัดการปัญหาของเจ้าหน้าที่ หรือ กลุ่มคนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการเก็บข้อมูลทั้ง 3 แพลตฟอร์ม ในมิติของกรอบประเด็นการนำเสนอข่าวในช่วงภาวะวิกฤตหลังเหตุการณ์ระเบิด สรุปลงแต่ละแพลตฟอร์มตามตาราง ดังนี้

แผนภูมิที่ 45 เปรียบเทียบการใช้กรอบกำหนดประเด็นการนำเสนอข่าวของ 3 แพลตฟอร์ม

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า แต่ละแพลตฟอร์มมีการใช้กรอบในการกำหนดทิศทางการนำเสนอข่าวที่แตกต่างกัน

ในการสื่อสารบนทวิตเตอร์ กรอบที่สำคัญคือเรื่องของ **Human Interest** ใช้เรื่องราวของบุคคลเป็นตัวอย่งของการเล่าเรื่อง อธิบายเหตุการณ์ หรือสร้างความรู้สึกร่วม มีการใช้คำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม นอกจากนั้นก็มีการนำเสนอ ผลกระทบต่อคนหรือต่อกลุ่ม นำเสนอว่าคนได้รับผลต่อเหตุการณ์ และต้องปรับตัวหรือใช้ชีวิตกับเหตุการณ์นั้นอย่างไร และการนำเสนอชีวิตส่วนตัวของคนที่ได้รับผลกระทบ (ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นข่าวที่มาจากแพลตฟอร์มเว็บไซต์ข่าวขององค์กรด้วย) รองลงมาคือเรื่องของกรอบศิลปะและความงาม ส่วนใหญ่เป็นข่าวการไว้อาลัยต่อเหตุการณ์ การบรรจงสร้าง การทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์ การบอกว่าควรเดินหน้าควรให้กำลังใจ ควรร่วมเป็นพลังของคนไทยด้วยกัน และการเปรียบเทียบการกระทำกับความดีความเลว กรอบที่สามคือกรอบเรื่องความขัดแย้ง มีทั้งการสะท้อนความคิดเห็นต่าง ความเห็นที่แตกต่างกัน วิพากษ์ และพาดพิงในการเชื่อมโยงสาเหตุของเหตุการณ์ซึ่งมาจากการพูดของแหล่งข่าว และกรอบสุดท้ายคือกรอบผลกระทบทางเศรษฐกิจ แม้ว่า การทวิตข่าว จะมีส่วนของการนำข้อมูลข่าวจากที่เสนอบนอีกแพลตฟอร์ม หรือเออลิงค์ข่าวขององค์กรตัวเองมาแชร์ แต่การเลือกเรื่อง เลือกประเด็นมาทวิตเพื่อสื่อสาร ก็สะท้อนถึงการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่คิดว่าต้องสื่อสารให้คนในสังคมได้รู้ด้วย

ส่วนแพลตฟอร์มหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ให้ความสำคัญกับกรอบ **Human Interest** เป็นหลัก เนื้อหาจะคำหรือภาพที่ไปกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก-นำเสนอวาทกรรมหรือข้อความที่สร้างอารมณ์ร่วม ซึ่งมีทั้งอารมณ์เสียใจต่อเหตุการณ์ ตั้งคำถามทำไมต้องทำร้ายชาติ การรวมพลังใจของคน รวมถึงเรื่องผลกระทบต่อคน

หรือต่อกลุ่มคนในเชิงการสูญเสีย ผลที่เกิดกับคน ความรู้สึกมุ่มต่าง ๆ ของคน รองลงมาเป็นกรอบเรื่องของ ศีลธรรมความดีงาม และกรอบผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นหลัก เนื้อหาประเด็นก็จะใกล้เคียงกับที่ถูก นำเสนอบนทวิตเตอร์ แต่มีปริมาณมากกว่า ความถี่ในการนำเสนอมากกว่า ส่วนกรอบเรื่องผลกระทบทาง เศรษฐกิจส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องการท่องเที่ยว การคาดการณ์จากนักธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ พบกรอบเรื่อง ความขัดแย้งซึ่งจะเชื่อมกับประเด็นเรื่องการหาความเชื่อมโยงของสาเหตุ ซึ่งมีการอ้างถึงความขัดแย้งทางการเมือง ส่วนกรอบความรับผิดชอบซึ่งหมายถึงการบอกว่ารัฐบาลต้องรับผิดชอบ หรือใครต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น พบน้อยที่สุด เรื่องการนำเสนอให้หน่วยงานรัฐควรทำบางอย่าง เพื่อให้สถานการณ์คลี่คลาย เช่น เรียกร้องให้รัฐบาลไทยติดตามคดีอย่างละเอียดและหาตัวคนร้ายมาลงโทษอย่างรุนแรง หรือ เรียกร้องให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจตามจับผู้ก่อเหตุมาให้ได้โดยเร็ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติและลด ความรู้สึกหวาดกลัวของประชาชน เป็นต้น

ส่วนแพลตฟอร์มโทรทัศน์ กลับให้ความสำคัญกับกรอบเรื่องความดีงาม ศีลธรรม และศาสนา มากที่สุด การร่วมใจกันอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้เสียชีวิต เช่น พิธีบวงสรวงทางศาสนา 5 ศาสนา การให้กำลังใจ การระดมความช่วยเหลือ มีการให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวต่อสถานการณ์ “หลายจังหวัดประณามคนร้าย” เหตุการณ์ระเบิดส่งผลให้คนไทยหลายจังหวัดมีความสมัครสมานสามัคคี เป็นต้น รองลงมาคือกรอบเรื่อง **Human Interest** ซึ่งก็เป็นเรื่องของคนและการสูญเสียเป็นหลักเช่นเดียวกัน ส่วนผลกระทบเชิงเศรษฐศาสตร์ เป็นความสำคัญระดับสุดท้าย

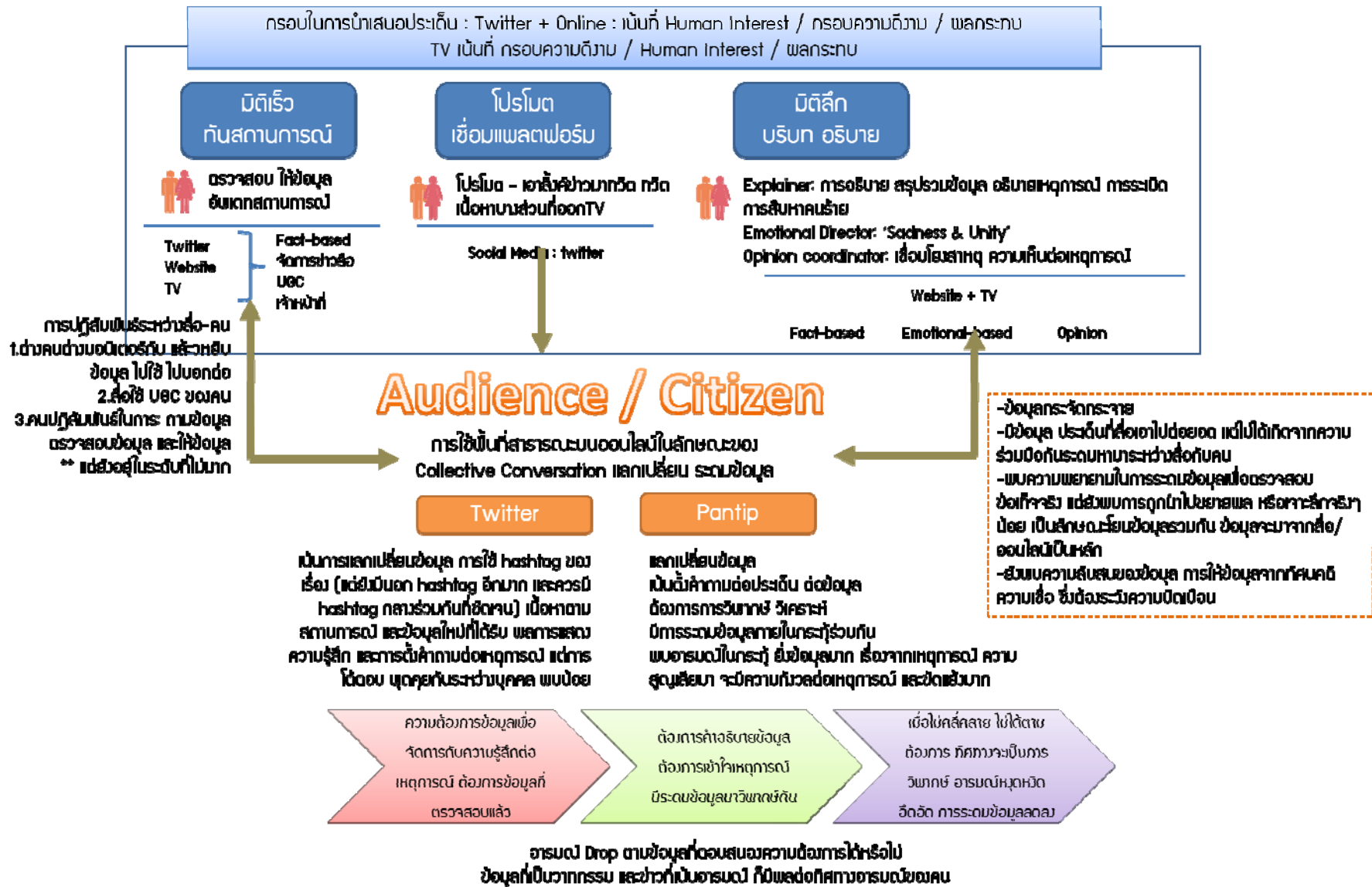
โดยสรุป กรอบที่เน้นในการนำเสนอเป็นเรื่องของ **Human Interest** เป็นหลัก แม้ว่าจะเป็นกรอบเรื่อง ของความดีและศีลธรรม ก็เน้นไปที่เรื่องความเชื่อ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับการจะดึงความสนใจของคนด้วย ในเหตุการณ์ภาวะวิกฤต กรอบของการนำเสนอที่เน้นในเรื่องของ **Human Interest** จะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับการเยียวยา การช่วยเหลือ และเรื่องราวของชีวิตคนที่ได้รับผลกระทบ เพื่อสะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่ใน ส่วนประเด็นความขัดแย้งกลับพบในข่าวไม่มากนัก อาจเพราะเป็นประเด็นที่ยังไม่ได้รับการยืนยันชัดเจน ใน ภาวะที่สังคมยังมีปมของความขัดแย้งอยู่ การนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างรอบคอบ และเน้นไปที่การสร้าง ความเข้าใจ เปิดพื้นที่ให้แต่ละฝ่าย จึงเป็นสิ่งที่ดีกว่า เพราะไม่เช่นนั้น จะเป็นการเติมเชื้อไฟในอารมณ์ที่โกรธ เคืองต่อความสูญเสียของเหตุการณ์ ส่วนในเรื่องกรอบของความรับผิดชอบ สิ่งสะท้อนคือต้องการให้มีการ คลี่คลาย ซึ่งมีระดับของการวิพากษ์วิจารณ์เพิ่มขึ้นในช่วง 23-25 สค. เนื่องจากมีหลักฐาน ข้อมูล เพิ่มขึ้น และ มีความคืบหน้าในการจับคนร้าย และคำตอบของสาเหตุของเหตุการณ์ยังไม่ชัดเจนตามที่สังคมต้องการ การ สื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ สื่อ และคนในประเด็นดังกล่าวที่จะสร้างความเข้าใจต่อการทำงานและบทบาทของแต่ละ ฝ่ายก็ไม่ชัดเจน ซึ่งถือว่าในสถานการณ์ครั้งนี้ การโฆษณาการทำงาน หรือบทบาทของเจ้าหน้าที่ไม่ได้มีมากนัก ทั่ว ๆ ที่โดยปกติการศึกษาของต่างประเทศในเรื่องใกล้เคียงกัน กรอบประเด็นเรื่องนี้จะค่อนข้างสูง ซึ่งถ้า เจ้าหน้าที่ตอบสนองข้อมูลได้รวดเร็ว มีการให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทิศทางของการรายงานข่าวก็จะเป็นเรื่องการ หยิบสิ่งที่เจ้าหน้าที่พูดมานำเสนอ มากกว่าไปในทางวิพากษ์วิจารณ์ แต่เมื่อการสื่อสารของเจ้าหน้าที่สับสน ไม่ ชัดเจน ล่าช้า และไม่มีความคืบหน้า สิ่งที่จะตามมาคือ การรายงานข่าวที่มีกรอบในการของการรับผิดชอบต่อ เหตุการณ์เพิ่มขึ้น เช่น ข่าวมีเสียงสะท้อนของคนเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหา เป็นต้น ส่วนประเด็นเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ทุกแพลตฟอร์มก็ให้ความสำคัญกับการใช้กรอบนี้ โดยเน้นไปที่เรื่องของการท่องเที่ยว

เป็นหลัก เพราะจุดที่เกิดเหตุเป็นจุดศูนย์กลางของการท่องเที่ยว เศรษฐกิจก็เป็นประเด็นในการฟื้นฟู และสร้างความเชื่อมั่นอยู่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ลักษณะนี้จึงมีเสียงสะท้อนจากหลายภาคส่วนและเป็นกรอบที่ใช้ในการนำเสนอข่าวได้

ทั้งนี้ เมื่อสรุปเทียบกัน ทั้งสามแพลตฟอร์ม และในส่วนของ การสื่อสารของบุคคลทั่วไป ได้โมเดลในการสื่อสารในภาวะวิกฤตแบบข้ามแพลตฟอร์ม ดังนี้

MEDIA

ให้ข้อมูล- จัดกรกับอารมณ์ ตอบโจทย์ Sense-making ในช่วง critical period ของเหตุการณ์ crisis

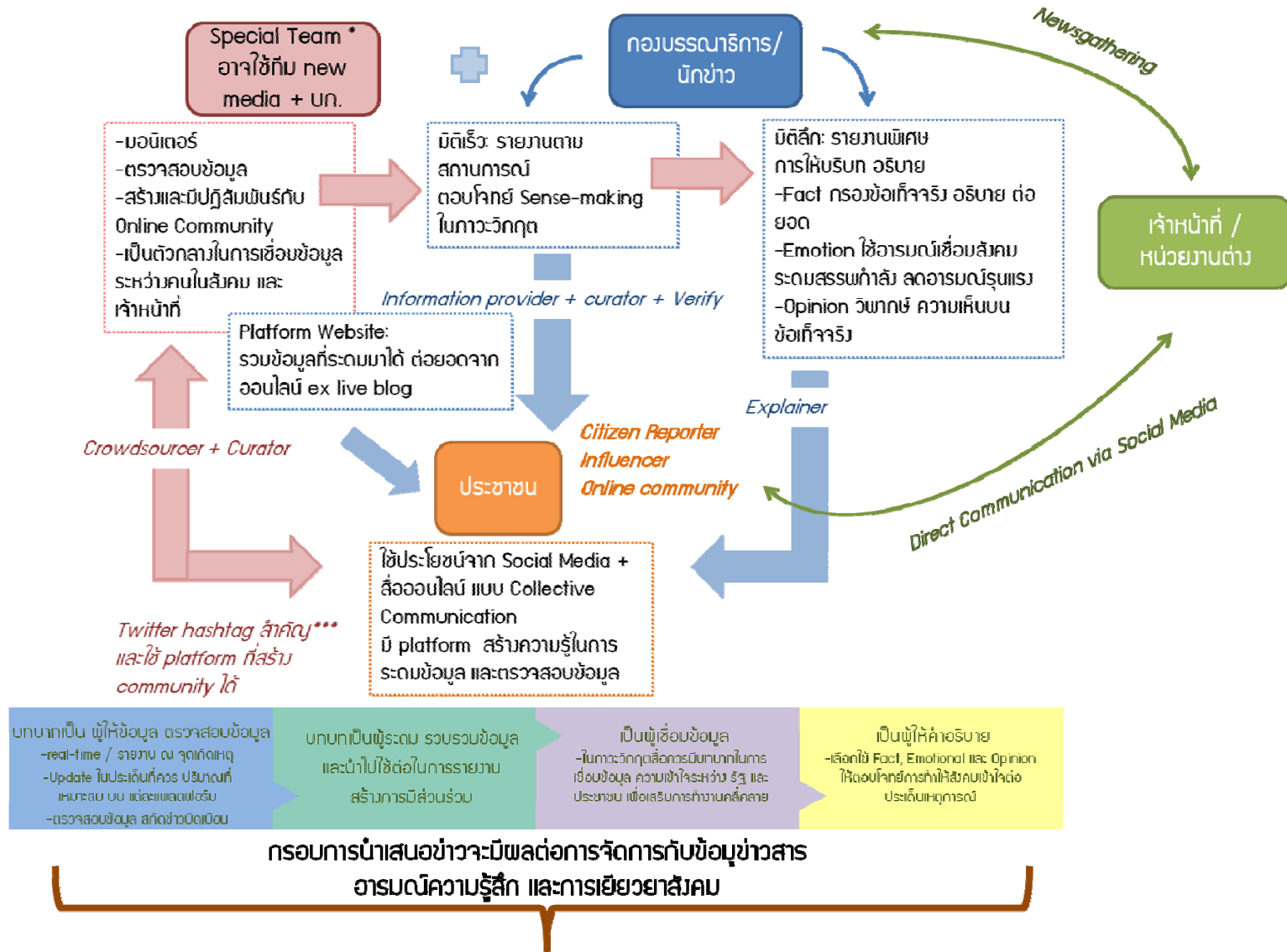

แผนภาพที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ของการสื่อสารระหว่างผู้ใช้สื่อออนไลน์และการรายงานข่าวของสื่อมวลชน

จากการวิเคราะห์รูปแบบของการรายงานข่าวจากทั้ง 3 แพลตฟอร์ม พบความเหมือนและความต่างคือ ช่วงเวลาที่ทั้งสามแพลตฟอร์มมีการนำเสนอข่าว เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ช่วงวันที่ 18-20 สิงหาคม จะเป็นช่วงที่นำเสนอข่าวมาก หลายประเด็น หลากประเภทในการนำเสนอ ซึ่งก็เป็นช่วงเดียวกับที่คนทั่วไปสื่อสารเกี่ยวกับประเด็นนี้บนทวิตเตอร์ในพันทิปค่อนข้างมาก และทิศทางของประเด็นที่เน้นในการนำเสนอก็เป็นประเด็นที่ใกล้เคียงกันทั้ง 3 สื่อ การเปรียบเทียบ Timeline ของประเด็นก็พบว่า ข่าวจากทั้งสามแพลตฟอร์มมีทิศทางการพัฒนาประเด็น รวมถึงการนำเสนอประเด็นในช่วงเวลาเดียวกัน ใกล้เคียง หรือแทบจะเป็นเรื่องเดียวกัน

ลักษณะที่เห็นได้ชัดคือการเป็น Information Provider และเน้นที่การให้ข้อมูลในเชิงข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการตอบโจทย์ภาวะ Sense-making ในช่วงของเหตุการณ์วิกฤตได้ มีการระวังที่จะไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกหรือความเห็น ต่อการเชื่อมโยงประเด็น และการสืบหาคนร้าย แต่สิ่งที่ขาดหายไปจากบทบาทหน้าที่ของสื่อในภาวะวิกฤตคือ การเป็น Curator และการเป็น Crowdsourcer จากทั้ง 3 แพลตฟอร์ม

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ทั้งในส่วนของบุคคลทั่วไป และสื่อ รวมถึงการศึกษารูปแบบ ข้อมูลจากเหตุการณ์ในต่างประเทศ โดยเทียบเคียงกับเหตุการณ์ Boston Bomb เป็นหลัก เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกัน และมีการศึกษาไว้ในหลากหลายประเด็น ส่วนเหตุการณ์ปารีสนั้น ยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจน แต่มีประเด็นที่สำคัญที่ต้องพูดถึงคือเรื่องการระวังในการให้พื้นที่และความสำคัญของข่าวที่เท่าเทียมกันเมื่อมีเหตุการณ์ในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ในประเทศไทยก็มีประชาชนตั้งคำถามเช่นกัน ระหว่างการรายงานข่าวภาคใต้และข่าวเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม แม้ว่าลักษณะของเหตุการณ์จะแตกต่างกัน แต่กระบวนการตัดสินใจของสื่อจำเป็นต้องมีการอธิบายให้สังคมได้รับทราบ อย่างไรก็ตาม จากกรณีศึกษาเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทร มีเดียมอนิเตอร์เสนอโมเดลในการสื่อสารที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ของสื่อในการวางระบบในการรายงานข่าวในภาวะวิกฤต ให้ไม่วิกฤต และตอบโจทย์สังคมมากที่สุด ดังนี้

โมเดลข้อเสนอกระบวนการจัดการและทำข่าวในภาวะวิกฤตด้วยความร่วมมือระหว่างสื่อ-ประชาชน-เจ้าหน้าที่

จากผลการศึกษาทั้งในส่วนของคุณคนทั่วไปและสื่อ ในการสื่อสารในช่วงภาวะวิกฤต 9 วันของเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหมและท่าเรือสาทร ผ่านสื่อทวิตเตอร์ โทรทศน์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ และพันทิป สิ่งสำคัญที่พบ คือ

- กระบวนการในการต้องการข้อมูล และระดมข้อมูล สื่อตอบสนองในบทบาทของการเป็นผู้ให้ข้อมูล ในช่วงต่างๆ ที่ตอบโต้กับกระบวนการ Sense-making และจัดการกับอารมณ์ของคนในสังคม ได้ดีจากการให้ข้อมูลเป็นหลัก
- ยังพบเรื่องปัญหาการผิดพลาดของข้อมูล ซึ่งทำให้เกิดความสับสน เป็นเพราะความรวดเร็วและจำนวนที่มากของข้อมูล ภาวะในการรายงานข่าวถูกระดมลงไปให้การรายงานข้อมูลให้ทันกับเหตุการณ์ อย่างไรก็ตามแม้จะมีการผิดพลาดและความสับสนของข้อมูล สื่อก็ตรวจสอบ เช็ค และแก้ไขข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ไม่ทิ้งช่วงเวลานานเกินไป คนก็ช่วยกันแก้ไขข้อมูลต่อเมื่อพบการพูดถึงที่ยังผิดอยู่
- อีกบทบาทที่ขาดหายไป คือการเป็น Curator นอกจากมอนิเตอร์ข้อมูล และรายงานข่าวเองแล้ว อีกมิติหนึ่งของการทำให้เรื่องรอบด้าน และทำให้ข้อมูลที่กระจัดกระจายมารวมอยู่บนพื้นที่เดียวกันคือ สื่อต้องเป็นรวบรวมข้อมูล (Curator) จึงมารวมไว้ในที่ใดก็ตามสักที่หนึ่ง โดย ในต่างประเทศ มักใช้ platform website ให้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะการ Live Blog เพื่อให้ข้อมูลทั้งหมด อยู่บนพื้นที่เดียวกัน ง่ายต่อการติดตาม อัปเดตเปลี่ยนแปลง ตรวจสอบ และเช็คข้อมูลล่าสุดได้สะดวกมากกว่าตามหาและไล่อ่านข้อมูลที่กระจัดกระจายบนสื่อสังคมออนไลน์
- สิ่งที่สื่อและคนในสังคมต้องให้ความสำคัญมากขึ้นในการสื่อสารผ่านทวิตเตอร์คือการใช้ Hashtag เพื่อรวบรวมข้อมูลไว้ในรูปแบบ Collective Conversation
- การระดมข้อมูลของคนบนโลกออนไลน์ มีมิติที่น่าสนใจ คนเริ่มเห็นความสำคัญของการต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ในการเอาข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อคลี่คลายปัญหา กิจกรรมลักษณะนี้จะเกิดประสิทธิภาพได้ต่อเมื่อ 1) คนเข้าใจเทคโนโลยี รูปแบบ กระบวนการในการระดมข้อมูล รวมถึงการตรวจสอบข้อมูล 2) มีคนตรงกลางที่เป็นคนที่สามารถเข้าถึงข้อมูล เชื่อมโยงคน และดึงให้คนมามีส่วนร่วม รวมถึงจัดระบบ Big data ต่างๆ และนำมาร่วมกันวิเคราะห์ หรือใช้ประโยชน์ได้ อย่างเหตุการณ์ Boston Bomb สื่อออนไลน์อย่าง reddit ก็ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดึงข้อมูล ระดมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แขนงข้อมูล และเอาไปพัฒนาต่อยอดส่งให้กับเจ้าหน้าที่ FBI ด้วยซ้ำ (แต่ในกรณีนั้นก็ยังมีผิดพลาด เพราะสื่อทำหน้าที่ในการช่วยตรวจสอบได้ไม่เต็มที่) ซึ่ง ตัวกลางที่ว่านี้ อาจเป็นเจ้าของแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ทำเอง เช่น พันทิปสร้างกระบวนการในการระดมข้อมูลในภาวะวิกฤต หรือสื่อที่มีทีมเฉพาะกิจในการทำหน้าที่ดังกล่าว ก็ได้เช่นกัน อยู่ที่ว่า แต่ละที่จะนำโมเดลข้างต้นไปประยุกต์ใช้อย่างไร

- เจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ยังคงอาศัยการสื่อสารผ่านสื่อ ในภาวะวิกฤต การใช้ สื่อสังคมออนไลน์ ต้องใช้อย่างมีประโยชน์ ทันต่อสถานการณ์ และแม่นยำในการสื่อสาร อีกทั้งไม่ใช่สื่อสารบนพื้นที่ของตัวเองเท่านั้น แต่ต้องมีวิธีส่งต่อข้อมูลไปให้ถึงประชาชนโดยตรงด้วย การใช้โซเชียลมีเดียลงไปถึงการพูดคุยที่เป็น Collective Conversation อย่างติด hashtag เดียวกับคนบนทวิตเตอร์ช่วยได้
- การระดมข้อมูลสืบเสาะหาคนร้าย บนโลกออนไลน์ต้องระวังในการเหมารวม การสรุปเอาเองตามทัศนคติ ดังนั้นข้อมูลสำคัญมาก บทเรียนที่เรียนรู้จากกรณีการสืบหาคนร้ายโดยคนบนโลกออนไลน์ที่ซัดมากคือจากเหตุการณ์ Boston Bomb ที่โลกออนไลน์มีการระบুকนร้าย และสื่อนำเสนอไปทั่วโลก แต่สุดท้ายคือเป็นเรื่องที่ผิด กระบวนการระดมข้อมูลนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี แต่ปลายทางที่สำคัญคือ การตรวจสอบข้อมูลของสื่อเพื่อยืนยัน หรือ หักล้าง กรณีของไทยที่มีการระบุมืดตัวอยู่หนึ่งครั้ง ที่น่าสนใจคือ มีชาวเน็ตอีกส่วนระดมข้อมูลช่วยยืนยันความบริสุทธิ์ของคนนั้นด้วย ซึ่งก็เป็นอีกโมเดลที่น่าสนใจในการระดมข้อมูลมาคานกัน แต่สื่อเองก็ควรมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจและเป็นตัวกลางเรื่องนี้ด้วย
- ในภาวะวิกฤตแบบนี้ เลี่ยงไม่ได้รับการต้องการคำตอบในเรื่องคนร้าย หรือสาเหตุ ถ้าปล่อยให้ทุกอย่างเกิดขึ้นบนโลกออนไลน์ จะเห็นว่าบนโลกออนไลน์มีการเชื่อมโยงประเด็นสาเหตุไปตามความคิดทัศนคติจำนวนมาก สื่อมีการนำเสนอในประเด็นการเชื่อมโยงไม่มากนัก และก็มีบางสื่อที่เน้นเชื่อมโยงไปทางการเมือง ด้วยพื้นฐานของการเป็นสื่อที่มีจุดยืนทางการเมือง แล้วสื่อที่เป็นตรงกลาง และทำหน้าที่สกัดวงจรการเหมารวม การโทษกัน อารมณ์ขัดแย้ง บทบาทสื่อต้องชัดเจน เพื่อป้องกันการกระตุ้นความขัดแย้ง

สุดท้ายสิ่งที่โมเดลนี้เสนอคือ กระบวนการในการทำงานร่วมกันที่เป็นเครือข่าย (Network) ในภาวะวิกฤตการสื่อสารข้อมูล อารมณ์ และความเห็น ไม่สามารถแยกกันได้ระหว่าง คนทั่วไป สื่อ และเจ้าหน้าที่ ต้องหาความสมดุลในการร่วมมือกัน เข้าใจข้อมูลที่เปิดเผยได้และต้องตรวจสอบ เข้าใจจังหวะอารมณ์ความรู้สึกของคนเพื่อสื่อตอบสนองได้ถูกต้อง

.....

- Boin,A, Ekengren.M, Rhinard.M. (2014) Making Sense of Sense-Making: The EU's Role in Collecting, Analysing, and Disseminating Information in Times of Crisis. The Swedish National Defence College
สืบค้นจาก
http://www.societalsecurity.eu/uploads/Articles/2014_Boin%20Ekengren%20Rhinard_Sensemaking_FHS%20Book.pdf
- Brosius, H. B., & Kepplinger, H. M. (1990). The Agenda-Setting Function of Television News: Static and Dynamic Views. *Communication Research*, 17(2), 183–211. doi:10.1177/009365090017002003
- Chaffee, S.H., & Metzger, M.J. (2001). The end of mass communication? *Mass Communication & Society*, 4(4). pp. 365–379.
- Dearing, J. W., & Rogers, E. (1996). *Agenda-setting*. London: SAGE.
- Drezner, D. W., & Farrell, H. (2004). Web of influence. *Foreign Policy*, 145, 32–40.
- Drury, J., Cocking, C., & Reicher, S. (2009). The nature of collective resilience: Survivor reactions to the 2005 london bombings. ***International Journal of Mass Emergencies and Disasters***, 27(1), 66–95. Retrieved from <http://139.184.32.51/affiliates/panic/IJMED%20Drury%20et%20al.%202009.pdf>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. ***Journal of Communication***, 43, 51-58.
- Hallahan, K. (1999). Seven models of framing: Implications for public relations, ***Journal of Public Relations Research***, 11(3), 205-242.
- Keim, M. (2011). Emergent use of social media: A new age of opportunity for disaster resilience. ***Prehospital and Disaster Medicine***, 26(Supplement S1), s94–s94. doi: 10.1017/S1049023X11003190
- Lee, B., Lancendorfer, K. M., & Lee, K. J. (2005). Agenda-Setting and the Internet: The Intermedia Influence of Internet Bulletin Boards on Newspaper Coverage of the 2000 General Election in South Korea. *Asian Journal of Communication*, 57-71.
- Lim, J. (2011). First-level and second-level intermedia agenda-setting among major news websites. *Asian Journal of Communication*, 21(2), 167-185.
- Maguen, S., Papa, A., & Litz, B. (2008, January). Coping with the threat of terrorism: A review. ***Anxiety, Stress & Coping***, 21(1), 15–35. Retrieved from <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10615800701652777#.Ui5vZ2TXgVk> doi: 10.1080/10615800701652777
- Mathes, R., & Pfetsch, B. (1991). The role of the alternative press in the agenda-building process: Spill-over effects and media opinion leadership. *European Journal of Communication*, 6(1), 33–62.

- McCombs, M. (2000). The agenda setting role of mass media in the shaping of public opinion. สืบค้นจาก http://www.infoamerica.org/documentos_pdf/mccombs01.pdf
- McCombs, M. (2004). *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.
- McCombs, M. (2004). *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Palen, L., & Liu, S. B. (2007). Citizen Communications in Crisis: Anticipating a Future of ICT-Supported Participation. *Proceedings of CHI 2007*. New York: ACM, 727-736.
- Protest, D., & McCombs, M. (1991). *Agenda Setting: readings on media, public opinion, and policymaking*. Hillsdale: Lawrence Earlbaum.
- Scheufele, D. A. (2000). Agenda-setting, priming, and framing revisited: another look at cognitive effects of political communication. **Mass Communication Society**, 3(2/3).
- Seeger, M. W., Sellnow, T.L., & Ulmer, R. R. (2003). **Communication and Organizational Crisis**.
- Semetko, H. A. & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. **Journal of Communication**, 50(2), 93-110.
- Snow, D. A., Burke Rochford, E., Jr., Worden, S. K., & Benford, R. D. (1986). Frame alignment processes, micromobilization, and movement participation. **American Sociological Review**, 51, 464-481.
- Sutton, J., Palen, L., & Shklovski, I. (2008). Backchannels on the front lines: Emergent uses of social media in the 2007 southern california wildfires. In **Proceedings of the 5th international IS-CRAM conference** (pp. 624–632). Retrieved <http://cmci.colorado.edu/~palen/Papers/isqram08/BackchannelsISCRAM08.pdf>
- Sweetser, K. D., Golan, G. J., & Wanta, W. (2008). Intermedia Agenda Setting in Television, Advertising and Blogs During the 2004 Election. *Mass Communication and Society*, 11(2), 197-216.
- The impact of social media on traditional media agenda setting theory. the case study of occupy wall street movement in USA Grzywinska, J Borden - Agenda setting: old and new problems in old and new ..., 2012
- Vis, F. (2013). Twitter as a reporting tool for breaking news. *Digital Journalism*, 1(1), 27–47.
- Vliegthart, R., & Walgrave, S. (2008). The contingency of intermedia agenda setting: A longitudinal study in Belgium. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 85(4), 860–877.

Willem J. Muhren and Bartel Van de Walle (2010). Sense-making and Information Management in Emergency Response. Bulletin of the American Society for Information Science and Technology – June/July 2010 – Volume 36, Number 5

อ้างอิงใน Berstrom, G. (2014). Are bloggers parasites on the mainstream media: New study says blogs do mostly original reporting. About.com Marketing. Retrieved from http://marketing.about.com/od/traditional_social_media_roles/a/Are-Bloggers-Parasites-on-the-MainstreamMedia.htm